

༣༡ ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ།

ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེ། ཤེར་བྱིན། ཀ

༣༡ ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་རྒྱལ་གྱི་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་བཞུགས།

༣༡ ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་དུ། པརྱ་བོ་ཤ་ཉི་ལྔ་ཉལ་ཀ་ལྷ་ཚྭ་པ་རྩྭ་པ་མི་རྒྱ་པ་དེ་ཤུ་ལྔ་ཤི་ས་མ་ཡ་ལ་
ལི་ཀྲ་ར་ཤུ་ལྔ་ལྷ་བོ་ཤི། བོད་རྒྱལ་དུ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་
ལྔ་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་མ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱུ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ་
ནམས་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉིར་ཞིར་ཁྲིད་མཛད་གང་ཡིན་དང་། ། འགྲོལ་པན་པར་བྱེད་
ནམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དོན་སྦྱབ་མཛད་པ་གང་། ། གང་དང་ཡང་དག་ལྷན་
པས་སྦྱབ་ནམས་ནམ་པ་ཀྱན་ལྷན་སྒྲ་ཆོགས་འདི་གསུངས་པ། ཉན་ཐོས་ནང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་ཆོགས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ། དོན་གང་ཞིག་ཞེ་ན། འཕགས་
པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་བར་དགོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ། ཞེས་བཤེད་པ་འདི་ནི་དེའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་མན་ངག་
བཤད་སྦྱར་དུ་བྱོལ་སྟམ་པས་ནམ་པར་དགྲོལ་བར་བྱོལ། ཞེས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
བཤད་པ་འདི་སྦྱར་བར་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཅིའི་དོན་དུ་ཞེ་ན། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
ཉིད་ལམ། སྟོན་པས་འདི་ནམས་བཤད་པ་གང་། ། གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་དེ། ཆོས་སྟོད་
བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། མདོ་དོན་བྲན་པ་ལ་གཞག་ནས། སྟོང་ལྷན་པས་མཐོང་རྒྱུ་
ཕྱིར། བདེ་སྤྱག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། བྱ་བ་བརྩམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། ཞེས་དེ་ལྟར་ཕྱག་

འཆལ་བ་ཉི་བར་བཀོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་ཡང་དག་པར་མཆོན་པའི་དོན་འདི་ཡོད་
པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཅི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་
གཞི་བསྟན་པས་སམ། འོན་ཏེ་གཉེན་པོ་བསྟན་པས་སམ། དེ་སྟེ་རྣམ་པ་བསྟན་པས་རྒྱན་དུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ། ། བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལས་ཀྱང་ཅིར་འགྱུར་ཞེན།
ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་འབད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་འདི་ལས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་དག་ལས་མི་སྟོན་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་བཤད་པ་ནི་མེད་དོ། ། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་རྣམ་པར་བྱང་པའི་དངོས་པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་མ་
བསྟན་པས་འདི་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་
རྣམ་པ་གཞི་མེད་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ། དོན་རྟོགས་པ་མེད་པས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་གསུམ་ཅར་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་
ཐམས་ཅད་འཆལ་བ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་ཐམས་
ཅད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་འདི་ཅམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཉན་ཐོས་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུའང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆལ་བ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་

ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱ་ལ་དེ་དག་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་དག་གིས་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་སྟེ། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་མ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པར་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་
བྱའོ། ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་གང་
དག་དང་། ཉགས་གང་དག་དང་། མཚན་མ་གང་དག་གིས་ཆོས་རྣམ་པར་རབ་དུ་མཚོན་པའི་
རྣམ་པ་དེ་དག་དང་། ཉགས་དེ་དག་དང་། མཚན་མ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུགས་
སུ་རྒྱུད་དེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ལ་འབད་པའི་རྟེན་ཅན། འབྲས་བུ་བདག་དུ་རྫོངས་པ་སྤངས་
པ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་དྲི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན། སེམས་ཅན་མ་བསྟུས་པ་སྤྱད་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་མ་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་རྣམ་པར་
གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་ནམ་མཁའི་
ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་
མཐའ་རྟོགས་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟ་བུས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་བསྟུས་
པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཐའ་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་
འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་། ། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་
པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཤེས་རབ་ས་རོལ་བྱིན་པ་ནི། ། དངོས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཡང་དག་
བཤད། ། རྣམ་ཀླན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། ། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ། རྣམ་ཀླན་
མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་། ། ཅེ་མོར་བྱིན་དང་མཐར་གྱིས་པ། ། སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་

རྫོགས་བྱང་ཆུབ། ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དེ་ནམས་བརྒྱད། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་
དང་། ། དེས་འབྱུང་ཡན་ལག་ནམ་བཞི་དང་། ། སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་ཉེན་གྱུར་པ། ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ། དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི། ། གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །
ཆོགས་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བཅས་ནམས། ། ཐུབ་པའི་ནམ་གུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། ། མོག་མོག་པོར་
བྱེད་ལ་སོགས་དང་། ། སློབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། ། འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་
ཀྱིས། ། བན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། ། བྱེད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང་། ། བསྟོད་དང་བཀུར་
དང་བསྐྱགས་པ་དང་། ། བསྟོད་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སླ་མེད་དག ། སྐྱབ་
དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། ། བྱ་བ་འདི་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་
ནམས་ཀྱིས། ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འབྲར་བཤད། ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། ། སྤྱིང་
རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། ། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། ། ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་
ཉིད། ། མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་། ། སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་དང་། ། ཉན་ཐོས་
ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། ། དེ་འབྲུག་ཤེས་ཉིད་ཏུ་འདོད། ། རྣམ་པ་སྦྱོར་བར་བཅས་ནམས་
དང་། ། ཡོན་ཏན་སྦྱོན་ནི་མཆན་ཉིད་བཅས། ། ཐར་དང་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། ། སློབ་བ་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། ། སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། ། ཞིང་དག་སླ་ན་མེད་པ་ནི། །
རྣམ་གུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་སྟེ། ། འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། ། དེ་ཡི་རྟགས་
དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། ། བརྟན་དང་སེམས་གུན་གནས་པ་དང་། ། མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་སྟོམ་བ་
ཞེས། ། བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། ། གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་
ནི། ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ། ལོག་པར་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་ནི། ། རྩེ་མོའི་མངོན་
རྟོགས་མཐར་ཀྱིས་པ། ། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་སྐད་ཅིག་མ། ། གཅིག་གིས་མངོན་རྫོགས་བྱང་
ཆུབ་པ། ། མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། ། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། ། དེ་བཞིན་
གཞན་པ་སྐྱུལ་པ་ནི། ། ཆོས་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། ། རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། །
ཅས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་མདོར་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་པ་
རོལ་བྱིན་པ་ནི། ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ། ཅས་བྱ་བ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དེ་

ནམས་བརྒྱད། ། ཅེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས་ནི་མདོར་
བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཀྱན་མདོན་
པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཅེ་མོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་མདོན་
པར་རྟོགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
སྐུའོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གདམས་ངག་དང་། རེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །
ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཤིང་། ཆོས་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། ། རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་
བཟོད། ། ཅེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དོན་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། དོན་གྱི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཟོད་ཟེན་ཏོ། ། འདི་ཡན་ཆད་ནི་དོན་
གང་ལ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཆོས་གང་དག་བསྟན་པ་དེ། ། དག་
གི་གོ་རིམས་བསྡུ་བ་འབའ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རེ་ཞིག ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་
དོན་ཕྱིར། ། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ། འོན་ཏེ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་
ཞེ་ན། འདི་འདོད་པ་དང་དེ་འདོད་པས། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ་ཞེས་མདོ་ནས་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་འདི་ཡིན་ནོ། ། འདི་མཆོན་
ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་ཏེ་དོན་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་
འདི་ཉིད་ལས་དོན་དུ་གཉེར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅི་ནས་བདག་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་དོན་དུ་
གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ནི་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ནི་ཡུལ་སོ་
སོར་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟེད་པ་ཡིན་པས་སོ་
ཞེ་ན་དེ་ནི་དེ་ལྟར་བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མཆོན་ཉིད་དོན་དུ་
གཉེར་བ་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་འདིར་རྒྱ་འབྲས་

བྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདུན་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་ཐམས་
ཅད་ཅེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཡང་ན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་སྟོན་ལམ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་
ཡིན་པས་ན་དེ་དག་ལྟན་ཅིག་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་སྟོན་ལམ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་
འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འཐད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་
གཞན་གྱི་དོན་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། བསྐྱེད་དང་རྒྱས་པའི་སྟོ་
ནས་བརྗོད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
དང་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་ཏོ། ། དེ་ལ་དེའི་བསྐྱེད་ཏེ་བསྟན་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རིེ་
བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་
འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་དེའི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རིེ་བྱ་འདི་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་གནས་ཏེ། སྐྱིན་པ་དང་། སྐྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། ལེན་པ་པོ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ཡོངས་
སུ་བཏང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱིན་པའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་
འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་གསྐྱེད་ཀྱིས་
གི་བྱེ་མ་སྟོན་གྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
སྤང་པོ་ལྟག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་
བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་དེའི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་ནམས་ནི་སྐྱིན་པ་ལ།
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ནམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རབ་ཏུ་དགོད་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པའོ། ། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཆེད་དུ་

བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བཟོད་ནས། ད་ནི་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་
གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ནི། དེ་ཡང་ས་གསེར་ལྷ་བ་མེ། ། གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
མཚོ། ། རྩོམ་རི་སྒྲུབ་བཤེས་གཉེན་དང་། ། ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་ཉི་མ་སྟུ། ། རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་
ལམ་པོ་ཆེ། ། བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་ནི། ། སྒྲ་བསྟེན་ཆུ་བོ་སློན་ནམས་ཀྱིས། ། རྣམ་པ་ཉི་
ཤུ་ཙུ་གཉིས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ། ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་འདུན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ས་ལྟ་བུའོ། ། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པར་འདོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་དེའི་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་གསེར་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ། ། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལ་གནས་ཏེ། བྱིན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཡོངས་སུ་བཏང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་
གིས་བསྐྱུ་བའི་པན་པ་དང་བདེ་བའི་བསམ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་
དུ་གནས་པས་ན་བསམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་དང་འདི་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མི་
བསྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་ལྟག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཡར་ངོའི་ལྷ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་
བུའོ། ། དེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཙུ་ཙུ་
བདུན་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་དགུ་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་བར་
དང་། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་བར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། དགེ་བའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བར་བསམ་པ་ལྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟག་པའི་

བསམ་པ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། ། བཞི་པ་སྒྱུར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་མེ་ལྷ་བྱུངོ། ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་འདོད་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་
གནས་པར་འདོད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ནི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྱུར་བ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་བྱད་གིང་
གི་བྱད་པར་གྱིས་མེ་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྷ་པ་སྒྱུན་
པའི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་གཏེར་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱུངོ། ། སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་
སྒྱུན་པ་ལ་འཛོག་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུན་པ་རྣམས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་གཅིག་གི་ཟིལ་གྱིས་མནན་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་སྟེ། ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྒྱུད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཆོམ་པར་བྱེད་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དུག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་
པ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་གནས་ལྷ་བྱུངོ། ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འཛོག་
པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་
དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གི་ཟིལ་གྱིས་མནན་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ།
ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། བདུན་པ་
བཟོད་པའི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱུངོ། ། གཞོད་སེམས་དང་ལྡན་
པ་རྣམས་བཟོད་པ་ལ་འཛོག་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟོད་པ་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གི་ཟིལ་གྱིས་མནན་པར་འདོད་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་། ། པ་སྟེ། མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁྲུག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། བརྒྱད་པ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བྱུངོ། ། ལེ་ལོ་ཅན་
དག་བཙོན་འགྲུས་ལ་འཛོག་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཙོན་

འབྲུག་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གི་ཟིལ་གྱིས་མནན་པར་
འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཡིད་བརྟན་པས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དགྲུ་པ་བསམ་
གཏན་གྱི་མ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། ། སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་
རྣམས་བསམ་གཏན་ལ་འཛོག་བར་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསམ་
གཏན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གི་ཟིལ་གྱིས་མནན་པར་
འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། བརྒྱུ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྤྲུལ་ལྟ་བུའོ། ། སེམས་ཅན་ཤེས་
རབ་འཆལ་པ་རྣམས་ཤེས་རབ་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གི་
ཟིལ་གྱིས་མནན་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་ནད་
ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བརྒྱུ་གཅིག་པ་ཐབས་མཁས་པའི་མ་
རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུའོ། ། དགེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
གཅིག་ཙམ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པས་མི་ཟད་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དཔྱལ་བ་དང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་གཤིན་
རྗེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་བཟོད་པར་འདོད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཡང་དག་
པར་བསགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་འདོར་བར་འདོད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ་བདེན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཉེ་བར་ཞི་བ་
ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། གཞན་དག་ནི་མཐོང་བའི་
ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་ལས་གང་གི་ཆོ་སེམས་

བསྐྱེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། གཞན་དག་ནི་
ད་ལྟར་བྱང་བའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་གནས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། ། ལ་ལ་དག་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པ་ལ་བྱ་བར་འདོད་དོ། ། ཁ་ཅིག་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་
བྱོལ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། གཞན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡབ་ནི་ཐབས་མཁས་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འདོད་དོ། ། བཅུ་གཉིས་པ་སྟོན་ལམ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་
ནོར་བུ་ལྟ་བུའོ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ཡོངས་སུ་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་
འཛིག་ཉེན་ཀྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པར་ཆོས་སྟོན་པས་གོ་བར་བྱེད་པར་འདོད་པ་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ།
དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཅུ་གསུམ་པ་སྟོན་པ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཉི་མ་ལྟ་བུའོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ། ། དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། བཅུ་བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྷན་པ་སྐྱ་དབྱངས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། ། སྟོང་
གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་ཆད་ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་བྱིན་པ་འདི་ལྟར་བྱིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། བྱིན་པ་འདི་ལྟར་
བྱིན་པས་ནི་རྒྱལ་རིགས་ཤིང་སྤྲ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་ནས། དེ་ལྟར་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱིན་པ་འདི་ལྟར་བྱིན་ན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་
དུ་གང་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། དེ་ལ་སྤྲ་ལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་པར་མཆོན་པར་བྱ་བའི་དབང་ཕྱག་དང་ལྷན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཙོ་ལྷ་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་

གཅིག་གིས་ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་
བར་འདོད་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་
པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ལན་བརྒྱའི་ཆེ་མོས་ཐམས་ཅད་གཏོར་བར་འདོད་ཅིང་ཡང་དེ་ན་གནས་
པའི་སློག་ཆགས་ནམས་ལ་མི་གཞོད་པར་འདོད་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་སློག་པའི་མེ་ལ་ཁའི་
དབུགས་གཅིག་གིས་ཞི་བར་བྱ་བར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཐོར་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་སོར་མོ་གཅིག་གི་ཆེ་མོས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་
མཁའི་ཁམས་ཇི་ཅམ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ལ་མོ་ཁྱུང་གཅིག་གིས་རྒྱས་པར་ཡང་དག་པར་
འདོད་པ་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་རི་རྣམས་སྐྱ་ཉག་མ་གཅིག་གིས་སྐྱམས་ཏེ་
གྱེན་དུ་བཏོག་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞལ་དུ་མེད་པར་འཕང་བར་འདོད་པ་དང་།
ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷའི་མིག་
གིས་ལྟ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཆོས་བསྟན་པ་ལྷའི་ན་བས་མཉན་པར་འདོད་
པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་
འང་སྡོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པར་འདོད་པ་དང་། ཟག་པ་བྱད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་
པ་སྐྱབ་པར་འདོད་ཅིང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མེ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ལ་སོགས་པ་སྐྱ་ཉག་མ་གཅིག་གིས་བཅིངས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པར་འཕེན་པ་ལ་ནི་མ་དད་པར་མི་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་
དབང་འབྱོར་པ་སྟོན་པ་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཅུ་དྲུག་པ་
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པ་ནི་བང་མངོན་ལྟ་བུའོ། ། སངས་རྒྱས་ཆོད་མེད་པ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་ཇི་སྟེད་བཞུགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསོད་སྟོམས་གཅིག་
གིས་བྱེད་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་
ནས། སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་འཛོག་པར་འདོད་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་མང་པོའི་བང་མངོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཅུ་བདུན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་

མཐུན་པའི་ཆོས་དང་ལྷན་པ་ནི་ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། ། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་འདས་པ་
དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་འཛོལ་
པར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ནམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་འདོད་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་
ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཙེ་བརྒྱད་པ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་དང་ལྷན་པ་ནི་བཞོན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་
ཏུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་ཐམས་ཅད་། ། ཀྱི་ནང་གི་འཁོར་ཏུ་
འཁྱུར་བར་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་འཁོར་འཛོལ་པར་འདོད་པ་དང་།
ཡོན་ཏན་ནམ་པར་སྐྱར་བར་འདོད་པ་དང་། བྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བསྐྱོམ་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བྱ་བ་དང་། བཀྱར་སྟེ་དང་རྩལ་ལས་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་
དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཅན་ནམས་དགོད་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱང་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་གང་ཏུ་འང་མི་ལྟུང་བས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཁྱེད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་ནང་གི་འཁོར་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསང་བར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲ་བར་
འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པར་གྱུར་པའོ། ། བཅུ་དགུ་པ་གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་
དང་ལྷན་པ་ནི་བཀོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུའོ། ། རྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་ནམས་
ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་གསུང་བར་འཁྱུར་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། མདོ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་
ལུང་བསྟན་པ་ནས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་ཆད་ཏུ་བྱུང་བའི་བར་གང་ཅུང་ཟད་བསྟན་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་ཐོས་པར་འདོད་པ་དང་། གཟུང་བར་འདོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཆུབ་པར་བྱ་བར་
འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་སྐྱབས་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་
པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཆུ་འཛིན་པ་དང་མི་ཟད་པར་
འབྱིན་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་། བསྟན་པ་མཐར་
ཐུག་པ་མེད་པ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉི་ཤུ་པ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་ལྷན་པ་ནི་སྐྱེ་སྟན་པ་ལྟ་
བུའོ། ། རྟོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་འཛིན་ཉེན་གྱི་བར་ཡུན་རིང་པོར་སྟན་པ་སྟན་ནག་ཏུ་གྱུར་པ་

ལུས་ཀྱི་འདྲ་ཀྱིས་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས་དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། དགེ་འདུན་ཀྱི་སྐྱ་ཐོས་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་དག་ཡང་དག་པའི་ལྷ་
བ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་
ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་སྒྲོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་
ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་མི་རྟག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་
སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལོ། ། ཉི་ཤུ་གཅིག་པ་
བཀོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་ལྟ་བུའོ། ། ཕྱོགས་བརྒྱ་རེ་རེ་མཐའ་ལས་
པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལོང་བ་དང་། འོན་པ་དང་། སྦྱོན་པ་དང་།
གཅེར་བྱ་དང་། བཀྲེས་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བ་རྣམས་སྟུག་
བསྐྱེད་དེ་དང་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱས་ཏེ་མིའི་ལུས་འཐོབ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་
ཆུ་ལ་ཁྱིམས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་སྤང་པོ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་དང་། བཀོད་པ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་ས་དེར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉི་ཤུ་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ལྷན་པ་ནི་
སྦྱོན་ལྟ་བུའོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱོད་ལམ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། སྤང་པོ་ཆེའི་ལྷ་
སྒྲུངས་ཀྱིས་ལྷ་བར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་སྐྱ་ཆེར་ཡང་གསུངས་པ་སྟེ།
དགའ་ལྷན་ཀྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ཀྱན་དུ་སྟོན་པས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པར་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་དགུ་
བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་བམ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་
འབྱས་གཞིགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་གང་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་དམར་བའི་
འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་། ། པར་བསྟོས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་ཐོས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་།
རྣམ་པར་འཐོར་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། རུས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་ཆོག་པའི་འདུ་ཤེས་

སོ། ། དེ་ལ་འཆོ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འོག་ཏུ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་སྤྱང་གིས་ཁེངས་པ་ལྟར་
མཐོ་བར་སྤངས་ཤིང་ཐོབས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ནམ་པར་བམ་པའོ། ། རྣམ་པར་བམ་པ་ཉིད་ནི་
རྣམ་པར་བམ་པ་པའོ། ། ཡང་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བཅོག་ཅིང་རྣམ་པར་བམ་བས་ན་ལྷ་བྱ་སྒྲ་
ཏ་ཀ་ཞེས་བྱེ་བྲག་རྟོག་བྱེད་དུ་བྱུང་སྒྲ་ཏ་ཀ་ཏེ་རྣམ་པར་བམ་པ་པའོ། ། འདི་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་
བཞིན་ཅན་རོའི་ལུས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དགས་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དུ་ཡང་བཤད་པ་ནི་
མིང་ལ་སྒྲགས་པའི་དོན་དག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་དབྱིབས་ལ་ཆགས་པ་
རྣམས་ལ་ལུས་དེའི་དབྱིབས་ཀྱི་རྒྱད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འདི་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། འབྲུ་
རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནང་དུ་བསྟོད་པས་ན་བི་རྩ་བི་བ་ཏུ་མ་ཀ་ཏ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་
རྣམ་པར་འབྲུས་གཞིགས་པ་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆགས་པ་ལ་ཁོང་
སྟོང་གི་དངོས་པོ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གནས་ཐ་དད་པ་ནས་རྟག་འཛག་པ་ནི་རྣམ་པར་
གང་པ་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཕྱིང་བ་དང་དྲི་ལ་སོགས་པའི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་དྲི་ལ་ཆགས་
པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱི་ཆ་དང་འབྲེལ་པའི་དྲི་ང་བ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་དང་དེ་ནས་
ཁྲག་འགྲེད་ཅིང་རྣམ་པར་འཕྲོ་ལ་རབ་ཏུ་འཛག་པས་ན་རྣམ་པར་དམར་བ་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱན་
ཀྱིས་བྱས་པའི་མངོས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལ་ཁྲག་གིས་སྒྲགས་པའི་མི་མཐུན་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་གསལ་བར་སྟོབས་ན་རྣམ་པར་བསྟོས་པ་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཁ་
དོག་ལ་ཆགས་པ་ལ་པགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། ། བྱི་དང་
ཅེ་སྤྱང་ལ་སོགས་པས་པན་ཚུན་དུ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པར་ཐོས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཐོས་པ་པ་སྟེ།
དེ་ནི་རྩ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཤ་རྒྱས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལ་ཤ་རྒྱས་པ་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
ནོ། ། ལག་པ་གཉིས་ཀྱང་གཞན་དུ། ཀྱང་པ་གཉིས་ཀྱང་གཞན་དུ། མགོ་པོ་ཡང་གཞན་དུ། ལྷ་
ཆོགས་པར་འཐོར་བས་ན་རྣམ་པར་འཐོར་པ་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གི་སྟེག་པ་
ལ་ཆགས་པ་ལ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམ་པར་འཐོར་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རུས་པ་
ཉིད་ནི་རུས་པ་པ་སྟེ། འདི་ནི་རུས་པ་སྟེལ་མ་དང་རུས་པ་གཅིག་གི་འང་ཆོག་སྒྲ་དགས་ཏེ། དེ་
ནི་སོ་ལ་སོགས་པའི་རུས་པའི་འབྱོར་པ་ལ་ཆགས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་རུས་པའི་མི་མཐུན་པའི་དངོས་
པོ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པར་ཁྱེད་ཆོག་པར་རྣམ་པར་ཆོག་པ་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཁ་དོག་དང་

དབྱིབས་ལ་ཆགས་པ་ལ་པགས་པ་དང་དབྱིབས་ཀྱན་དུ་འབྱམས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
འདི་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་བསྟོམ་པར་བྱའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་འདི་ནི་འདོད་པ་ཚུང་བ་ནམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི། འདོད་པ་ཆེ་བ་
ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོག་ཤེས་པ་དང་། རབ་དུ་དབེན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་བཙམས་པ་
དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ནམས་
ཀྱི་ཡིན་གྱི། ཤེས་རབ་འཆལ་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པ་སྟེ། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་
བདུན་པོ་འདི་དག་གིས་གནས་བཏྲན་མེད་གལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ་གནས་པར་གྱུར་དོ། ། བཙོན་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མེད་གལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་བྱ་ཆེན་པོའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་
དག་ལ་ཡང་ནམ་པར་རྟོགས་ཤིག ། ཆོས་འདི་ནི་སྟོས་པ་མེད་པ་སྟོས་པ་མེད་པ་ལ་ཀྱན་དགའ་
བ། སྟོས་པ་མེད་པ་ལ་ཀྱན་དགའ་བའི་སྒྱུར་བ་ལ་རྗེས་སུ་བཙོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་འདོད་པ་ཚུང་བས་ཆོས་བཞི་སྟོང་སྟེ། འདི་ལྟར་ཚུལ་འཆོས་པ་དང་། ལ་གསག་དང་།
གཞོགས་སྟོང་དང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བའོ། ། དེ་ལ་ཚུལ་འཆོས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ན་ལ་ཅིག་རྟེན་
པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་སྟེད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདོད་པ་སེམས་སྟོས་པ་
དང་བཅས་པ་དང་འབྲེལ་པས་དགོན་པ་པའམ། ཕྱག་དར་ཁྱོད་པའམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་
སྐྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་། ། གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཉེ་བར་བསྟེན་ཏེ་གནས་པར་གྱུར་པ་ན།
དེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་ལ་གཞན་དག་གིས་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད། ལྷ་མར་བྱེད། མཆོད་པར་བྱེད།
རྗེད་པར་བྱེད་ན་ཅི་མ་རུང་བདག་གིས་ཀྱང་རྟེན་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་གྲུབ་པར་བྱ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་དུ་སེམས་ཤིང་། དེ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་
རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་དེ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོད་ལམ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ནི་ཚུལ་འཆོས་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ལ་གསག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ན་ལ་ཅིག་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་
སྟེ་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པས་གཞན་དག་ལ་འདི་སྐད་དུ་ཁྱོད་ནི་བདག་གི་མ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་
བ་དང་། ས་ཇི་ལྟ་བ་དང་། སྤྱན་ལྷ་ཇི་ལྟ་བ་དང་། ཉེ་དུ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་། སང་གི་གཉེན་
མཆོམས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ང་ལ་ཡང་སྐྱེན་པར་བྱ་སྟེ་ངེད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་ལ་སྐྱེན་
ནོ། ། དའི་བྱ་བ་བཀྱིས་ཏེ་ངེད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་བྱའོ། ། ཁོ་བོ་ནི་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་

ཐད་དུ་འོང་ཞིང་ཁོ་ལོ་འདིར་གནས་པ་གང་ཡིན་པའང་བྱེད་ཅག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྤྲོ་སྟེ། དེ་ནམས་ལ་གཅིས་པར་འགྱུར་རོ། ། རྟེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་
འདོད་པ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་སེམས་འབྲེལ་པ་དེ་གཞན་དག་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུར་ཁ་གསག་
ཀྱན་དུ་སྤྲོ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤྲོ་བ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། ཁ་ལྷུ་འབྲེལ་པར་བཅས་པ་
དང་། གཅམ་གསག་གི་ལས་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཁ་གསག་ཅིས་བྱའོ། ། གཞོགས་སྤོང་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ན་ཁ་ཅིག་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དང་དེའི་
རྒྱ་མཚན་དུ་ལས་བྱེད་པ་སྟེ། བྱོད་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་འདི་ནི་མངོས་སོ་ཞེ་འཇམ། ཆོས་གོས་སུམ།
སྒྲུལ་སྒྱུར་རུམ། མལ་སྒྲན་ནུམ། ལྷེ་མིག་ཀྱོག་པོ་འཇམ། བྱོད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་འདི་དང་འདི་ནི་བཟང་
ངོ་། ། གལ་ཏེ་ཁོ་ལོས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རྟེན་ན་བཅང་བ་བྱ་བ་ན། སྦྱིན་པ་པོ་འང་རྟེན་པ་དཀའ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། གང་ཡང་རུང་བའི་བྱིས་དུ་འང་སོང་ནས་དེར་འདི་སྐད་ཅིས་ཀྱང་སྤྲོ་སྟེ། བྱོད་
ཀྱི་འབྲས་ཆན་འདི་ནི་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ། ། སྒན་ཆོད་བཟང་ངོ་། ། སྤྲོ་གོས་བཟང་ངོ་། ། གོས་
བཟང་ངོ་། ། བྱོད་ཀྱི་བཅའ་བར་བྱ་བའཇམ། བཟའ་བར་བྱ་བ་འདི་ནི་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ། ། སྦྱོན་
ཆད་ཀྱང་བདག་ཅག་ལ་བྱོད་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཁོ་
ལོ་ཅག་བྱོད་ཀྱིས་བྱིན་པ་དང་བསྐྱབས་པས་དགའ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟར་ནི་བྱོད་ཅག་
བདག་ཅག་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའཇམ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་མི་སེམས་སོ་ཞེས་སྤྲོ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་
སོ་སོར་བརྟགས་ནས་བརྟམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཞོགས་སྤོང་གི་ལས་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་ཉིད་
ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གཞོགས་སྤོང་ཞེས་བྱའོ། ། དེས་པར་སྟོན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་འདི་ན་ཁ་ཅིག་རྟེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་སྟོས་པ་དང་
བཅས་པ་སེམས་འབྲེལ་པས་གཞན་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་བྱོད་ཀྱིས་མ་ལ་ཡང་སྦྱིན་པར་མི་
བྱ། བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན། སྤོང་མོ་ལ་ཡང་མ་ཡིན། ཉེ་དུ་དང་སང་གི་གཉེན་མཆོམས་གང་ཡང་
རུང་བ་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་བར་བྱོད་ཀྱིས་གང་ཞིག་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་འཇམ་བྱ་
བ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྲོ་ཞིང་། བྱིས་འགའ་ཞིག་དུ་སོང་ནས་དེར་ཡང་འདི་སྐད་ཅིས་བྱོད་ཀྱི་
བྱིས་དུ་དབྱ་བཅོམ་པ་ལྟགས་ཤིང་བྱོད་དང་དབྱ་བཅོམ་པ་སྟོན་ཅིག་དུ་ཕྱད་པ་དང་། ལྟན་
ཅིག་དུ་འདུག་པ་དང་། གཏམ་སྤྲོ་བར་འགྱུར་བ་ནི་བྱོད་རྟེན་པ་དང་ལྟན་པའོ། ། བྱོད་ཀྱིས་

རྟེན་པ་ལེགས་པར་རྟེན་དོ། ། བྱིས་འབྱོར་པ་ལེགས་པར་ཐོབ་པོ། ། མིར་རྟེན་པ་འང་དོན་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟེ་ཞིང་། དེ་དག་འདི་སྟམ་དུ་བདག་ཅག་གི་བྱིས་དུ་འཕགས་པ་འདི་
ལས་མ་གཏོགས་པར་དག་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གཞན་ནི་སྲུ་མང་མ་ཞུགས་པས་ངེས་པར་
འཕགས་པ་འདི་ནི་དགྲ་བཙེམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་སེམས་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་
སེམས་པ་སྟེ། རྟེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྟེན་པ་འདོད་པ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་སེམས་འབྲེལ་
པ་དེའི་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་སྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ངེས་པར་
སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཆོག་ཤེས་པ་ནི་རྟེན་པས་རྟེན་། ། པ་འདོད་པ་སྟོན་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་རྟེན་པས་རྟེན་པ་ཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ན་ཁ་ཅིག་རྒྱལ་པོ་འཇམ། རྒྱལ་པོའི་སྟོན་པོ་
འཇམ། བྲམ་ཟེ་འཇམ། བྱིས་བདག་གམ། མཆོག་དུ་གྱུར་པ་གཞན་གང་ཡང་རུང་བར་གྱུར་པས་
ལྟར་བཟེད་དམ། ཆོས་གོས་སམ། སྟམ་སྒྱུར་རམ། ལྡེ་མིག་ཀློག་པོ་འཇམ། སྟན་ནམ། ཡོ་བྱང་
གཞན་ཡང་རུང་བ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་སོ་ཞེས་གཞན་དག་ལ་སྟོན་པ་དང་། འདི་ནི་
བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འཇམ་དམ་པར་གྱུར་པ་གཞན་ཞིག་གིས་བྱིན་ནོ་ཞེས་སྟེ་
ཞིང་དེ་འདི་སྟམ་དུ་འདི་རྣམས་འདི་ལྟར་དེ་དག་ཀྱང་རེ་ཞིག་དེ་འདྲ་བར་འཕགས་པ་ལ་སྦྱིན་
པར་བྱ་བ་འཇམ། བྱ་བ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་སེམས་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འཕགས་པ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་
བ་འཇམ་བྱ་བ་བསྐྱབ་པར་ཅིའི་བྱིར་མི་སེམས་ཞེས་སེམས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་དུ་སེམས་པས།
དེའི་རྟེན་པ་གཞན་གྱི་རྟེན་པ་གཞན་འདོད་ཅིང་ཆོལ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྟེན་པས་རྟེན་
པ་ཆོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཞིག་འབྲེལ་
ཞེ་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་རྒྱན་ནི་རྣམ་པ་དགྲ་སྟེ། འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། འདོད་
པ་ཆེ་བ་དང་། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། འདྲུ་འཇི་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་
དང་། ལེ་ལོ་དང་། བརྟེན་ངས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་དང་།
སྟོས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་ཏེ། དེའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་དབུགས་འབྱུང་བ་དང་རྩལ་པའི་འདྲུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་
གཞན་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་

ཉིད་ལ་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་འདོད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྫོགས་སུ་འཕྲོ་བར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ། ས་དང་པོ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བསྟན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་འདུག་པར་འདོད་པས་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ། ལམ་ཤེས་པའི་ས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་གནས་པར་འདོད་པས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་འང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་འང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཉིད་ལས་ཡེ་ཤེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཞོན་ནུའི་ས་ལས་འདས་པར་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། གཞོན་ནུའི་ས་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཉིད་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞོན་ནུའི་ས་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལས་འདའ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བསྟུལ་བ་དེའི་བྱ་བ་ལྟག་མ་མངོན་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འདའ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་ནས་འདའ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟེ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྟོམ་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གནས་ནས་འདའ་བ་ནི་ཕྱིན་མི་ལྟོག་པའི་ས་སྟེ། བསྟོམ་པའི་མན་རྒྱན་ཆགས་པའི་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་རིན་ཆེན་ལྷ་བས་ཁྱས་པའི་མདོའི་རྫོགས་སུ་འབྲངས་ནས་གསུངས་པ་འདི་དང་། འབྲངས་ནས་གསུངས་པ་འདི་དང་། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས་བཙོམ་ལུན་འདས་དཔལ་བཟངས་དཔལ་བཟངས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅན་རྒྱན་དཔལ་ཅན་རྒྱན་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཐའ་ཡས་པར་སྤང་བ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་མཐའ་ཡས་པར་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྟོག་གི་དབལ་རྟོག་གི་དབལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་དན་མེད་པའི་དཔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ལྷ་དན་མེད་པའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་མཆོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་མཆོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རིན་ཆེན་མཆོད་སྤྲོད་དང་བཅས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་སྤྲོད་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེ་རྟོག་དཔལ་ཞེས་། ། བྱ་བ་

དང་། གསུང་ནམ་པར་གཞོན་པར་ཞེས་གྲགས་ཤིང་གསུང་ནམ་པར་གཞོན་པ་ཞེས་གྲགས་པ་
དང་། རྒྱལ་བ་སྐར་མའི་དཔལ་སྐར་མའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བའི་དཔལ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བཙམ་ལུན་འདས་ཡོན་ཏན་
དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་བརྩུ་ན་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཡིན་པའི་བཙམ་
ལུན་འདས་དེ་ནམས་ཀྱི་མཆན་གཟུང་བ་བྱས་ན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་སྟོང་གིས་བཙམ་ལུན་འདས་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་མཆན་ཐོས་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་
ན། འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་
རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ལྟོག་པ་ལས་མཐོང་རོ། ། བསྟན་པ་སྦྱ་དེ་བཞིན་པ་འདི་ནི་དགོངས་
བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་མཆན་ཐོས་པ་ལས་རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་བོན་
སྦྱེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་ནས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པར་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ནམས་མཆན་ཐོས་པའི་མོད་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་གྱུར་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འདིར་ས་བོན་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་ལ་སྦྱེས་པ་དཔེར་བརྗོད་དོ། ། དེའི་ཕྱིར་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་པ་ཉིད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པར་འཐད་
པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྩུ་གཅིག་པར་དགེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་ཟད་
པར་བྱ་བར་འདོད་པས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པའི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱུད་དུ་ཡང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རྒྱུའི་ཐེགས་པ་གཅིག་པོར་བའི་དཔེས་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཟད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་
བརྩུ་བཞི་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱི་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་
འདོད་པས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་གང་
གི་རིགས་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་

མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། ། ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཆོས་ཉིད་
གང་ཡིན་པའོ། ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་
པའི་འོ། ། རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཅམ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་གཉེན་པོ་མ་ལུས་པར་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། ། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་བཞེན་པའི་བྱེ་
བྲག་ཅི་ཞིག་མཆིས། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་སྤངས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
རབ་འབྱོར་བག་ཆགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་ཉམ་
ཐོས་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ལྷག་སྤངས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། ལས་དང་
དག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རབ་
དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་མི་མངའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་དགྲ་
བཅོམ་པ་དགེ་སྟོང་མཆོངས་པ་ཅན་དཔེར་བརྗོད་དོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་བདུན་པར་
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་འགོ་བར་འདོད་པས་ཞེས་གསུངས་
པ་ནི་འཁོར་བ་དང་ལྷ་དཔེར་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དུས་
གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་། ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་པར་ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ཆེན་
པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་མདུན་དུ་བདར་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱི་བོ་གང་ན་བ་དེར་འགོ་བར་
བྱ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། ཀུན་ནས་བསྐྱོར་བ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའོ། ། མཆོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་ནི་མདུན་དུ་བདར་བའོ། ། ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་མདུན་དུ་

བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི། སྒྲ་མ་དང་བྱི་མ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ། འདི་ཐམས་ཅད་བྱས་ནས་ཏེ་
མདོར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཇོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་དེ་ལྟར་སེམས་པར་བྱེད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པས་སངས་རྒྱས་བྱུང་བར་གྱུར་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་
འཐོབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་སུ་སྦྱང་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཅོམ་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་
བཞིའི་རིས་ནི་སྦྱང་བཟེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་ཁམ་གྱི་ཟས་མཆོག་ཏུ་རོ་
ཞིས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོས་ཁྱས་པ་
དཔེར་བཅོམ་དོ། ། སུམ་ཅུ་ཆ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིམ་གྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
རྣམས་སྦྱ་རྩལ་མ་ལུས་པ་ལ་མཁས་པ་ནི་འདོད་པ་ཅམ་ལ་རག་ལས་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པ་ནི་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་
འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་སྐྱལ་བ་མཉམ་
པས་གཞན་རྣམས་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའོ། ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ནི་གནས་གཙང་མ་པ་རྣམས་སོ། ། འདི་ནི་སལ་ཆེ་བས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆངས་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོག་ན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མེད་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་པོ་འདི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སུ་ཞིག་གིས་
བྱས་ཤིང་། སུས་ཀྱང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་དགེ་པའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་
ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་བསྟུན་པ་ཉི་བར་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འདི་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་འདི་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པས་ན་རྒྱལ་
ཆེན་བཞིའི་རིས་སོ། ། ལེགས་པར་སྟོན་པ་ལྟན་ཅིག་སྟུང་པ་སུམ་ཅུ་ཆ་གསུམ་དེར་སྐྱེས་པས་
ན་སུམ་ཅུ་ཆ་གསུམ་མོ། ། སྟག་བསྐལ་ལས་སྟོང་ཞིང་སྤང་པས་ན་འཐབ་བྲལ་ལོ། ། དགའ་བ་

དང་ལྷན་ཞིང་ཐོབ་པར་གནས་པས་དགའ་ལྷན་ཏེ། བཀུ་པ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །
རང་གིས་སྤུལ་ཞིང་བྱས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་ཞིང་རོལ་པས་ན་འདི་ནི་འཕྲུལ་
དགའོ། ། གཞན་གྱིས་སྤུལ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་པས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་
བྱེད་དོ། ། ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ཡིན་པས་ན་ཆངས་འཁོར་ཏེ། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྟེན་བཀུར་བའོ། ། གཞན་ནི་འདིའི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་གནས་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་
ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་ནོ། ། ཆེ་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་རྣམས་ཀྱིས་ཆངས་
པ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ཡིན་པས་ཆངས་ཆེན་ནོ། ། ཆངས་པ་གཞན་རྣམས་ལས་འདི་འོད་ཚུང་བ་
ཡིན་པས་ན་འོད་ཚུང་ངོ། ། འདི་ལ་ཆད་མེད་ཅིང་ཆེ་བའི་འོད་ཡོད་པས་ན་ཆད་མེད་འོད་
དོ། ། འདི་དག་གི་དགའ་བ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་ལས་གྲུབ་པའི་སྤང་པོའི་རྒྱན་ལས་
སྤྲིན་ལས་སྒོག་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་འདི་དང་དེ་ནས་འོད་འཕྲོ་ཞིང་། ། འབྱུང་བས་ན་ཨྲ་ལྷ་སྟ་སྟ་
ར་སྟེ་འོད་འཕྲོའོ། ། ཡང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱེད་པས་ན་འོད་
གསལ་ལོ། ། དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་འོད་གཅིག་ཏུ་འདུག་ཅིང་མི་འཇུག་བ་ལ་བྱ་བར་
བཤད་ལ། དེ་ནི་དེའི་གོང་གི་ཆངས་པ་རྣམས་ལས་འདི་འོད་ཚུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་ཚུང་
ངོ། ། འདི་དག་གི་འོད་ཆེ་ཞིང་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆད་མེད་དགའོ། ། འདི་དག་གི་འོད་ཀྱི་
ཆོགས་དགེ་བས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དགེ་རྒྱས་སོ། ། རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགའ་བ་མེད་པའི་བསམ་
གཏན་ལས་གྲུབ་པའི་བདག་གི་ལུས་ཐམས་ཅད་བཀའ་ནས་གནས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་དཔེར་
ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་ཏྟག་གི་ནང་ན་གནས་པའི་མར་མེ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་འོད་དང་འདྲེས་པའི་
རང་གི་འོད་རྣམས་དང་འོད་ཀྱི་ཆོགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབར་བའི་
ལུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདུ་ཤེས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བསྒོམས་པས་
མངོན་པར་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཅམ་ཡོད་ཀྱི་འདི་ལ་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་
འདུ་ཤེས་མེད་པའོ། ། སྤྲིན་མེད་དང་བསོད་ནམས་སྐྱེས་ནི་གོ་བར་སྤྲོའོ། ། འདི་རྣམས་ལ་
བསམ་གཏན་གྱི་མཐུ་ལས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ན་འབྲས་བུ་ཆེའོ། ། སོ་སོའི་སྐྱེ་
པོའི་མཐར་ཐུག་པར་རྣམ་པར་གནས་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་དང་ལྷན་པས་གཤགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
བྱེད་ལ་དུས་ཅུང་ཟད་ཀྱི་བདག་གི་གནས་སྤོང་བར་ཡང་མི་བྱེད་པས་ཨ་ལྷོ་ཏ་སྟེ་མི་སྤོང་།

བའོ། ། གཞན་དག་ནི་ཨ་སྤྱི་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། ། དེ་དག་གི་ལྷགས་ཀྱིས་ནི་དེ་
དག་ལ་འོག་མར་འདོད་པ་མེད་པས་ན་མི་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཡིན་ནོ། ། སུ་ལ་ཡང་གདུང་
བར་མི་བྱེད་པས་མི་གདུང་བའོ། ། ཤིན་ཏུ་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་ཆོགས་མེད་པའི་
བདེ་བར་མཐོང་བའི་བྱིར་སུ་བྱ་ཤ་སྟེ་ལེགས་པར་མཐོང་ངོ། ། གཞན་ནི་སུ་དྲན་ན་སྟེ་ལེགས་
པར་ལྟ་ཞེས་སོ། ། དེ་དག་གི་ལྷགས་ཀྱིས་ནི་བྱེད་པ་པོར་བལྟ་བར་བྱའོ། ། ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་བྱིར་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བའི་བྱིར་སུ་དྲན་སྟེར་བ་ལྟའོ། ། སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་མཆོག་ཏུ་སྐྱར་
པའི་བྱིར་རམ་འདི་ནམས་འོག་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་འོག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙུན་བ་
ཟངས་མདོག་གིའོ། ། གཞན་དག་ནི་སྤྲིག་མཐའ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། སྤྲིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསགས་
པར་གནས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེར་ཤིན་ཏུ་བཅོམ་པའི་བྱིར་རོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ། སེམས་ནི་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ནམ་པར་རིག་པའོ། ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྲིད་
པའི་བྱིར་རོ། ། བསྐྱེད་པ་ཞེས་སྒྲིབ་པས་ནི་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ན་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཆོས་ལ་དང་པོའི་མཆོམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྟན་པའི་དོན་དུའོ། །
སེམས་བསྐྱེད་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ། ། ད་ནི་གདམས་ངག་བཙོན་པར་བྱའོ། ། འདི་གང་ལས་ཤེ་ན།
བཅོམ་ལྟན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྐྱེད་པར་བཟུང་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་སོ། ། དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱ་
བའི་དོན་དུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། སྐབས་ཀྱི་མཐར་ཡང་འདི་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་གདམས་པ་སྟེ་
འདི་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དོན་
ཐོབ་པའི་བྱ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ནི་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་ཟིན་པའི་
ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་དོན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། དེའི་
འོག་ཏུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། གདམས་
ངག་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཙུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར། སྐྱབ་དང་བདེན་བ་རྣམས་དང་ནི། །

སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། ། མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། ། ལམ་ནི་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པ་དང་། ། སྤྱན་ལྔ་དང་ནི་མཛོན་ཤེས་ཀྱི། ། ཡོན་ཏན་དྲུག་དང་མཐོང་ལམ་དང་། །
བསྒྲམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི། ། བཅུ་ཡི་བདག་། ། ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་པའོ། ། མི་དམིགས་པའི་ནམ་པར་སྐྱབ་པ་ནས་སྐྱབ་པ། དེ་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདི་དག་དགེ་སྦྱོང་
ཤ་ར་དུ་ཉིའི་བྱ་དང་། མོད་གལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ཤ་སྟག་གིས་འདམ་བུའི་ཆལ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་
ཡོངས་སུ་གང་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནས་བཅུམས་ཏེ། རྒྱགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གརྒྱའི་ལྷང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་དགེ་སྦྱོང་ནམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་པས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཉི་མ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲམས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པར་བསྟན་པ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདི་དགེ་སྦྱོང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་། མོད་
གལ་གྱི་བྱ་ཤ་སྟག་གིས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འདམ་བུའི་ཆལ་ལམ། འོད་མའི་ཆལ་ལམ། བྱ་
རམ་ཤིང་གི་ཆལ་ལམ། སྤྱིག་མའི་ཆལ་ལམ། འབྲས་ཀྱི་ཆལ་ལམ། ཉིལ་གྱི་ཆལ་ལྟར་ཡོངས་སུ་
གང་བར་གྱུར་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཤེས་རབ་ཐ་མི་དད་པ་མ་ཡིན་
ནམ་སྟམ་པས་དེ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁྱས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱན་དུ་ཁྱགས་པ་དང་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ། ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཉིན་
གཅིག་ཏུ་བསྒྲམས་པ་འབྲས་བྱ་གང་གི་དོན་དུ་ཉི་བར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ཡོངས་
སུ་རྒྱགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་སྦྱོར་བ་དང་
རྒྱགས་པ་ནམས་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པས་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་། རྒྱལ་རིགས་སྤྱ་ལ་
ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱན་དུ་ཁྱགས་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་། ཡང་དག་པར་རྒྱགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེད་ན་མི་

འབྱུང་བར་བསྟན་པས་སྤྱིན་གནས་སུ་གྱུར་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་བྱང་པར་ལྟན་པའི་དོན་གྱིས་
ལན་བཏབ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་
མཐོང་བ་དང་བསྟོན་པའི་ལམ་དག་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འདམ་བུ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་གཞོན་པ་རྒྱུད་ཅི་བཟོན་པ་དང་། འོད་མ་ལ་མེ་དང་མཆོན་དག་གིས་བཞིན་དུ་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོའི་གཞོན་བྱེད་དང་ཕྱད་ཀྱང་དགེ་བའི་རྩ་བ་མི་འཆད་པ་དང་
བྱ་རམ་ཤིང་དང་འདྲ་བར་གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་ཀྱང་ངན་སོང་ཆད་བའི་ཕྱིར་བདེ་འགྲོའི་
སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྦྱོར་བས་ཆོས་སྟོན་པའི་མངར་བ་ལས་མི་འདའ་བ་ཉིད་
དང་། སྤྱིག་མ་དང་འདྲ་བར་གྱུར་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་དང་། འབྲས་དང་འདྲ་བར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་འབྲས་
བུ་མཆོག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏིལ་
དང་འདྲ་བར་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་མི་དད་དུ་ཟེན་ཀྱང་། དུས་གཞན་དུ་བསྟོན་
པ་ལ་སྤངས་པའི་བྱང་པར་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དཔེ་དྲག་པོ་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་
བར་བྱའོ། ། ཆལ་སྟོན་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བྱང་པར་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་
བྱང་པར་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་ངོ་བར་གྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཐ་མི་
དད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། དོན་མང་པོ་བརྟག་པ་ན་ཡང་དཔེ་གཅིག་གིས་
ཆོག་པར་འགྱུར་རོ། ། རེ་ཞིག་ལམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་སྟོན་པ་དཔེ་བྱི་མ་བྱི་མ་དྲང་
བར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཏེ་ཐ་མར་ལམ་སྟོན་པ་འདི་ཅིའི་དོན་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་
པའི་གང་ཟག་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་
གཞན་དྲང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་དཔེ་གཞན་ཅི་སྟེ་མ་བཟོན་ཅི་ན། མཐོང་བའི་
ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་སྟེ། ། ཆོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་བསྐྱས་པའི་
ངོ་བོ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་དཔེར་བཟོན་པ་བཏགས་ན་ནི་དཔེ་ཇི་སྟེ་ཅིག་
བཟོན་པར་བྱ་ཞིང་ཉེ་བར་བཤད་པ་ལ་མི་མཁས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་འདིར་ངག་གི་དོན་ནི་
འདི་ཡིན་ནོ། ། དགེ་སྟོང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་མྱོད་གལ་གྱི་བྱ་དང་འདྲ་བར་ཤ་སྟག་གིས་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་འདིས་ནི་ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བར་

སྒྱུར་རོ། ། བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་དོན་
ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འདིས་ནི་ཉིན་གཅིག་བསྒྲོམས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
གྲངས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། མཐུའི་བྱང་པར་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། རྒྱའི་བྱང་པར་དང་།
དཔེ་ལས་འདས་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནས་གྲངས་དང་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ནི་གྲངས་ཀྱི་བྱང་པར་རོ། ། བྱང་པར་མེད་པར་གྲངས་གཞུང་
བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་གྲངས་གཞུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་
སྒྲོམ་པ་བྱང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན་བྱང་པར་མེད་པར་གྲངས་སྒྲོམ་པ་ནི་གྲངས་ཁོང་དུ་ཆུད་
པའི་རྒྱའི་བྱང་པར་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལོ། ། བྱེ་ལ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་པ་
ནི་ཤེས་རབ་མང་པོའི་གོ་རིམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ། ཆར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
མཐུའི་བྱང་པར་རོ། ། བགྲང་བར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་ལ་དེ་བགྲང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱུར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱ་བའི་
བྱང་པར་ཏེ། ཤེས་རབ་དེ་ནི་འདིའི་རྒྱ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། ། དཔེར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་ལས་འདས་པའོ། ། ཡང་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམས་པ་ལ་འདི་ལྟ་བུར་ཡོན་ཏན་ཡོད་
པ་དེའི་ལོ། ། ཅི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པའམ། སྦྱོང་པ་ལ་ཞུགས་པའམ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའམ། རྒྱ་
བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡིན། རེ་ཞིག་བཞི་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྩུ་པ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཛད་པས་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བཟོད་ཀྱི།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ས་
བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཀག་པས་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་
ལས་ཤེས་པ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཁྱེད་མོས་པར་བྱ།
ཁྱེད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ལ་བརྩུག་པར་མ་གྱུར་པ་ན་ནི། འདི་དེའི་ཆེ་ཉིད་
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དེའི་མྱ་ངན་

ལས་འདས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ན། དེ་
ནི་རེ་ཞིག་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་འདྲོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྒྱུ་བ་ཏེ་རིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཏེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ན་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བ་དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
འདི་བརྗེད་བར་བྱའོ། ། བསྟན་པ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་རྣམས་པ་མང་པོ་རྣམས་
པར་གཞག་སྟེ། འདི་ལྟར་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཆད་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་དཔྱོད་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་
ཡིན་ནོ། ། བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེའི་ཡན་ལག་དག་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་
པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྲིད་པ་བརྒྱད་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་འདྲིར་སྲིད་པ་གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་
འདས་པ་ཡིན། ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་འདྲོད་པའི་ཁམས་ཡོང་སུ་བྱ་བ་འདས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དགྲ་བཙེམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །
འདྲིར་ཡང་དམ་པའི་། ། ཆོས་པ་རྣམས་དཀར་པོའི་མདོ་ཆད་མར་བྱས་ནས། ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་ཤུ་
རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་
ལས་འདས་པའི་རྣམས་པར་གཞག་པ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དགོངས་པ་ཅན་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་
འདས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དུས་དེ་སྲིད་དུ་འགོ་བའི་དོན་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་འདྲིར་ཡོངས་སུ་བྱ་
བ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་རྣམས་ལས་
རྟོགས་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་བས་ན་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་བཟོ་
ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱབས་དང་པོར་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདྲིར་མདོན་པར་བཞེད་པར་མདོན་ནོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉིན་གཅིག་

བསྐྱེམས་པའི་ཤེས་རབ་འབྲས་བུ་གང་གི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་བ་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པས་བསྐྱེམས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་སྦྱོར་བ་དང་རྟོགས་པ་
ནམས་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པས་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་མི་འཇུག་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཉིན་གཅིག་
བསྐྱེམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་གྱི། བསྐྱེམས་པ་གངས་མེད་པ་མང་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་མར་མེད་སྟོང་པོ་ཆོག་པའི་དཔེས་སེམས་བསྐྱེད་
པ་དང་པོ་དང་བྱིར་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པ་བཤད་
ཟིན་ཏོ། ། ། ། བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་གདམས་པ་
གང་ཡིན་བཤོ། ། དེ་ལ་སྐྱེག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྤྱི་རིེ་བྱ་འདི་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་
བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས། གལ་ཏེ་གཟུགས་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། གཟུགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཅན་ནམ་རྣམ་པར་བྱད་བའི་ཆོས་
ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། གཟུགས་ནི་ཆོར་བར་ཡང་དག་པར་འདུ་བ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་
ན། སྤྱི་རིེ་བྱ་འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་རིེ་བྱ་འདི་ལྟར་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ལ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་སྟོང་འདོགས་པ་དང་སྦྱར་བ་འདེབས་
པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། ། འགོག་པའི་བདེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་
པ་ནི། སྤྱི་རིེ་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅིང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་
པར་བྱང་བམ་ཡིན། འགྲིབ་བམ་ཡིན་འཕེལ་བམ་ཡིན། འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་བ་
ཡང་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ། གང་ཡང་འདི་འདྲ་བདེ་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་
དོ། ། ཆོར་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་མ་རིག་བསྐྱེ་བ་མེད་དོ། ། མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད་

དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། རྒྱུན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་པའི་མེད་དོ། ། རྒྱུན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་པའི་མེད་དོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་སངས་རྒྱུས་མེད་དོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཡིན་
ནོ། ། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་ལ་སྒྱུད་པ་ན་བདག་ཉིད་ལ་སྒྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱ་འཕམ་མི་བཙོན་
ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི། ། མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་དུག་ལ་ལམ་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ལམ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་
གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པར་རྣམས་ལ་ལམ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་དེ། ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་
ཡིན་ནོ། ། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་མཚན་མ་མེད་པས་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་དེ། མཚན་མ་མེད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་ལ་མ་ཡིན་ནོ། ། སྒྲོམ་པ་མེད་པ་ལ་སྒྲོན་པས་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་དེ། ། སྒྲོན་པ་མེད་
པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། ། དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སྒྲོན་གྱི་མཐས་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་དེ། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ། དེ་སྒྲོན་གྱི་མཐོང་
ངོ་བྱ་བ་ནས། དེ་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ལ་བྱིར་མའི་མཐས་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་དེ། ། བྱི་མའི་མཐའ་ལ་
སྒྲོན་གྱི་མཐས་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིས་ནི་ལམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱེན་པ་སྒྲོན་པར་བྱེད་དོ། ། ངེས་
པར་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ། གང་གི་བྱིར་
དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལས་འདས་པས་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་དེ། ། འདི་ལྟར་འདས་
པ་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ་གང་ཞིག་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་སངས་
རྒྱུས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྱུད་

པའི་ཚོ། གཞུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུར་བར་མི་བྱེད་དེ། ། དེ་ཅིའི་
སྤང་དུ་ཞེ་ན། གཞུགས་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གཞུགས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བས་
ཚོས་རྣམས་དང་། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་པན་ཚུན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྒྲགས་ནི་རྟག་པའི་མཐའ་བཀག་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་ཆད་པའི་མཐའ་བཀག་
པ་ཡིན་ནོ། ། བདེན་པ་བཞིའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་སྐྱབས་སུ་
གནས་པ་མེད་པའི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ནི་བཙེམ་ལྷན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཚོ། དེས་གཞུགས་ལ་
མི་རྟག་ཅེས་གནས་མི་བགྱེད། ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་གཞུགས་ལ་ཞི་བའོ། ། ཞེས་བགྱི་བར་གནས་
པར་མི་བགྱེད། ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་ཏེ། དེ་ཅིའི་སྤང་དུ་ཞེ་ན། བཙེམ་ལྷན་འདས་དེ་
ནི་འདི་ལྟར་གཞུགས་མི་རྟག་བ་ནི་གཞུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གནས་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་པའོ། ། འདིར་སྤྱད་པར་
བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་གནས་པ་མེད་པ་ཙམ་གནས་པར་མི་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་མེད་པའི་བྱིར་
གཉེན་པོ་མི་རིགས་སོ། ། འོན་ཏེ་གང་གནས་པ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཐལ་ཆེས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མངོན་པར་ཞེ་ན། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་ཚུལ་རི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
འདི་ལ་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། ། རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི། བཙེམ་ལྷན་འདས་གཞུགས་མི་རྟག་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེའང་མི་རྟག་པ་ཉིད་མ་ལགས་པ་ཉིད་ལས་གྲུད་ན་ཡང་
སྟོང་པ་ཉིད་མ་མཆིས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། དེའི་སྟོང་པ་
ཉིད་པན་ཚུན་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ཅན་དང་། དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཞུགས་ཉིད་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུར་བར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་ངོ་། ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། རྣམ་པ། །
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། ། བྱང་ཚུབ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིས་ནི་དམིགས་པར་
བྱ་བ་དང་། དམིགས་པ་པོ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་

བསྟན་ཏོ། ། ཚེས་དཀོན་མཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། ། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པའི་ཚེ། གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱར་རོ། ། གཟུགས་དངོས་
པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱར་རོ། ། གཟུགས་ཉག་ཅེས་བྱ་བ་དང་མི་ཉག་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱར་
རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚེས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་མི་
སྟོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པ་བཀག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་ས་ལ་སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་
དང་། སྟོབས་ནམས་དང་། མི་འཛིགས་པ་ནམས་དང་། ལས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་མ་འདྲེས་པ་ནམས་དང་། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་
ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཡང་དག་པའི་
མཐའ་དང་། ལྷའི་མིག་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་ཕྱོགས་བརྒྱ་རེ་རེ་ཞིང་གཞུང་གི་ཁྲུང་
གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ནམས་ན་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་
ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའོ། ། ལྷའི་ན་བ་ཡུལ་དང་བཅས་ཅས་དང་། དེའི་
ཡུལ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྒྲས་བསྟུས་པའོ། ། གཞན་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཡུལ་
དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྟུས་
པའོ། ། སྟོན་ཀྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་དེའི་ཡུལ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་སེམས་
ཅན་ནམས་ཀྱི་སྟོན་ཀྱི་གནས་ཀྱས་བསྟུས་པའོ། ། རྩ་འཕྲུལ་ཀྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་
པའི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པ་བཀག་པ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ནི་བཤད་མ་ཐག་
པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བས་ཡང་དག་པར་བསྟུས་པའོ། ། དེ་ལྟར་སྟོད་
པ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་དང་། བདུད་
ཀྱིས་སྐྱགས་མི་རྟེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བསལ་བ་དང་། ཕྱོགས་བརྒྱའི་
འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་སུ་སོ་ནམས་སུ་ད་ལྟར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་

སངས་རྒྱལ་ལྷོ་རིགས་རྣམས་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱམས་པའི་རྒྱ་
ཅན་གྱིས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། ཆོགས་ཆུང་དུས་གཟུངས་དང་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་སྒོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲིང་པོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་
རྒྱལ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པས་སྤང་པ་དང་
བྲལ་བ་བཀག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་སྤྱར་དུ་
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བཀག་པ་དང་། ལྷ་ཆོགས་པར་བྱེད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པར་བྱ་
བ་དང་རྟོགས་པ་པོའི་ཆོས་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྤོང་པ་དང་མི་
སྤོང་པར་སྐྱོར་བ་བཀག་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཙེ་བ་རྒྱུད་ལ་སྤོང་པ་ཉིད་གྱིས་
སམ། ། དེ་ལ་དེ་དག་གིས་སྐྱོར་བ་བཀག་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ལས་འདའ་བ་
དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཁིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་
དང་། སྤྱར་དུ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ཏུ་བརྟེན་པ་དང་། རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་བཀག་པ་དང་།
སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་སྤོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་། །
བསྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེར་སྤྲེལ་སོགས་པའི་
སེམས་མི་སྐྱེད་པས་ཞེས་བྱའོ། ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བསལ་བ་དང་ཞེས་བརྟེན་པ་
དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པས་
བསྐྱས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དེ་དག་ཙམ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་གཞོལ་བའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་
རྩོམ་པར་བྱེད་པའོ། ། འདོད་པའི་ཟག་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསམས་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བྱེད་དོ། ། སྤྲིད་
པའི་ཟག་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་བཞིན་དུ་བསམས་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པའི་ཟག་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་རྟོ། །
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་བརྟེན་པར་མི་
བྱའོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དུ་མི་སྐྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་
པ་ཞེས་བརྟེན་པར་མི་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་བསམ་
པ་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་འདིར་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་
འདུན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་དག་གྲང་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་དབྱེ་
བས་སྐྱེས་བུ་བྱུང་བཞིན་འགྱུར་རོ། ། དེ་བསྐྱེས་པ་ཡང་གང་ཟག་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་བྱིར་བརྒྱད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི་བཙུང་ལྷན་འདས་གང་ཞིག་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་གནས་པའི་འདིས་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་གང་
ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་ལགས། འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ནི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་གང་དུ་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱའོ། ། དེ་ལ་གང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་
དྲུག་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གང་གི་ཡིན་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྣམས་པོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་
བརྗོད་དེ། དད་པས་ལམ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱིར་དབང་པོ་རྣམས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལམ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱིར་རོ། །
གང་གི་བྱིར་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ། དེ་ལ་ཤུ་རིའི་
བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་མིའི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མི་རྣམས་
དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
མ་གཏོགས་པར་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཡིན་ཏེ། ། ཞེས་བུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱིར་མི་ལྷོག་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཀོལ་བ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་ལམ་ཀྱིས་ས་དེ་ཐོས་དེ་ཐོབ་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི་ཤུ་རིའི་བུ་
དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ག་ཞན་ནམ། དག་འཁྱུག་གི་རིས་
ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་པོར་འགྱུར་ཞིང་ཞེས་བུ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལས་དགྲ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་རྒྱུད་དུ་འཁྱུར་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་སྐྱེས་པའི་ལམ་རྣམས་པ་
དགྲ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གང་
ཡིན་པའི་གང་ཟག་དག་གིས་གཤེད་ནས་པ་དྲུག་པའམ། བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྤྲུལ་སྤངས་
པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལས་དེ་དག་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། ། གཤེད་ནས་པ་

དགྲ་ཡང་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཁམས་སམ་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །
སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་གྱི།
དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱོམ་
པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་ཡང་སྤིད་པའི་ཆེ་མོའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་མི་སྤིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་ཆེ་ཡང་སྤང་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དད་པས་རྗེས་སུ། ། འབྲང་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དད་པས་ལྷག་པར་མོས་བ་ཞེས་བཞེད་དེ། ། དད་པ་ལྷག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་
ལྷག་པར་མོས་པས་རབ་རྟུ་མོས་པ་རབ་རྟུ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དབང་པོ་རྣམས་པོ་སྤང་
ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་གྱུར་པ་གང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་བཞེད་
དེ། ། ཤེས་རབ་ལྷག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མཐོང་བས་རབ་རྟུ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར་
འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དད་པས་ལྷག་པར་མོས་པའི་དབང་རྟུ་མཛད་
ནས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་གང་དག་
བསམས་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་སྦྱབ་པར་བྱེད། ། ས་རོལ་རྟུ་བྱིན་པ་དྲུག་ལ་ཡང་ལ་ཡང་སྦྱོད་
པར་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དེས་ཀྱང་ལྷ་ཆེ་རིང་པོའི་གནས་སུ་སྦྱེས་ཏེ། ། དེ་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས་དེ་གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་ན་དེ་དག་གི་
དབང་པོ་རྣམས་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའོ། ། འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་དབང་རྟུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་
བྱང་རྒྱུ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
སྦྱོམ་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོམ་པར་ཞུགས་ཤིང་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཙ་
བདུན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱོམས་པར་འཇུག་ལ། ། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གང་དག་གང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
མཉེས་པར་བྱེད་པ་དེ་དང་དེ་དག་རྟུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ས་རོལ་རྟུ་བྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མ་བྲལ་བས་བསམ་པ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་སྦྱ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་རྟུ་མཛོན་པར་འཆང་རྒྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ལན་ཅིག་

ཕྱིར་འོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་གང་དག་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་
པའི་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱ་ཆེར་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་རི་བྱིད་ཀྱི་བར་དུ་
གནས་ནས་ཤི་འཕྱོངས་ནས་འདྲིར་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་ཆོགས་
པ་རྣམས་སུ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྒྱུགས་པར་འཆང་
རྒྱབ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་འདྲིར་ལན་ཅིག་འོངས་ཏེ་
གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
གསུངས་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་འདི་ལྟར་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་པོ་
ཐོབ་པ་གང་དག་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་
མི་སྒྲིབ། ། འོང་ཁྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འདོང་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ།
གང་དག་གང་ན་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་བཞུགས་པ་དེ་དང་དེར་སྒྲིས་བར་འགྱུར་བར་
བྱེད་པ་དང་ཁྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པོ། ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་ནམ་ཡང་མཆེད་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་
བ་གཉིས་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་དེ་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་འདི་ཕྱིར་
མི་འོང་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་གང་དུ་སྒྲིས་པ་དེ་དང་དེར་
གཏན་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཞེས་པའི་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་རིགས་ནས་
རིགས་སུ་སྒྲིབ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་
དང་། ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་པའོ། ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
གང་དག་བསམ་གཏན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་བསྒྲིབ་
ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་མི་རིགས་རྣམས་སུ་རྒྱལ་རིགས་ཤིང་སྤྱོད་ཆོག་པོ་ལྟ་བུའམ། བྲམ་
ཟེའི་རིགས་ཤིང་སྤྱོད་ཆོག་པོ་ལྟ་བུའམ། བྱིམ་བདག་གི་རིགས་ཤིང་སྤྱོད་ཆོག་པོ་ལྟ་བུའི་
རིགས་སུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་དང་བཞི་པ་སྤངས་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲིབ་
བ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལྟག་པས་ན་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་། ། ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་ལ་ནི། ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་

པ་གང་དག་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་
ལྷག་ནམས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱེས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ཀྱང་
མཉེས་པར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་
འོང་བ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ནི། ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔལ་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བར་དུ་ཐོབ་ཀྱང་
དེ་དག་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དེ། ། དེ་དག་ནི་ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ནམ་པ་བདུན་དང་བརྒྱད་སྤངས་ཤིང་
དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་སྦྱེ་བའི་ལྷག་མ་གཅིག་ལུས་པས་ལན་
ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བར་ཆད་གཅིག་པའོ། ། ཉོན་
མོངས་པ་དགུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་པ་
ལྷར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། འདི་ལྟ་སྟེ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་གང་དག་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་གང་དག་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་ནམས་ནས་འོག་མིན་ཀྱི་ལྷ་ནམས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱེ་བར་འཇུག་བ་དག་ཡོད་དེ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆངས་རིས་ནས་བརྒྱུ་ཏེ་འོག་མིན་
ཀྱི་བར་ཀྱི་ལྷའི་རིས་གང་ཡང་རུང་བར་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་འདིར་མངོན་པར་བྱང་
རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྦྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། །
སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་གང་དག་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སླ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏེ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་དག་
ཡོངས་སུ་ངན་ལས་འདས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱལ་པའམ། བསྐྱལ་པ་ལས་ལྷག་པར་གནས་
པ་དང་ཡོད་ཅིས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་མངོན་པར་བཅོན་པས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། མངོན་པར་འདུ་བས་པས་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔལ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་སུ་འདོང་ཞིང་དེ་དག་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དོན་ལ་རྟག་དུ་བཅོན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་ཆད་མེད་པ་ནམས་ཀྱིས་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་

ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་འཛང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
མངོན་པར་བཅོན་པས་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ཡོངས་
སྒྲ་མཉམ་ལས་འདའ་བ་ནི། ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་དང་པོ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་པ་ལས་འདའ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དང་གཞན་དུ་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
མངོན་པར་འཛང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཏེ། གང་ཞིག་གོང་དུ་འགྲོ་ལོ། ། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་ནི་ཡོངས་སྒྲ་མཉམ་ལས་མི་འདའ་བ་
སྟེ། འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་འོག་མེན་གྱི་
མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྤྱིད་པའི་ཆེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པའོ། ། དེ་ལ་འོག་མེན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་
འགྲོ་བ་ནི། ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྐྱོད་པ་གང་དག་
འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་
ཉེ་བར་སྐྱབ་ཅིང་བས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅའས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་
དགེ་བ་བརྒྱུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཞག་ནས་ཆང་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ནས་འོག་མེན་གྱི་བར་དུ་
སྐྱེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྲ་ཆོགས་པ་རྣམས་སུ་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་འཛང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་། ། གསུངས་པ་ཡིན་
པོ། ། འོག་མེན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་གོང་དུ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་
དུ་འགྱུར་ཏེ། འཕར་བ་དང་བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའོ། ། དེ་ལ་
འཕར་བ་ཞེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསམ་
གཏན་དང་པོ་བསྐྱབས་ཏེ་ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེས་ནས་སྤར་གོམས་པའི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་
བཞི་པ་དང་སྟེལ་ཏེ་དེ་ལས་ཤི་འཕོས་ནས་འོག་མེན་གྱི་ལྟ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་བར་མ་
དོར་བ་ཡིན་པས་ན་འཕར་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་རྫོགས་པར་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་
ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྐྱབས་ཏེ་ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་དག་ཡང་བསམ་

གཏན་བསྐྱབས་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་ཆོགས་པ་རྣམས་
སུ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་འཛང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ་
ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱེད་དུ་འཕར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དག་ཚངས་རིས་ནས་ཤི་
འཕོས་ཏེ་གནས་གཙང་མ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་ནས་བར་གྱི་གནས་གཞན་གཅིག་ལས་ཀྱང་བཞུལ་
ཏེ་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་ཆོགས་པ་རྣམས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་གནས་གཞན་
ཐམས་ཅད་དུ་བརྒྱས་ནས་འོག་མིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱི་རིམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སྤངས་ནས་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་
དུ་སྐྱེས་ཏེ་ཐབས་མཁས་པས་དཔྱལ་བ་པ་དང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་པ་དང་། གཤིན་རྗེའི་
འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དག་ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་སུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་
བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱ་ན་མེད་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྐྱབ་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱད་པར་
གཞན་རྣམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་ནས་གནས་གཙང་མར་མ་
ཞུགས་པ་ཁོ་ནར་གཞུགས་མེད་པར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་སྲིད་པའི་ཆེ་མོར་སོང་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་ཆོགས་པ་རྣམས་སུ་མངོན་པར་འཛང་རྒྱ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱི་རིམ་གྱི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཚངས་རིས་ནས་དགེ་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཞིང་དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ལ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་ཆོགས་པ་རྣམས་སུ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་
ནས་གཞུགས་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱི་རིམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་གང་དག་བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་

བ་དེ་དག་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་།
དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཆོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་
ན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དུག་ཡིན་ནོ། ། བདུན་པ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཇི་
སྐད་དུ། སྤྱི་ལོ་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་ལུས་ལ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་
སུམ་ཅུ་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཞིང་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྤྲན་མེད་པ་ནམས་དང་ལྷན་ཏེ།
ནམ་ཡང་ངན་སོང་ངན་འགོ་ལོག་པར་ལྷུང་བར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། བདག་ཉིད་སྟོང་
པར་མི་བྱེད། གཞན་ལ་སྟོང་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་དག་ལ་འགོ་བ་མང་པོ་བྱམས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་
སྟེ། སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་མཐོང་བ་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་
རབ་དུ་དང་། ། བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་
བྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཆོ་དཔག་དུ་མེད་པ་དང་ལྷན་ཞིང་འཁོར་ལོས་
སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ་དེ་དག་ལ་གནས་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ལ་བསྐྱར་སྟོར་བྱས། སྤྲུལ་བྱས། མཆོད་པར་བྱས། རྗེ་པར་
བྱས་ནས་ཕྱིས་འདི་ཉིད་དུ་སྤྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མཛོན་པར་
འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ལུས་ཀྱིས་
མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བཤད་དོ། ། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་
ལུས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་དེ་ན། སེམས་མེད་པས་ལུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱི་ལོ་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་གིས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་ལ་སྟོང་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཆོད་མེད་པ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་ནམས་ཀྱིས་ནམ་པར་ཆེ་ཞིང་། དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
གོ། ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལའོ། ། དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱ་ཆེར་ཏེ། སྤྱི་ལོ་བྱ་དེ་ལྟར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གིས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོང་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཐོད་
རྒྱལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཆོགས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་

ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བཞེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
གལ་ཏེ་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་ཉོན་མོངས་པ་ནམ་པ་བརྒྱད་སྟངས་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལས་འདིར་
དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བཤད་དེ། རི་རྒྱུད་དུ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔལ་ཆེན་པོ་གང་དག་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་སྣང་བར་བྱེད་ཅིང་བདག་ཉིད་ཀྱང་ནམ་ཟླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྣང་
བ་དང་བྲལ་བར་མི་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོད་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་
དུ་མཛད་ནས་ས་བརྒྱུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་
དུ་བཞེད་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པས་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་
པར་བསྟན་པས་འདིར་ཡང་མ་སྟོས་སོ། ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་གང་དག་སངས་རྒྱལ་མི་
བཞུགས་ཤིང་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་རང་བྱང་རྒྱལ་དུ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དེ་དེ་དག་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སྟོག་ཆགས་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་
མང་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་སུ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱས་ནས་ཟླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་ཡང་
གསུངས་པ། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྫོན་པོ་དག ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་རིགས། ། བར་
ཆད་གཅིག་པར་སྦྱིས་ནས་དང་། ། བྱེད་དང་བྱེད་མིན་འོག་མིན་འགོ། ། འཕར་གསུམ་སྲིད་
ཆེའི་མཐར་ཐུག་འགོ། ། གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། ། ཆོས་ལ་ཞེ་ལྷས་མངོན་སུམ་
བྱེད། ། བསེ་རུ་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ། ། རེ་ཞིག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
ནས་བརྒྱམས་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཞུགས་པ་
དང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱིས་རྣམ་པར་བཞག་པར་ཟད་ཀྱི།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་

སངས་རྒྱུ་གི། ། ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་རང་སངས་རྒྱུ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དེ་དང་དེས་རེ་ཞིག་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་དོ། ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་
ནམས་རྒྱ་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ནས་རང་བྱང་ཆུབ་གྱི་བར་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་སྐད་
དུ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། ཡང་
དག་པར་སྤྲོད་བ་དང་། རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་དང་། དབང་པོ་དང་། ལྷོ་བས་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་
ཡན་ལག་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ནི་རྒྱ་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ནས་རང་སངས་
རྒྱུ་ཉིད་གྱི་བར་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་སེམས་ཅན་ནམས་འཛིག་པར་བྱེད་དོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་རང་ཉིད་གྱིས་མ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ལ་གཞན་དག་
འཛིག་པར་འཐད་སྒྲུལ་ན། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱེད་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་ནམས་གྱི་ཤེས་པ་དང་
སྤྲོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་
པའི་བཟོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་
ནོ། ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་གྱིས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་
བལྟས་ནས་འདའ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་
བའི་ལམ་ཉིད་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ། འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་
འདུན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་དོན་དུ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱེད་ཉི་མའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་
ཆོས་ནམས་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་དག་གང་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་སྤྲོད་བ་དང་དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་
ཀྱང་ཡང་དག་པར་ལེན་པའོ། ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ལྷུས་
དང་རྒྱ་དང་ཡིད་གྱི་ལྷུས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་གོ་སྐབས་དབྱེ་བར་མི་བྱ་ཞིང་།
ལྷུས་དང་རྒྱ་དང་ཡིད་གྱི་ལས་ནམ་པར་དག་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། མིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དད་པའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་གང་

ཟག་ནམ་པར་གཞག་པ་ཆེས་འགལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་
པ་ཡིན་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའི། འདི་ནི་ཁོ་ཙམ་གིས་ཉེ་བར་དགོད་པར་མ་བྱས་ཏེ།
བཏགས་ཟིན་པ་འཐག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ་བཤད་ཟིན་
ཏོ། ། ། ། མ་ཞེན་པ་ལ་གདམས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བཅུམས་ཏེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེར་
སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པས་ལུས་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ལམ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། ། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བ་ལ་གདམས་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས། གཞུགས་ལ་སྒྲོམ་སེམས་མེད་པ་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་
དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་སྒྲོམ་སེམས་མེད་པ་
སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོད་ན་སྤྲད་པར་འགྱུར་བའི་ལུས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་སེམས་པར་གྱུར་ན་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ལམ་
ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ལ་གདམས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསྐྱའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་
སྟེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསྐྱའི་ཁྱུང་
གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ཀྱང་མཐོང་ངོ་། ། དེ་རྣམས་ལས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཏོ། ། དེ། །
བཞིན་དུ་སྟོང་དང་རྒྱབ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མ་ཞེན་པས་ནི་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། མིང་ལ་བས་ནི་བགོད་པར་བྱ་བ་རི་སྲིད་པར་འགོ་བར་
འགྱུར་རོ། ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་གཞུང་བས་ནི་ལམ་གཞན་དུ་འགོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ། སྟུན་ལྡ་
ལ་གདམས་པ་ལ། ཤའི་སྟུན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོའི་ཤའི་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། གང་སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐོང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར་རམ། ཤའི་མིག་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་

གསུམ་གྱི་སྒྲོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྷའི་སྐྱུན་ནི།
ཤུ་རིའི་བྱ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རབ་ཏུ་ཤེས་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ལྷའི་
མིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ་
ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྷའི་མིག་གི་ཡུལ་ནི་ཕྱོགས་
བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱུན་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གང་དང་ལྡན་པས་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་སྟེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྐྱུན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུན་ནི།
ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གིས་གང་ཟག་འདི་ནི་དད་པའི་རྗེས་
སྐྱེ་འབྲང་བའོ། ། གང་ཟག་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱེ་འབྲང་བའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནས། འདི་ནི་སྤྲ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱིར་ལྟོག་
པར་མི་འཇུག་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུན་གྱི་ཡུལ་ནི་འཕགས་
པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུན་གྱི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་
ལ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུན་གྱི་ཡུལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྐྱུན་ལྷ་ལ་གདམས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །
མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་གདམས་པ་ལས་རྩུ་འཕྱལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས། དེ་ནི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། ། གཅིག་ཏུ་ཐུག་ནས་མང་པོར་
འཇུག་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྩུ་འཕྱལ་གྱི་རྣམ་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
མངོན་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷའི་ན་བ་ནི་དེ་ལྷའི་ན་
བའི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་ལྷ་དང་མི་གཉིས་ཀའི་སྐྱེ་ཐོས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་

ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ནི་དེས་སེམས་ཅན་པ་རོལ་
དང་གང་ཟག་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། ། འདྲོད་
ཆགས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྩོན་གྱི་
གནས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ནི་དེ་རྩོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་
པས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བྱེད་ནོ། ། སྐྱེ་བ་བརྒྱའི་པར་དུ་ཡང་རྗེས་སུ་བྱེད་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྟའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་དེ་ལྟའི་མིག་རྣམ་
པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་། ། དུ་
རབ་དུ་ཤེས་ཏེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ངན་དུ་སྦྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མིག་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་ལྡས་
བསྐྱུས་པའི་ལྟའི་སྤྱན་གང་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་འདི་ཡིན་ལ། མངོན་པར་
ཤེས་པས་བསྐྱུས་པ་འདི་ནི་བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྐྱེ་བ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་
མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྐྱབས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་མི་ལྟར་ངོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་རབ་དུ་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོ་མ་སེམས་
ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་བྱིར་རོ། ། ཡང་རྒྱ་ཅིའི་བྱིར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་གདམས་པར་མཛད་
སྟུང་ན། ལྟ་རིའི་བྱ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
གཏོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་གནས་སྐབས་རེ་རེ་ཞིང་
མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་བྱིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་སྦྱོང་བར་བྱེད་
པ་ཉིད་ཡིན་པས་དང་། བྱིན་པ་ན། བྱིན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་
བའི་དོན་དུ་རབ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕོབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། མངོན་པར་ཤེས་པའི་
པན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་རབ་དུ་དགོད་པ་

དང་། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱམས་པ་ཉིད་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་
གྱི་དངོས་པོ་དང་ཕྱད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་བྱ་
བར་འོས་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་དགེ་སློང་སྲུང་བརྒྱ་པོ་འདི་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བརྩམས་ཏེ། དགེ་སློང་མང་པོ་ཞིག་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་བརྩེ་རེ་རེ་ཞིང་
གཏུའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དང་མཉམ་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱང་བར་མཛད་པའི་ལྷགས་
གྱི་དབང་པོ་བཀྲམ་པའི་མཚན་མས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེལ་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་
ནས་འོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ལྷན་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པ་ལུང་
བསྟན་པ་ནི། དེའི་དུས་སུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་དུས་གཞན་དུ་ཐོབ་པར་
བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་གདམས་པ་བཤད་
ཟིན་ཏོ། ། ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གདམས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོབས་པ་
སྐྱེད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནས། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐབས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བསྟན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཅིའི་བྱིར་བཙམ་ལྷན་འདས་གཞན་
གྱི་ཁ་ནས་སྟོན་པར་མཛད་ཅེ་ན། གཞན་དག་ཀྱང་དོན་དེ་ཐོག་པར་མཛད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ན་བདག་ཉིད་ལ་གཟུང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེས་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འོ། །
ཅིའི་བྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཁ་ནས་སྟོན་པར་མཛད་ཅེ་ན། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་མངའ་བརྟེས་པ་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འོ། ། ཅིའི་བྱིར་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱི་ཁ་ཉིད་ནས་སྟོན་པར་
མཛད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པའི་མཚོག་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་བྲལ་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ལྷག་པའི་བྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལེགས་སོ་ལེགས་
སོ། ། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་དུ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
གསུངས་ཏེ་བསྟན་པ་འདི་ཡང་དེའི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་ཞེས། ། འོག་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས་སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་
སྐད་ཅིག་མའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེའི་མིང་དུ་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་བཏགས་པ་
ཙམ་མོ། ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་
སྟེ། བཏགས་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་མིང་དང་བརྟེན་ཙམ་དུ་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གདགས་པ་མ་
གཏོགས་པར་སྐྱེ་བའམ་འགག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟུག་བསྐལ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པ་ནི་བཏགས་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མིང་དང་བརྟེན་ཙམ་དུ་ཐ་སྙད་ཀྱིས་
གདགས་པ་མ་ཏོགས་པར་སྐྱེ་བའམ་འགག་པ་མེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟུག་
བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པས་གཞུགས་ཏུ་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་ཏུ་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བའམ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་
བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟུག་བསྐལ་ལ་རྗེས་
སུ་ཤེས་པ་ནི། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་
ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟོག་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། དེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་ནམ་པར་བྱང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་དེས་མིང་དང་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་
བཏགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་གཞུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། ། ཆོར་བ་
ལ་མངོན་པར་ཞེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་དེ་སྐྱིན་པའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། ། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཐབས་
ལ་མཁས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་
གང་མངོན་པར་ཞེན་པའམ་གང་གིས་མངོན་པར་ཞེན་པ་འམ། གང་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་

ཆོས་དེ་ནམས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པས་ནམ་
པར་འཁོལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འདུག་
པར་འགྱུར་རོཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ནོན་པར་འགྱུར་རོཞེས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། འགོག་པ་ལ་ཆོས་
ཤེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནམས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་དང་། དེ་
དག་གི་ཐད་དུ་འགྲོ་བ་དང་དེ་དག་ལས་ཆོས་ཀྱང་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྒྲམ་དུ་སེམས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གང་བཟོད་པ་དེ་གཟུགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་སྒྲམ་མམ།
གཟུགས་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་སྒྲམ་མམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལ་གཟུགས་ཡོད་སྒྲམ་མམ། གཟུགས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་སྒྲམ་མམ།
གཟུགས་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་སྒྲམ་མམ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། ནམ་གངས་གཞན་ལས་མི་ལེན་པས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རབ་
འབྱོར་དེ་རི་སྒྲམ་། ། དུ་སེམས། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡིན་སྒྲམ་མམ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡིན་སྒྲམ་མམ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་བཞིན་དུ་གང་གསུངས་པའོ། ། ལམ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྒྲམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་གཟུགས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དགས་ཡིན་སྒྲམ་མམ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་རྟག་པ་ཉིད་དང་། མི་
རྟག་པ་ཉིད་དང་། གཟུགས་བདེ་བ་ཉིད་དང་། གཟུགས་སྐྱུག་བསྐྱེད་བ་ཉིད་དང་ཞེས་བྱ་བ་
ནས་བྱང་ཆུབ་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཟུགས་སྟོན་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དགས་ཡིན་སྒྲམ་མམ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་ཆོས་

ཤེས་པ་ནི་རབ་འབྱོར་ཚོས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ། ཚོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཚོས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་
ལ་དང་པོ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཚོས་ཏེ་ལམ་མོ། ། གཉིས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་ཚོས་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའོ། ། དེ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་བ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་བཅས་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བའི་དབྱིངས་དང་ཚོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབྱིངས་དང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དག་གི་བར་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་མིག་གི་དབྱིངས་དང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནས། ཡིད་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དག་
པན་ཚུན་མཐོང་བ་བཀག་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྲ་མ་ནི་སྒྲུབ་པའི་མདོར་བསྟུན་པ་
བཟོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་ནི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རབ་
འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་ངོ་། ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་ངོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་འཁོར་
བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བཤད་པ་དག་གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་བ་དག་བཀག་པ་
ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྟོན་
པ་ཡིན་ནོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གདམས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གདམས་
པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
དབྱིངས་གདགས་པར་མི་རྣམས་སོ། ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་
དབྱིངས་གདགས་པར་མི་རྣམས་སོ། ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདུས་བྱས་ནི་ལམ་
མོ། ། འདུས་མ་བྱས་ནི་སྤངས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་མི་རྣམས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་སྟོགས་པར་བྱེད་པས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྒྲུབ་པ་

གང་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
བཞི་དང་། རྟེན་གང་ཡིན་པ་སྐྱབས་གསུམ་དང་། བྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་མ་
ཆགས་པ་དང་། མི་ལྷོག་པར་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བ་དང་། ཐེག་པ་
གཞན་གྱིས་མི་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་དྲིང་མི་
འཛིན་པར་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་སྐྱུན་ལྡན་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་། སྐྱབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་གང་
ཡིན་པ་མཐོང་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་གི་གནས་སུ་
བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། དེ་ནས་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པར་གདམས་པ་སྟེ། འདི་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་། ། ཡིན་
ནོ། ། གདམས་ངག་བཤད་བྱིན་ནོ། ། ། ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ངང་མཐུན་པ་རྣམས་བརྗོད་
པར་བྱའོ། ། འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱད་པར་
རྣམ་པ་བཞི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དམིགས་པའི་བྱད་པར་དང་། རྣམ་པའི་བྱད་པར་དང་།
རྒྱའི་བྱད་པར་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱད་པར་རོ། ། འཆད་པར་འཁྱུར་བ་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷག་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་གང་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་རྣམ་པར་གཞན་པར་བྱ་བ་དང་། འདི་དག་གི་
ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡང་སོ་སོར་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཉི་བར་བཀོད་དེ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ། རྒྱ་དང་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པ་ཡི། ། རྫོད་སོགས་བདག་ཉིད་ངི་
བཞིན་དུ། ། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྷན་བསྟེན་པ། ། ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། ། ཉན་
ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། ། བཅས་པ་དག་ལས་བྱད་པར་འཕགས། ། ཞེས་བྱ་བའོ། ། དེ་ལྟར་
གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྷན་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་གོམས་པས་
དག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལྟལ་དུ་བྱིན་པ་
ཐོབ་པ་ལས་རྫོ་བར་ཁྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བྱུང་བ་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་

དགེ་བའི་ཚ་བ་སྐྱེ་སྒྲེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་མེད་སྒྲོལ་དུ་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྩོ་བར་གྱུར་པ་དང་འབྲ་བས་རྩོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལས་ནི་ཅེ་མོར་གྱུར་པའོ། ། དེ་ལས་
ནི་བཟོད་པར་གྱུར་པའོ། ། དེ་ལས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གོ། ། གང་གི་ཕྱིར་རྩོ་
བར་གྱུར་པ་ཆུང་དུ་འདྲི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
བཞི་པོ་རྣམས་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པའི་བྱད་པར་
ནི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་གི་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིའི་མདོ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བ་དང་རྒྱུ་ཆ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོའི་
གཟུགས་མི་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་སྣོང་ཞེས་བྱ་
བ་དང་། གཟུགས་བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་གཟུགས་སྣོང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་
སྣོན་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྤྱུག་པར་གནས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་འདི་
ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བ་དང་རྒྱུ་ཆ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོའི་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྤྲོད་པས་ཏེ་སྣོན་དུ་གྱུར་
པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནི་རེ་ཞིག་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་
པར་གཏོགས་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱད་པར་རོ། ། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པར་
གཏོགས་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་འདི་སྤང་བར་
བྱའོ་ཞེས་འདིས་གཟུགས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་མི་རྟོག་པ་ལ་
སོགས་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་ཤིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
བྱེད་དོ། ། ཅི་ཞིག་བཟོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ཤིང་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དུ་ལྟ་
བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱད་རྒྱུ་ཆ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ནི་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་སུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་མཆོན་མ་མེད་པ་མ་སྤྲོས་པ་ནི་
འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་བཟོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མཆོན་མ་མེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། མཚན་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལམ་གང་གིས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་། ། མ་
སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། ། ཞི་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་མ་མེད་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་དངོས་པོའི་མཚན་མ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། ། རྣམ་པ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན། འདི་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་མངོན་པར་ཞེན་པ་
མེད་པ་ཙམ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་གཉེན་པོར་མི་རིགས་
སོ། ། འོན་ཏེ་གང་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། ཇི་
ལྟར་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་མི་
མཐུན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་མི་བདེན་པའི་རྟོག་པས་ཀྱན་དུ་བསྐྱང་པའི་ཡོད་པ་དང་མེད་
པར་འཛིན་པའོ། ། ཇི་ལྟར་ན་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་དེ་དག་མེད་པའོ། ། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་
དེ་དག་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་དེ་མ་ཐག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཏེ། ཆོ་དང་ལྡན་
པ་ཤུ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་སེམས་མེད་པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་མེད་པ་ཉིད་མེད་པ་འམ་མི་
དམིགས་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་སེམས་མེད་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀལ་བ་དེ་
རིགས་འགྱུར་རམ་ཞེས་བྱའོ། ། འདིས་ནི་ལྷག་པར་མི་གནས་པ་དང་ཀྱན་དུ་མེ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་ཡང་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངོ་
བར་རྒྱར་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱད་པར་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི་
འགོག་པ་འདི་ལྟར་མངོན་དུ་བྱའོ། ། འདིས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ། ། ལམ་འདི་ལྟར་བསྟོམ་
པར་བྱའོ། ། ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ། དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཞེས་
བྱ་བས་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དེའི་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འདིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དེའི་ཆོགས་སུ་རྒྱར་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་འགོག་པ་དང་
ལམ་དག་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། མཚན་མ་རྣམ་པ་
གསུམ་སྟེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་
དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཚན་མ་དང་། སྤྱད་པར་བྱ་བ་དང་།

སྤྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནམས་ལ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་གཞི་ལྷག་པར་གནས་པའི་
མཚན་མ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནམས་དང་། དེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མ་
ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་
ཤེས་པའི་མཚན་མའོ། ། འདི་དག་ལས་བསྐྱོད་པ་མཚན་མ་མེད་པ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་
གསུངས་པ་ནི། འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། ། འདི་ནི་ནམ་པར་བྱང་བའོ། ། ཆོས་འདི་
དག་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བའོ། ། ཆོས་འདི་དག་ནི་བསྟེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འདི་ནི་
ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། ། འདི་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མ་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་
དང་ལྷག་པར་གནས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པ་སྟེ་སྤྱིན་དུ་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཡིན་ནོ། །
རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། ། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལུགས་
སུ་འབྱུག་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པའོ། ། སྤྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །
རྟོགས་པའི་ཆོས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆེ་མོའི་
སྤྱིན་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་མི་མཁས་པས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ནམ་པར་
ཐར་པའི་སློ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡང་མི་ལྟང་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིན་མེད་པ་ལ་ཡང་མི་འབྱུག་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆེ་
མོའི་སྤྱིན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིན་
མེད་པ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ནང་སྟོང་པ་། ཉིད་དུ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བཅུམས་ཏེ། དེ་ནམས་སོ་སོ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་བ་པན་ཚུན་བཀག་
པས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་མཚན་མ་རྒྱུ་པའི་བྱིར་འགོག་པ་མཚན་མ་
མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་ལམ་ཡང་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
དེ་ལྟར་སློབ་པས་ནི་གཞུགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ཀྱང་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ཀྱང་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱའོ་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། དེས་ཀྱང་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱའོ་

ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཡིན་ནོ། ། འདིས་ནི་སྒྲོམ་པའི་མཚན་མ་མེད་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་ལམ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། གཟིངས་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་དོར་བར་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སེམས་དེ་
ནི་སེམས་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ནོ་འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡོན་
ནོ། ། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་འདི་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་
སེམས་གང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་སེམས་དང་
ལྡན་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོད་པ་
ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་བསམས་ནས་སྒྲས་པ་ནི། ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་སེམས་གང་
ཞིག་སེམས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སེམས་དེ་ཡོད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཡོད་པ་ཅམ་དུ་
བཏགས་པའང་མི་བཟོད་པས་སྒྲས་པ་ནི། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་སེམས་མེད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དམ། མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པའམ། དམིགས་བར་འཇུག་རམ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
དེའི་བརྒྱལ་བ་མི་རིགས་པ་ཡིད་ཀྱིས་སོ། ། འོ་ན་སེམས་མེད་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོ་དང་
ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་སེམས་མེད་པ་ནི་འཇུག་བ་མེད་པ་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནས་བརྒྱལ་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇུག་བ་མེད་པ་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་
མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ནམ་གངས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདེན་པ་བཞི་
དམིགས་པ་དང་ནམ་པའི་བྱད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། རྟོད་ཀྱི་རྒྱུའི་བྱད་པར་གྱི་དབང་དུ་
མཛད་ནས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་
མཚན་ཡིད་ཅན་གྱི་རྩོ་བར་ཇུག་པ་གང་གི་རྒྱར་ཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལས་གང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་རྟོག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱ་
ཆེར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཡིད་ཅན་གྱི་རྩོད་ཐེག་པ་གསུམ་ཀ་རྟོགས་པའི་
རྒྱ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱད་པར་ནི་ཐབས་མཁས་པ་དང་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ནམ་པར་རྟོགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་
པ་ནི་ཕྱིས་འཆད་པར་འཇུག་ཏེ། འདི་ནི་རེ་ཞིག་རྩོ་བར་ཇུག་པ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་ནི་

བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དང་འགྲིལ་མ་དམིགས་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་འཕེལ་བ་དང་འགྲིལ་པ་མ་དམིགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ན་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མིང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་གནས་ཉིད་དང་གནས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པའི་བྱད་པར་
རོ། ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་བདེན་པའོ། ། དངོས་པོ་འགག་པས་ན་ཞི་
བའོ། ། རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པའོ། ། ས་རོལ་གྱི་སྤྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་
རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་མེད་པའོ། ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་སྒོན་ལྷན་
པར་གྱུར་པའི་མ་བྱང་ཆུབ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་གྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། ། སེམས་
ཅན་དམིགས་སུ་མེད་པས་ན་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའོ། ། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་། ། ཀྱི་རྒྱར་
གྱུར་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། ། གཞན་དུ་འགྱུར་པ་ཉིད་མེད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པའི་མཐར་ཐུག་པས་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའོ། ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་མཛད་
པས་ན་ཆོས་གནས་པ་ཉིད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དང་འགྲིལ་བའོ། ། དེ་ལ་འཕེལ་བ་ནི་སྐྱེ་
བའོ། ། འགྲིལ་བ་ནི་འགག་པའོ། ། མི་དམིགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་
ཆོག་གཉིས་ནི་དམིགས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་ལྷག་པར་མོས་པ་དམིགས་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་ཉིད་ལ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པར་གཤམ་
པར་བྱའོ། ། གང་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེའི་མིང་དེའང་གནས་པ་མ་མཆིས། གནས་པ་དང་
བྲལ་བ་མ་མཆིས་ལགས་སོ། ། དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། མིང་དེ་མ་མཆིས་པས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་
གནས་པ་ནི་རྒྱན་འདྲ་བའོ། ། གནས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་རྒྱན་མི་འདྲ་བའོ། ། ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྷན་
འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བདར་བཏགས་པ་དང་། ཆོས་སུ་
གདགས་པ་གང་ལགས་པ་དེའང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱ་ཆེར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བགྱི་བའི་མིང་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བགྱི་བའི་མིང་དེ་ཡང་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་འམ་ཞེས་པ་པ་
ནས་དངོས་པོ་འམ་དངོས་པོ་མེད་པ་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་སོ། ། འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན། མི་ལམ་ཞེས་བགྱི་བ་ནས་སྤུལ་པ་ཞེས་བགྱི་བའི་བར་གྱི་མིང་ནི་གང་གིས་ཀྱང་

བཟོད་དུ་མ་མཆི་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ནི་སེམས་
ཁུམ་པར་མི་འགྱུར་འགྲོད་པ་མ་མཆིས་ལ། མི་འཇིགས་མི་དང་བ་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་ན་ནམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་རྒྱས་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐར་པའི་ཆད་དང་མཐུན་པ་ལས་འདི་བྱད་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། བར་ཆད་
མེད་ན་མཐོང་བའི་ལམ་དང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་ཉིད་དོ། ། རྫོ་བར་གྱུར་བ་ཞེས་གྱུར་བ་བཟོད་པ་ནི་
ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རིགས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནམ། ཡང་ན་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་
ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་ཡང་འདིའི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་བྱད་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ། ། ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་པར་བྱའོ། ། རྫོ་བར་གྱུར་
པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། རྫོད་ལས་ནི་ཅེ་མོར་
ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དོ་ཤལ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆན་ཉིད་འདྲ་འམ་འདི་ནི་
འདུག་པ་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ། རྫོ་བར་གྱུར་པ་བཤད་ཟིན་ནོ། ། ། ཅེ་མོ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱད་པར་དང་། ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཡང་
དག་པར་ལྡན་པ་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཅེ་མོ་ནམས་ལ་ཇི་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ་
བཟོད་པ་ནམས་དང་འཇིགས་ཉེན་པའི་ཅོས་ཀྱི་མཆོག་ནམས་ལ་ལ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཅེ་
མོའི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པའི་ཆོ། དེས་གཞུགས་ལ་གནས་
པར་མི་བཀྱོའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་བཀག་པ་དང་། དེ་
ཅིའི་སྤང་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཞུགས་གཞུགས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ་ཞེས་བྱ་
བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། ཆོས་ནམས་ཀྱི་དེའི་དངོས་པོ་བཀག་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ནམ་པའི་
བྱད་པར་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གཞུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་གཞུགས་མ་
ལགས། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་ནའང་གཞུགས་མ་མཆིས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ནམས་དང་དེའི་
སྟོང་བ་ཉིད་པན་ཆུན་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པའི་བྱད་པར་ཅན་དང་། དེ་ཅིའི་སྤང་དུ་ཞེ་ན།
གཞུགས་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་ཆོས་ནམས་དང་དེའི་

སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་ཆུང་གི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱེ་མས་ནི་རྟག་
པའི་མཐའ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་ཆད་པའི་མཐའ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ། བདེན་པ་
བཞིའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་། ། སྐབས་སུ་གནས་པ་མེད་པའི་
དམིགས་པའི་བྱད་པར་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ། དེས་གཟུགས་ལ་མིན་རྟག་ཅེས་བགྱི་བར་གནས་
པར་མིན་བགྱིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། གཟུགས་ལ་ཞི་བའོ་ཞེས་བགྱི་བར་གནས་པར་མི་བགྱིའོ་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་ཏེ། དེ་ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཟུགས་
མི་རྟག་པ་ནི་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གནས་པ་
ནི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བརྟེན་པའོ། ། འདིར་སྦྱད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་
གནས་མེད་པ་ཙམ་གནས་པར་མི་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་མེད་པ་ཡིན་ན་པའི་སྤྱིར་གཉེན་པོར་མི་
རིགས་སོ། ། འོན་ཏེ་གང་གནས་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ནི་ཐལ་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མཛོན་
པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འདི་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། ། རྣམ་པའི་བྱང་
པར་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་རྟག་པའི་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེའང་མི་རྟག་པ་
ཉིད་མ་ལགས། མི་རྟག་པ་ལས་གྲུད་ན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་མཆིས་ཏེ། ཞེས་བྱ་བས་མི་རྟག་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་ཆུང་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱང་
པར་ཅན་དང་། དེ་ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་
སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཞེས་བྱ་བས་དེ་དག་སྐྱེ་ཆུང་རང་བཞིན་གཅིག་
འདོད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མི་རྟག་པའི་དོན་ནི་མེད་པའི་དོན་དང་སྐྱུག་བའི་
དོན་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་བའི་དོན་ནི་མ་སྦྱེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་དེས་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྐྱུག་
བསྐྱེད་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྐྱེ་ཆུང་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནི། འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྤྱིའི་མཆན་
ཉིད་ནི་སྐྱེ་བསྐྱེད་བའི་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དེ་གཉིས་དང་
སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་ཆུང་བྱས་པར་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཡང་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱན་བརྟགས་
པའི་དངོས་པོ་ནི་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བའི་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱེད་བའི་ཁོ་ན་ཡིན་

ཏེ། དངོས་པོ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བྱས་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཉེས་པ་
མེད་དོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེའི་རྣམ་བ་རྒྱ་དང་།
ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱང་
པར་དག་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། འགོག་པའི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དམིགས་པའི་བྱང་
པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་
དེས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པར་མི་བགྱི་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་གནས་
པར་མི་བགྱི་སྟེ། དེ་ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་
དངོས་པོ་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བསམས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡོད་ན་དེར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པའི་བྱང་པར་ནི་བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེའང་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་
ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པར་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་བཏགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་
ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་མཆིས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པ་དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། ། དེ་ལྟ་བས་བྱས་པའི་
གཉེན་པོའི་དོན་གྱིས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། ། དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཆོས་ཉིད་དོ། ། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྤྲ་མ་དང་འབྲའོ། ། གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དོན་གྱིས་ན་ཆོས་ངེས་པ་
ཉིད་དོ། ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། ། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
གནས་པ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་དམིགས་པའི་བྱང་། ། པར་ནི་
བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་གནས་ན་དེ་གཟུགས་མངོན་པར་འདུ་བགྱི་བ་ལ་སྦྱོད་
ཀྱི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་མི་སྦྱོད་པ་ལ་མི་སྦྱོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཙམས་ཏེ། དེ་
ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེ་ན། མངོན་པར་འདུ་བགྱི་བ་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་ཡོངས་སུ་བྱིན་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི། དེ་ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་
ལྟར་གཞུགས་ནི་ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་མ་མཆིས་
པ་གང་ལགས་པ་དེ་འང་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པའི་སྦྲད་དུ་གཞུགས་མ་ལགས་ཞེས་ཞེས་བྱ་བས་
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ལ་དེའི་ངོ་བོ་བཀག་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ཞེས་བགྱི་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་ཚོར་གྱུར་པའོ། ། དེའང་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་ཆོགས་གཞན་དང་གཞན་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་དགྱིལ་འཁོར་ཡངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཡངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡངས་པའོ། ། མདུན་དུ་བྱས་པས་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱད་པར་དག་གིས་མདུན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཚད་མེད་
པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། ། ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེ་སྐད་དུ་བཤད་པའི་
དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། རྒྱ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱད་པར་གྱིས་སོ། ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་དེའང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྦྲད་དུ་ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་
དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེ་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་རེ་ཞིག་ཅེ་ཚོར་གྱུར་པ་ཆུང་དུ་ཡིན་ནོ། །
འབྲིང་པོ་ནི་དེ་ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་མཆོན་མ་གཞུང་བར་བགྱི་བ་མ་ལགས་ཏེ། མཆོན་མ་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་ངོ་། །
མཆོན་མ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། གཞུགས་ནི་མཆོན་མའོ། ། ཆོར་བ་ནི་མཆོན་མའོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གཞུགས་ཀྱི་མཆོན་མ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའོ། ། འདི་གང་ལ་ཞེ་ན། གང་གི་བྱིར་གང་གི་ཆོ་
མི་རྟག་པའམ་རྟག་པ་ཞེས་གཞུངས་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ་སྟོད་པ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལ་སྟོད་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། ། མཆོན་མ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པས་མཆོན་མ་མེད་པ་ནི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ཡིན་ཏེ།

གལ་ཏེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མཚན་མར་གཟུང་བ་ཞིག་ལགས་ན་ནི་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་
བྲེང་བ་ཅན་བསྟན་པ་འདི་ལ་དད་པ་ཐོབ་པར་མི་འཇུག་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ། དེས་
ཆོས་འགའ་ཡངས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་སྟེ་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་འོ་ཞེས་བྱ་
བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི་འདི་ལྟར་དེས་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟོགས་
པ་དང་ཐོབ་པར་བཟྱི་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནང་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བརྒྱུ་ཏེ། ནང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་དེ་མཐོང་བ་བཀག་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་འདོད་
པའི་རྣམ་པའི་བྱད་པར་དང་། ། དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུང་དུ་མ་མཆིས་པ་
དང་བཏང་དུ་མ་མཆིས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལགས་སོ་ཞེས་
བྱ་བའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བྲེང་བ་ཅན་དཔེར་བྱས་པ་ནི་དེ་ལྟ་
སྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་པས་ན་མ་དད་པ་ཡིན་ཡང་རྟོགས་པའི་སྟོབས་འབའ་ཞིག་ཁོ་ནས་དོན་
དེ་མངོན་དུ་བྱས་ལ་དབང་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འོ། ། ཆེན་པོ་ནི་བཙུང་ལྟར་འདས་
གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་དེས་འདི་
ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདིས་ཞིག་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་དང་ཁམས་
དང་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་གང་གི་སྟེ།
བདག་གམ་ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། ། ཤེས་། ། རབ་ཀྱི་ས་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་གང་
གི་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སམ་ཡོན་ཏན་ནི་བྱ་བའམ་རིགས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ས་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བཟྱི་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་དམིགས་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བརྒྱུ་ཏེ། ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་དེའི་རང་བཞིན་ཉེ་བར་བཞིན་ཉེ་བར་བརྟག་པའི་
བྱད་པར་ཅན་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི། ཆོ་དང་ལྟན་
པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་གཟུགས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་བྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟར་རྟོག་
ཅིང་སེམས་པའི་ཆོ། སེམས་ཁྱུ་པ་མེད་ཅིང་མི་འདིགས་མི་དང་སྐྱག་པར་མི་འཇུག་ན། ཤེས་

རང་གི་ས་རྒྱུ་ཕྱིན་པ་དང་མ་བྲལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དགེ་བའི་
ཚ་བའི་ཚ་བ་གཡོ་བའི་ཚེ་མོལ། ། ཚེ་མོར་གྱུར་པ་བཤད་ཟིན་ནོ། ། ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཟོད་པའི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ནི། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་
རིའི་བྱ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་ཞིན་དང་བྲལ་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཙམས་ཏེ། དེ་ཅིའི་
སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། ། ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་རང་
བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་དག་ནི་སན་ཚུན་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པའི་བྱད་
པར་ནི། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་མཆན་ཉིད་ལའང་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད།
མཆན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལའང་མཆན་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མཆན་
ཉིད་ནི་སྤྱིན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ནི་བྱད་པར་གཞན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་སན་ཚུན་
ལྟོག་པར་གྱུར་ན་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགའ་འང་འགའ་ཞིག་མཆན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་
རོ། ། སན་ཚུན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་ནི་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་གཞི་དང་མཆན་ཉིད་
རྣམ་པར་གཞག་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནི་རེ་ཞིག་བཟོད་པ་ཆུང་དུའོ། ། འབྲིང་གི་
དམིགས་པའི་བྱད་པར་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་ནི་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་
དེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། དེ་ལ་སྟེ་
བ་ཡང་མི་དམིགས། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་
ན་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
མི་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཙམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་མི་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྟས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྩལ་ཏེ་སྟེ་ཞིང་གཞན་དུ་
འགོ་བ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་སྟེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པས་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་དང་མི་འབྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་འདའ་བས་བསྐྱས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།

ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བ་ནི་དེ་ཇི་ལྟར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
དུ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ངག་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་།
སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། མཚན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ངན་འགྲོའི་རྩ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་མི་
བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་ཡང་
དག་པར་འདའ་བ་ནི་ནམ་ཡང་མའི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཏྲག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་
རྩུས་ཏེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་ལ་སྟོང་པ་ན་གཟུགས་ལ་གནས་པ་མེད་པ་དང་།
ལྷག་པར་མོས་པ་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སྟོར་བ་ནི། ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཏྲགས་ཅེས་བྱ་བར་སྟོང་
ན་མཚན་མ་ཉིད་ལ། ། སྟོང་གི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། འདི་སྒྲུམ་དུ་བདག་ནི་ཤེས་རབ་གི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོང་དོ་ཞེས་བགྱི་བར་སྟོང་ན་དམིགས་པ་ལ་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐབས་མི་མཁས་པར་རིག་པར་བགྱིའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་མེད་པ་དང་ལྷག་པར་མོས་པ་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
ནམ་པ་ཉིད་གིས་ནམ་བའི་བྱང་པར་ནི། དེ་ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་
པ་ན་གཟུགས་ལ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་མོས་པ་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་ན་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡོངས་སུ་བྱིན་པས་
གཟུགས་གི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་ནའང་
གཟུང་མེད། གཟུགས་ལས་གཞན་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། གཟུགས་དང་
དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་པན་ཚུན་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གང་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ལ་མིག་གནས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དོན་གི་བར་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། དེ་
ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོང་པ་ན། གལ་ཏེ་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཉེ་བར་རྟོགས་ན་ཤེས་
རབ་གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་མི་སྟོང་དོ། ། ཉེ་བར་རྟོགས་པ་དང་ཉེ་བར་མ་རྟོགས་པ་དང་། ཉེ་
བར་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་མ་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བར་རྟོགས་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བ་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་ཡིན་མ་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཤེས་རབ་
གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་མི་སྟོང་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་གི་

པ་ཏུ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་རང་བཞིན་ཏེ། ཞེས་བྱའི་བར་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲིང་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་ནམས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ཉི་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཆེན་པོ་བཟོད་པས་ན་བཟོད་པ་ནམས་སོ། །
བཟོད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དཔལ་བར་འགོ་བ་དང་
རིམ་ཆེན་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དུ་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་
རྒྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཙམས་ཏེ། ཉིང་ངེ་
འཛིན་བརྒྱལ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྟན་པས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་ནམ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ནམ་པའི་
བྱད་པར་ནི་དེ་ལ་དཔལ་བར་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་
གང་གིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་ཡུལ་སྟོན་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཙམས་ཏེ། ཉིང་
ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རི་ལྟ་བུའི་བྱེད་པ་དེ་བསྟན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། འདི་ནི་རེ་ཞིག་འཛིག་ཉེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཆུང་དུ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་གི་དམིགས་
པའི་བྱད་པར་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་ནི། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
ཆེན་པོ་གང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་གིས་ནམ་པར་སྒྲིང་པ་ནི་སྟོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྒྱན་ནམས་ཀྱིས་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པ་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་པར་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནམ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ནམ་པའི་བྱད་
པར་ནི། བདག་ནི་ལྷ་པར་བཞག་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེས་རྫོམ་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་
མེད་དོ། ། བདག་ནི་སྟོམས་པར་ཁྱགས་པར་འགྱུར་རོ། ། བདག་ནི་སྟོམས་པར་ཁྱགས་པ་གྱུར་
རོ། ། བདག་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་པའོ་ཞེས་རྫོམ་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ་
ཞེས་བྱ་བར་དེ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་ནམས་པན་ཚུན་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ནི། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱའི་ལྟར་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡང་གཞན་ལ། ཉིང་ངེ་འཇིན་ཀྱང་གཞན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡང་གཞན། ཞེས་བྱ་བ་མེད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཉིང་
ངེ་འཇིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི། ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་
ཤུ་རིའི་བྱ་རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་པ་མེད་དོ། ། ཇི་ལྟར་དེ་ལ་
འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ། ཇི་ལྟར་ན་རྟོག་
པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་
ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་
ཀྱང་ཡིན་པས་ན་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་གོ། ། འདི་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་མི་འབྲལ་
བར་འགྱུར་ཉེ་བར་འགྱུར་མཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་པའི་ཆོག་བཞིས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་བཞིའི་དོན་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། འདིའི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་
བསྟུས་པ་ནི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། ། ། ། དམིགས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས། །
བདེན་པའི་བརྟེན་ཅན་དེ་ཡི་ནི། ། རྣམ་པ་མཛོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་
ཐོབ་པའི་རྒྱ། ། གཟུགས་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་གནས་བྲལ་དང་། ། གནས་དང་བཏགས་དང་
བརྗོད་དུ་མེད། ། གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། ། དེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད། ། དེ་
དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་། དེ་མི་རྟག་སོགས་པར་མི་གནས། ། དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་
བོས་སྟོང་། ། དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་། ཆོས་རྣམས་མི་འཇིན་གང་ཡིན་དང་། །
དེ་དག་མཆོན་མར་མི་མཐོང་བྱིར། ། ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི། ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་
ཡོངས་རྟོགས་པར། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། ། དེ་མེད་པ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། ། དེ་དག་
སྟེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད། ། དག་དང་དེ་དག་མཆོན་ཉིད་མེད། ། དེ་ཡི་མཆོན་མར་མི་བརྟེན་
པས། ། མོས་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། ། ཉིང་འཇིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། ། ལུང་བསྟན་པ་དང་
སྟོམ་པ་ཟད། ། གསུམ་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་གཅིག་། ཉིང་འཇིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། ། དེ་ལྟར་
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། ། རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་།
མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། རྒྱང་དང་།

འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ། ། ད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་བཤད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་
མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉེན་པོའི་
ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའོ། ། ཙམ་སྟོས་པ་ནི་བྱད་པར་གསལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ། འཛིན་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་དང་། སྐྱེས་བུ་
བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ནོ། ། དེ་ལ་ངས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་པོ་
དང་གཉིས་པ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་
ལ། གསུམ་དང་བཞི་པ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། ། གང་གི་བྱིར་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་ངེ་
ལྟར་ངས་བྱོད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་སྟོན་པ་
ནི་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ནི་བདག་དང་གཞན་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེས་པ་འགོག་པ་ལ་
མཁས་པས་ན་གསལ་བར་བྱེད་དེ་དབང་དུ་བྱས་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་དོན་དུའོ། ། དེ་ལ་དང་པོ་
གཟུང་བའི་རྣམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དགྱུར་འགྱུར་བ་ལས། མ་རིག་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི་མ་རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཤུ་རིའི་
བྱ་ཆོས་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་མ་
རིག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་། ། ཀྱི་བྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི། དེ་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་མ་རིག་པ་དང་སྤེད་པ་དག་གིས་མངོན་པར་
ཞེན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་ཆོས་
རྣམས་སུ་བཏགས་ནས་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ་ཞེས་གནག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཐའ་གཉིས་ལ་

ཆགས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་དག་ཆོས་ནམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། ། དེ་དག་ནི་གཞུགས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ནས། དེས་ན་བྱིས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱངས་སུ་འགྲོའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱང་བ་མི་ཤེས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་དག་གི་མ་རིག་པ་
སྲིད་པའི་རྒྱན་མི་ཤེས་མི་མཐོན་ངོ་། ། ཅི་ཞིག་མི་ཤེས་མི་མཐོང་ཞེ་ན། གཞུགས་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའོ་ཞེས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་ངོ་། ། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་ནམ་པར་བྱང་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་
བར་མི་ཤེས་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་འདོད་པའི་ཁམས་ནས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་
ནས། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་
བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མི་གནས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི།
དེ་དག་ནི་ཡིད་མི་ཆེས་པ་སྟེ། གཞུགས་ནི་གཞུགས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་མི་ཆེས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱང་ཆུབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་མི་ཆེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་
དང་། དེ་དག་ནི་སྦྱིན་པའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནམས་ཀྱི་བར་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དམིགས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མི་དམིགས་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ། དེ་ལྟར་སྟོབ་ན་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
བདག་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བདག་མི་དམིགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སུ་མི་མཐོང་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ནམས་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ནམ་
པར་དག་པ་སྦྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་ནམ་པར་དག་པ་ནི་སྦྱི་བ་
མེད་པ་མ་བྱུང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞུང་
བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་སོ་བཤད་ཟིན་ནོ། ། ། གཉིས་པ་ནམ་པར་བྱང་བ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ནམ་པར་བྱང་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་སྤང་སོ་དང་། ཁམས་དང་། རྒྱུ་

མཆེད་དང་། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུར་འགྱུར་
རོ། ། དེ་ལ་སྤང་པོའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་ལ་རྟོག་
ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་
ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤང་པོའི་དོན་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྐྱེ་བའི་སྒྲིའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མིག་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་
ནས། ཡིད་གྱི་བར་དང་། ། ཟུགས་[*GZUGS?] ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེ་བའི་སྒྲིའི་དོན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རིགས་ཀྱི་
དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་སུ་རྟོག་
ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་གྱི་དོན་
གིས་ཁམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེ་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མ་རིག་པར་རྟོག་ཅིང་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། མ་སྤང་བ་ལས་སྤང་བའི་དོན་ནི་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ནི་དེ་ནང་རྟོང་པ་ཉིད་ནས་དངོས་པོ། ། མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་
ཙམ་ནི་ལྟ་བུས་བྱས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བས་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་
ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་སྤུམ་
ཆོགས་པའི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ལ་རྟོག་ཙམ་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ཡིན་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་ནི་
བྲལ་བ་ལ་རྟུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་བསམ་
གཏན་རྣམས་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། ཆོད་མེད་པ་རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་
པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་གང་གསུངས་པ་

ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ལ་གནས་པས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བ་དང་།
གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འབྱུག་པ་ལ་དམིགས་པས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲོབས་བཅུ་
ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་མཚམས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་
བཤད་པ་ཟིན་ཏོ། ། ། ། གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་རྟོན་ནམ་འཇིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་
པོ་བཤད་པར་བྱའོ། ། དེ་ནི་རྣམ་པ་དགུར་འཇུག་ཏེ། བདག་དང་དབང་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བ་དག་ཉེ་བར་མི་དམིགས། སེམས་ཅན་དང་། སྒོག་དང་། གང་ཟག་ཉེ་བར་
མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་
ཕྱིར་བདག་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆང་མའི་བརྟག་པ་ནི་
དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ། བདག་གཅིག་ཕྱར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་
གཟུགས་ཉེ་བར་མི་དམིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་མི་དམིགས་ཞེས་བྱ་བའི་
བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོའི་དོན་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བདག་རྩ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་མིག་མི་དམིགས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་
བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་བར་དང་། གཟུགས་མི་དམིགས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་བར་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏོ། ། རྒྱུ་མཆེད་ཀྱི་དོན་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྟ་བུ་པོ་ལ་
སོགས་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བར་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་དེའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟོན་གྱི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་
བྱ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་མི་
དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏོ། ། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་
ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྟོན་གྱི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲིམས་
པར་འབྲུག་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བསམ་གཏན་
དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་དམིགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བའི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དོན་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཐོང་བའི་རྟོན་གྱི་བདག་ཏུ་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་དོན་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲིམ་པའི་རྟོན་གྱི་བདག་
ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རྣམ་། ། པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲིམས་པར་
འབྲུག་པ་དགུ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
པའི་སྒྲིམ་པའི་དོན་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དོན་བྱས་པའི་རྟོན་གྱི་བདག་ཏུ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ནི། སྒྲོབས་བརྩ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
མི་དམིགས་སོ། ། ཇི་ལྟར་མི་དམིགས་ཤེ་ན། བདག་ཉིད་དུ་ལོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་ཤིན་
ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་པར་བྱལོ། ། གང་
ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། སྒྲིམ་
བྱར་བཏགས་པ་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་འདྲིན་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་
དེ་ཉི་བར་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་ཅི་སྒྲུ་མའི་སྒྲིམ་
བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐབས་ཤིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རམ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རམ། ཞེས་འདྲི་ན་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་རྣམ་པ་དགུར་འགྱུར་བས་སུང་པོ་
བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྒྲིམ་དུ་སེམས། གཟུགས་ཀྱང་
གཞན་ལ་སྒྲུ་མ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་གཞན་ལ་སྒྲུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་
ཡིན་སྒྲིམ་མམ། གསོལ་པ། བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་ལྟ་མ་ལགས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྤངས་པའི་དོན་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲི་མཆེད་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་
སྒྲིམ་དུ་སེམས། མིག་ཀྱང་གཞན་ལ་སྒྲུ་མ་འང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྒྲིམ་མམ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་

བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱང་གཞན་ལ་སྒྱུར་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མཇུག་ལ་གསལ་པ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་དེ་ལྟ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམས་སུ་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ནི། རྒྱུ་བའི་སྒྲིའི་དོན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལམས་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་དི་སྟེ་ལྟ་སེམས། མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སྒྱུར་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མཇུག་ལ་གསལ་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་རྣམས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་དི་
སྟེ་ལྟ་སེམས། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡང་གཞན་ལ་སྒྱུར་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་
མཇུག་ལ་གསལ་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱུ་སོ་སོ་བ་དང་ཆོགས་རྣམས་ལ་རྒྱུ་བའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པར་བྱང་
བ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་དི་སྟེ་ལྟ་སེམས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཡང་གཞན་ལ་སྒྱུར་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མཇུག་ལ་གསལ་པ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་དུ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་
དེ་དི་སྟེ་ལྟ་སེམས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའང་གཞན་ལ་
སྒྱུར་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མཇུག་ལ་གསལ་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཆོགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་དི་སྟེ་ལྟ་
སེམས། བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་གཞན་ལ་སྒྱུར་མ་ཡང་
གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མཇུག་ལ་གསལ་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་ཡན་
ལག་དང་དམིགས་པས་ཡང་དག་པར་འདའ་བས་རྣམས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱང་པར་ཀྱི་
ལམ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་དི་སྟེ་ལྟ་སེམས། སྟོང་པ་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་ལ་སྒྱུར་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མཇུག་ལ་གསལ་པ་གང་། ། གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཀུན་བཏགས་པས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་སྒྲིབ་

པའི་ལམ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྒྲུལ་དུ་
སེམས། སྟོབས་བརྩུ་ཡང་གཞན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱང་
གཞན་ལ་སྒྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྒྲུལ་མམ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་དེ་རྣམས་ནི་སྒྱུ་མའི་
རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་སྒྲིས་བྱུར་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་སྒྱུ་མ་ཡང་པན་ཚུན་དེའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་། སྒྱུ་མ་
ཡང་སྒྲི་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དུ་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་འགའ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་
དང་། རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྒྲུལ་དུ་སེམས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་རྣམས་
ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་། བཏགས་པ་དང་།
ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒྱུ་མའི་སྒྲིས་བྱུ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ངེས་
པར་གཟུང་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་སྒྱུ་མའི་སྒྲིས་བྱུ་དེ་ཉིད་
ཅེས་བྱ་བ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བཏགས་པ་འགོག་པ་དང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཙམས་ཏེ། རང་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་དཔའི་དོན་དུ་མི་འཐད་པས་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་མི་ལམ་དང་། སྒྲ་བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། སྒྱལ་པའི་དཔེ་
རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དཔའི་དོན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པ་ཉིད་
གྱིས་སེམས་མི་ཁྱམ་པ་ཉིད་དང་མི་དངང་བ་ལ་སོགས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་དངོས་པོ་མཚན་མར་འཛིན་
པ་ནི་འདུ་ཤེས་སོ། ། དངོས་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
བདག་གི་མིག་གི་གཟུགས་རྣམས་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ། ཤེས་པ་དང་།
ཤེས་བྱ་དག་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
གདགས་པའོ། ། གཞན་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བརྗོད་པ་ནི་ཐ་
སྙད་དེ། དཔེར་ན་འཛིན་ཉེན་ན་འདི་ནི་ནས་སོ། ། འདི་ནི་ཚུལ། ། འདི་ནི་དྲི་མའོ། ། འདྲ་བའོ་

ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ། མི་ཁྱམ་མི་འགོང་འགྱོད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ཆོག་གསུམ་པོ་འདི་
ནམས་ཀྱི་ངེས་པར་བསྟན་པ་ནི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མི་དངང་མི་སྐྱག་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་
ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གསུམ་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འཛིགས་པ་ནི་དངང་
བ་སྟེ། ལམ་ལོག་པ་དང་འབྲེལ། དེ་མེད་པས་ན་མི་ཁྱམ་པའོ། ། རྒྱན་དུ་འཛིགས་པ་ནི་སྐྱག་པ་
སྟེ། འཛིགས་པ་སྐྱེས་པ་སྐྱར་མ་ལོག་པས་སོ། ། དེ་མེད་པ་ནི་མི་འགོང་བའོ། ། འཛིགས་པ་ངེས་
པར་གྱུར་པ་ནི་སྐྱག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགྱོད་པར་མི་འགྱུར་བའོ། ། དེ་ལ་
གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་
ནམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དག་གི་
བྱད་པར་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བརྗོད་པ་གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་སྒྲ་མ་དང་སྐྱར་རོ། ། རེ་ཞིག་དང་པོ་ནི་
གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་དཔེར་ན། གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོར་གྱུར་པ་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་གཟུང་བའི་ནམ་པར་
རྟོག་པར་གཉིས་པ་ནམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། ། ཡང་དག་པར་ལྟན་
པའི་བྱད་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ། ། ། ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པའི་དབྱེ་བར་སྐབས་
ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། ། གཟུང་བར་རྟོག་པ་ནམ་པ་
གཉིས། ། རྗེས་དང་ཕྱང་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། ། དེ་ནི་སོ་སོ་། ། ནམ་པ་དགུ། ། རྩེས་དང་
བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི། ། འཛིན་པའང་ནམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། ། རང་དབང་བདག་
སོགས་ངོ་བོ་དང་། ། ཕྱང་སོགས་རྟེན་ལས་དེ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཐབས་མཁས་
པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་ལ་ཐབས་མཁས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སེམས་མི་ཁྱམ་པ་ཉིད་དང་མི་
དངང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ལས་བཅམས་ནས། ། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དང་ལྟན་
པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་ནམས་ལ་སོ་སོར་མི་རྟག་པ་དང་། རྒྱག་
བསྐལ་བ་དང་། རྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། དཔེན་པ་ནམས་སུ་མི་རྟོག་
པས་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མི་དམིགས་པ་དང་ལྟན་ཞིང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་དག་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
སྟོན་པ་སྐྱབས་པའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། དེ་དག་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པ་ཚུལ་བྱིན་པ་ཉིད་དང་།
དེ་བཞིན་ཏུ་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་རྒྱག་པོ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཟོད་ཅིང་
འདོང་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་བཟོད་པའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་འདོར་བ་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ས་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྐྱབས་མི་
འབྱེད་པས་བསམ་གཏན་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་རྣམས་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་བཀག་པ་
དང་། དེ་རྣམས་དང་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་དག་ཕན་ཚུན་དེའི་རང་བཞིན་ཏུ་རྗེས་སྲུཤེས་པ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བས་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་
རྣམས་སྟོམ་པར་བྱེད་ཅིང་དེར་དམིགས་ཏེ་སྟོམ་པས་ནི་དངང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགྱུར་
བས་ན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པར་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱུང་པར་ཀྱི་དོན་ཏུ་བསྟན་པས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བར་རྣམས་མི་རྟག་པ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་མི་དམིགས་པར་སྟོན་ཞིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྤྲོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་འཇུག་པ་རྣམས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པ་ཉིད་
དང་། ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་དོན་ཏུ་སྟན་དང་གས་མཁན་ཀྱི་རང་
བཟོར་བྱས་པའི་སྟན་དང་གས་སུ་རྫོང་པར་བྱེད་པ་འདི་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཏུ་འོངས་
ནས་ཁྱོད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ལས་
དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱུ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཁྱོད་ལ་
ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབས་པ་ཉི་བར་སྟོན་པ་དང་།

མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ནམས་
བདག་དང་བདག་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཡིན་ན། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་
སངས་རྒྱས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། མཁན་པོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དང་། ཆངས་པ་མཚུངས་པར་
སྟོད་པའི་ཆ་ལུགས་ལ་སོགས་པར་འོངས་བའི་བར་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཉེ་བར་
སྟོན་པ་པོ་བདུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ལ། འདི་དག་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མི་སྟོན་པ་འདི་ནི་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིག་པར་བྱས་
ནས། དེ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱད་པར་གྱི་དོན་དུ་མི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིང་བསྟན་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། ། ། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
སོགས་སྟེ། བྱེད། ། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་པོར་བ། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་
བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འབྱེད་པ་
ནི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འབྱེད་པ་ནི་དེས་པར་འབྱེད་པ་སྟེ།
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །
དེའི་ཆ་སྟེ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་པན་པའི་ཕྱིར་མཐུན་པ་ནི་དེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་
བཤད་ཟེན་རྟོ། ། ། ། སྐབས་པའི་རྟོན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། ། དེ་ནི་སྐབས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་
ན། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་དག་གི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོན་ལ་
རིགས་ཞེས་བརྗོད་ཅིས་མཐར་འཁད་པར་འགྱུར་རོ། ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་བཞི་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྟོམ་པའི་ལམ་དག་གོ། ། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་རྣམས་དང་། མཐོང་བའི་
ལམ་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་དེ་དང་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་པ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་དོན་ཅི་ལགས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་དང་དེའི་རྟོན་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་ནི་ཆོག་གི་དོན་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་སྟེ་
བའམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་འམ། དམིགས་པར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། འདིས་ནི་རྟོན་
བྱང་ཆུབ་རྣམས་སུ་མེད་པའི་འཐད་པས་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲ་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོག་གི་དོན་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་དོ། ། དེ་ལ་ངོ་བར་གྱུར་པའི་རྟོན་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
ནམ་མཁའ་ལ་བྱའི་རྩིས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། མི་ལམ་དང་། སྒྱུ་མ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། སྒྲ་
བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། ཇི་ཟའི་གོང་ཁྱེར་དང་། སྤྱལ་པ་ལ་གནས་
མེད་ཅིང་། དམིགས་སུ་མེད་པའི་དཔེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དཔེ་དགུ་པོ་དེ་དག་གི་དོན་
བརྟན་པ་ནི། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་གཟུང་
བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནམ་པ་དགུར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབྱེ་བ་དང་བསྟུན་
པར་བྱ་སྟེ། གཞུང་མངས་པ་སྤངས་པའི་དོན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་ནམ་པར་མ་སྟོས་སོ། ། དེ་
བཞིན་དུ་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གཞན་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྟོམ་པའི་
ལམ་དག་ལ་ཡང་བདག་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དཔེའི་དོན་གྱི་བྱང་
པར་ནམས་ཚུལ་བསྟུན་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། ཅེ་མོར་གྱུར་པའི་རྟོན་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ཞོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་དང་། ཆོས་དེས་པ་ཉིད་དང་།
བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་མེད་པ་ཉིད་དང་། དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། བཟོད་པར་གྱུར་པའི་རྟོན་ནི་སྒྱུ་མའི་སྟེས་བྱའི་གཟུགས་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་
ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། ནམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་
ཆོག་གི་དོན་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་མིག་དང་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཆོས་ཀྱི་མིག་གི་རྟོན་ནི་སྒྱུ་མའི་སྟེས་བྱའི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནམས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་

སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ནམས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནམས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་ནམས་དང་།
དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནམས་དང་། དེ་
ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་། ། ། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནམས་ལ་སྟོད་པའི་
ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྟེན་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཕུང་པོའི་ཆོག་གི་དོན་དང་། དེ་ཉིད་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོག་གི་དོན་དང་།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནམས་ནས་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་གི་
དོན་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་གནས་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་
ཁམས་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པའི་དཔེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་།
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བ་
མེད་པ་དང་། འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
པའི་དཔེ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཆོག་གི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པ་དང་།
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། འབྱུང་བ་དང་། དམིགས་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོག་གི་དོན་དང་། དེ་དག་ཉིད་དཔེན་པ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་
གནས་དང་། ཡང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་དང་བདག་དང་སྟོག་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པའི་གནས་མེད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་སྟོམས་པ་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་གོམས་པ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉེན་པོ་དང་ནི་
སྟོང་བ་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ། གཉེན་པོ་དང་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གཉེན་པོའི་རྟེན་ནི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཤར་བའི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་སྟོང་བའི་རྟེན་ནི་བསྐྱེད་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་རྗེས་
སུ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱོར་བ་སྤང་བའི་དོན་གྱིས་གསུངས་

པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ། གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་
པའི་ཚྭ་གས་སྤྱོད་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་རྟེན་ཞེས་རྗེས་སུ་འཇུག་
གོ། ། དེ་ལ་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱོད་བའི་རྟེན་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་སྤྱང་པོ་རྣམས་ལ་དེ་དང་དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་
ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོད་བའི་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་གང་
ཡིན་པའོ། ། ཤེས་རབ་སྒྲིང་བཅེར་བཅས་པ་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ། ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་
བཅེར་རྟེན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་བཅེར་འབར་བ་དང་འདོད་པ་དག་གིས་འཁོར་
བ་ཇི་སྲིད་བར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉི་གར་མི་
གནས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ། སྒྲོབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་
ཉིད་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ། ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པ་གཟུང་དང་། འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྐར་མའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དང་། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་མཐའ་ཡས་པའི་འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་
གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ། གཞན་གྱི་
དོན་གྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་རིས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་འདྲ་བར་
འཛིག་རྟེན་གྱི་དགེ་ལེགས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར། ། འཇུག་པའོ། ། དེ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
མཐར་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བརྗོད་ཅིས་བྱ་བའོ། ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པར་འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན། ། དང་མཐོང་བའི་
ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །
རབ་འབྱུར་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ལ་གནས་ནི་རྟོན་གྱི་དངོས་པོ་ལོ། ། མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་མེད་པ་ལས་
བསྐྱོག་པ་འདི་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མེད་པས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱུར་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡིན་པ་དང་། གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཆོག་གི་དོན་གྱིས་ཆོས་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་ནི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཟུགས་མེད་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ།
ཐོགས་པ་མེད་པ། མཚན་ཉིད་གཅིག་པས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཆོག་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་དང་། མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་
གཞིར་བྱས་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་
མཐོང་བ་དང་། མཐོང་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ནམས་སུ་རིམ་པ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་དང་།
བསྟན་བར་བྱ་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སན་ཚུན་འབྲེལ་བ་སྔ་ན་མེད་བསྐྱེད་པ་དག་དང་། དེ་
ཡོད་པས་གཞན་མི་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་དང་། ཐ་དད་པ་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདི་
ལྟ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གཉིས་དང་། གསུམ་དང་། གཅིག་
དང་། གཅིག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱལོ། ། འོ་ན་སྐབས་པའི་རྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་སྟུང་ན།
རབ་འབྱུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་
ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། རྟོག་པ་མེད་པ་དང་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་
སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱལོ། ། ཡོད་པར་
མ་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། ། དེས་ན་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཉིད་འཕགས་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སྐབས་པའི་
རྟོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་འགའ་ཞིག་
ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཐོག་མ་དང་བྲལ་བའི་འཁོར་བར་གཞུང་གི་བྱེ་མ་དང་མཉམ་པའི་
སངས་རྒྱས་ནམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་ད་དུང་དུ་ཡང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་
དང་ལྡན་པའི་སྟོག་ཆགས་ནམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཤི་ན། དེ་ནི་ཉེས་དམིགས་ནམ་པ་བཞི་

དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་། གྲོགས་ངན་པ་དང་། མོངས་པ་དང་། གཞན་གྱི་
དབང་ཅམས་ནི་དེའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་ནི་བར་ཆད་མེད་
པ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སུ་མངོན་པར་འདོད་དོ། ། གཞན་དག་ནི་རིགས་
ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱུང་པར་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་
སྤངས་པ་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་དག་གིས་ནི་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཟོད་པའི་དོན་བཟོད་དགོས་སོ། ། རྒྱུ་རྒྱུ་གྲངས་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པ་དེས་ན་དོན་གྱི་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད།
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་གངས་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ། ། ཡང་ན་དེ་དག་གི་རིགས་ནི་
བཏགས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་དང་འདི་དང་འགྲིགས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རིགས་ཉིད་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་རིགས་ལ་གནས་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྒྱིར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པར་བཟོད་པ་དེ་ན་འདིར་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཇི་
སྟེ་ཆོལ་བར་བྱེད། དེ་ལྟར་འང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། འདི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་སོ། ། འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སོ། ། ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སོ་ཞེས། རིགས་
ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། ། ཇི་སྐད་དུ། འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་གཅིག་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྟོད་དང་སྟོད་མ་
ཡིན་པར་གདགས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདེན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འཇིམ་པའི་
རྣམས་གཅིག་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་མེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བ་ནི་སྤང་རྩི་དང་ལི་ཁ་ར་ལ་
སོགས་པའི་སྟོད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་དཔེས། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ། དེ་ཡི་དབྱེ་
བར་རབ་ཏུ་བཟོད། ། ཇི་སྐད་དུ། གང་ལ་འདུ་བྱེད་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་
པ་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཏེ། རིགས་
དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་མེད་པའོ། ། རིགས་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་
ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏྲག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་སོ། ། དེས་པའི་ཆོག་ནི་ཡོན་ཏན་སྟོལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་རིགས་ཏེ། དེ་ལས་

ཡོན་ཏན་དེ་དང་དེ་དག་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དོ། ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་གང་
ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཛྲོད་དོ། ། ཡང་གཞན་དག་
ན་རེ་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་ཡིན་ལ་སའང་གནས་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་སྦྱོང་པས་གནས་པ་སྟོག་
ཆགས་ནམས་ལ་གོའི་སྐྱར་ཉེ་བར་འདོགས་སོ། ། དེ་བས་ན་སས་བསྐྱུས་པ་ནམས་སྦྱོབ་པར་
བྱེད་པས་རིགས་སོ། ། ཡང་ན་ཕྱོགས་ནམས་གོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ན་གནས་པའི་སྟོག་
ཆགས་ནམས་ལ་གོ་ཞེས་གདགས་ཏེ། དེས་ན་གང་སྦྱོབ་པར་བྱེད་པས་རིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐར་པ་དང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནམས་དེ་
སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཁོ་ནར་རིགས་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
ནི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་ཡིན་ལ་འབྲས་བུས་རྒྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྟོགས་པའི་གོ་
རིམས་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལྟར་རིགས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནམས་ལ་འཁྱུལ་
པར་མཐོང་པ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་སྐད་དུ། མཆོན་ཉིད་པ་དག་གིས། གཉིས་སྟོབ་རིགས་ལས་བསྐྱོག་
ནས་ནི། ། སངས་རྒྱུ་ལྷ་འགྲུར་གཞན་གསུམ་ཡང་། ། ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། སྦྱབ་པའི་རྟེན་
བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། སྦྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དམིགས་པ་ཆོས་ནམས་
ཐམས་ཅད་དེ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དགེ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པས་ནི་མི་དགེ་བ་
དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་བསྐྱེད། ། ཅི་དེ་དག་ཁོ་ན་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་
ཡི་རྟོག་པ་དང་། ། གང་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་འདོད་དང་། ། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་
དང་། ། གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། ། སྟོབ་མ་ཐུན་མོང་ཆོས་ནམས་དང་། ། གང་དག་
སྦྱབ་པའི་སྦྱོང་མོང་མིན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ།
མར་འཇིན་པ་དང་། སར་འཇིན་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དུ་འཇིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་ཉིད་ལ་དགེ་སྦྱོང་དུ་འཇིན་པས་སོ། ། མི་དགེ་བའི་ཆོས་ནི་
མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཟུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་མི་དགེ་བ་
ཁོ་ན་ཡི་ན་པས་སོ། ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ནམས་ནི། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཉིད་
ཅེས་ངེས་པར་གཟུང་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་དགེ་བ་འཕ་
མི་དགེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ནི་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། སྦྱེ་མཆོད་དང་།
ཁམས་དང་། དགེ་བ་བརྟའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་།
གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲུལ་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་
པ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་ཞེས་བྱ་བ་
ནས་བརྒྱམས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་། ། ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བརྟ་བརྟུང་ཅེས་བྱ་བའི་བར་དུ་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པས་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་
ཡིན་པས་སོ། ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་དང་ཞེས་བྱ་བ་
ནས། གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱག་དག་སྟེ།
ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
ནམས་ནི། ། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
པ་བརྟ་བརྟུང་དག་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་
བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཟག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི། འདོད་
པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དང་། ཁམས་གསུམ་པར་མ་
གཏོགས་པའི་ཆོས་ནམས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་རྒྱུན་ནམས་ཆོགས་ཤིང་འདུས་ནས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་
ཉིད་ཡིན་པས་སོ། ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི། གང་ལ་སྦྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད་པ་དང་།
གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་མི་མདོན་པས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་བྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
ནམས་ལ་སྒྲོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འདུས་མ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྤུན་མོང་གི་
ཆོས་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་
རྒྱུད་གཞན་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྤུན་མོང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། སྤུན་མོངས་མ་ཡིན་

པའི་ཚེས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་སུམ་ཅུ་ཙུ་བ་དུན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྟོབས་བཅུ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་
སོ། ། གང་དག་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་
དམིགས་པའི་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་འགོ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་
དགོས་སོ། ། རྒྱ་ལམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། ། དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། །
ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
སྤོང་བ་མེད་པས་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ནི་དམིགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་དམིགས་
པ་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚེས་རྣམས་འཁྲུལ་
པ་ཅམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་འབྱོར་གཉིས་ནི་དངོས་པོའོ། ། གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དངོས་
པོ་མེད་པའོ། ། ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་ཀྱང་འཁྲུལ་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན། མདོན་པར་ཞེན་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་གྱི། འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་འདི་ལ་བྱེད་འཁྲུལ་
པར་བྱད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ་རྣམ་འགྱུར་གཙོ་བོར་གྱུར་
པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉི་གའང་གཉི་གར་མ་བཀག་པ་དེས་ན་རྟེན་དང་དམིགས་པ་
དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་དམིགས་པ་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བའང་འཐད་
པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་
ཆགས་པ་ཉིད་དང་། ཡོད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དོན་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་རྣམ་འགྱུར་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་
པར་འགྱུར་བ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། རྟོག་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ལ་གཉིས་ནི་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་དག་གོ། ། དམིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་། ། སྟོན་པས་ཆོག་གོ། ། སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་ཟིན་

ཏོ།།། སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་
དང་། སྤྱོད་དང་རྟོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ། ། ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་བྱུང་གི། ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་
ཞེས་བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་གསུམ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་
དོ། ། གང་གི་ཕྱིར་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བ་ཅིའི་སྤྲད་དུ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་ཞེས་གསོལ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འདུག་པའི་རྒྱ་ལས་བཅམས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བར་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་
བྱེད་པས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་
ཅན་གྱི་ཆོགས་རྣམས་སོ། ། ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པའོ། ། གཅིག་ཀྱང་འཁོར་བ་
ཐོག་མ་མེད་པར་འདུག་པ་ན་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་སྤང་པོ་ཞེས་སྟོས་སོ། ། སེམས་ཅན་
ཀྱི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞུགས་པ་དང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་སྡེའི་དབྱེ་བས་སོ། ། གང་
དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རྗེ་རྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྗེ་
རྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་འདི་སྟུམ་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་འཁོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གོ་ཆ་བགོ་བར་བྱའོ་སྟུམ་པས་འཁོར་བ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་སྟེ། བདག་གིས་
བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་དེ་དག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་
འདས་ཀྱང་གང་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་མ་འདྲེས་པས་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྤྲད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།

མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་སེམས་དང་མ་འདྲེས་
པས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ། ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་སྤོང་བར་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་
བསྐབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་མངོན་པར་སྐབ་པ་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། སེམས་ཅན་ངན་འགྲོར་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ལས། སེམས་ཅན་རེ་
རེའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་སྤྱག་
བསྐལ་རྣམས་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་སྲུངས་པས་བྱིས་རང་གི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་ཕྱིན་ཆད་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
སེམས་མི་སྐྱེད་པས་སེམས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་
པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་ལ་རྫོམ་པ་མེད་པས་མི་སྐྱལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྐྱབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དག་དང་། དེས་རྫོམ་སེམས་སུ་ཡང་མི་བྱེད་པས་ན་པན་པ་
དང་བདེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སོ། ། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་པ་གང་ཡིན་
པའོ། ། དེ་ལ་དགའ་ཞིང་མངོན་པར་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ལ་དགའ་བའོ། ། དེ་ལ་
སྒྲོམ་ཞིང་མང་དུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ལ་ཀུན་དུ་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ལ་དགའ་
བ་དང་། ཀུན་དགའ་བ་དང་། ཀུན་དགའ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པ་དང་། སྤོང་པ་ཉིད་
ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བརྩ་
བརྒྱད་ཀྱི་བར་དང་། རྗེ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བྱམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པས་
རྣམ་པར་། ། གོལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་མི་དམིགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གནས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་ཏེ། དེ་ནི་རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ལ་གནས་ནས་སེམས་
ཅན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཏུ་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་དེ་དག་
ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། སྤོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྟན་ཤུ་རེའི་བྱ་སྤྱོད་པས་སྟོན་
པ་གསུངས་པ་ནི། བཙོན་ལྡན་འདས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་

ནས་བརྒྱུ་ཏེ། ཆད་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པར་ལྟ་བུ་དང་། སྤང་པོར་
ལྟ་བུ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུ་བ་བྱུང་དང་སེམས་ཅན་ཡོངས་
སྲ་སྒྲིན་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སྲ་སྒྲིང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་བར་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རི་རྒྱུད་དུ་
བཤད་པའི་ལྟ་བུ་ཆོགས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་མ་ཐག་པ་མི་དམིགས་
པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་དོན་
ཀྱིས་ན་བདག་སྟེ། འདི་ལས་ང་རྒྱལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་
པས་ན་སེམས་ཅན་ནོ། ། སྟོག་གི་དབང་པོའི་དབང་གིས་སྐྱལ་པ་མཉམ་པའི་རིས་ཡོངས་སྲ་
རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པས་ན་སྟོག་གོ། ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཞིང་མི་
རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་བྱེད་པས་ན་སྐྱེ་བ་པའོ། ། ལམ་དུ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟས་ཀྱིས་
རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན་གསོ་བའོ། ། བྱ་ནི་ལུས་ལ་བྱ་བར་བཤད་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་པས་ན་བྱ་བྱ་ཁྲ་
སྟེ་སྐྱེས་བའོ། ། གཞན་དག་ནི་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པས་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ།
དེ་དག་གི་ལྟར་ན་གཟུགས་མཁས་པ་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ། །
འགྲོ་བ་རྣམས་སྲ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟེན་པས་ན་གང་ཟག་གོ། ། གཙོར་ཡིད་ཀྱི་ལས་ལས་
སྐྱེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ལས་སྐྱེས་སོ། ། ང་རྒྱལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་
བདག་གོ། ། དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བྱེད་པ་པའོ། ། དེའི་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པས་སོ་སོར་ཀྱན་དུ་ཐྱོང་བས་ན་ཆོར་བ་པའོ། ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཤེས་པ་པའོ། ། མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་
པའོ། ། སྟོན་བྱང་བ་ད་ལྟར་མེད་པས་ན་ཆད་པའོ། ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་རྟག་པའོ། ། ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟག་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ།
མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤིན་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ལྟ་
བ་སྟེ། དཔེར་ན་སེར་སྐྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ། ལྟ་བ་ལྟག་མ་ནི་གོ་སྐྱ་བས་མ་བཤད་དོ། ། རྟོགས་པ་ཆེན་
པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛོད་ནས། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་པ་སྟོན་པས། བཙོམ་ལྡན་

འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སེམས། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱན་མོང་མ་ལགས་པའི་སེམས། ཟག་པ་མ་མཆིས་ཤིང་ཁམས་གསུམ་དུ་
མ་གཏོགས་པའི་སེམས་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲད་དུ་ཆགས་
པ་མ་མཆིས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བའི་གྲངས་
སུ་མཆིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་དོན་གྱི་
སེམས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། ། མི་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་
རྣམས་དང་མཉམ་པས་ན་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སེམས་
དེ་ནི་སེམས་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་དོ། ། ཡང་མཉམ་པ་གང་གིས་སེམས་
དེ་མི་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཅིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་
འགའ་ཡང་སྐྱེ་བའམ་འགག་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་
ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱི་མཚན་། ། ཉིད་
གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟེན་
ལས་བྱུང་བ་ནས་སོ། ། ཆོས་གང་ལའང་སྐྱེ་བའམ་འགག་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གྱི་དུས་སུ་སྤྲུལ་མ་དང་བྱི་མའི་གནས་སྐབས་དང་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་
དམིགས་པའི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་བའོ། ། འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཅེ་
མའི་དུས་སུ་སྟོན་དང་བྱི་མའི་གནས་སྐབས་དག་ཟད་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་མཐོང་བའོ། ། འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཟོད་པའི་དུས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཉེ་བ་དང་རིང་བ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་མཐོང་བའོ། ། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་
པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚོག་གི་དུས་སུ་མི་མཐུན་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
མི་མཐོང་བའོ། ། གང་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གང་གིས་མི་མཐོང་བའོ། ། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷགས་ལས་བརྒྱུག་པའི་
རིམ་པས་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་མེད་དོ། ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་མེད་དོ་

ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་དོ། ། ཆོ་དང་ལྷན་
པ་རབ་འབྱོར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱང་ཆགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནམ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པས་ནི་
རྟོགས་པའི་ཡུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གཟུགས་མེད་པའང་གཟུགས་
ལ་ཆགས་པ་མེད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་
བར་དུ་མེད་པའང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པས་སེམས་དེ་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་རྣོ་སེམས་བཀག་ཅིང་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་མི་དམིགས་
པའི་སྒྱུར་བས་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆགས་པ་བསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གཟུགས་
ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། ། དེ་ལ་མ་ཆགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འབྱུང་པ་རྣམས་
པར་དབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་དེ་ལྟར་སྒྲུངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཆོགས་
ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་དུ་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་མ་རྒྱལ་བ་ལ་རྒྱལ་
བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེད་པར་ཅན་ཉིད་སྐྱབ་པའི་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་
ན། དམིགས་པ་ནི་དེའི་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་འོངས་པ་སྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། མདའ་
སྟོང་སྒྱུར་བ་དང་འབེམ་ལ་ཕོག་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། ། སྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་། དམིགས་པ་
དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་སྐྱབ་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ནི་སྒྱིར་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་
ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
རྣམ་པ་བཞི་ལ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སོ་སོ་ལ་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་དག་གིས་ཐོགས་པ་
མེད་པ་དང་། འཛིན་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །
གནས་བརྟན་གང་པོའི་སྟོབས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པས་སྐྱབ་པའི་དོན་གསུངས་པ་ནི། བཅོམ་
ལྷན་འདས་སེམས་ཅན་དེ་ནི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་པས་
འདི་ཙམ་ཞེས་ཆད་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པའི་གོ་ཆ་སྐྱབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ཤེས་

པའི་དོན་དང་། དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ལ་བཀོད་པས་སྐྱབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྐྱབ་པ་ནི་ནམ་པ་བཞི་སྟེ། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་དང་།
འདུག་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། ཆོགས་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ལོ། ། དེ་ལ་གོ་
ཆའི་སྐྱབ་པ་ནམ་པ་དྲུག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས། གསུངས་པ་ནི། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་པ་
སོགས། ། ནམ་པ་དྲུག་དུ་བསྐྱུས་། ། པ་ཡིས། ། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་ཏེ། དྲུག་ཆན་དྲུག་གིས་
རི་བཞིན་བཤད། ། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། རི་ལྟར་ན་དྲུག་ཆན་དྲུག་གིས་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པའི་གོ་ཆ་
ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
ནམས་ལ་བཟོད་པ་དང་འདོད་པ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ཉིད་བཟོད་པའི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པའི་གོ་
ཆ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་དང་པོར་ཉེ་བར་གནས་པ་ལ་ནི་བཟོད་པ་ལོ། ། གླུ་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནམས་སུ་ནི་འདོད་པ་ལོ། ། ནམ་པ་དུ་མར་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ནི་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ལོ། ། དེ་
ཉིད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་
བ་ནི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་
སེམས་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་སློན་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་
དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་མར་བྱས་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་གཏོང་བ་
པོ་དང་ལེན་པ་པོ་མི་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པའི་གོ་ཆ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ལས་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་སྟེ་དྲུག་ཆན་དང་པོ་ལོ། ། ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོད་པ་ནི་གཉིས་པ་ལོ། ། བཟོད་
པའི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་གསུམ་པ་ལོ། ། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་
པ་ནི་བཞི་པ་ལོ། བསམ་གཏན་གྱི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་ལྔ་པ་ལོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་

གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་དྲུག་པ་ལོ། ། དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་དྲུག་ཚན་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་
ཡང་གོ་ཆ་ནམ་པ་དྲུག་ཏུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་
ཕྱིར་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་དྲུག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་
པའི་སེམས་ཀྱིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་མཚན་མ་མེད་པར་བྱེད་པའི་མི་དམིགས་པ་ནི་གོ་
ཆ་སྒྲུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་།
དེ་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་ཡང་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་གི་རོ་ཟུང་བར་
ཡང་མི་བྱེད། དེ་དག་གིས་འཕྲོག་པར་ཡང་མི་འགྱུར། དེ་དག་གི་དབང་གིས་སྒྲེ་བའང་མ་
ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་།
སྟོན་པ་མེད་པ་མཐོང་བས་གནས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱ་བས་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
གོ་ཆ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་
པོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
རྣམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། གོ་ཆའི་སྒྲུབ་
པ་བཤད་ཟིན་ནོ། ། ། ། འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་དེ་ལ་འཛིག་པ་ལོ། ། དེ་ལྟ་བས་ན་མདོ་ལས་
ཀྱང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གང་པོ་རི་ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ལ་འཇུག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་
འང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་ནི་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་པ་འང་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་མིང་གཅིག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པས་རྣམ་པ་དགྱུར་འགྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡན་པའི་འཇུག་པ་དང་། པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་འཇུག་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་འཇུག་པ་དང་། ཆད་མེད་པའི་འཇུག་པ་
དང་། མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་འཇུག་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇུག་
པ་དང་། ཆད་དུ་བྱ་བའི་འཇུག་པ་དང་། ། ། མངོན་པར་ཤེས་པའི་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པ་ལོ། ། དེས་ན། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྒྱུན་སོགས་
དང་། ། ལམ་དང་བྱམས་ལ་སོགས་པ་དང་། ། དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་། ། འཁོར་
གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མངོན་ཤེས་དུག ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་
ལ་ནི། ། འཇུག་པའི་སྒྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། ། འཛིག་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་ང་དང་ལྡན་པའི་འཇུག་པ་
ནི། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྒྱུན་པའི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ནམ་མཁའི་རྣམ་པ་
དང་རྟགས་དང་མཆན་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་
འཇུག་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་ལྡང་བ་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ནམ་མཁའི་རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཆན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་
མཁའ་དང་འདྲ་བར་དམིགས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་རྣམ་པ་
མེད་པ་དང་རྟགས་མེད་པ་དང་མཆན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ། དེ་ལ་རྣམ་པ་ནི།
འདོད་པ་དག་ལས་དབེན་པ་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
རྟགས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལོ། ། མཆན་མ་
ནི། དབེན་པ་ལ་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལོ། ། ཡང་ན་ས་འོག་མ་དང་
གོང་མའི་དབྱེ་བས་རགས་པ་དང་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་ལོ། ། ས་གང་ལ་ཆོར་བ་གང་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྟགས་སོ། ། སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་དབེན་པའི་རོ་མུང་བ་ནི་མཆན་མ་ལོ། །
ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གི་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པས་སེམས་ཅད་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་སྒྱུན་
པའི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་དམན་པའི་སེམས་ཀྱི་གོ་
སྐབས་མི་འབྱེད་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་
ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་ཏེ་སྦྱོང་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་བྱེད་པ་དང་། ངེས་པར་ཉེ་བར་སེམས་པ་རྣམས་ནི་བཟོད་པའི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་གཟུང་བའི་དོན་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱེད་པའོ། ། དོན་དེ་ཉི་བར་གནས་པར་བཟུང་ནས་སྒྲོ་མ་ལུས་པར་འགོད་པར་བྱེད་པ་ནི་
སེམས་པའོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བཙུན་འགྲུས་མི་གཏོང་བ་ནི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་
འཇུག་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
ཡན་ལག་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་།
སྤྲོད་བ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི། ཤེས་རབ་
ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཕགས་པའི་
ལམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་སྒྲོམ་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚད་མེད་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པ་ནི།
ཡང་ཚད་མེད་པ་ལ་སྒྱུད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་བཟོད་པ་ནི་བཟོད་པའི་ས་
རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་སེམས་དང་མ་འདྲིས་པ་ནི་
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་རྩ་བ་བཞི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི་ལ་སྒྲོམས་པར་
འཇུག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་། ། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་སྟོབས་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱིན་པའི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཉིད་པོ་ཉིད་དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་རོལ་དུ་
བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་
པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པའི་བྱེ་བྲག་འདི་ནི་
ཚད་མེད་པ་བཞི་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ་

སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཚད་མེད་པ་དག་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱམས་པ་དང་། སྤྲོད་
རྩེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཏེ། བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་རྒྱ་ཆེར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའོ། ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པ་ནི། རྒྱ་རྣམ་པ་བཞིས་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་པའི་
ཚྭ་གས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ། ། ཉེ་བར་སྐྱབ་པས་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། བདེ་བ་གསུམ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱམས་
པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པར་ཉེ་བར་གནས་པས་
སོ། ། ཡངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པ་ན་བདེ་བ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགའ་བ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ས་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ནི་དགའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགའ་བ་
མེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱད་བསྐྱེལ་དང་དགའ་
བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
འབྲས་བུ་ཚད་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རྒྱ་འདུས་པ་དང་འབྲ་བར། དེ་ཉིད་ཚད་
མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན་ཞིག་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ། མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལས་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན་
འཁོར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མི་འདོད་པ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་དང་། འདོད་པ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་
གཞོད་བྱེད་པའི་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ། ། རྣམ་པར་དག་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།
འགྲན་རྒྱ་མེད་པས་སྐྱབ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རིམ་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་གཉིད་དང་། རྒྱགས་
པ་དང་། རྒྱུད་པ་དང་། འགྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་དག་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེགས་
པར་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
གཞོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གཟུགས་དང་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་རྒྱ་
མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཞོད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཅི་རིགས་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་
ལྟར་རེ་ཞིག་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་རྒྱ་རྣམ་པ་བཞིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་

ལ་དམིགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་གིས་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་
རྗེས་སུ་སོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་སོ་སོའི་སྒྲི་
བོ་དང་སྟོབ་པའི་ཆོས་རི་སྟེད་པ་སྟེ། གང་དག་ལ་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་རྒྱ་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱིས་གླས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོན་
ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་དོ། ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་
ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་
བྱམས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་
དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་བྱབ་པར་བྱས་ཤིང་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ནས་རྣམ་པར་གནས་པ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལྟག་པའི་བསམ་པའི་ལྟག་པར་
མོས་པས་བྱབ་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱས་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། ། ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མང་
པོའི་དོན་ལ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་། ། བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལ་མཐའ་ཡས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། རིང་པོ་ནི་པརྩ་མ་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། ། ཉེ་བར་བསྐྱབས་ནས་རྣམ་པར་གནས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོ་དེ་དང་ཉེ་བར་ཡང་དག་སྟོང་ནས་དེའི་ཉེ་བར་འཆོ་བ་གཏན་ནས་སྟོང་
བཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཉེ་བར་བསྐྱར་བ་དང་། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། སྟོང་རྗེ་ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་
འཇུག་པ་ནི། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ནང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་མ་ཡིན་པས་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་
བ་མེད་པར་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཉག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། ཞི་
བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཆོན་མ་དང་། སྟོན་པ་བསྒྲིག་ཆོད་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ལ་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པ་དང་། དུས་གསུམ་པོ་རྣམས་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་དང་།
འཇིག་རྟེན་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྒྲིག་ཆོད་དང་བཅས་པ་

ནམས་ལ་མི་དམིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཁོར་གསུམ་ནམ་པར་དག་པའི་འཇུག་པ་ནི། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་ཀྱང་
དེས་སྦྱིན་པའང་མི་དམིགས། ལེན་པ་པོ་འང་མི་དམིགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འཇུག་པ་ནི། དེ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་
ལྷན་པའི་སེམས་མ་འདྲེས་པས་བསྐྱེད་པ་གཞིག་པའི་དོན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བརྩ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་།
དེ་དག་མིང་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱེད་པ་གཞིག་པའི་དོན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེད་པའི་དོན་
གཞིག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ནི་མ་ཡིན་པའོ། ། སྐྱེས་
པའི་དོན་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་སྐྱེས་པའི་དོན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེས་
པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ངོ་། ། མདོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་འཇུག་བ་ནི། དེ་སེམས་དང་
པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྟོང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་མདོན་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། དེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ས་ལ་གནས་ཏེ་ཐེག་པ་
དེ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བའི་ལྷས་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི། དེ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྟོན་ཆད་མ་བསྐྱོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་བ་
དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གང་ཡིན་པ་ནམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་མིང་སྟོས་པ་མཛད་ཅིང་དེ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་
ནས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གྲགས་བ་སྟོགས་ཤིང་དབྱངས་བརྗོད་པ་
མཛད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། འཇུག་པའི་སྦྱབ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོང་རྩེ་

ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
བཙེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དུག ། ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་དང་། ། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་
ལམ་གང་དང་། ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། ། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། །
ལམ་དང་གཟུགས་དང་ས་བརྒྱ་དང་། ། གཉེན་པོ་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་ཡི། ། རིམ་པ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ནི་འདི་དག་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་། ། ཆོགས་དང་། སྦྱིན་པའི་ཆོགས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
ཆོགས་དང་། བཟོད་པའི་ཆོགས་དང་། བཙོན་འགྱུས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་ཆོགས་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་དང་། ཟུང་
དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཆོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ལམ་ཀྱི་ཆོགས་དང་། གཟུངས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། སའི་
ཆོགས་དང་། གཉེན་པོའི་ཆོགས་སོ། ། དེ་ལ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ནི། བཙོན་ལྷན་འདས་གོ་
ཆ་ཆེན་པོ་བཏོས་པ། གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བཏོས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་རི་ཅམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བཏོས་ཞེས་བགྱི་བ་ལགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྦྱ་དེ་འདུག་པའི་རྒྱ་
བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། རྩོགས་བརྒྱ་རེ་རེ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་གཤམ་འདི་ལྟར་གི་བྱེ་མ་སྟོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་། རྩོལ་སོང་གི་སྦྱེ་གནས་
དང་། གཤིན་རྩེའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱས་
ནས་སྦྱག་བསྐལ་དེ་དང་དེ་ཞི་བར་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱག་འཆལ་བ་ཐོབ་
ནས། རྟེན་དེས་དེ་རྣམས་ངན་སོང་དེ་རྣམས་ལས་ལངས་པར་གྱུར་ནས་བྱང་ཆུབ་པའི་བར་དུ་
སངས་རྒྱས་མཉེས་པ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་སྦྱེ་བ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པས་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱག་བསྐལ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཐུགས་རྩེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། སྦྱིན་པའི་
ཆོགས་ནི་ཟས་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་དེ་དང་དེ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་སྟོད་ཉིད་ལ་ཟས་
ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་དེ་དང་དེ་བྱིན་ནས་ཆོས་བརྟན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཕ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་དུག་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
ཆོགས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་སྟོད་ཁོ་ན་དགེ་བ་བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་

པ་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དེ། སེམས་ཅན་
དེ་དག་གྲང་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་བསྟན་པ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཟོད་པའི་ཆོགས་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་ལ་རྟོ་
དང་། དབྱུག་པ་དང་། བོང་བ་དང་། བྱུ་ཆར་དང་། ལག་ཅས་བརྟེན་ཅིང་མཆོན་ཀྱིས་འདེབས་
གྲང་དེ་ལ་བདག་གིས་འབྲུག་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་འགའ་ཅམ་ཡང་བསྐྱེད་དར་མི་བྱའོ་
སྟམ་ཞིང་རང་གི་བཟོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཙོན་འབྲུབ་ཀྱི་
ཆོགས་ནི། སེམས་ཅན་དེ་ཅམ་པ་ཉིད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པས་ལྷས་དང་སེམས་ཀྱི་བཙོན་འབྲུག་ལ་ལེན་དུ་འཇུག་ཅིང་འཇུད་དེ་རབ་ཏུ་འགོད་
དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་ངེས་པར་སྦྱར་བ་དང་། རབ་ཏུ་འཛོག་པ་དང་། མ་ཆང་བ་མེད་
པའི་དོན་བཟོད་པ་ནམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བསམ་གཏན་གྱི་ཆོགས་ནི། སེམས་
ཅན་དེ་སྟོད་ཁོ་ན་རང་ཉིད་ལ་གནས་ནས་ཆོས་འགའ་ཡང་ནམ་པར་གཡེང་བ་དང་ནམ་པར་
གཡེང་བ་མེད་པར་མ་མཐོང་བར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ཉིད་ལ་འཛིན་དུ་འཇུག་
ཅིང་འཇུད་དེ་འགོད་པ་དག་གིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོགས་ནི། ཇི་ལྟར་
རང་ཉིད་ཆོས་གང་ལའང་ཚུ་རོལ་དང་པ་རོལ་མི་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནམས་གྲང་དེ་
ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་ཅིང་འཇུད་དེ་འགོད་པ་ནམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ལ་ཚུ་རོལ་ནི་འཁོར་བ་སྟེ། འདི་ཅམ་དུ་བྱིས་པ་ནམས་ཉམས་དགའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། ། པ་རོལ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། རང་གི་དོན་ལྟར་ལེན་པ་ནམས་སྦྱར་བའི་བཙོན་
འབྲུག་གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཉིད་དུ་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། ཞིངས་ཀྱི་ཆོགས་ནི། ཡང་
བདག་ཉིད་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་སྟོད་ཁོ་ན་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་དུག་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་
པ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དང་། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ལ་ཡང་
དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་ཅིང་འཇུད་དེ་འགོད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་འདི་ཅམ་ཞེས་ཡོངས་
སྟུ་མ་ཆད་པ་ལ་དམིགས་པ་ནམས་དང་། དེའི་ཆེ་བདེ་བ་ཉེ་བར་སྦྱབ་པ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་དང་། ། ། མ་འོངས་པའི་བདེ་བ་ཉེ་བར་སྦྱབ་པ་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་།

བཟོད་པ་ཅན་སྟོ་བ་དང་ལྷན། པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏོང་བས་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་བདེ་བ་ཉི་བར་སྒྲུབ་པ་བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་
དང་། བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། གཏན་དུ་བའི་བདེ་བ་ཉི་བར་སྒྲུབ་པ་ཤེས་རབ་
གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་གསུངས་པ་ནི། སྒྱུ་
མའི་མཁན་པོ་འམ་སྒྱུ་མའི་མཁན་པོའི་མཆན་བྱ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གཉིས་
པས་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱན་ཅན་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་ངོ་
བོ་ཡོད་པར་དོགས་པ་འགོག་པར་བྱེད་དེ་དེ་ནི་སྒྲུང་བ་ཙམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་སྒྱུ་མའི་ཆོས་ཉིད་ཉི་བར་བབྱང་ནས་ཆོས་རྣམས་
གྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གཏི་ཡོངས་སུ་གཡོ་བས་
སུན་ཕྱང་བའི་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སང་བ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་རྟོ། ། དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། བཙོན་ལྷན་འདས་བདག་གིས་ངེ་ལྟར་བཙོན་ལྷན་འདས་གྱིས་
གསུངས་པའི་དོན་འཆལ་བ་ལྟར་ན་སྒྱུར་མའི་ཆོས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་
བར་བབྱང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་སྟངས་དུ་
གོ་ཆ་མ་མཆོས་པའི་གོ་ཆ་བགོས་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བས། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་
གྱི་དོན་ཞེས་པ་གསལ་བར་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། དེ་ཅིའི་སྟངས་དུ་ཞེ་ན། གཞུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་
དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུ་བརྒྱད་གྱི་བར་
དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གོ་ཆ་རྣམས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གོ་ཆའི་བར་རྣམས་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་གྲངས་གྱིས་མེད་པའི་གོ་ཆག་
བགོས་པ་ཉིད་དུ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེད་པ་པོ་ཉི་བར་མི་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་གོ་ཆའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་མ་བྱས་རྣམ་པར་
མ་བྱས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཡུལ་འགོག་པ་དང་། ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཟླ་ལམ་དང་། སྒྲ་
བརྟན་ལ་སོགས་པ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱང་

ཆུབ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་དང་།
རྣམ་པར་བྱེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱེད་
པ་པོ་རང་དབང་ཅན་གཅིག་འགོག་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མི་བྱེད།
རྣམ་པར་མི་བྱེད། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་གོ་ཆ་
དང་། འདུག་པ་དང་། ཆོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམས་སུ་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་དེ་ཁྱད་པར་དུ་
འགོ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་ཏུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཙུགས་ལྟན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་གོ་ཆ་མ་མཆིས་
པའི་གོ་ཆ་འཆལ་བར་རིག་པར་བཞུའོ་ཞེས་དེ་དག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཟུང་དུ་འབྲེལ་
བའི་ལམ་གྱི་ཆོགས་ནི། ། བདག་གིས་བཙུགས་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི་མི་བྱེད་རྣམ་པར་
མི་བྱེད། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཤིན་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་བཞུ་བ་འདིའི་དོན་འཆལ་བ་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཤིང་། མེད་པ་དང་། དཔེན་པ་
དང་། མ་སྦྱེས་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་།
མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་དང་། མ་སྦྱེས་པ་ཉི་དེ་ཤིན་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཞིང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་བ་ཉིད་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་བཀག་
པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་རབ་དང་སྟིང་རྩེ་དག་
གིས་གོ་རིམས་བཞིན་ཏུ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་བར་ཤེས་པར་
བྱ་བ་ན་འདི་ནི་གནས་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟིང་རྩེས་ནི་སྲིད་
པ་རྩི་སྲིད་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་པན་འདོགས་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་དེར་གནས་སུ་བྱིན་ཀྱང་
འཁོར་བར་ཆགས་པར་མི་བྱེད་དོ། ། སྟོ་ཡིས་དེར་ནི་གནས་པ་ཡང་། ། བརྟམ་པ་རྩེས་སུ་
འབྲེལ་མ་ཡིན། ། དྲན་པ་ཡིས་ནི་བཅིངས་པའི་སེམས། ། ཕྱིར་རོལ་དུ་ནི་འདུག་མི་འགྱུར། ། སོ་
སོར་རྟོག་ལ་ཡང་དག་རེག ། ས་ནི་གནས་སུ་འབྲེན་པར་བྱེད། ། སྦྱེས་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་
དང་། ། འགའ་ཞིག་ཟུ་ངན་འདའ་བར་འདོད། ། འཛིག་རྟེན་ལེགས་པ་ལ་བརྟེན་པ། ། འགའ་

ཞིག་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འདོད། ། ཅེས་སོ། ། ཤེས་རབ་སྒྲིང་རྗེའི་སྒྲིར་བ་དང་། ། དེ་དག་
པན་ཚུན་ཐ་མི་དད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་འདས་པ་དང་། སྒྲིར་བཞིན་ཏུ་སྐྱུངས་
པ་དང་། རྟོགས་པ་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྒྲིར་བ་གང་གིས་ངི་ལྟར་གང་ནས་གང་དུ་གང་
ཞིག་ངེས་པར་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བའི་ངི་བ་ལྟ་གང་ཞེས་བྱ་བར་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་སྟོན་ནས་ཞུགས་
པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་གང་ལགས། ཇི་
ཅམ་གྱིས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ལགས། གང་ནས་གང་བྱུང་བ་ལགས།
གང་དུ་གནས་པར་གྱུར་པ་ལགས། ཐེག་པ་དེ་ནི་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ལོ། ། དེ་ལ་ངི་བ་དང་པོ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚོགས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ས་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་རྣམས་སོ་སོ་ལ་བདག་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་ཤིང་གཞན་དག་ལ་ཡང་
དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་
སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཉིད་ཤུ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ཐེར་བྲུག་ཏུ་
གནས་པ་མེད་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། ། དེ་ལ་ཀུ་ཏ་ནི་ཚོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཨ་ཀུ་ཏ་སྟེ། ཚོགས་པར་གནས་པ་མེད་པའོ། ། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེ་ཅི་
ཞིག་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་འཇིག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་
པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་ནི་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལོ། ། ཕྱིའི་ཚོས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་
དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། ། ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་སྟེ་མཆེད་རྣམས་དེ་
ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། ། དེ་ལ་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་ནི་དབང་
པོ་དུག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ། ཕྱི་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེས་
པ་གང་ཡིན་པའོ། ། ཕྱི་ནང་གི་དབང་པོའི་རྟེན་གྱིས་བསྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་
གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ནང་ཡིན་ལ། དབང་པོས་མ་བསྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱི་རོལ་ཡང་ཡིན་ལོ། །
ཚོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དག་གསུམ་ཆར་ཡང་སྲིད་པ་དེས་ན་འདིའི་

ནང་ལ་སོགས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་སྲིད་པ་བཞིན་རིག་པར་བྱའོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྲེས་པ་ནི་
འདྲིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེར་འཛིན་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྟོགས་བརྩུ་པ་ནི་རྟོགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་
ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་རྣམས་ནི་དབྱིབས་ཤིང་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དོན་དམ་པ་མུ་
ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པས་ན་
དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་བྲལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདུས་བྱས་དང་ཁམས་
གསུམ་པོ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་
ནི་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཉེན་པོར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདུས་
མ་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་བ་དང་། འགག་པ་མེད་བ་དང་། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འཁྱར་པ་མེད་
པའི་དོན་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་སྟེ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་གདགས་། ། བའི་རྒྱ་མཆན་བསྐྱོག་ཟླ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཐའ་
ནི་མཐས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མཐའ་ལས་འདས་པ་
སྟོང་པ་ཉིད་དོ། ། མཐའ་ནི་ཆ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་དག་ཆར་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་གིས་
རྒྱ་མཆན་གྱི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དག་གིས་
དབུས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། ། ཐོག་མ་དང་བར་མ་དང་ཐ་མ་རྣམས་ནི་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་
ཡིན་པས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། ཐོག་མ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་
སུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་དུ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དོར་བ་དང་སྤངས་བ་བཏང་བའི་མཆན་
ཉིད་ཅན་དོར་བ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་དོར་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དོར་བ་
མེད་པ་སྟོང་པ་སྟེ། དོར་པའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དོར་བ་མེད་པ་གདགས་
པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བྱས་པས་ནི་རང་
བཞིན་ཡིན་ལ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པར་འཁྱར་བ་དང་རྣམ་པར་མི་འཁྱར་བའི་གཞོད་པས་ཉེས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་ནི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། འདུས་

བྱས་དང་འདྲས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ནི་པན་ཚུན་སྟོས་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་
ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་
གཞུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་དེ། མཆན་ཉིད་དུ་ནམ་པར་གཞག་པའི་སྤྱི་དང་བྱང་པར་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནམས་ནི་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ནམས་ལ་
པན་ཚུན་བསྐྱོག་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དུས་གསུམ་
ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བས་སྦྱར་བ་ནི་དེས་སྟོང་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། ཆོགས་པ་ཙམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་དེས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྟོང་
པ་ཉིད་དེ། སྤང་པའི་དོན་ནི་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤངས་པའི་དོན་ནི་མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བར་མི་འོས་པས་སོ། ། དངོས་པོ་
མེད་པ་འདྲས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་དེ། དངོས་པོའི་ཆོས་སྐྱེ་བ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། འཕགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བསམ་བྱས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་རི་ལྟ་
བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་
བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་
སྦྱེས་བྱའི་བྱེད་པ་ནི་འཕོང་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། ། ཕྱགས་འདིས་ནི་སྐབས་
གོ་རིམས་མ་ཆང་བ་ནམས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། དེ་དག་ནི་གཞན་
དག་པའི་སྟོན་སྟོང་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ། འདི་དག་ལ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་
ན་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ། གཙོ་བོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ནི་མ་ཡིན་

པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ནམས་སྟོང་བ་དང་འགོ་བར་བྱ་བའི་གོ་རིམས་
དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉམས་པའི་ངོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཅི་གཞི་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
གལ་ཏེ་གང་ཞིག་དམིགས་པར་བྱ་བ་དེ་ནི་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བ་ཞིན་
ནོ། ། སྟོང་པ་ཉིད་འདི་འང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་མེད་
པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེས་ན་འདིར་ཅུང་ཟད་
དབྱད་པར་བྱའོ། ། དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྣམ་། ། པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་
ཅིག་ཟེར་རོ། ། ཁ་ཅིག་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཆ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཆ་
གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འདོད་དོ། ། ལ་ལན་རེ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་ཉིད་ནི་རིགས་ཏེ། གང་ཞིག་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་པ་དེར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
མི་ལམ་དུ་ཤེས་པ་རྟ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་
ནོ། ། སྤྲ་མའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཕྱོགས་གསུམ་པ་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་ཅིན་
པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གསོད་པ་པོ་བསད་ན་ལྷས་བྱིན་
སྤར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནི་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ནི་
ཕྱོགས་ཙམ་ཡིན་ནོ། ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔལ་བར་འགོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ནམ་
མཁའ་ལྷར་ཆགས་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་དཔལ་བར་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་
འཛིན་གང་གིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་
དཔལ་བར་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ཙུ་

གཅིག་བསྟན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཡིན་པས་ན་བསོད་ནམས་
མང་པོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ལམ་གྱི་ཆོགས་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩན་པ་ཉེ་བར་གཞག་བ་བཞི་སྟེ་ཞེས་བྱ་
བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་ལས་འདའ་བའི་གཡེང་བའི་གཉེན་པོར་གནས་པ་དཔའ་དྲུག་པ་
ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་ལམ་རྣམས་དང་། འགྲོ་བ་དང་། འོང་བ་དང་། ཀུན་དུ་ལྟ་བ་དང་། རྣམ་
པར་ལྟ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྦྱོད་པ་དང་། དབུགས་འབྱུང་བ་དང་རྩབ་པ་དག་
ལ་རྩ་མཁན་གྱི་དཔེས་རིང་པ་དང་ཐུང་བར་རབ་དུ་ཤེས་པ་དང་། རིལ་པོའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་གཉེན་
པོར་བ་ལང་གསོད་པའི་དཔེས་ཁམས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། གཙང་བར་བྱིན་ཅི་ལོག་
པའི་གཉེན་པོར་ཞིང་པའི་སྤང་གི་དཔེས་མི་གཙང་བ་ཉིད་དུ་ནང་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱི་རོལ་དང་བྱི་དང་ནང་གི་ལྷས་ལ་ལྷས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་
བས་རྩན་པ་ཉེ་བར་འཛོག་པ་དང་། དེ་ལྷས་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཀག་པ་ཡིན་
ལོ། ། དུར་ཁོད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རོ་བོར་བའི་གནས་སུ་ལོ། ། ལྷས་འདི་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་
འདི་ཉིད་པལོ། ། ཚུལ་དེ་དང་སྦྱར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཤི་བའི་རོ་དང་ངོ། ། ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་སྦྱོར་
ཞེ་ན། ལྷས་འདི་འང་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་དང་འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
ཁུ་བ་དང་ཁྲག་གི་གནས་སྐབས་ནས་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེ་ཤི་བའི་ལྷས་སྦྱར་ནས་དེ་མི་
རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པས་ཆོག་གཉིས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱལོ། ། གང་ཡང་མེད་ལ་སོགས་པ་མཐར་ཐུག་པར་བྱས་པ་དེ་འང་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདའ་བའོ་ཞེས་ཆོག་གསུམ་པ་ཡིན་ལོ། ། རྩན་པ་ནི་གདུང་བས་ན་རྩན་
བ་སྟེ་གདུང་བ་དང་ཀུན་དུ་གདུང་བ་དང་མི་མཐུན་པར་སྦྱར་བ་སྦྱག་བསྐྱེལ་བལོ། ། རྩན་པའི་
སྦྱོར་བ་དེ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་རྩན་པ་དང་ལྟན་པལོ། ། ཤེས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་
པར་ཤིན་ཏུ་རིག་པས་སོ། ། རྩན་པ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམིགས་བམ་བརྗེད་པལོ། ། རྣམ་
པར་བསལ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱིར་བསྐྱོག་ནས་སོ། ། ཅི་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ལ་ཆགས་སེམས་

དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་གོ། ། དེ་ལང་དང་ངའི་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་ལྷས་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཆགས་སེམས་སོ། ། མི་འདོད་པ་རིག་པ་དང་མཚུངས། ། པར་ལྡན་པའི་སེམས་
ཁྱམ་པ་ཉིད་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བར་བྱིན་ཅི་ལོག་པའི་གཉེན་པོར་ཚར་
བ་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དང་། ཏྟག་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་པའི་གཉེན་པོར་སེམས་དྲན་པ་ཉི་
བར་གཞག་པ་དང་། བདག་དུ་བྱིན་ཅི་ལོག་པའི་གཉེན་པོར་ཚོས་དྲན་པ་ཉི་བར་འཛོག་པ་
ཡིན་ཏེ། དྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དོན་དམ་པ་མི་དྲན་པ་
ནམས་འདི་དག་གིས་ཉི་བར་འཛོག་པར་བྱེད་པས་ན་དྲན་པ་ཉི་བར་འཛོག་པའོ། ། ལྷིག་ཏོ་མི་
དགེ་བའི་ཚོས་མ་སྦྱིས་པ་དང་སྦྱིས་པ་ནམས་མི་སྦྱིད་པ་དང་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། དགེ་བའི་
ཚོས་མ་སྦྱིས་པ་དང་སྦྱིས་པ་ནམས་བསྦྱིད་པ་དང་། གནས་པ་དང་བྱིར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་
བྱིར་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཡང་དག་ཅིང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་བར་འདི་དག་སྤོང་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། དེ་ལ་འདུན་པ་བསྦྱིད་དོ། ། འབད་དོ། ། བཙོན་འགྲུས་ཚྭ་མོ། ། སེམས་
རབ་དུ་འཛིན་ཏོ། ། ཡང་དག་པར་རབ་དུ་འཛོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་། དེ་མི་སྤོང་བ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཆོག་གཅིག་
དང་གཉིས་དང་གཉིས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། འདུན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། སེམས་
དང་། སྦྱིད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་
ནམས་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཡོན་ཏན་ནམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་པ་སྟེ་ཡན་ལག་ཡིན་
པས་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པའོ། ། དེ་ལ་འདུན་པ་ནི་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ད། ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་
སེམས་རྩེ་གཅིག་པའོ། ། དེས་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་
ན་དེའི་འདུ་བྱེད་དོ། ། དེ་ནི་ནམ་པ་བརྒྱད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུན་པ་དང་། ཚྭ་པ་དང་། དད་
པ་དང་། ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་དང་། དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། སེམས་པ་དང་། བཏང་
སྟོམས་སོ། ། དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་ལྡན་པའོ། ། དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྩ་འཕྲུལ་གྱི་
རྒྱུ་པ་སྟེ་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། སྟོམ་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོམ་པ་གོམས་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། སྦྱོར་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའོ། ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དམ། སྦྱོར་བ་
བརྟན་པར་གྱུར་པའམ། མི་དགེ་བའི་ཆོགས་དང་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚོས་མངོན་པ་བ་

ནམས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་ལྷ་སྒྲིམ་པ་འདྲ་ནམ་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ནམ་པ་
གསུམ་དང་། བཅོས་བྱ་མ་ཡིན་པ་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཅན་དོན་རྒྱུ་ལྷ་སྒྲིམ་པ་ལོ། ། དེ་ཉིད་ནི་
མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཏེ། དེ་ལྷ་རྒྱུ་ལྷ་སྒྲིམ་པ་བཞིའོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་གཞན་གྱི་ལོ། ། རྒྱུ་ལྷ་སྒྲིམ་པ་ནི་སྒྲིམ་པས་ཏེ་ལྷ་སྒྲིམ་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བའོ། ། སྒྲིམ་པ་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ངེས་པར་སྒྲིང་བའོ། ། སྒྲིམ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་གཞོན་པ་སེལ་བའོ། ། སྒྲིམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་
བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། བདེན་པ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་
ལྷན་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ནམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ།
དེ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འགོག་
པ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། དགའ་བ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེར་འགོག་པ་ཡིན་པས་སོ། ། རྒྱུ་ལྷ་སྒྲིང་བ་ཡོངས་
སུ་བསྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། ཇི་ལྷ་རྒྱུ་
སྒྲིང་བ་མ་སྤངས་པའི་ཤེས་པ་གསལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་འདོར་བ་ནི་ནམ་པར་སྒྲིང་བ་ཡིན་
པས་སོ། ། གཞན་ཡང་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ནི་དབེན་པ་ལོ། ། ཀྱན་ནས་ལྷང་པ་
དང་བྲལ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། ། ཀྱན་དུ་སྒྲིར་བ་ཡང་དག་པར་བཅད་པ་ནི་
འགོག་པ་ལོ། ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི་ནམ་པར་སོང་བའོ། ། ཡང་
ཆོས་མཛོན་པ་བ་ནམས་ན་རེ་དབེན་པས་ནི་ཁམས་ལས་དབེན་པ་ལོ། ། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། ། འགོག་པས་ནི་ལས་འགོག་པ་ལོ། །
ནམ་པར་སྒྲིང་བས་ནི་དངོས་པོ་ནམས་སྒྲིང་བ་སྟེ། ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། ། གཞན་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་
པ་ནམ་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ནམ་པ་བཞི་པོ་དེ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་
དབེན་པ་། ། ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་བཞི་ཡན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་
གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་གཉེན་པོ་ནི་དབེན་པ་སྟེ། དེས་ནམ་པར་བྱང་བའི་
ཕྱོགས་ལས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སྤང་པས་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཟུང་བའི་ནམ་

པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་གཉེན་པོ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེས་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་
པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་
པོའི་གཉེན་པོ་ནི་འགོག་པ་སྟེ། དེས་བདག་རང་དབང་ཅན་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་མ་ལུས་
པར་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཉེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་གཉིས་པའི་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པར་སྤོང་བ་སྟེ། དེས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་བདག་ཏུ་བཏགས་
པའི་རྒྱ་མཚན་སྣ་ཆོགས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། དམིགས་པ་དང་ཉེན་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ནི་གནས་སོ། ། རྣམ་པར་སྤོང་བ་ནི་འདོར་བའོ། །
ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་ནི་མཐར་ཐུག་ཅིང་ཐུར་ཐུག་པའོ། ། དད་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་དང་།
དྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ནི་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་དབང་པོ་རྣམས་
སོ། ། དེ་དག་ཉིད་ནི་མི་ཐུབ་པའི་དོན་གྱིས་ན་སྟོབས་རྣམས་སོ། ། དྲན་པ་དང་ཆོས་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་། བཏང་སྟོམས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་དོན་གྱིས་ན་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། དག་དང་། ལས་གྱི་
མཐའ་དང་། འཆོ་བ་དང་། ཚེ་ལ་བ་དང་། དྲན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་མུ་
ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་བྱུང་བྱིན་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པ་རྣམས་སོ། ། སྤོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྟུ་བའི་དོན་གྱིས་ནི་རྣམ་བར་ཐར་པའི་སྟོན་རྣམས་སོ། ། ཐུག་
བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་དང་། ཟད་བ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཆོས་
དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། ཀུན་རྟོག་དང་། ཡོངས་སུ་འདིས་པ་དང་། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་ཤེས་
པ་ནི་ཤེས་བྱ་བ་མ་ལུས་པ་བྱབ་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཤེས་པ་རྣམས་ཡིན་འོ། ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་
པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་སྤང་བའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་མཐོང་
བ་དང་སྟོམ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་བསྟུས་པའི་དོན་གྱིས་སོ། ། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་
དཔྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་པ་ལ་དཔྱེད་པ་ཅམ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱེད་
པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །

སངས་རྒྱལ་དང་། ཆོས་དང་། དགོ་འདུན་དང་། ཚུལ་སྤྲོད་དང་། གཏོང་བ་དང་། ལྷ་དང་། རྒྱུ་
བ་དང་། འཆི་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ནམ་པ་དང་། དབུགས་རྩལ་པ་དང་། འབྱུང་བ་བྲན་པ་ནམས་
ནི་ལྷོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་དང་། གཞི་དང་། དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི། རྟོན་པ་དང་། རང་གི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། ། དེ་ལ་རྟེན་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་
མོ། ། གཞི་ནི་ཚུལ་སྤྲོད་དང་། གཏོང་བ་གཉིས་སོ། ། དབང་པོ་ནི་ལྷ་ནམས་སོ། ། ཡིད་མི་རྟོན་
པ་ནམས་ནི་རྒྱུ་བ་དང་འཆི་བ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། ། རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བརྗེད་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་
ནམ་པ་དང་། དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་བྲན་པ་གཉིས་སོ། ། བསམ་གཏན་དང་། ཚད་མེད་པ་
དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོངས་པར་འཇུག་པ་ནམས་ནི་ཡན་ལག་དང་དམིགས་པ་ལ་འདའ་
བའི་དོན་གྱིས་སོ། ། རྟོན་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་དོ་ནམས་ནི་གཉིས་དང་གཅིག་དང་བཞི་དང་
གཅིག་གི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དང་། སྤྲུལ་པ་ལ་རྒྱན་ནས་
འོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དང་། ཐར་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་གནས་པའི་དོན་དང་།
ཞི་བར་གནས་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྟོན་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོངས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་ནམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་དུ་རུང་བའི་དོན་གྱིས་ཏེ། འགོག་པའི་སྟོངས་པར་འཇུག་པས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོངས་དང་། ལས་ཀྱི། ། རྟོན་
པར་སྒྲིན་པ་དང་། ལམས་སྒྲ་ཆོགས་དང་། མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་།
མཆོག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་དུ་འགོ་བའི་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། རྟོན་པར་ཐར་བ་
དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་། སྟོངས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྟོན་
པར་བྱང་བ་དང་། ལྷང་བ་དང་། རྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། རྒྱུ་བ་
དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོངས་བརྒྱུ་པོ་ནམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོན་པ་དང་
ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པའི་དོན་གྱིས་སོ། ། མི་འཇིགས་པ་བཞི་པོ་ནམས་ནི་མ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མ་ཁྱུ་
པའི་དོན་གྱིས་སོ། ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་པོ་ནམས་ཀྱི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
བརྒྱ་བརྒྱད་པོ་ནམས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྲན་པ་ཉེ་བར་

གཞག་པ་ནས་བཅམས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དེ་དག་གིས་
ནི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ཆོགས་ཡིན་ནི་ཞེས་བཞུང་
དོ། ། གཞུགས་ཀྱི་ཆོགས་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། གཞུངས་ཀྱི་སྒོ་ནམས་ཏེ། དེ་འང་ཨ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྒོ་ལོ། ། ར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩལ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་ལོ། ། པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་ལོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེ་མཚན་མར་བྱེད་པ་དེ་དང་དེས་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་ཆོས་སྟོན་
པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་གཏུགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་པ་འང་ཡི་གེ་དང་དོན་
འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུངས་ཡིན་པས་སོ། ། སའི་ཆོགས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཙུ་པོ་
ནམས་སོ་སོར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་བཙུར་འགྱུར་རོ། ། གང་
གི་ཕྱིར་དྲིས་པ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་འདི་སྐད་དུ་ངེ་
ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བཅམས་ཏེ། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་པོ་དག་ལ་སྦྱོད་པ་ས་ནས་ངེ་ལྟར་འཕར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕོ་བ་མེད་པས་སོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་གང་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་
ས་གང་གིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་གྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཞུང་པ་ནི། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
བ་ནམ་བཙུ་ཡིས། ། ས་ནི་དང་པོ་འཕོབ་འགྱུར་ཏེ། ། བསམ་པ་པན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་། །
སེམས་ཅན་ནམས་ལ་སེམས་མཉམ་ཉིད། ། གཏོང་དང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། ། དམ་
ཆོས་དམིགས་པ་ཆོལ་བ་དང་། ། ཏྲག་དུ་ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་དང་། ། སངས་རྒྱུ་སྐྱར་
འདོད་དགའ་བ་དང་། ། ཆོས་སྟོན་པ་དང་དབེན་པ་ཡི། ། ཆོག་ནི་བཙུ་པ་ཡིན་པར་འདོད། །
འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས། ། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཞོ་དང་བཞོད། ། རབ་དུ་དགའ་དང་སྦྱིང་བཅེ་ཆེ། །
བཀྱར་སྟེ་སྒྲ་མ་ལ་གུས་ཉན། ། བརྒྱད་པ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་བཙོན། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ས་གཉིས་པ་

ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བརྒྱད་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚུལ་བྱིམས་
ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། བྱས་པ་གཞོ་ཞིང་བྱས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བྱས་པ་ཤེས་པ་ནི་གང་གིས་བྱས་པ་ཤེས་པ་འོ། ། ཇིན་དུ་གཞོ་བ་ནི་
གང་གིས་ཚུང་ཟད་ཅིག་བྱས་པའང་ཆུངས་པར་མི་ཅི་ཞིང་བརྟན་པར་མི་བྱེད་པ་འོ། ། སྤྲ་མ་ལ་
གྲས་ཉན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲ་མས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་དེ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་
གྱི། ཆོག་ཙམ་ཞིག་ཐོས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི། ། ཟང་
ཟིང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་དང་། ། སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་བ་དང་། ། འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་
སྦྱོང་དང་། ། རོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ། ། རྫོམ་སེམས་བདག་ཉིད་དེ་ནམས་ལྷ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ལྷ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་
གང་། ། ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མང་དུ་ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཤིང་དེ་ལའང་ཡི་གེར་མངོན་པར་ཞེན་
པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱས་པ་གནས་པ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་
དང་། ། སྦྱངས་པ་ཡང་དག་སྟོམ་བསྟན་དང་། ། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། ། འདོད་པ་
ནམས་ལ་སྟོན་པ་དང་། ། ལྷ་ངན་འདས་དང་བདོག་ཀུན་གཏོང་། ། མི་ཁྱམ་པ་དང་ལྟ་བ་མེད། །
ཅེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བཞི་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་
ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་མི་བྱའོ། ། བརྒྱ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དང་།
འདོད་པ་ཆུང་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་འདོད་པ་ཆུང་
བ་ནི་གང་གིས་ཉིད་པ་ཉིད་པར་མི་འདོད་པ་འོ། ། ཆོག་ཤེས་པ་ནི་གང་གིས་རི་ལྟར་ཉིད་པ་
ལས་ལྷག་པར་མི་འདོད་པ་འོ། ། མཆོན་ཉིད་ངེས་པར་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་གང་བྱང་ཆུབ་ལའང་འདོད་པ་མི་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་འདོད་པ་ཆུང་བའོ་ཞེས་འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། ། འདིའི་དགོངས་པ་ནི་རང་གི་དོན་ལྟར་ལེན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
གཞན་གྱི་དོན་པལ་ཆེ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིས་དང་བྱིམ་
ལ་འབྲེན་པ་དང་། ། འདུ་འཇོམ་འགྱུར་བའི་གནས་དང་ནི། ། བདག་བསྟོན་གཞན་ལ་བརྟན་
པ་དང་། ། མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བརྒྱ་དང་། ། རྫོམ་པས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག ། ཡིད་
གཉིས་དང་ནི་ཉོན་མོངས་བཟོད། ། བརྒྱ་པོ་འདི་ནི་ནམ་ཐངས་ན། ། ས་ལྷ་པ་ནི་ཡང་དག་

འཕྲོ་བ། ། ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ལྷ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཅུ་སྟངས་
བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་སྟངས་བར་བྱ་བ་དང་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྟངས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྦྱོན་དང་ཚུལ་གྱིས་ས་བཟོད་བཙོན་
འབྱུངས། ། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རབ་རྫོགས་པས། ། སྟོབ་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ། ། དགའ་དང་
སྐྱག་པའི་སེམས་སྟངས་དང་། ། བསྐངས་ནས་མི་ཁྱམ་བདོག་པ་ཀུན། ། བཏང་ཡང་མི་དགའ་
མེད་པ་དང་། ། དབུལ་ཡང་སྟོང་བ་མི་སྟོང་བས། ། ས་ནི་རྒྱག་པ་ཡང་དག་འཕྲོ་བ། ། ཅེས་བྱ་བ་
ནི། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རྒྱག་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་རྒྱག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱག་གོ། ། གཞན་ཡང་ཆོས་རྒྱག་ཡོངས་སུ་སྟངས་བར་བྱ་སྟེ།
རྒྱག་གང་ཞེ་ན། ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་སྟངས་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་། ། སྟོག་དང་གང་ཟག་ཆད་ཉག་
དང་། ། མཆོན་མ་རྒྱ་དང་སྤང་པོ་དང་། ། ལམས་དང་སྦྱི་མཆེད་དག་དང་ནི། ། ལམས་གསུམ་
པ་ལ་གནས་དང་ཆགས། ། སེམས་ནི་ཀུན་རྒྱ་ཁྱམ་པ་དང་། ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཚུལ་
གྱིས་ལ། ། དེར་ལྷ་བ་ཡི་མངོན་ཞེན་དང་། ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བཙོན་པ་དང་། ། དེ་དང་འགལ་
བའི་ཉེས་པ་ནི། ། ཉི་ཤུ་གང་ལ་ནམ་ཆད་པ། ། དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་འཕྲོ་བ། ། ཅེས་བྱ་བ་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བདུན་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ཆོས་ཉི་ཤུ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཉི་ཤུ་གང་
ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སྟོག་ཏུ་འཛིན་པ་
དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། །
འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། ། སྟིང་རྩེ་དང་ནི་སྟོམ་མེད་དང་། ། ཆོས་མཉམ་ཉིད་
དང་ཚུལ་གཅིག་ཤེས། ། མི་སྦྱི་བ་དང་བཟོད་ཤེས་དང་། ། ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན། །
རྟོག་པ་ཀུན་རྒྱ་འཛོམས་པ་དང་། ། འདུ་ཤེས་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་སྟོང་། ། ཞི་གནས་ངེས་པར་
སེམས་པ་དང་། ། ལྷག་མཐོང་ལ་ནི་མཁས་པ་དང་། ། སེམས་རུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །
ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ། ཆགས་པའི་ས་མིན་གར་འདོད་པར། ། ཞིང་གཞན་རྒྱ་ནི་
མཉམ་འགོ་དང་། ། ཀུན་རྒྱ་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི། ། སྟོན་པ་ཉིད་དང་ཉི་ཤུའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བདུན་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

པར་བྱེད་དེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོང་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་
སྒྲོན་དུ་བྱ་བ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཞིང་བཅེ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་། ། པ་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། དགོ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་
ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། དགོ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པའི་
དོན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །
མངོན་པར་ཤེས་པས་བཅེ་བ་དང་། ། སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་སྦྱབ་པ་དང་། ། ཡོངས་སུ་བཏག་
ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བསྟེན། ། དབང་པོ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི། ། ཞིང་སྦྱོང་སྦྱུ་མ་ལྟར་གནས་དང་། །
བསམས་བཞིན་སྲིད་པ་ལེན་པ་དང་། ། ལས་ནི་རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་བཤད། ། ཅས་བྱ་བ་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་བྱ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་ཕྲག་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་པ་ནི་གང་
ཡང་རུང་བ་འང་ས་དེའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་རི་ལྟར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་སྦྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་
འཛིག་ཉེན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་
སྦྱོང་བ་གང་ཞེ་ན། མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་
སྦྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྦྱང་
བའོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་ལ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་རི་རྒྱུད་དུ་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞིག་མི་འཕྲོ་ཞིང་ཉམས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ཞེས་ཀྱང་དེ་དང་དེ་ནས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། སྟོན་ལམ་དང་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། ། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱད་ཤེས་དང་། ། སྟོབས་
པ་རྒྱ་བོ་ལྷ་བྱ་དང་། ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་ནི། ། རིགས་དང་རུས་དང་ཆོ་འབྲང་
དང་། ། འཁོར་དང་སྐྱེ་བ་དག་དང་ནི། ། དེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་རྣམས་དང་། ། ཡོན་ཏན་
སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དགུ་པ་ལ་གནས་
པས་ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། བརྒྱ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྟོན་ལམ་
མཐའ་ཡས་པ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། ། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱད་ཤེས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོ་འབྲང་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་རི་སྐྱད་དུ་ཆོ་འབྲང་
གང་ལས་སྟོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་བྱང་བར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཆོ་འབྲང་
སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ། འཕགས་པ་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་
ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས་རིགས་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། རབ་འབྱོར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བརྒྱ་པ་ལ་གནས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་བརྫོད་དོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བརྟེས་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷེ་པ་གཞན་
དག་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྫོད་པར་བྱའོ། ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྫོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། ས་བརྒྱ་པ་ཡང་། ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་
ནི། ། གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་པ། ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། ། བརྒྱ་པ་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། ས་དགུ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་རིགས་ཀྱི་སའོ། ། འབྲས་བྱ་དང་། ། པོ་ལ་ཁྱེགས་པ་ནི་བརྒྱད་
པའི་སའོ། ། རྒྱན་དུ་ཁྱེགས་པ་ནི་མཐོང་བའི་སའོ། ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ནི་བསྐྱབས་པའི་
སའོ། ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སའོ། ། དག་བཙམ་པ་ཉིད་ནི་བྱས་པ་
རྟོག་པའི་སའོ། ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གསལ་བར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་དགོངས་

ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ས་རྣམ་པར་གཞག་
པའི་ཆོག་སྒྲ་དགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་
དང་། ཆོགས་ན་སྟོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ནི་ཇི་སྐད་
དུ་བཤད་པ་རྣམ་པ་དགྲ་པོ་ཉིད་དོ། ། དེས་ན་རབ་འབྱོར་གང་གི་ཆོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ས་ལོ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་སྟོད་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུ་བ་བྱུང་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ། རིགས་ཀྱི་ས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་སྟེ། རབ་
འབྱོར་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ས་བཙུ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ས་འདི་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་
བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པས་མ་སྤྲོས་སོ། ། དེ་
ལྟར་བྱས་ན། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་གང་ལགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
ནོ། ། སའི་ཆོགས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། གཉེན་པོའི་ཆོགས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། མཐོང་
དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་རྣམས། ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
བརྒྱད་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། རེ་ཞིག་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི་བཞི་པའོ། ། དེ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོ་ཅམ་
ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའོ། ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་
ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྦྱེས་བྱ་བ་ཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་ནོ། ། བསྐྱེད་པའི་ལམ་
གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་
པ་དང་། གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་
གཉིས་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དུ་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བཏགས་པ་
དེའི་རྒྱ་མཆན་མ་ལ་བརྟེན་པས་འཛིན་པའོ། ། རྣམ་པར་རྟོག་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་
ན་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན་དྲིས་པ་

གསུམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་
ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ནི་དེ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ནས་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ན་
བདེར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀ་ལྡན་པའང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་
པའང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་རྣམས་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་།
སྤངས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དབྱིངས་རྣམས་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་
པ་མེད་པ་དག་དང་། སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་མི་འཐད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་འདོད་
བ་བཀག་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ནི་དེ་རྣམས་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཁམས་གསུམ་
ནས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་བཀག་པ་དང་། མི་
ལམ། ། དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། སྒྱུ་མ་དང་། སྒྲ་བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། གཟུགས་བརྟན་
དང་། སྒྱལ་པ་རྣམས་སྡུ་མ་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ལ་ཁམས་གསུམ་ནས་འབྱུང་ཞིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་བཀག་པ་
དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བྱ་བས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་
གཉེན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ནི་སྡུ་མ་དང་འབྲ་བ་དང་། དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྡུ་མ་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེས་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་། སྟོབས་རྣམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་
ནི་སྡུ་མ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྡུ་མ་བཞིན་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་

ཞེན། དེ་ཆམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་འཛིན་པའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས། དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་། ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆམས་ནི་སྣ་མ་བཞིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཆམས་
ནི་དེ་ཆམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཆམས་ཀྱི་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྣ་མ་བཞིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཆམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་
ཆམས་དང་། རང་བྱང་ཆུབ་དང་། ཆམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེས་སྟོང་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་འཛིན་པའི་
ཆམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། མིང་དང་། མཆན་མ་དང་།
བཅད་དང་། ཐ་སྟད་ཀྱིས་གདགས་པ་ཆམས་ནི་སྣ་མ་བཞིན་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཆམས་
ནི་དེ་ཆམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་
ཆམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྣ་མ་བཞིན་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཆམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྲེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ཆམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བ་མེད་པ་
ཆམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ལ་མིང་གི་གདགས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་། གཞུགས་དང་། ཚེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའོ། ། མཆན་མའི་གདགས་པ་ནི་གཞུགས་སུ་རུང་བའི་དངོས་པོ་ནི་གཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའོ། ། བཅད་ཀྱི་གདགས་པ་ནི་ཁམས་དང་། འགྲོ་བ་དང་། སྦྱེ་གནས་དང་། སྦྱེ་བའི་དབྱེ་
བས་སེམས་ཅན་ཆམས་ཀྱི་སྦྱ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཅར་གྲགས་པའོ། ། ཆམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐ་སྟད་ཀྱིས་གདགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་འདིར་ཐ་སྟད་ཅམ་ཡིན་པས་
དོན་དམ་པར་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་གཞུང་བའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་
གཉེན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དྲིས་པ་བཞི་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། རབ་འབྱུར་གཞན་
ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་དུ་གནས་པ་འཇུག། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཐེག་པ་

དེ་གང་དུ་གང་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གནས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་དེ་ནི་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེ་
དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། བཤོལ་པར་འདུ་
བྱ་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་གནས་པ་དང་མི་གནས་པ་བཀག་པ་དང་།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་དང་མི་གནས་པ་བཀག་པ་དང་། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། ། རོ་ཞེས་བྱ་བས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་འདིའི་རྟེན་གནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་གནས་པ་མེད་པ་
སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། ། དེ་ལ་གནས་པ་དང་ལྡན་པ་མེད་པས་ན་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གནས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཀྱི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་
གཉེན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྒྱུ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱད་
གྱིས་འདེ་རྒྱུ་དུ་ཐེག་པ་དེས་སུ་ཞིག་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཐེག་པ་དེས་
སུ་འང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཐེག་པ་
དེ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ངེ་དག་ཐམས་ཅད་མེད་
ཅིང་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་གང་
ཞིག་ཆོས་གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སྟོག་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་མི་
དམིགས་པ་དང་། འདིར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོས་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་ཡང་བྱིས་བྱ་
བའི་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལ་སོགས་པ་དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་
བར་དུ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། གང་ཞིག་དམིགས་སུ་མེད་བས་ཐམས་ཅད་མི་
དམིགས་ཤིན་ཏུ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཆོས་

གྱི་དབྱིངས་དམིགས་སུ་མེད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་
གྱི་བར་ཐམས་ཅད་དེར་དམིགས་སུ་མེད་པས་མི་དམིགས་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། བསྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་སོགས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་མི་དམིགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གང་ཞིག་དམིགས་སུ་མེད་
པས་མི་དམིགས་ཤིན་ཏུ་རང་རང་གི་རང་བཞིན་དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
རབ་འབྱོར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དམིགས་སུ་མེད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པས་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྟོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་
ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱད་ཀྱང་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་དེ་རྣམས་
མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་གསུངས་བར་འགྱུར་རོ། ། བསྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་
གཉེན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་དང་། རབ་
ཏུ་དག་པར་ལ་སོགས་པའི་ས་བརྩ་དང་། དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བ་དང་། རིགས་དང་།
བརྒྱད་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྐྱབས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བྱས་པ་
རྟོགས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་། འབྲས་བུར་གྱུར་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་ལམ་
དུ་གྱུར་བ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་
མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྙིང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་འདི་
དག་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོའི་དོན་གྱིས་ན་ཆོགས་
ཞེས་བརྗོད་དོ། ། ཆོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ཅེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། དེའང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཅེས་པར་འབྱུང་བ་ནས་བརྒྱུགས་ཏེ། ལམ་གྱི་ཅེས་པར་འབྱུང་
བའི་བར་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་
དང་། སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་། མཐའ་འདས་ཅེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཐོབ་

པའི་མཆན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང་། ། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་དྲུ་དང་། ། ངེས་འབྱུང་ལམ་གྱི་
ཡུལ་ཅན་ཏེ། ། ། ། རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི། ། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྲ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། མཆོག་ཉིད་ཀྱི་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། སྤངས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྟོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་
བའོ། ། གང་གི་ཕྱིར་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི།
གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་དེ་དང་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་ནི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
བགོས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་
དག་པར་ཞུགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བས་འདྲུག་པའི་སྐྱབ་
པའི་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅེས་བྱ་བས་ཆོགས་ཀྱི་
སྐྱབ་པའི་ཆེན་པོ་ཉིད་དེ། འདིའི་ཆེན་པོ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་དང་འདི་ཡིན་པ་དེ་བས་
ན་འདི་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ལས་བརྒྱུམས་པར་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཟྱ་བ་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་
འཇིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་བརྟན་པ་དང་། བརྟན་པ་དེ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་།
གཟུངས་ཀྱི་སྟོ་རྣམས་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་སྟོ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་རྣམས་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ལྟ་དང་མི་
དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲས་
པ་ནི། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས་དེ་བཞིན། མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན། གཞན་མ་ཡིན་པ་
དེ་བཞིན། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། དེ་ཁོན་བདེན་པ་དང་། ཡང་དག་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དང་། ཉག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཐེར་བྱུག་དང་། མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་
པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་

མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཞིང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པ་པོ་དང་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་མཛད་ནས།
ཆོག་དང་པོ་དང་བཞི་པ་དང་བདུན་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ངེས་པར་
བསྟན་པ་ནི་ཆོག་གཉིས་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ཡང་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཆོག་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ནི་ཆོག་བརྒྱ་གཅིག་པ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། ། གང་གི་ཕྱིར་རབ་འབྱོར་འདོད་པའི་ཁམས་རྣམས་པར་བཏགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་དུ་རྟོགས་པའི་མ་རིག་པས་སོ། ། རྣམ་པར་བསྟུབ་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སོ། ། བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟེད་པ་དང་
ལེན་པ་དང་སྟེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིས་ལྟ་དང་མི་
དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་
རོ། ། རྟོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཅམ་གྱི་དོན་ངེ་ལྟ་བུ་ཉིད་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་འཆིང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་དུ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིན་པོར་སྟོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་དང་། སྤང་པོ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་
དག་དང་། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་
ཀྱི་བར་དུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་བཀག་པར་གསུངས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་དག་དུ་འང་ཁས་སླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། སྤངས་པའི་ངེས་པར་
འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་སའི་ཆོས་དང་། བརྒྱད་པའི་སའི་
ཆོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་། ། ཀྱི་བར་དང་། རིགས་ཀྱི་སའི་གང་ཟག་ནས་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དང་། ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་
རྟེན་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་མ་བཞིན་སྒྱུར་བས་ཡིན་ནོ། ། རྟོག་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་

གྱི་སྒྲིབ་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རི་སྒྲིབ་ཅིག་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
སྒྲུག་མ་བཞིན་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུ་མ་བཞིན་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་
སྒྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སྲུང་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སྒྲུ་
མ་བཞིན་ཏེ། ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟི་བརྗོད་
དང་དཔལ་གྱི་ཟིལ་གྱིས་མཁྱེན་ཏེ་མཛེས་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་སྤྲེལ་མ་བཞིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གསྐྱེའི་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྒྲིབ་དག་རང་གི་སྐྱེའི་འོད་གྱིས་རྒྱས་པར་འགོངས་པར་མཛད་པ་
དང་། གསུང་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་དང་ལྡན་པའང་སྒྲུ་མ་བཞིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཅུ་རེ་
རེ་ཞིང་ཆད་མེད་ཅིང་གྲངས་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུང་གིས་གོ་བར་མཛད་པས་
སོ། ། དེ་ལ་གསུང་གི་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་དང་ལྡན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་ཡིན་ནོ། ། དེ་
དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པར་
མཛད་པའི་བྱིར་གཉེན་པོ་འོ། ། མཐོང་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བདེ་བ་ལ་རེག་པའི་བྱིར་འཛོམས་
པའོ། ། རོན་བཟང་བའི་བྱིར་ཡིད་དུ་འོང་བའོ། ། ཡི་གེ་བཞན་བའི་བྱིར་ཡིད་དུ་འཐད་པའོ། །
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྤྲ་མེད་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དག་པའོ། ། ཉོན་
མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ངི་མ་མེད་པའོ། ། ཆོག་
དང་ཡི་གེ་རབ་དུ་གྲངས་པའི་བྱིར་རབ་དུ་གསལ་བའོ། ། སྐྱ་སྟེགས་ཅན་སྟོང་ན་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་སྟོན་ཞིང་འཛེབས་
པའོ། ། སྐྱབ་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ན་ཉན་པར་འོས་པའོ། ། ས་རོལ་གྱི་
ཁོ་ལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་བརྗེ་བའི་བྱིར་རྩྭགས་པའོ། ། ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་
སྟོན་པའོ། ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དུལ་བའོ། ། བསྐྱབ་པ་བཅས་
པའི་ཐམས་ཅས་པའི་ཐམས་བདེ་བའི་བྱིར་མི་རྩྭབ་པའོ། ། དེ་ལས་འདས་ན་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་ཐབས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་བྱིར་མི་བསྐྱང་བའོ། ། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་
འདུལ་བ་སྟོན་པའི་བྱིར་རབ་དུ་དུལ་བའོ། ། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་

ནར་སྟན་པའོ། ། ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཆེན་པར་བྱེད་པའོ། ། ལྷག་མཐོང་གིས་
རབ་ཏུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཆེན་པར་བྱེད་པའོ། ། བེ་ཆོས་གཙོད་པར་
མཛད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་དགའ་བར་བྱེད་པའོ། ། ལོག་པ་དང་མ་ངེས་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དགའ་བ་
དང་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའོ། ། སྐྱབ་པ་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པའོ། །
ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །
བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡུང་སུམ་ཆོགས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རིགས་
པར་བྱ་བའོ། ། སློབ་དཔོན་གྱི་དཔེ་མཁྱེད་མི་མངའ་བར་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་
པར་གསལ་བའོ། ། རང་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དགའ་བར་
བྱེད་པའོ། ། རང་གི་དོན་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མདོན་པར་དགའ་བར་
བྱ་བའོ། ། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་
པར་བྱེད་པའོ། ། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། ཆད་མ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རིགས་པའོ། ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
ངི་ལྟར་རིག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པའོ། ། དོན་མེད་པར་མི་གསུང་བའི་ཕྱིར་
སློབ་པའི་སྟོན་མེད་པའོ། ། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅས་སྐྱག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་
སང་གའི་སྐྱེའི་ཤུགས་སོ། ། གསུང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤང་པོ་ཆེའི་སྐྱ་སྐད་དོ། ། ཟབ་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་འབྲུག་གི་སྐྱ། ། དབྱངས་སོ། ། གཟུང་བར་འོས་པའི་ཕྱིར་ལྷའི་དབང་པོའི་སྐྱའོ། ། སྐྱ་
དབྱངས་ཤིན་ཏུ་སྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཟའི་སྐྱ་དབྱངས་སོ། ། རྩ་བ་དང་འདེབས་པའི་ཕྱིར་ཀ་ལ་
བིང་ཀའི་སྐྱ་དབྱངས་སོ། ། ཐག་རིང་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཆངས་པའི་སྐྱ་དབྱངས་བསྒྲགས་
པའོ། ། ལྷག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་ཏུ་འགོ་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཤང་ཤང་ཉེའུའི་སྐྱ་དབྱངས་སུ་
གྲགས་པའོ། ། དེ་ལ་སྐྱ་སྟོས་པ་ནི་དོན་སྟོན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱ་བའི་
དོན་ཏོ། ། དབྱངས་སྟོས་པ་ནི་དེ་དང་དེའི་བརྗོད་གོ་བར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། གྲགས་པ་སྟོས་པ་ནི་
སྐྱ་དེ་དང་དེའི་བརྗོད་རྗེས་སུ་སྟོགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ལྷའི་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་དབྱངས་ལྟར་སྟན་པའོ། ། བདུད་དང་ཕྱིར་ཆོལ་བ་ཐམས་
ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟོན་ཏུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཇའི་སྐྱའོ། ། བསྟོད་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་མ་ཁེངས་པའོ། ། སྤང་པས་ཁྱུ་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་མི་དམའ་
བའོ། ། སྤའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཁྱེད་གས་
པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཁྱེད་གས་པའོ། ། བསྟེན་ཏེ་གསུངས་བ་མི་མངའ་
བའི་ཕྱིར་ཆོག་ལྷན་ཆགས་པ་མེད་དོ། ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེ་
བར་གནས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་མ་ཆང་བ་མེད་པའོ། ། རྟེན་པ་དང་བཀྲམ་སྟེ་ལ་མི་བརྟན་
པའི་ཕྱིར་མ་ཁྱུ་པའོ། ། བསྟེངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་ཞན་པའོ། ། སྦྱོར་མེད་པའི་ཕྱིར་
རབ་དུ་དགའ་བའོ། ། རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བྱབ་པའོ། །
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཐ་མ་མེད་པའོ། །
རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་ཆགས་པའོ། ། རྣམ་པ་སྤྲ་ཆོགས་སུ་ཉ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་
བརྗོད་པའོ། ། གསུངས་གཅིག་ལ་སྤའི་རྣམ་པ་དུ་མར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྤང་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
པར་བྱེད་པའོ། ། གཅིག་ལས་དོན་དུ་མའི་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དབང་
པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་པའོ། ། ཇི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་བཞིན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་མ་སྤང་
པའོ། ། ཐོབ་པའི་དུས་སུ་རབ་དུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་བའོ། ། ཏྲ་ཏྲ་པོར་མི་གསུང་བའི་
ཕྱིར་མ་བརྟབས་པའོ། ། འཁོར་ཐག་རིང་བ་དང་ཉེ་བར་མཚུངས་པར་ཐོས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་
ཀྱན་དུ་བྱགས་པའོ། ། འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་དཔེའི་ཆོས་སུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གསུང་ངོ་། ། ལན་གསུམ་དུ་
བསྐྱས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
མེད་པ་བཀག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤར་མ་བསྐྱོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བས་སོ། ། དེ་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་
པའོ། ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། ། ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་
རྣམས་རེ་རེ་ལ་མིག་དང་། ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སློ་སྦྱོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་
གཉིས་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བདེན་པ་སོ་སོར་གསུམ་དང་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆོས་མཐུན་པས་ན་ལན་
གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མིག་ནི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་བསྐྱེད་པའོ། ། ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་

པའོ། ། རིག་པ་ནི་མི་སྒོ་བ་པའི་རིག་པས་བསྐྱས་པ་ཉིད་དོ། ། སྒོ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཉིད་དོ། ། སེམས་ཅན་གང་གི་དོན་དུ་དེ་བསྐྱོར་བ་ནི་དེ་ནམས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དགག་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལས་སེམས་ཅན་ནམས་དུས་གསུམ་དུ་སྤང་བོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དངོས་པོ་ནི་གང་ཞིག་ལགས། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་གང་ཞིག་ལགས། རབ་འབྱོར་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་འོ། ། གཉིས་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའོ་ཞེས་སྒྲས་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་དཔེར་བྱས་པས་ནི་དེ་བྱུང་པ་ཉིད་ཀྱིས་། ། རྒྱགས་སུ་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྐྱ་མཚམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱགས་སུ་འདོད་པ་བཀག་པ་དང་། དེ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིང་པོ་དང་སྤང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་དང་སྡོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་དང་དུས་གསུམ་བཀག་པ་དང་། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་བཀག་པ་དང་། དེ་རང་བཞིན་ཀྱིས་ནམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ནམ་པར་བྱང་བདག་དང་། སྦྱི་བ་དང་། འགག་པ་དང་། གནས་པ་དང་། གནས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བཀག་པ་སྟེ། དེ་ལ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྦྱི་བའོ། ། བྱང་ནས་མེད་པ་ནི་འགག་པའོ། ། རྒྱན་འདྲ་བ་ནི་གནས་པའོ། ། མི་འདྲ་བ་ནི་གནས་པ་དང་བྲལ་བའོ། ། རྒྱན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ནི་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའོ། ། དེའི་ངོ་བོ་དང་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་དང་། མཚུངས་པར་ལྷ་བམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་བཀག་པ་དང་། དེ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། དྲན་བ་དང་། རིག་པ་དང་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནམས་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནམས་བཀག་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བསྐྱས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་

ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་ཆར་གཅད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་འདྲུག་པ་དང་ལྷོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། སྤངས་བར་བྱ་བ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་
བ་དང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་རྣམས་བཀག་པ་དང་། དེ་ལ་རྩ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར།
རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་དེའི་ཆོས་ཅན་དག་བཀག་པ་དང་། དེ་ཁམས་གསུམ་པ་དང་མི་ལྡན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་སུ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ཉིད་བཀག་པ་དང་། དེ་རྣམ་པར་
རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། སེམས་དང་
པོ་བསྐྱེད་པ་ནས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པའི་བར་བཀག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟོན་གྱི་མཆོན་
ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་ནས། བྱས་པ་རྟོགས་
པའི་སའི་བར་རྣམས་བཀག་པ་དང་། དེ་བཞིན་པའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་དུ་
ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་སུ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་རྣམས་བཀག་པ་དང་། དེ་བསྐྱོག་ལྷའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱོག་ལྷ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་། བསྟན་དུ་
ཡོད་པ་དང་། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ལུན་པ་རྣམས་དང་། རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་།
བདག་དང་། ཞི་བ་རྣམས་དང་། མི་སྟོང་པ་དང་། མཆོན་མ་ཡོད་པ་དང་། སྟོན་པ་ཡོད་པ་
རྣམས་དང་། བསྐྱོག་ལྷ་དང་བཅས་པའི་དབེན་པ་དང་། སྤང་བ་དག་དང་དང་། དེ་ལ་དངོས་
པོ་དང་། བྱད་པར་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐོབ་པ་དང་།
ཉེ་བར་དམིགས་པ་དག་དང་། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་
དང་། རབ་དུ་བཟོད་པ་དག་བཀག་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བཟོད་པ་ནི་རང་ཉིད་ཁོང་
དུ་ཆུད་པའི་རྩ་ཤེས་པ་སྟེ། འདིས་ཟོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རབ་དུ་བཟོད་པ་
ནི་གཞན་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྩའི་ཆོག་སྟེ། གཞན་ལ་བཟོད་པ་ནི་རབ་དུ་བཟོད་པ་ཡིན་པས་
སོ། ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། རབ་
འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་

གངས་མ་མཆིས་ཚད་མ་མཆིས་པ་ནམས་ཀྱི་གོ་འབྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལང་
སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་། ། གངས་མ་མཆིས་ཚད་མ་མཆིས་པ་ནམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་
འབྱེད་པ་ལགས་ཏེ། དེའི་སྤྱད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཀྱའོ་ཞེས་སྒྲས་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བས་
སེམས་ཅན་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་
སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་གངས་མེད་པ་དང་ཚད་མེད་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་ཡིན་
པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་དང་རྣམ་མཁའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མི་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིས་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ནམ་པས་བསྐྱས་པའི་ལམ་ནི་སེམས་
ཅན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། ། ལམ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་ནམ་པ་བརྩས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དང་རྣམ་མཁའ་དང་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་མེད་པས་གཞལ་དུ་མེད་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱར་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་
གོ་སྐབས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་དམིགས་སུ་མེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་སེམས་ཅན་དང་རྣམ་མཁའ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མེད་པས་
གངས་མེད་པས་ན་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱར་བཤོད་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནམས་ནི་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པར་ལམ་རྒྱུང་
དུའི་རྒྱུང་དུས་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པ་ན་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་དང་རྣམ་མཁའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནམས་མེད་པས་ན་ཚད་མེད་པས་དེ་ཉིད་ལ་
སྤྱར་བཤོད་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་པ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་
གི་གཉེན་པོ་ལམ་རྒྱུང་དུའི་འབྲིང་ནི་དེ་ནམས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་
སེམས་ཅན་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྣམ་མཁའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་གངས་མེད་པ་དང་ཚད་མ་མཆིས་པ་ནམས་མེད་པ་ནམས་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མེད་པས་ན་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱར་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་མ་བཞིན་ཏེ། བཞི་

པ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་འཁྱེད་པོ་ལ་མ་ཆུང་དུ་འཁྱེད་པོས་དེ་ནམས་མི་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་བདག་དང་མཐུན་ཅན་དང་སྟོག་ལ་སྟགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་
མཐུན་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། གངས་མེད་པ་དང་།
ཆད་མེད་པ་ནམས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པས་ན་དེ་ཉིད་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་
ཅད་སྦྱར་རོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྣ་མ་བཞིན་ཏེ། ལྷ་པ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་འབྲིང་གི་ཆེན་
པོའི་གཉེན་པོ་ལམ་འབྲིང་གི་ཆུང་དུས་དེ་ནམས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་།
གཞན་ཡང་བདག་ལ་སྟགས་པ་ནམས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་དབྱིངས་དང་། གཟུགས་
ལ་སྟགས་པའི་སྤང་པོ་ལ་སྟགས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། གཞལ་དུ་
མེད་པ་དང་། གངས་མེད་པ་དང་། ཆད་མེད་པ་ནམས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་ཞེས་ཐམས་
ཅད་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྣ་མ་བཞིན་ཏེ། དུག་པ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་འབྲིང་པོའི་
འབྲིང་གི་གཉེན་པོ་ལམ་འབྲིང་པོའི་འབྲིང་གིས་དེ་ནམས་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་བདག་ལ་སྟགས་པ་དང་། མིག་ལ་སྟགས་པ་དང་། ནམ་
མཁའ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། གངས་མེད་པ་དང་། ཆད་མེད་པ་
དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་ཞེས་ཐམས་ཅད་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྣ་
མ་བཞིན་ཏེ། བདུན་པ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་འཁྱེད་པོ་ལ་མ་ཆུང་དུ་འཁྱེད་པོས་དེ་
ནམས་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་བདག་
ལ་སྟགས་པ་དང་། སྦྱོན་པ་ལ་སྟགས་པའི་པ་རོལ་དུ་སྦྱོན་པ་ནམས་དང་། ནམ་མཁའ་དང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། གངས་མེད་པ་དང་། ཆད་མེད་པ་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྣ་
མ་བཞིན་ཏེ། བརྒྱད་པ་། ། ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཆུང་དུ་འཁྱེད་པོའི་གཉེན་པོ་ལ་མ་ཆེན་པོའི་
ཆུང་དུས་དེ་ནམས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་བདག་ལ་སྟགས་
པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དང་། རིགས་ལ་སྟགས་པའི་ས་ནམས་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་
སྟགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པས་ན་དེ་ཉིད་ལ་ཞེས་ཐམས་ཅད་སྡེ་མ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྡེ་མ་བཞིན་ཏེ། དགྲུ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྒྱུད་ཅུའི་འབྲིང་གི་གཉེན་པོ་ལམ་ཆེན་པོའི་
འབྲིང་གིས་དེ་རྣམས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཟུང་ན་ལས་
འདས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྡེ་མ་བཞིན་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ས་བརྒྱ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྒྱུད་ཅུའི་རྒྱུད་
ཅུའི་གཉེན་པོ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི་རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་
ཅམ་དུ་གནས་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་
གསུངས་ཏེ། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ཉེ་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་དང་། བྱངས་མེད་པ་དང་། དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་
དུ་མཛད་ནས། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་འགྲོ་བའམ།
འོང་བ་མི་དམིགས། གནས་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་སྒྲས་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བས་འགྲོ་བ་དང་འོང་
བ་དང་གནས་པ་མེད་པ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་དང་། ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་
དུག་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པའི་དབྱིངས་དང་། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་དང་། སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འབྲེས་པའི་བར་དང་། ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་ལ་འགྲོ་བ་དང་། འོང་བ་དང་གནས་པ་བཀག་པ་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། ། མཐའ་ལས་འདས་
པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་
འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་སྡེ་མ་བཞིན་གྱི་མཐའ་མི་དམིགས། ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་དམིགས།

དབུས་ཀྱང་མི་དམིགས་ཏེ། ཐེག་པ་དེ་ནི་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེའི་སྤང་དུ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་བྱ་བས་གང་སྤྲོས་པ་ནི་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་མཐའ་ལས་
འདས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དུས་
གསུམ་པོ་རྣམས་དང་། དེའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ནི་དེ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལའང་གཅིག་ནས་
བརྩེ་བར་གྱི་གྲངས་བཀག་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་དང་། འདོད་
ཆགས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་ཐུག་
དང་གཏི་ཐུག་མེད་པ་དང་། མིང་དང་མིང་མེད་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ཟག་
པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། འཁོར་བ་དང་མུ་
ངན་ལས་འདས་པ་དང་། ཉུག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། ཞི་བ་དང་། དེ་དག་ལས་
བསྐྱོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་དང་། དེ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་
པའང་། ། མི་དམིགས་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ནི་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་དམིགས་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་
སོགས་པ་ནས། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་མི་དམིགས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
མཉམ་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་ན་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ས་རོལ་
དུ་བྱིན་པ་དམིགས་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ཉིད་བར་བཞག་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བར་དུ་སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པར་མི་དམིགས་པ་
དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རབ་

འབྱོར་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དུས་གསུམ་
མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གནས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོས་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་མཐན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཐོབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་།
ད་ལྟར་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་
ལ་བསྐྱབས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། ། ཐོབ་པོ། ། འཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉི་ལྔ་འགོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་པས་བྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་
ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་ཤིང་གཞིལ་པའི་ཐབས་
བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་
ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་
རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་
དང་། ལྷ་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལྡན་
པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། ཐོགས་པ་མེད་
པ། འདི་ལྟར་མཆན་ཉིད་མེད་པར་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་
ངས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གྲངས་རི་སྐད་དུ་བཤད་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་
མཐུན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྐྱབས་པ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ནང་དུ་འདུ་བར་དགོངས་པས་ཐོབ་པ་གཏན་དུ་བཞུགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་
དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དུ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲངས་
ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་བསྟན་པས་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་ཐོབ་པའི་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་ནི་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་དགག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ནམ་པ་གསུམ་དགག་པའང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐོབ་པར་བྱ་བ་དགག་པ་དང་། ཐོབ་པ་པོ་དགག་པ་
དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དགག་པ་སྟེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འདི་སྐད་
དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཅིའི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་ཀྱན་དུ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན་དུ་མཐའ་ཡས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་
མེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། དེ་སྐད་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟར་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་། ། པ་གང་ལ་གདམས་ཤིང་རྗེས་སུ་
བསྟན་པར་བཟྱི་ཞེས་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་མིང་ཙམ་དུ་བས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ན་གང་ཞིག་མངོན་པར་མ་གྲུབ་པའི་
གཟུགས་དེ་གང་ཡིན། གང་མངོན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
མངོན་པར་མ་གྲུབ་པས་མངོན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གདམས་
ཤིང་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བཟྱི་འཕྲེལ་ཞེས་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་མངོན་པར་མ་གྲུབ་པ་ལས་གྲུད་ནའང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཟྱི་བ་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་
འདི་སྐད་ཅེས་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ལ་ངེས་པ་དང་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ལས་བཙུངས་ཏེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དགག་པའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་། ལྟོང་པ་དང་། དབེན་པ་དང་། རང་བཞིན་
མེད་པས་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་དང་དབུས་ནམས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁས་
སྲངས་པའི་ཐོབ་པ་བཀག་པ་དུས་གསུམ་པའི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་
པའི་དོན་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནམས་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་
མེད་པ་དང་། ལྟོང་པ་དང་། དབེན་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་
པ་ནམས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁས་ལེན་པའི་ཐོབ་པ་བཀག་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
མེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དང་། མེད་

པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྲངས་གཞན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་
སྟེ། རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། བྱིན་པའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གཞན་མ་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། གཞུངས་ཀྱི་
སྟོ་རྣམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་རྣམས་ལ་
ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་
མེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁས་སྐྱོང་
བའི་ཐོབ་བ་བཀག་པ་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། མེད་པ་ཉིད་ནས་བརྒྱུ་མེད་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་
བས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐོབ་པ་སོ་དགག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི་
གཞུགས་ཀྱན་དུ་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་མེད་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་
སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་
མི་དམིགས་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞུགས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་མེད་ཏེ། དེ་
ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བར་དུ་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་
རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མ་དམིགས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་མེད་ཏེ། གཞུགས་ལ་
སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དང་།
སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་
ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་འོ་
ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྟུས་པ་དང་སོ་སོའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའོ། ། རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
ཁྱད་པར་རྣམས་སུ་འོ། ། ཡང་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་བསྟུས་པ་དང་སོ་སོ་སོ་སོའི་
མཆན་ཉིད་དོ། ། ཐམས་ཅད་ཉིད་འདི་ནི་གཉིས་ཏེ། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཐོབ་པ་སོའི་འབྲེལ་པ་དགག་པའི་དབང་དུ་

མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒོ་
བྱར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་ཡིན་བ་
ཉིད་ཀྱིས་ན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ཡིན་། ། པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་གྱུབ་པ་བཀག་ཅིང་ཐ་སྟངས་
ཅམ་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་མངོན་པར་མ་གྱུབ་པ་དག་གིས་ཏེ། དེ་ལ་སྒོ་བྱར་གྱི་དོན་
ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་བཏགས་པའི་དོན་སྟོ་འདོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
བདག་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་བདག་གཏན་དུ་མངོན་པར་མ་གྱུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཅེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
བཀག་པས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་
དང་ཡང་བྲལ་བས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གང་དང་ཡང་བྲལ་བས་མ་ཡིན་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བར་
དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་
འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་གྱུབ་པ་བཀག་པ་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
པ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྱེ་
བ་དང་འགག་པ་དང་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བཀག་པ་དང་། མངོན་པར་མ་གྱུབ་
པ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་མངོན་པར་མ་གྱུབ་པ་དག་གཉིས་སུ་མེད་
ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་མངོན་པར་མ་གྱུབ་པ་གཉིས་སུ་
མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་མེད་པ་དང་མི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་
དང་འབྲུ་བ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་མི་འཇིགས་མི་དངང་
སྒྲག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་དེ་དག་ལ་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ཆོ། གཟུགས་ཁས་
མི་ལེན་ཞིང་མི་འཇིག་ལ་གནས་པར་མི་བགྱིད་དེ། མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བགྱིད་ལ་
འདོགས་པར་མི་བགྱིད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་ཆོས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པས་ཏེ། དེ་
ལ་གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་ཏེ་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཉིད་དུ་སྲིད་པས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཉི་

བར་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། གཟུགས་ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་
ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་
སྐྱེས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ནམས་དང་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་
གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ནམས་ཀྱི་འགྲིབ་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་འང་ཆོས་མ་ལགས་སོ། ། དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། ཆོས་ནམས་དང་འགྲིབ་པ་ནི་གཉིས་
སུ་མ་མཆིས་ཤིང་གཉིས་སུ་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་ནས་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་གྲངས་སུ་
བཅུས་པའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཐོབ་པ་པོ་གཉིས་བཀག་པས་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། ། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
གསུངས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནམ་པ་ཤེས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་
ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་
བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཀྱི་ནམ་པ་ཤེས་པ་དེ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པས་འཇུག་པ་བཀག་པ་དང་། ཆོས་
ནམས་ཀྱི་ནམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཚན་མ་གང་གིས་ཆོས་ནམས་འཛིན་པས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རིང་དུ་སོང་བ་དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་མཐར་ཐུག་བར་དེ་ནམས་ལས་སོང་ཞིང་ནམ་
པར་བསྐངས་པས་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །
ཀུན་དགའ་བོ་དེས་ན་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་
པའི་མཐར་ཐུག་པར་རང་གི་དོན་དེ་ལ་དགའ་བས་ཀུན་དགའ་བས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་ལམ་མོ། ། དེ་ལས་སོང་ཞིང་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དུ་
རེ་རེ་ཞིང་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དབེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་དབེན་ཞེས་། ། བྱ་
བར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ནམ་པ་བསྐྱེས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་

སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པའི་བར་དང་། འགྲིབ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་ལྡན་པ་འང་མ་ཡིན། གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་ཏུ་མེད་
པ། ཐོགས་པ་མེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་པན་ཚུན་ཐ་དད་པ་
མེད་པ་ཉི་བར་བབྱང་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པར་བབྱངས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་ལ་ཉི་བར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགྲོ་བ་
ལྷའི་བྱེ་བྲག་མེད་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་ལམ་བསྐོམ་པ་
མེད་པ་དང་། དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་འང་མི་འཐད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐོར་བ་འང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲུམ་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་
ཤུ་རིའི་བྱ་ཁོ་བོ་ནི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བྱ་བ་མི་
འདོད་དོ། ། མ་སྐྱེས་པ་ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ། ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་
བྱ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁས་ལེན་པ་འཐད་
པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་པ་དག་གིས་ཐོབ་པར་བྱ། སྐྱེས་པ་
དང་མ་སྐྱེས་པ་འཐོབ་པ་ངེས་པ་དང་། དེ་གཉི་གའི་དངོས་པོ་མི་འདོད་པར་བསྟན་པ་དང་།
ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་པ་དག་གིས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ངེས་པ་དང་། དེ་གཉི་གའི་དངོས་པོ་
འདོད་པ་ངེས་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་བཞིན་དུ་
དེ་གཉི་ག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་
བཀག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་བརྟེན་པར་མི་སྟོབས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་མེད་པ་
དང་། སྟོབས་བ་དང་། བརྟེན་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་
རིགས་པས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་སྟོབས་པ་ནི་རྫོང་བྱེད་དོ། ། རྫོང་པ་ནི་བརྫོང་པར་
བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་བརྫོང་པ་སྟེ་དོན་ནོ། ། དེ་ལྟ་ཡིན་དང་འགྲོ་བ་ལྗེའི་བྱེ་བྲག་དང་། ཐོབ་པ་
དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་
པ་ནི་ལས་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་མ་
སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་བཀག་པ་སྟེ། དེ་ཡོད་
དུ་ཆུག་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བར་བསམས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པ་དེ་དག་གང་
ཡིན་ཞེས་ངེས་པ་དང་། གཟུགས་ནས་བརྒྱུ་མཉམས་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་
རྣམས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བརྫོང་པ་དང་སྟོབས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་།
ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ན་མི་གནས་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བབྱང་ནས་
གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་མཆོག་དུ་བཞག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྟོན་པ་པོའི་འོས་
སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ནས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བར་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་
པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་སྟོན་པ་པོ་མི་གནས་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་གྱིས་ཏེ།
འདིའི་མདོ་ནི། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་ནི་ནང་
ནས་ཡང་མི་གནས་བྱི་རོལ་ནའང་མི་གནས་གཉི་ག་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཆོ་
དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་སྐྱེན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཉེ་
བར་འགོད་པ་ན། སྐྱེན་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེན་པ་པོ་། ། དང་། ལེན་པ་པོར་དམིགས་པས་འཇིག་
རྟེན་ལས་མི་གཡོ་མི་འཕག་མི་འདའ་བ་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཉིད་ཡིན་
པ་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐྱེན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
བསྟེན་པས་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་སྟོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཡོ་ཞིང་འཕགས་ལ་འདའ་བར་
བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱེན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བར་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལམ་ཀྱི་ངེས་པར་རྟེན་པས་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་གཡོ་བའོ། ། དེ་ཐོབ་པའི་
ཐབས་ཉི་བར་ཚོལ་བས་ན་འཕགས་པའོ། ། དེའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཚོས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བས་ན་
འདའ་བའོ། ། ཡང་ན་གཡོ་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་སོ། ། འཕགས་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆའི་དུས་སོ། ། འདའ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་དུས་སུ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་
གངས་གཞན་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལས་བསྐྱོག་པས་ན་མི་གཡོ་མི་འཕགས་མི་འདའ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། ། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་མངོན་པར་གསལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པའམ། གང་ཞིག་
མངོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའམ། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཉི་འཇིག་རྟེན་པར་མཉམ་
པའམ། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕྱིར་མངོན་བར་འབྱིན་པའམ། གང་འཇིག་རྟེན་ལས་ངེས་
པར་མི་འབྱུང་བའམ། གང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡིན་པའམ། གང་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་བའི་ས་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། གང་དག་གི་འཇིག་རྟེན་
སྒྲོལ་པ་ཡིན་པའམ། གང་གིས་འཇིག་རྟེན་ལས་སྒྲོལ་བའམ། གང་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་ལ་
རྒྱལ་བར་བྱེད་པའམ། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའམ། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་
ལས་ངེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པའམ། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲོལ་བྱེད་ཡིན་པའམ། གང་
ཞིག་འཇིག་རྟེན་ན་སྒྲོལ་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ས་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་
པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་
ཡིན་པ་ཉིད་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པ་
ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་མི་
ཞུམ་པ་དང་མི་སྐྱག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་
ལྟ་ཡིན་ན་ཉི་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཆོག་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་མེད་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་
དང་། དབེན་པ་ཉིད་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་མི་རྒྱ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་དེ་

བཞིན་དུ་སྒྱར་བ་ནས། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གནས་པ་འདི་དང་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་འདི་དང་མ་བུལ་ལོ་ཞེས་ཁོ་བོ་སྒྲུའོ་ཞེས་བའི་བར་གྱིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྱབ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གོ་
ཆའི་སྒྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གོ་
བཤོས་པ་ནི་འཇུག་གོ། ། བྱུགས་པ་ནི་དཔུང་གི་ཆོགས་སོག་གོ། ། དཔུང་གི་ཆོགས་བསགས་པ་
ནི་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན།
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། ། སྒྱབ་པ་
ཡིན་ནི་རྟེན་གྱིར་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ། དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་
ནི། ། གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། ། ཆོགས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། ། ཐུབ་པ་རྣམ་
ཀྱན་མཁྱེན་པ་ཉིད། ། ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་འདིར་རྗེས་སུ་འདས་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་
བལྟ་བར་བྱའོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་འདི་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ནི་
རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་གདམས་ངག་ཆོལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གདམས་ངག་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནས་སྒྱབ་པའི་ཆོས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གང་ལ་དམིགས་
པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྒྱབ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །
ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའོ། ། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ནོ། ། ། ། ། ། ། ད་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག ། ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ། འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་
དང་། ། ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱུང་པ་དང་། ། རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། ། བརྗོད་པར་བྱའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་མའོ། ། དེ་ལ་ལྷ་རྣམས་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ཉིད་ནི་ལྷའི་རིས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་
གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། བསམ་
གཏན་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་མངོན་པར་རྫོང་པ་བསལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། དེ་བསལ་བའང་།

དེ་ནམས་རུང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་དེ་ནམས་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པར་བྱ། ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
དུ་བྱིན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་གནས་བཟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བསྟན་པ་ཉན་པའི་དོན་དུ་སྤྲས་པ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ནི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའོ། ། ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་
ནི། རི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་
པ་དང་། བསྟན་པའི་སྐལ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སོན་འེལ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དོན་དུ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱེད་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་
ནས་བརྩམས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེད་
པའི་དོན་དང་། གོ་རིམས་དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་གི་བྱང་པར་གྱི་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་གང་
ཡིན་པའོ། ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་
སྤར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དབང་དུ་བྱང་པར་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་ཐེག་པ་
གསུམ་རྒྱུ་ནམ་པར་གཞག་བའི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་
པ་ཡིན་ནོ། ། རང་བཞིན་ནི་རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རྒྱུས་སུ་དང་ལམ་གྱི་
རྟོགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་རང་གི་ངོ་བོ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་
པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱེད་པ་ནི་རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲས་
སུ་ནི་སྤངས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ་རྟོགས་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་འདིའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པ་ལ་སོགས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེའི་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ཉིད་བྱང་
པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ། མོག་མོག་པོར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལམ་ཤེས་ཉིད་

གྱི་ཚུལ་ལ་ནི། ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི། རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒོ་ནས་ནི། ། ཉན་
ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་དང་། བྱ་ག་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱར་བཅོད། ། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་རྒྱག་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་འདོད་པ་དང་མ་
འདྲེས་པའི་དོན་གྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་།
ཞི་བ་ཉིད་དང་། བད་ཉིད་དང་། འབྲས་ཉིད་དང་། ཟུག་རུ་ཉིད་དང་། ལྷིག་པ་ཉིད་དང་། ས་
རོལ་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དང་། གཡོ་པ་ཉིད་དང་། རབ་རྩ་འཇིག་པ་ཉིད་
དང་། འགོ་ནད་ཉིད་དང་། འཆོ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་རྣམས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། ། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནས་
ཞི་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་། ། པའི་རྣམ་པའོ། ། བད་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་
ནས་ལྷིག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པའོ། ། ས་རོལ་ཉིད་དང་
འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ཉིད་སོ་སོ་ལ་ཡང་བྱུང་བའི་རྣམ་པའོ། ། གཡོ་
བ་ཉིད་དང་རབ་རྩ་འཇིག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ཉིད་སོ་སོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་རྣམ་པའོ། ། འཇིག་པ་ཉིད་དང་འགོ་ནད་ཉིད་དང་འཆོ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ཉིད་
སོ་སོ་ལ་འགོག་པའི་རྣམ་པའོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཡིད་བྱུང་བ་དང་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་དེ་ལྟ་བ་
བཞིན་ནོ། ། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རྗེས་སུ་
མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་ཡིན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་
ཡང་ཟག་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་ཉིད་རྩ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ། བདག་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བདག་གཞན་གྱིས་
སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞི་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རང་ཉིད་བདག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བད་ཉིད་
ཅེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུའི་ས་བོན་དང་འདྲ་བར་རྒྱུའི་རྩ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འབྲས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཟུག་རྩ་ཉིད་ཅེས་
བྱ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྟེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་
བརྒྱུད་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གྲིན་ཏུ་འཛོམས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ས་རོལ་ཉིད་
ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱིར་སྐྱོལ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བ་ནི་འདི་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ན་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་
བྱུང་བའི་དམིགས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། གཡོ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
རང་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། རབ་ཏུ་འཇིག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་
ལྷོས་པ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་དམིགས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། འཇིག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདི་དང་
གཞན་གྱི་གཞོན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འགོ་བའི་ནད་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་
ནི་སྤྱི་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པས་སྐྱགས་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། འཆོ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་འཁྲུགས་པ་དང་ཐོག་འབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་པའི་དམིགས་པར་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། ། ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་མ་རིག་པ་འགོག་པ་ལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་།
དབེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པའོ། ། དེས་
པར་འབྲུང་བའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་གནག་གི་ཕྱིར་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་།
སྒྲོན་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མངོན་བར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ཡིད་ལ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་དེས་པར་འབྲུང་བ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོག་སུམ་
དང་། གང་དེས་པར་འབྲུང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་སོ། ། དེ་རྣམས་ཉིད་
ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་
ཐུང་ན་ལྡན་འདས་པའི་གོང་ཁྱེར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་
པའི་རྣམ་པ་སྟེ། མ་ལུས་པར་རྟོགས་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་པས་སོ། ། གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ནས་བདག་གི་དང་བྲལ་བར་ཆོས་ལས་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་བའི་རྩ་བའི་སེམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འགྲོགས་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའི་སེམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་སེམས་དག་དང་མི་
འགྲོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའི་སེམས་དང་མི་འགྲོགས་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའི་སེམས་དག་ནི་ཕན་
ཚུན་མེད་། ། ཅིང་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱབ་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། རྟོགས་པར་
བྱེད་པས་ན་སྦྱབ་པ་ཡིན་པས་སོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་
པའི་སེམས་དག་ནི་སེམས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། སེམས་མ་ཡིན་པའང་སེམས་མ་ཡིན་
པར་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་ནི་མི་འཐད་པ་ཉིད་དང་། འདི་ལྟར་སེམས་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཡིན་ལ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འང་སེམས་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངས་པར་འབྱེན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་འགོ་བ་ནི་
ངས་པར་འབྱེན་པས་སོ། ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་
དྲུག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། དེ་དག་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ངས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་
ལམ་ལ་ནི། ། གཞུགས་སོགས་སྤང་པོ་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ། སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་དབྱེར་མེད་པས། ། རྩོ་
བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྩོད་ནི་ཀློག་ཀྱི་གཞུགས་ནི་གཞུགས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། ། དེ་བཞིན་དུ་
ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་མི་དམིགས་པས། ཚེ་མོར་གྱུར་པ་དག་ཏུ་འདོད། ། ཅས་
བྱ་བ་ནི་ཀློག་ཀྱི་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དམིགས་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་གཞུགས་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པར་མི་
བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྟག་ལ་སོགས་ཚུལ་གྱིས། །
གནས་པ་བཀག་པས་བཟོད་པ་རྣམས། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞུགས་རྟག་
ཅས་བྱ་བ་དང་མིར་ཏྲག་ཅས་བྱར་བར་གནས་པར་མི་བྱའོ། ། གཞུགས་བདེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་

སྟོན་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ས་བརྩ་དག་ལ་བརྩམས་ནས་ནི། ། མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིས། ། ཆོས་ཀྱི་
མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བཤད་དེ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ས་དང་པོ་ལ་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་
པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། ། མཁྱེན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱོད་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག །
རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ། གཞན་གྱིས་བསྟན་ཡང་མི་དགོས་ལ། ། བསེ་རུ་ལྟ་
བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ། ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་བཟོད། ། ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟན་མ་དགོས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།
གཞོད་སྦྱིན་གྱི་སྐད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤེས་པར་རུང་གི་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཤད་
པའི་དོན་ནི་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱི་གཞོད་སྦྱིན་
གྱི་སྐད་དང་། གཞོད་སྦྱིན་གྱི་ཆོག་དང་། གཞོད་སྦྱིན་གྱིས་སྤྲས་པ་དང་། གཞོད་སྦྱིན་གྱིས་རབ་
ཏུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
གཞོད་སྦྱིན་གྱི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་དག་གི་རང་གི་བརྒྱུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། ། ཆོག་ཅེས་བྱ་
བ་ནི་སྐད་ཀྱི་ཆོགས་སོ། ། སྤྲས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་སྟེད་གྱིས་བཟོད་པར་འདོད་པའི་དོན་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར། ། འགྱུར་བའི་དག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
གཏམ་གྱི་ལན་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱིས་པ་དང་ལན་བཏབ་པའོ། ། གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སྟོན་ཏེ་བར་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། ། དེ་ནི་ཤེས་པར་རུང་གི། ། གནས་བརྟན་འཕགས་པ་
རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཆད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བཟོད་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་།

ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་གསལ་བ་བཏབ་ནས་སྟོན་པ་ནི་འཆད་པ་ལོ། ། དྲིས་ནས་ལན་
དུ་སྟེན་བ་ནི་རབ་དུ་བརྟེན་པ་ལོ། ། གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་ཚོངས་པ་ནམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་འཆད་པ་ནི་སྟོན་པ་ལོ། ། བག་མེད་པ་ནམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ནི་ཉེ་བར་འོངས་ནས་
སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷའི་བྱ་དག་འདི་ལྷར་འདིར་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་
བརྟེན་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟེན་པས་རབ་དུ་སྟོན་པ་དང་ཉན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དག་ནི་སྤྱལ་པ་དང་། མི་
ལམ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་།
བརྟེན་པ་དང་ཉན་པ་མེད་པས་སོ་ཞེས་བྱ་ལོ། ། ཇི་ལྷར་ན་ཆོས་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་
རབ་དུ་མི་བརྟེན་པའང་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གྱུ་བ་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་སྟོན་པ་ནི་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པས་ནམ་པར་གཡེང་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གཡེང་བའང་རྒྱུ་མི་ཟད་
པར་འཁྲུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྟོན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔར་གྱུར་པས་བདག་གིས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཐོབ་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྷ་བྱ་
བརྟེན་པ་མེད་པར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱིས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་ལྷར་སྟོན་ལམ་
བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོག་དུ་སྟེན་བ་མེད་པར་དོན་སྟོན་པའང་རུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། གང་གང་དོན་ནི་གང་གང་ལ། ཇི་ལྷ་ཇི་ལྷར་ཉན་འདོད་པ། དེ་དེ་ལ་དོན་དེ་དང་དེ། །
སྤྱོད་པ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྷར་སྤྱོད་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་ཡི་ཤེས་ཟབ་མོ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གྱེ་མ་
གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟབ་པ་བས་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཟབ་པ་སྟོན་
པ་ཕྱ་བབས་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཕྱ་བ་ལ་འཁྲུག་པའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གནས་
བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་དོན་མི་རིག་པ་ནི་ཤེས་བ་ཟབ་པ་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་
གཅིག་ཀྱང་མ་བརྟེན་པ་ནི་བརྟེན་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། ། མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་ཀྱང་དགེ་བ་བཅུའི་
ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱུ་ཉིད་
འདི་ལ་ཟབ་མོ་རྟོགས་སུ་རྟོགས་པས་རང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། ། བདག་ཉིད་གཅིག་ཕུའི་དོན་ཏེ། རྒྱུ་མཆོད་དུ་གྱུར་པར་བྱས་ནས་རང་ཉིད་

སངས་རྒྱུ་པས་རང་སངས་རྒྱུ་སོ། ། ཉན་ཐོས་ལའང་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་གྱིས་ཉེ་
བར་བསྟན་པ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ལ་ཐལ་
བའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
ཆེད་དུ་མཛད་པས་དེ་རྣམས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་
སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་རྟོགས་པ་ཙམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ཙམ་པ་ཡིན་པ་དག་གིས་རང་གིས་
ཀྱང་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཙམ་ཡང་གང་ཞིག་དང་ཇི་ཙམ་
ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤང་ཕྱིར་དང་། ། འཛིན་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར་དང་ནི། ། ཉེན་
ཀྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། ། ཡང་དག་བསྟུས་པ་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གང་གི་
ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྤང་པོ་ཁམས་
དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ནས་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་རང་
བཞིན་ཟབ་པ་དང་ཕྱ་བ་ཉིད་འགོག་པ། རང་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་
གཅིག་སྤངས་པར་སྟོན་པ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ལའོ། ། གཟུགས་སུ་བཏགས་པའང་མེད་དམ་ཞེས། ། བྱ་བ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བཏགས་པའམ་
མེད་དམ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ནི་དེ་དག་གི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡི་གེ་རྣམས་སུ་བཏགས་པའང་མེད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
ཆུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གང་དག་རྒྱུ་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་
ནས་རང་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་བཟོད་པ་འདི་ལ་མི་བཞེན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པ་མེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་
ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆོས་ཉན་པ་དེ་དག་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
རང་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་འཛིན་པ་པོ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤར་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལྟར་བསྟུན་པར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་དང་འདི་འམ་འདི་དང་ཡང་དེ་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། སྤང་པོ་

ལ་སོགས་པ་ནས་མཉམ་པའི་འདས་པའི་བར་དུ་འང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲིམ་ལྟ་བུར་བཞེད་པ་
དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིམ་དང་མཉམ་པའི་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་
ཅིང་གཉིས་སུ་བྱུང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཉོགས་པའི་རྟེན་རིགས་ཀྱི་དབང་
དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་པར་བསྟན་པ་རང་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་དོན་
ཅན་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དང་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་
ཉོགས་པ་བཀག་པ་ནས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་གང་ཡང་མ་བཞེད་མ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཆོས་འགའ་མ་བཞེད་མ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་འདིར་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་སུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་རྟེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་གནས་སུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་
བཞེད་པ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་དོ། ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
འདི་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་
དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བཅུམས་ཏེ། མི་འདོད་པར་ཐལ་བར་རྣམ་པ་མང་པོ་བྱས་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རེའི་བྱ་དེ་
དེ་བཞིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ལས་མངོན་པར་འཕགས་ཤིང་ཁྱད་ལྷགས་པའི་སྟོབས་པ་དང་ལྡན་པའི་བར་དག་ཀྱང་
བསྟན་ཏེ་དེའང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་
དོན་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པས་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་རྟེན་མེད་པར་ཉོགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱུལ་པའི་མེ་ཏོག་གི་རྣམ་པ་ཉེ་བར་འགོད་པ་དང་། མེ་ཏོག་དེ་དག་
ཀྱང་ངེས་པར་མ་སྐྱེས་པ་མེ་ཏོག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། གཞུགས་ནས་བཅུམས་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ངེས་པར་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་བར་དང་དེ་ནས་བཅུམས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་སྐབས་ཀྱི་
འབྲེལ་པར་བྱས་པས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཉོགས་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གཞུང་
བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་ཁྱད་

པར་དུ་བྱེད་དོ། ། འཛིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པ་མེད་པས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ནམས་
ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་དུ་བྱེད་དོ། ། རིགས་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་བྱད་པར་དུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་གསུངས་པ་ནི། བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། ། སྟོན་པའི་ནམ་བུ་གྲོ་གྲུར་པ། །
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀྱི་མ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་འདི་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་
ལ་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཟབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཀློག་གཞུགས་ནི་བཏགས་པ་
ཅུང་མོ། ། བཏགས་པ་ཅུང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ནི་གནས་བརྟན་རབ་
འབྱོར་གྱིས་མི་འགལ་བར་བརྟན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ། སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཅེ་
མོར་གྲུར་པ་གཞུགས་ལ་སོགས། ། འགྲིབ་པ་མེད་ལ་སོགས་པས་བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞུགས་
ནས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་འཕེལ་བར་བྱ་བ་དང་འགྲིབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་མི་སློབ་པོ། ། ཡོངས་སུ་གཞུང་བར་བྱ་བ་དང་། མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སློབ་པོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཟོད་པ་ནི། རང་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །
གཞུགས་སོགས་མི་འཛིན་ཕྱིར་བཟོད་པ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ནས་ནམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་རང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་བར་གྱི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞུགས་
སོགས་སྐྱེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི། ། ནམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག ། ཅེས་བྱ་བ་ལ། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
བ་མི་མཐོང་། འགག་པ་དང་། སྤང་བ་དང་། དོར་བ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ནམ་
པར་བྱང་བ་དང་། སྒྲིགས་པ་དང་། འབྲི་བ་དང་། འགྲིབ་པ་དང་། འཕེལ་པ་མི་མཐོང་སྟེ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། མཐོང་
བའི་ལམ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། བདེན་དང་བདེན་
ལ་བཟོད་པ་དང་། ། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་ནམ་པ་བཞི་ཡིས། ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་
ལམ། ། ཕན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་བཤད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྤྱད་བསྐུལ་ལ་ཆོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་ཕན་ཚུན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་
པ་དགག་པའི་དོན་དུ་ནམ་གངས་གཞན་ཁས་མི་ལེན་པས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཀློག་གཞུགས་

ཀ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་དམིགས་སོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི། ཀྏྱི་ཤི་ཀ་གཟུགས་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཆེན་པོ་ཉིད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀྏྱི་ཤི་ཀ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་དམིགས། ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་དམིགས། དབྱས་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། ཀྏྱི་ཤི་ཀ་གཟུགས་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆད་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀྏྱི་ཤི་ཀ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་ཆད་མ་ནི་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གིས་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་འཇལ་བའོ། ། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི། ཀྏྱི་ཤི་ཀ་གཟུགས་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆད་མེད་པའོ། ། ཀྏྱི་ཤི་ཀ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྣམ་མཁའི་ཆད་ནི་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཉེན་པའི་དབྱིབས་ལ་བརྟུང་དེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཆད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། ཀྏྱི་ཤི་ཀ་གཟུགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་མཐའ་ཡས་སོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀྏྱི་ཤི་ཀ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་དང་དབྱས་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་རྒྱ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དམིགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་བ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་ཉིད་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྒྱ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆེད་ཉིད་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀྱན་། ། འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་

ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ནམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཏུ་གཟུང་བར་
བསྐྱེད་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། བཅོམ་
ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་འདི་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཏུ་མི་ལེན་མི་འདོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་བྱ་
བ་ནས། ནམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་མཐུན་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ངོ་མཚར་ཆེའོ་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། བར་ཆད་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲགས་རྟེན་པར་མི་འཇུག་བར་
ཡོངས་སུ་གཟུང་པའི་དོན་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་
དང་། གློག་པ་དང་། ཀུན་ཚུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱོམ་པ་དང་། གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པ་
དང་། ཚུལ་བཞིན་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་ཡང་
མི་འབྲལ་བ་དེ་དག་ནི་བདུད་སྤྲིག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲགས་རྟེན་པར་མི་
འཇུག་རོ་ཞེས་པན་ཡོན་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་ལེགས་པར་གནས་པར་ཇུར་པས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་སྒྲགས་མི་རྟེན་དེ། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། ། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་གང་གིས་གང་ལའང་སྒྲགས་རྟེན་པར་འཇུག་བ་དེ་དག་གི་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི། གཞན་ཡང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར་དེ་ནམས་ལ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་
སྒྲགས་རྟེན་པར་མི་འཇུག་བ་དང་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ལ་ཆད་མེད་པ་ནམས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་
དགུ་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་སྟོས་པ་མེད་པས་འགོག་པར་ལྷུང་བར་འཇུག་བས་སོ། །
ཡང་སྦྱིན་པའི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟེན་ཞིང་བསྟེན་
བཀྱར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་ཡང་བ་སྤངས་པས་ཏུས་བྱེད་པར་མི་འཇུག་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྟོང་
པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་འཛིགས་པ་དང་རེངས་

པར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་བབ་
གྱིས་དོགས་པ་ནི་འཛིགས་པའོ། ། དེ་བས་ལ་བའི་ཐབས་མི་སྒྲུབ་པ་ནི་རེངས་པའོ། ། འགོག་པ་
ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདྲིན་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སེམས་ཅན་འདུལ་
བ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདྲིན་པ་ལ་
སོགས་པ་ནམས་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། འགོག་
པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
འདི་ཡོངས་སུ་བབྱང་བས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ན་བཅུམས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་
བར་དུ་ཡོངས་སུ་གབྱང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་
དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི། ཡང་ཆེ་མ་གཤིད་པེ་བསྟན་
པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཉེ་བར་འཆོ་བ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་
མདངས་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་
དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྒྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ནས་སྤང་ན་ལས་འདས་པར་འདྲིན་པའི་
བར་དུ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ། ། རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི། ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གྱི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ལྟས་བྱས་པ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཉང་གི་བར་ཆད་གྱི་
དབང་དུ་མཛད་ནས། བསྐྱུང་བ་དང་། བསྒྲུབ་པ་དང་། སྤྲོ་བར་མཛད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་བར་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་གྱིས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། བདག་གྲང་
སྟོག་གཅོད་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། བདག་གྲང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ནས། གཞན་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཐུན་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་དེ་དག་གི་བསྐྱེད་པ་བཟོད་ཅིང་རྗེས་སུ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི། ། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་དྲུག་ལ་སྟོང་པའི་ཆོ། ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་
 མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་
 བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མདོའི་ཆོག་ལྷག་པ་འདི
 ཆོགས་བཅད་དུ་བྱས་པ་ནི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག །
 ཡན་ཚུན་བརྟེན་པ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། ། རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ། ཆེན་པོ་ཆད་མ་མེད་
 བཅས་དང་། ། ཆད་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་དང་། ། དེར་གནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །
 སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་འཛིན་དང་། ། སྤང་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། ། བྱམས་ལ་སོགས་
 དང་སྟོང་ཉིད་དང་། ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་འཕྲོ་བ་དང་། ། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡོངས་བསྐྱེས་
 དང་། ། ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀྱན་སེལ། ། ལྷ་དང་འདས་འཛིན་ཞིང་ཉིད་དང་། ། སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་སྤྱང་ལ་སོགས། ། སྟོག་མི་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ། ། རྣམ་པ་ཀྱན་མཐུན་ཚུལ་ལ་
 བྱི། ། བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་དག ། འགོད་དང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ། ། རྟོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བ། ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་ཅིག་མ། ། མཐོང་བའི་ལམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་
 བྱི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་འདིའི་བྱེད་པ་བཟོད་ལ། དེ་ནས་འདི་
 བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་བྱེད་པ་དེའང་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་རིན་པར་བྱོ། ། ཇི་ལྟ་ཞེ་ན།
 ཀྱན་ནས་དུལ་དང་ཐམས་ཅད་ནས། ། བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་དང་། ། གཞོད་པས་
 བཟོད་བ་མེད་ཉིད་དང་། ། བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་ཉིད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དུལ་བར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་། ། ང་རྒྱལ་མ་ཆེས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་
 གནས་པ་ངོ་མཆར་ཆེའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདུད་པའི་བྱེད་པ་ནི་རྟོག་
 པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་ངར་སྐྱོམ་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པའི་དོན་
 གྱིས་ན་ཡོངས་སུ་འདུད་པའི་སྐྱེད་དུ་ཉེ་བར་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་

ཡིན་ནོ། ། ཉེན་མོངས་པ་ལས་ངས་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གཡུལ་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པའི་
མིའི་དཔེས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་མ་ལུས་པ་ལས་རྒྱལ་ཞིང་བརྗེད་བ་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཉེན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་ལས་ངས་པར་རྒྱལ་བས་བསྒྲུལ་པའི་ལམ་ལ་སྐྱར་
བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞོད་པས་བརྗེ་བ་
མེད་པའི་བྱེད་པ་ནི་ཀླུ་ཁོར་ཏ་དང་། ། མེ་དང་། མཚོན་དང་། རྒྱལ་སོགས་པའི་གཞོད་པས་མི་
བརྗེ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀླུ་ཁོར་ཏ་ནི་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་མ་
ཡིན་པའི་རིགས་སོ། ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་བྱེད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
དམིགས་པ་དང་། སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་ཅིང་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་རྣམ་པར་བཏྲ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་། ། བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་མཚོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི།
ཡང་སྟོང་པོ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་
བར་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱུང་བ་དང་
བསྐྱུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱེད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། བསྒྲུལ་པའི་ལམ་
ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའོ། ། དེ་ལ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་ནི་མོས་པ་དང་། བསྐྱོ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཟག་
པ་མེད་པའང་མངོན་པར་བསྐྱུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་
དོ། ། གང་གི་བྱིར་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ནི། མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་
ནི། ། རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་། ། རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་གི་དོན་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་དང་མི་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྫོགས་པ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་ནི། རྒྱུད་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། ། སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །
རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ནི་རྒྱུད་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་སྟེ་གསུམ་མོ། ། དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་དུ་གཞན་དག་ལའང་བརྗེད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རང་གི་དོན་ལ་མོས་པ་རྒྱུད་དང་།
འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ནི་གང་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་མོས་པའི་བར་ཡང་གང་
དག་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། ། དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་

ཏེ། སོ་སོར་ཞེས་དགྲུས་མ་དང་སྦྱར་རོ། ། རང་གི་དོན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆུང་བུ་ལ་སོགས་པ་ནམ་
པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། དེ་ལྟར་ནང་གི་དོན་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་
ནམ་པ་དགྲར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆུང་བུའི་ཆུང་བུ་དང་། ཆུང་བུའི་འབྲིང་དང་། ཆུང་བུའི་
ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་གི་ཆུང་བུ་དང་། འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་དང་། ཆེན་
པོའི་ཆུང་བུ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་
དོན་དུ་མོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པའི་ནམ་པའི་དབྱེ་བ་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
དེ་བས་ན། དེ་ལྟར་ན། ནམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མོས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་དགྲུས་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རང་གི་དོན་ལ་མོས་པ་ཆུང་བུའི་ཆུང་བུའི་ནམ་པ་ནི།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་བྲིས་ཤིང་སྟེགས་བཅས་དུ་བགྱིས་ཏེ་བཅངས་ལ་
མཆོད་པ་བགྱིས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐུ་གདུང་ནམས་རིན་
པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་བཅུག་སྟེ་མཆོད་པར་བྱས་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་རྟེན་དུ་གྱུར་
པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཆོད་པ་བརྟེས་པའི་བྱིར་དང་པོ་ཆེས་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་
བའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆུང་བུའི་འབྲིང་ནི། ཀློག་ཀྱི་དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས།
འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་དེ་དག་གང་དག་ལས་སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ལྷན་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་
ནི་ཉུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། ཆོགས་རེ་རེ་ཞིང་ཕྲ་བ་བསྟན་པ་ནས། ཀློག་ཀྱི་ངས་
འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྦྱོར་པ་མེད་པས་ཚུགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞུང་
ཀྱང་གི་བྱེ་མ་སྟོན་དག་ན། སེམས་ཅན་ཆོད་མེད་གངས་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྦྱོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐབས་མཁས་
པ་དང་མི་ལྷན་པས་དེ་ལས་གཅིག་གམ་གཉིས་ཞིག་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་གནས་པར་
འགྱུར་གྱི། ཕལ་ཆེར་ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
ལ་གནས་པ་དག་མཐོང་ངོ། ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལེ་ལོ་ཅན་ལ་སོགས་པས་བྱང་ཆུབ་སྐུ་བ་
དགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་སྲིད་པར་

རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་དང་པ་ནི་ཤེས་ནས་རབ་དུ་དང་བ་སྟེ། ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ངེས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ། ། པས་ན་ཤིན་དུ་སྟོན་པའོ། ། རྒྱུ་དུའི་ཆེན་པོ་ནི། ལྷ་པ་དང་
བདེ་བར་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་
བར་འདོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་ཀྱང་རུང་། ཡོངས་
སུ་ལྷ་དཔལ་ལས་འདས་ཀྱང་རུང་སྟེ། འདི་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའོ་ཞེས་བྱ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་རྒྱར་པ་ཉིད་
ཀྱིས་མོས་པ་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། འབྲིང་གི་རྒྱུ་རྩ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་
མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་མཆོད་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་
མང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་གི་འབྲིང་ནི། དེ་བཞིན་དུ་
འཛམ་བུའི་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་བཀའ་བའི་དཔེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་གླིང་ཆེན་པོ་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་རྒྱུ་རྩ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་འབྲིང་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གཉིས་པ་
བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རང་གི་དོན་ལ་མོས་པ་རྣམ་པ་དགུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། རང་དང་གཞན་
གྱི་དོན་ལ་མོས་པ་དགུ་བརྟེན་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྒྱུ་རྩའི་རྒྱུ་རྩའི་རྣམ་པ་ནི། སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་
སེམས་ཅན་རེ་རེས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱས་ཏེ་མཆོད་པའི་བསོད་
ནམས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་བཙོན་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་ཤིན་དུ་མང་དུ་
སྟེ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུ་རྩའི་འབྲིང་ནི། ཀློག་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་བྱུང་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་པན་

ཡོན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུ་དཔེ་ཆེན་པོ་ནི། གུན་དགའ་བོ་འདི་
ཇི་སྟུང་དུ་སེམས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བསྡོམས་པའི་སྦྱིན་པས་
སྦྱིན་པའི་ས་རོལ་དུ་སྦྱིན་པའི་མིང་ཐོབ་བཅ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུགས་ཏེ། གཉིས་སུ་བྱར་མེད་
པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་
བསྡོམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ས་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་
འགྲོ་བ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་འདི་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་
བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ། རང་དང་གཞན་གྱི་
དོན་མོས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། འབྲིང་གི་རྒྱུ་དཔེ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་འདི་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རབ་
དུ་ལྡན་པ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་བྱིམས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་
ལས་ཚུལ་བྱིམས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ཆད་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་གི་འབྲིང་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་
བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་སྟོབས་པ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པར་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ནི། ཡང་སྤང་པ་མ་ལ་སོགས་པ་ནས་
མི་སྟོབ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱམས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དཔེ་ནི། ཡང་སྟོབས་པ་མི་ཆོད་པར་འགྱུར་
བ་ནས་བརྒྱུགས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་མི་ཆོད་པ་དང་ལྡན་པར་
འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟོམ་པའི་ལམ་རྣམ་པ་བདུན་པའི་གནས་སྐབས་རྣམ་པར་ཆད་པ་
མེད་། ། པར་ཤེས་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་འབྲིང་ནི།
ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟེགས་བཅ་གྱི་ཡུལ་དུ་
འོངས་ནས། བཟླགས་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་། བཅང་བ་དང་། གུན་ཚུབ་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་འདི་བྱིན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ནི།
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི། ལྷའི་ཆོགས་ཐམས་
ཅད་འོངས་པས་མོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་

རུང་བ་ཐོབ་ནས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤས་ཆར་ཆགས་པ་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མོས་པ་
ནམ་པ་དགུ་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་
ལ་མོས་པ་ནམ་པ་དགུ་བཤད་ཟིན་ནོ། ། ། ། གཞན་གྱི་དོན་ལ་མོས་པ་དགུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཆུང་བུའི་ཆུང་བུའི་ནམ་པ་ནི་སྒྲེགས་བམ་དུ་བྲིས་ཏེ་འཆང་བ་དང་། མཆོད་པ་
འབའ་ཞིག་ཙམ་བྱེད་ཀྱི། འཛིན་པ་ནས་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆར་སྟོན་པར་མི་བྱེད་པ་མ་ཆང་བར་
བྱེད་པ་བས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་པར་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། ཆུང་བུའི་འབྲིང་ནི། ཡང་ཀློག་གཞུང་གིས་འཛམ་བུའི་གླིང་དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་སྐྱ་གདུང་གིས་བྱར་བྱར་བཀང་བ་བྱས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ། ཆ་བཞག་པ་འདི་
གཉིས་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འཆལ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆུང་བུའི་ཆེན་པོ་ནི། འདི་ལ་སྦྱར་བ་དང་ལྷན་པ་འདི་ནི་ནམ་མཁུ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སའི་དོགས་
པ་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་མོས་པ་ནམ་པ་གསུམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་གི་ཆུང་བུ་ནི། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱ་གདུང་གིས་བྱར་བྱར་བལྟམས་པ་ཞིག་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཆ་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་འདམ་དུ་སྦྱལ་ན་
འདི་ཉིད་མཆོག་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་གི་འབྲིང་ནི།
ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ནམས་མདོ་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
སྟོན་པ་ནི་འདི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ནི། འདི་ལ་རབ་དུ་སྦྱར་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་
ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེས་བུའི་དཔེས་གང་གིས་ཀྱང་འཛིགས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། མཆོད་པ་
བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་ཆུང་བུ་ནི། ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་གསལ་གྱི་བྱེ་མ་སྟེད་ཅིག་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱ་གདུང་གིས་བྱར་བྱར་
བལྟམས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཉིད་ཆར་བྱས་ཏེ། གཅིག་འདམ་དུ་བཅུག་ན་

འདི་ཉིད་ལེན་པ་མཆོག་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་འབྲིང་ནི།
ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་སུ་ཆུད་
པའི་རྒྱ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། ཤིང་རྣམས་ལོ་མ་དང་། མེ་ཏོག་དང་།
འབྲས་བུ་དང་། དབྱིབས་དང་། རྒྱ་ཁེང་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་གྲིབ་མའི་དཔེས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་
ཅད་མི་དམིགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གཞན་གྱི་
དོན་གྱི་མོས་པ་རྣམ་པ་དགུ་པ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། མོས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་རྩའི་རྒྱུ་རྩ་ལ་སོགས་པ་དཔེ་གོང་ནས་གོང་དུ་
ཐུར་པས་གང་དང་གང་བསྟན་པ་དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པ་བསྟོག་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རང་གི་དོན་ལ་མོས་པ་ནི་
གཞན་གྱི་དོན་དུ། ། ཆེད་དུ་བྱ་བར་འཇུར་ལ། གཉིས་པ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་བར་ཆད་དང་བཅས་པ།
གསུམ་པ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །
ད་ནི་འདིའི་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །
མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། ། དགུ་ཆོན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། ། བཀྱར་བ་དང་
ནི་བསྟུགས་པར་འདོད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བསྟོད་པའི་ཆ་དང་པོ་ནི་
འདི་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསལ་ལྡན་གྱི་ཕྱེ་མ་སྟོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུ་
གདུང་གིས་བཀང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆ་གཉིས་ལས་གང་
ཡང་རུང་བ་འདམ་དུ་སྦྱལ་ན་འདི་ཉིད་ལེན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྲིས་ཤིང་སྟེགས་བམ་དུ་བསྒྲིམ་ཏེ་གཞན་ལ་སྦྱལ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བཅུམས་ཏེ། སྦྱིན་པ་པོ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། བཤད་ཅིང་བསྟན་ན་བསོད་ནམས་
ཤས་ཆེར་འཕེལ་ཏེ། དེ་ནི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་བསམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཛོག་པར་

བྱེད་པ་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་དེ་དག་དགེ་བ་བརྩུང་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་
བསོད་ནམས་པས་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ཕྱིར་རོལ་ཞེས་བྱ་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་པ་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་ལན་
ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷ་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
ཅན་གཅིག་གཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྩག་པ་ནི་
དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ལ་བཀོད་ན་ཞེས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། བདུན་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་རང་བྱང་རྒྱུ་ལ་བཞག་ན་
ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བརྒྱད་པ་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་
འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པ་བས་སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་
བྱང་རྒྱུ་ལ་བཞག་ན་དེ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཚུ་ལ་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཚུ་ལ་
ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་སོ། ། བསྟོད་པ་ཆ་དགུ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཞག་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། འདི་ནི་རེ་ཞིག་བསྟོད་པའི་ཆ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། ། བཀུར་བ་ཡང་ཆ་དགུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་བཀུར་བ་དང་པོ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཞག་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི་དེ་
བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ལ་བཞག་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི་
དེ་བཞིན་དུ་རང་བྱང་རྒྱུ་ལ་བཞག་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་པ་ནི་
གཞན་ཡང་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་བརྩུང་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་
པར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་པས་སྤྲེགས་བམ་ལ་བྱིས་ནས་གཞན་ལ་བྱིན་པ་དང་། ཚུ་ལ་བཞིན་
དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་
ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱུ་ལ་གཉིས་སུ་སྦྱོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་
གཉིས་པར་སྦྱོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་འཛིན་པ་དང་
འཆད་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷ་པ་ནི་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་

པའི་དོན་གྱིས་ན་དོན་དེ་སྟོན་པས་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དུག་པ་ནི་ཡང་དོན་དང་ལྡན་ཡི་གེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་འཕེལ་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདུན་པ་ནི་ཡང་
ཕྱོགས་བརྩའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནམ་འཁོར་བར་དུ་བདེ་བའི་ཡོ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིམ་གྱོར་བྱས་པ་བས། འདི་། ། ཉིད་དོན་དང་། ཡི་གེ་མ་ཞོར་བར་འཆད་
ཅིང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་དེ་
རྣམས་ནི་འདི་ལས་ངེས་པར་འཁྲུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བརྒྱད་
པ་ནི་ཡང་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གཞལ་དུ་མེད་པར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བས་ལྟར་བཅོས་པ་ལས་བསྒྲིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་དུ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྦྱེད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཀུར་བའི་ཆ་དགུ་པ་ནི་
ཡང་འཛམ་གླུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཕྱོགས་བརྩའི་ཕྱོགས་རེ་རེའི་ཞིང་
གསུའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རི་སྟེད་ཡོད་པ་རྒྱུན་དུ་
ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པ་བས། སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་སྟེན་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་འཛིན་དུ་བརྩམས་ཅིང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་བཞག་པ་ནི་བསོད་
ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཀུར་བའི་ཆ་རྣམས་པ་དགུ་པོ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་བསྐྲགས་པའི་ཆ་རྣམས་པ་དགུ་པོ་བཟོད་པར་བྱའོ་དེ་ལ་བསྐྲགས་པའི་
ཆ་དང་པོ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་སྟེད་ཅིག་ཁོ་ན་ལ་ན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་དེ་སྟེད་ཅིག་ཁོ་ན་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་སྟེད་ཅིག་ཁོ་ན་དགུ་བཅོམ་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་སྟེད་ཁོ་ན་རང་བྱང་ཆུབ་ལ་
བཀོད་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷ་པ་ནི་ཡང་འཛམ་གླུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་
སྟེན་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་དག་པར་བཀོད་པ་བས། སེམས་ཅན་

གཅིག་གཅིག་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་བཀོད་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དུ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྟུག་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་བཞི་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་
བཀོད་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདུན་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་བཀོད་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བརྒྱད་པ་
ནི་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གཉིས་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་པ་དང་། རྟོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་བཀོད་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
བསྐྱུགས་པའི་ཆ་དགུ་པ་ནི། ཡང་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། རྟོགས་བཅུའི་རྟོགས་རེ་རེ་
ཞིང་གསྐྱའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དེ་རྣམས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྟུང་བ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོན་པ་བསྐྱུད་པ་རྣམས་ལ་
ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་བསྐྱུགས་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་
བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་དོན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆའི་མཆན་
ཉིད་ཡིན་གྱི། རིག་བྱེད་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་བཟོད་པ་ནི་བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་
ལྟར་དོན་བཟོད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆད་བྱེད་དང་བཞི་པའི་
ཨོ་ནི་བཀྱར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བཟོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་སྤྱི་ཆངས་པ་ནི་དམ་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བཀྱར་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན། འདིར་ནི་རི་སྐད་དུ་བཟོད་པའི་རྟོགས་
པའི་ཆ་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་ཆོག་གི་རིག་བྱེད་པ་ཡིན་
པར་ང་སྒྲ་སྟེ། མར་ལྟ་བུའི་ཆོག་རྗེས་སུ་བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་བསྐྱུགས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་སྒྲར་གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན། འདིར་
ནི་ཆ་དགུ་པའི་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་བསྐྱུགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆ་ནི་ཡན་ལག་སྟེ་ཆ་ཤས་ཞེས་
བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་གཞན། ། གྱི་སྤྱིང་གཞི་དེ་དང་དེ་དག་ལས། བཙམ་ལྟན་
འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟོད་ཅིང་

བཀྲར་ལ་བསྐྱགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་
འཐད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བསྟོད་པ་དང་བཀྲར་བ་
དང་། བསྐྱགས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
པས་ན། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་བྱད་པར་ཅན། ། དེ་ཡི་བྱེད་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་དམིགས་
མེད་རྣམ་པ་ཅན། ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོན་ཉིད་དོ། ། དཔེན་དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་
ཆོགས། ། རང་བཞིན་བྱ་བ་པའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན། ། ཐབས་བཅས་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། །
སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། ། ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། ། རྒྱུ་དང་འབྲིང་
དང་ཆེན་པོ་ཡི། ། བསྟོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། ། བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བསྟོ་བའི་བྱད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པ་འདི་ཉིད་རབ་ཅེས་བྱའོ། ། དམ་པ་ཞེས་
བྱའོ། ། གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རབ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱུན་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམ་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དང་། གཉིས་པ་མེད་པ་
ཉིད་གྱིས་ན་གཉིས་པ་དང་བྲལ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། ། དེ་ལ་དམ་པར་གྱུར་པར་རབ་
ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ཉིད་གྱིས་རབ་མཆོག་ཡིན་ནོ། ། གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཉམ་པ་མེད་པ་ཉིད་
གྱིས་སྐུལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ལྷག་པ་མེད་པས་གོང་ན་མེད་པ་སྟེ། ཆོག་བདུན་གྱིས་དེའི་བྱད་
པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པས་སོ། ། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་བྱེད་པ་ནི་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་རྒྱུར་གྱུར་པས་ན་མཉམ་པ་
མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ། མི་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པས་ན་མི་
མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་ཞེས་བྱའོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རང་དང་གཞན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཀྱི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ནི། ལྷགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱགས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་

བཅམས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་གནས་པའི་བར་གྱི་ཚུལ་སྤྲིམས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་དང་།
དེ་ཡོངས་སུ་བསྟུས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱས་པ་དང་། རྣམ་པར་
གྲོལ་བར་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ཏེ། རྗེས་
སུ་ཡི་རང་ཞིང་ཡོངས་སུ་བསྟོས་ནས་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ།
དངོས་པོ་དང་། དམིགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བ་དང་ལྷན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་སེམས་ནི་
ཟད་ཅིང་འགགས་ལ་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་
པོ་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པ་ལེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་དངོས་པོ་ནི་རིགས་སོ། ། དམིགས་པ་
ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སེམས་ནི་འདྲིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པའོ། ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། ། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི་
སེམས་པའོ། ། ཟད་པ་ནི་བསགས་པ་རྣམ་པར་འདིག་པས་སོ། ། འགགས་པ་ནི་རྒྱུ་གྱིས་
འདིག་པས་སོ། ། བྲལ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འདིག་པས་སོ། ། རྣམ་པར་གྱུར་པ་ནི་རྣམ་པར་
འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་འདིག་པས་སོ། ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པ་ནི།
སེམས་གང་གིས་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་། ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་གང་གསུངས་
བཞིན་ནོ། ། དཔེན་བའི་གནས་སུ་བསྟོས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བསོད་
ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མཛོན་པར་འདུ་བ་དེ་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པས་དཔེན་པར་ཤེས་ཏེ།
ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་དཔེན་པར་ཤེས་
ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དགེ་བའི་རྩ་བའི་
རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་རང་བཞིན་དྲན་པའི་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་
བ་རྣམས་རིགས་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་
བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐབས་ལ་
མཁས་པའི་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པ་ནི། འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་

དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཚན་མ་མེད་པའི་
ཡོངས་སུ་བསྡོམ་བ་ནི། ཁ་ཟས་དུག་དང་བཅས་པའི་དཔེས་མཚན་མའི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་བསྡོམ་བ་ནི། དུག་ཅན་བྱུག་རྩ་ཅན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། སངས་རྒྱུ་གྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བསྡོམ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་
དག་གིས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་ན་མེད་པས་མཁྱེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོངས་
སུ་བསྡོམ་བ་ནི། གཞན་ཡང་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་བར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་
གཟུགས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྡོམ་བ་ཡང་ཆུང་བྱ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་
དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཆུང་བྱ་ནི་དགོ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ནས་བརྒྱུ་མས་
ཏེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ། ལྟོང་
གསུམ་གྱི་ལྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དཔེས་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་བ་འདི་
བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་འོ། ། འབྲིང་ནི་ཡང་
དེ་སྟངས་ཅིག་ཁོ་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས། དག་བཙུག་པར་གྱུར་པ་ལ་བཀྱར་སྟེ་དང་། མཚོན་པ་
ལ་སོགས་པ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔེས། བསོད་ནམས་འདི་སྤྲུལ་བཞིན་དུ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་སྟེང་ཁོ་ན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་རེ་
རེས་མཚོན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔེས་མི་དམིགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་བའི་བསོད་ནམས་སྤྲུལ་
མ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོངས་སུ་བསྡོམ་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་
གིས། ། དགོ་བའི་རྩ་ལ་ཡི་རང་བ། ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་པ། ། སྒྲོམ་པ་ཡིན་པ་འདིར་
བཛོད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་
རབ་དུ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། ཐབས་ལ་མཁས་པས་མི་དམིགས་པའི་ཆུལ་དུ་དགོ་

བའི་ཚ་བ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པར་
བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་འབྱུང་
ཁུངས་དག་ནས་གསེར་གྱི་གར་བྱ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། ། ཡོངས་
སུ་བསྡོམས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་གསེར་མགར་གྱི་རྒྱན་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་དོ། ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་
བསོད་ནམས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་འཕྲོ་བ་ལོ། ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་པའི་ལམ་བཤད་
ཟིན་ཏོ། ། ། ། ཟག་པ་མེད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱང་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་
གྱི་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། ། ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་
བྱེད། ། ། ། ཆོས་རྣམས་དམིགས་པ་མེད་པར་ནི། ། གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། ། ཅས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་ན་སྤང་བར་བཁྱེད་པའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །
མཆོག་ཉིད་ནི་དཔུང་ལོང་མང་པོའི་དཔེས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་མེད་པར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་གྲོང་
ཁྱིམ་ཆེན་པོར་འགོ་བའི་རྒྱས་པ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ནི། གཟུགས་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་
བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་མེད་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་
ལྷ་འཇུག་ལས་འདས་པའི་བར་རྣམས་གང་ཡང་གཏོད་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གྲངས་སུ་འགོ་བའི་བར་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཉེ་བར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མིང་ཇི་ལྟ་བ་དང་མཆོན་མ་ཇི་ལྟར་
གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མིང་ནི་མིང་

དུ་བཏགས་པའོ། ། མཚན་མ་ནི་དེ་འདྲུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལོ། ། གཏོད་པ་ནི་གཏོད་པ་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་ལས་རིང་དུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་མི་དམིགས་པས་དེས་སོ་སོར་ཐོབ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། ། རྟོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི། གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཆེ་བ་
དང་རྒྱུད་བར་བྱེད་པ་བཀག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སངས་
རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་ཆེན་པོ་སྟབས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མངོན་པར་སྟབས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་དག་
པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རེ་ཞིག་འདིའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད་ལ། བསྐྱོག་པའི་རྒྱུའང་རྣམ་
པ་བཞིར་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། སངས་རྒྱུ་བསྟེན་དང་སྦྱིན་སོགས་དང་། ། ཐབས་
ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་པ། ། འདི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན། ། ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་རྒྱ་དག་
ནི། ། བདུད་ཀྱི་ཐིབས་ཀྱིས་ལོན་པ་དང་། ། ཟབ་པའི་ཆོས་ལ་མ་མོས་དང་། ། ལུང་པོ་ལ་སོགས་
མངོན་ཞེན་དང་། ། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཡོངས་ཟིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་
སངས་རྒྱུ་ལ་བསྟེན་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་བརྩའི་
འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱུ་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ནས་འདིར་འོངས་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡང་དག་པར་
སྟབས་པར་བྱེད་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གངས་མེད་
ཆད་མེད་དཔག་དུ་མེད་པར་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་སྦྱད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི། རབ་འབྱུར་འདི་ནི་རྣམ་པར་བྱེ་ནས་
ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་
ཀྱིས་ཐོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་ལས་ནི། རབ་འབྱུར་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་དག་གིས་རི་སྤྱིད་དུ། ཤེས་

རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱོམས་ལ། དེའང་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམས་པ་དག་ཀྱང་། །
ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ། དྲག་པ་དང་། རྩུན་མི་འཆད་པ་དང་། དུས་རིང་པོར་
བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཆེན་པོ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྟུག་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
ཉེ་བར་བསྟན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་དྲག་པ་ནི་ལྷག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། རྩུན་མི་
འཆད་པ་ནི་རྟག་ཏུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། སྟུག་བསལ་བ་ནི་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དེ་ཉེ་བར་
བསྟན་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ལས་བསྒྲོག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ལས་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་འདིརི་རྩུ་རྣམ་པ་བཞིའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བདུད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་།
ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྤྲིག་པའི་
གྲོགས་པོས་ཡོངས་སུ་བྱིན་པ་ནི་དེའི་རྩུ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པ་ཐོབ་པའི་རྩུ་གསུམ་དང་བསྒྲོག་པའི་རྩུ་བཤད་བྱིན་ཏོ། ། ། ། དེ་ལས་ཀྱང་རེ་ཞིག་
རྣམ་པར་དག་པ་སྒྱིར་བཅོད་དེ། དེ་ནས་བྱད་པར་གྱི་དོན་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་རྣམ་
པར་དག་པའི་སྒྱི་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། ། འབྲས་སུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། ། དག་པ་ཉིད་དེ་
གང་གི་ཕྱིར། ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་། ། གཅད་དུ་མེད་པས་དག་པར་བཅོད། ། ཅས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་སུ་རྣམ་
པར་དག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་དག་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེར་མེད་གཅད་
དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་སུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
གང་ཡིན་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་སུ་དེ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་
གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་
པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་སུ་བྱར་མེད་ཅས་བྱ་བ་ནི་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་གཉིས་
སུ་བྱར་མི་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དབྱེར་མེད་གཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ། དབྱེ་བ་ནི་མཆན་ཉིད་སྣ་ཆོགས་པ་ཉིད་དོ། ། གཅད་པ་ནི་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་ཡན་ལག་སོ་
སོར་བྱེད་པའོ། ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྱི་བཤད་བྱིན་ནས་བྱད་པར་བཅོད་པ་ནི། ཉོན་

མོངས་ཤེས་བྱ་ལ་མ་གསུམ་གྱི། ། ཉམས་ཕྱིར་སློབ་མ་བསེ་རུ་དང་། ། རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་དག་
པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་ཤིན་ཏུ་བ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉན་
མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྱག་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་དག་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་
བྱུང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེར་མེད་གཅད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་།
སེམས་ཅན་དང་། སྟོག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་
དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལོ། ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། མ་རིག་པ་
རྣམ་པར་དག་པས་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་དག་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
མཐའ་ནི་ཆའོ། ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། དུས་ཀྱི་མཐའོ། ། དེ་ལ་ཤེས་
བྱའི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོའི་མཐའ། ། ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉག་ཏུ་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་སྟེས་པས་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་ལས་བཀལ་བ་
དང་མཐའ་ལས་ཤིན་ཏུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། ། མཐའ་ལས་འདས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
བརྗེད་ལ། དེ་ལ་ཡོད་པས་ན་ཤིན་ཏུ་བའོ། ། དེའང་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་
དང་། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགུའི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་དུ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུར་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་བསྐྱོམས་པ་

ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡང་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཉེ་བར་བསྐྱོན་པའི་དོན་དུ་ཤིན་ཏུ་
ཞེས་སྒྲིག་ཏེ། འདི་ལྟར། ས་དབྱེ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ཀྱི་མ་ཡི། ། གཉེན་པོ་
ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ། ། སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལམ་
ཆུང་དུའི་ཆུང་དུའི་རྣམ་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་
དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆུང་དུའི་འབྲིང་ནི། རབ་འབྱོར་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་
པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་རྣམ་པར་དག་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པར་དག་པ་འོ། ། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི། འདས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ནི་ཟབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་
རིའི་བྱ་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར། རྣམ་པར་དག་པ་ཟབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་གི་འབྲིང་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སྣང་
བར་གྱུར་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་རོ། ། རྣམ་པར་དག་
པ་སྣང་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ནི། བཅོམ་
ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་རིའི་
བྱ་གཟུགས་ལ་འཕོ་བ་མེད་ཅིང་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་
པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེན་པོའི་འབྲིང་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། ཐོབ་པ་དང་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་

ཤིན་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་གསུངས་པ་དང་། གཞུགས་དང་ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི། བཙམ་ལྡན་འདས་
རྣམ་པར་དག་པ་ནི། མངོན་པར་མ་གྲུབ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱ་ཤིན་ཏུ་མངོན་པར་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞུགས་དང་ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། ལམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
བཙམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། གཞུགས་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་
ལམས་སྤྱི་བ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱ་ལམས་གསུམ་པོའི་རང་བཞིན་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་མི་སྤྱོད་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཇལ་བྱེད་དང་
གཞལ་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བཙམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་
འཆལ་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱ་ཆོས་རྣམས་། ། བཅས་པོ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞུགས་དང་ཆོར་བ་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ལ་ལྟན་ཀ་སྤངས་པ་ཡིས། ། ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དག ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
ལམས་གསུམ་གྱི། ། གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གལ་ཏེ་གཉིས་སྤྱུན་ཏུ་
རྟོག་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་གཉེན་པོ་ནི་རྩེ་རྩེ་རྩེ་
དུ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྤྲན་པར་ཡང་མི་བགྱིད་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་
རིའི་བྱ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཆོགས་ལ་
འབད་པས་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་སྤྲུམ་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་
དག་པ་ནི་ཆོས་འགའ་ཡོངས་སྤྱི་འཛིན་པར་མི་བགྱིད་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱ་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡོངས་སྤྱི་གཞུང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐོབ་
པའམ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྤྲུམ་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་གཉིས་
རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཐོབ་པ་མ་མཆིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་

པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཉེ་བར་གཟུང་ནས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བས་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ནས།
མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་། སློབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་དག་དང་། འདི་དང་གཞན་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས། སན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། བྱེད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང་། བསྟོད་
དང་བཀུར་དང་བསྐྱགས་པ་དང་། བསྟོད་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤྲ་མེད་
དག ། སྐབ་དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། བྱ་བ་འདི་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། ཅེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་
འདིར་འདས་ཟིན་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་
བཤད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པ་
བརྟུ་བྟུག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པར། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྟུག་ལ་གདམས་པར་བགྱེད། རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བགྱེད། །
ལེན་དུ་གཞུག་པར་བགྱེད། ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་བགྱེད། གཟེངས་བསྟོད་པར་བགྱེད། །
ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བགྱེད། དེས་པར་གཞུག་པར་བགྱེད། རབ་ཏུ་གནས་པར་བགྱེད་
ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དང་པོ་འདི་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བར་ཉེ་བར་སྟོན་
པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། བག་མེད་པ་རྣམས་ཆོས་འདི་
ལ་མོས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྫོངས་པ་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། བཅོན་པ་ཞན་པ་རྣམས་
སྟོབ་བྱེད་པ་དང་། ཞན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་མགྱ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་ལ་ངེས་པར་
སྟོར་བ་དང་། དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་བརྒྱད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
རིག་པར་བྱའོ། ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་མ་སྤངས་པར་རྣམ་པར་བཞག་པར། བརྟན་པ་རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་ཟབ་པ། འདི་ལྟར་
བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། འདི་ལྟར་རྟོག་གའི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། འདི་ལྟར་སྤྲ་བ། འདི་
ལྟར་ཞིབ་པ། འདི་ལྟར་བལྟ་དགའ་བ། འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་དགའ་བ། འདི་ལྟར་ག་
ནོམ་པ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་ལ་རྒྱས་པ་ཡོད་པ། འདི་ལྟར་མཁས་ཤིང་མཛུངས་པས་རིག་པར་
བྱ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལེན་པར་བྱེད་པ་སུ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་

གང་བཟོད་པ་དེ་ལ་སྒྲིལ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་དང་། སེམས་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་གི་ལས་འདས། ། པ་
ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་སྤྲུལ་བ་ཉིད་དང་། རིགས་ནས་བརྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་གྱི་
བར་དུ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། བལྟ་བར་བྱ་བ་དང་། མཐོང་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་མེད་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོག་གིས་ཀྱང་དོན་དེ་ཐོབ་པར་མི་རུས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་དགུ་པོ་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། ། ཆོག་བརྒྱུ་པ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། ། འདི་ལྟར་འདིར་ངི་ལྟར་
ཆོས་འགའ་ཡང་མ་བཤད་མ་བསྟན་མ་བཟོད་པ་དེ་ཁོ་ན་འདིར་ལེན་པར་བྱེད་པ་སྤྲུལ་མི་
འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། འབྲེལ་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ལས་ཆོག་གསུམ་པོ་
རྣམས་ཡིན་ནོ། ། བཀྱར་བའི་ཆ་ལྔ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཀློག་ཀློག་སྤྲུལ་བ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
སྤྱོད་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང་། འཆད་པ་དང་། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། གསལ་བར་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། རབ་དུ་དབྱེ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་དག་ཉིད་གྱི་
བསྟན་པ་གདུལ་བྱ་ངི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། དེའི་ཁར་འཇུག་པ་ལ་མཁས་
པའི་སྒོ་ནས་ཆོག་བཞི་པོ་རྣམས་རིམ་པ་ངི་ལྟ་བུ་བཞིན་རིག་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་སྤྱོད་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་གང་གིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཐོང་གི།
གཉིས་སུ་ནི་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། མཆན་མར་མ་ཡིན་མཆན་མ་མེད་པར་ཡང་མ་ཡིན།
འོང་བར་མ་ཡིན་འགོ་བར་མ་ཡིན་པ་དང་། བསལ་བར་མ་ཡིན་བཞག་པར་མ་ཡིན་པ་དང་།
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བར་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱེ་བར་མ་ཡིན་འགག་
པར་མ་ཡིན་པ་དང་། ལེན་པར་མ་ཡིན་འདོར་བར་མ་ཡིན་པ་དང་། གནས་པར་མ་ཡིན་མི་
གནས་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་མ་ཡིན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་མ་ཡིན་པ་དང་།
ལྷན་པར་མ་ཡིན་མི་ལྷན་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། བག་ཙམ་མ་ཡིན་བག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མ་
ཡིན་པ་དང་། ཆ་སོ་སོ་མ་ཡིན་ཆ་སོ་སོ་མ་ཡིན་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་ཆོས་
ཉིད་མ་ཡིན་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མ་ཡིན་

པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་བའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱེད་པ་པོ་དང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བཀག་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། འགྲོ་བ་
དང་འོང་བ་བཀག་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོ་དག་སེལ་བ་དང་། ལེན་པ་
དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དག་པན་ཚུན་གྱི་རང་བཞིན་ཉིད་དང་།
ཆོས་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་། ལྟ་བུས་བྱས་པའི་ལེན་པ་དང་། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་དོར་བ་མེད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཉོན་གྱི་གནས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་
དང་མི་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་བདེན་པ་དང་བརྟན་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོགས་པའི་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པ་མེད་པ་ལས་འདས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལ་ཉོན་ཐོས་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་དང་ཐམས་ཅད་
ཆང་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་། རིགས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཆར་བྱར་མེད་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་པན་ཚུན་ལམ་དང་
ལམ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལ་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་རོ་གཅིག་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་བྱང་པར་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཆོན་མར་
མ་ཡིན་མཆོན་མ་མེད་པར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་བྱང་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་ངེས་པར་བསྟན་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཆོག་བཤད་པ་མ་བྱས་
པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བཤད་པར་འོས་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་གཞུང་ཁྱི་བའི་སྒྲིན་སྤངས་པའི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་
ཉེ་བར་བསྟན་པར་སྤངས་མ་བསྐྱེད་དོ། ། ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས། ལམ་ཤེས་པའི་སྐབས་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་
དག་པའི་ལེའུ་ལྷོ་གཉིས་པའོ། ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་བཤད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་འཁོར་བ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་
གནས་པའི་དབང་དུ་མངོན་ནས། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། ། དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་
པ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་

ཕྱིན་པ་ནི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས་གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་དུ་འང་མི་དམིགས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། ཤེན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་དམིགས་པ་བཀག་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མི་
དམིགས་པ་འང་གང་གི་ཕྱིར། ཏུས་ནམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་
པར་འདོད། ། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཏུས་གསུམ་པའི་ཆོས་ནམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
བྱ་བའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱའམ་རིགས་ཀྱི་སྤ་
མོ་ཐབས་མི་མཁས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་
པར་བགྱིད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་འདོར་བར་འགྱུར། རིང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དང་བྱི་མའི་ཆེ་ལ་སྟོས་ནས་ཆོག་གཉིས་སོ། ། ཐབས་
མ་ཡིན་པ་འང་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཆན་མར་དམིགས་སྒྲོ་ནས། ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། རབ་འབྱོར་
མིང་ལས་ཀྱང་ཆགས་སོ། ། རབ་འབྱོར་མཆན་ལས་ཀྱང་ཆགས་སོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་
འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མཆན་མ་མེད་པ་མིང་མེད་པའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་
ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། ། ཡང་དག་དགེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད། ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་། ལེགས་པར་མཐར་ཐུང་
བའི་བར་ནི་ངོ་མཆར་རོ་ཞེས་བྱ་བས། ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཉི་ཆེ་བ་དང་བསྒྲིག་
པས་མཐར་ཐུག་པར་སོང་བ་དེ་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་ལེགས་པར་མཐར་ཐུང་བར་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི། གཞུགས་སོགས་སྤང་བོ་སྟོང་ཉིད་དང་། ། ཏུས་
གསུམ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ནམས་དང་། ། སྤྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ནམས་ལ། ། སྟོད་པའི་
འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལ། ཐབས་མི་མཁས་པས་དེ་གཞུགས་སྟོང་
ཞེས་བྱ་བར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ། འདས་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནམས་དང་། ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནམས་ནས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་སྟོད་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཆགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉེན་པོ་ནི།
སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་ལ་བར་འདྲིན་མེད། ། ཅེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རིའི་སྤ་ཐབས་

མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་འདི་སྟམ་དུ་གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་ཤེས་པར་མི་
འཇུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། བདག་གིས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད་ཐོབ་
པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
གསུངས་པ་ནི། ཀློག་ཀ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕྲེག་པ་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་
ཀྱི་བྱ་མོ་སེམས་སུ་ཤེས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཆགས་པ་དེ་དག་ལ་ཆགས་པར་
ཇུར་ན་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་སྟོང་པར་མི་རུས་སོ། ། དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་
བསྟོར་བར་མི་རུས་སོ། ། གཉེན་པོ་ནི། གཞན་དག་དེ་ལ་སྟུར་བྱེད་པ། དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་
འགོག་པས། ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་ང་རྒྱལ་བཀག་པ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་
པས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་། ། པའི་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་བྱེད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཀུན་དུ་སྟོངས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་ཁྱུ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཁྱུགས་པ་
རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ལན་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་སྐྱར་བར་
བྱའོ། ། གཞན་ཡང་། རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པ་སྤྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚན་མར་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་
པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་རྣམས་ནི་ཆགས་
པ་སྤྱ་མོ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་དག་ཆགས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར།
ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། ། དབེན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རབ་འབྱོར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ངེ་ལྟར་ན་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
གཅིག་པར་ནི། ། ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྟོང་བ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་
ལྟར་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཅིག་དུ་ཟད་དོ། ། ཆོས་

གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་དང་
ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་ཆགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་དོན་ཅན་
གྱི་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཟད་པ་ཉིད་ནི་གང་གི་ཕྱིར། ། མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་
ཡིས། ། དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བཤད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་
དང་། དེས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཀག་པས་ན་དེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་རྒྱ་ནི་
ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་ཤེས་ཕྱིར། ། དེ་ནི་བསམ་མི་བྱལ་
པར་འདོད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་
བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་འདིའི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་ཉིད་ཤེས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
སྟོན་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལྷགས་ལ། ། མི་
མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་པོ་དག ། རྣམ་པར་བྱེ་བ་མ་ལུས་པ། ། ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་
བྱ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་སྦྱོར་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། དེའང་རྣམ་པ་བཅུར་འཇུར་
བས་དེའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། ། དེ་མ་རྟོགས་དང་རབ་རྟོགས་དང་། །
དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ། ། སྦྱོད་པ་བཀག་པས་སྦྱོར་བ་དང་། ། མི་འཇུར་བྱེད་པོ་མིན་ཉིད་
དང་། ། སྦྱོར་བ་བཀག་པ་རྣམས་གསུམ་དང་། ། སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། ། འབྲས་
ཡོད་འདོད་པའི་དེ་དང་ནི། ། གཞན་ལ་རག་ལས་མིན་གང་དང་། ། སྤང་བ་རྣམ་བཤུན་ཤེས་
བྱེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། གལ་ཏེ་
གཟུགས་ལ་སྦྱོད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་སྦྱོད་པ་བཀག་པ་དང་། སྦྱོད་པ་དེ་རྗེས་སུ་གནང་
བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་
ཐུང་པོ་རྣམས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྦྱོད་པ་བཀག་པས་སྤྲ་མ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་
དེ་བཞིན་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་

པ་དང་མ་ཇོགས་པའི་སྒྱུར་བ་ནི། གཞན་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཇོགས་པ་
དང་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པའི་སྒྱུད་པ་བཀག་པ་ནི་སྤྲུལ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནམས་
ཀྱི། ། ཡོངས་སུ་མ་ཇོགས་པ་ཉིད་ལ་དེ་ནི་ཁོ་བོ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་ནི། ཡང་དེ་ནམས་ལ་མ་ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྒྱུད་པ་ནི་སྤྲུལ་བཞིན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྱུར་
བ་དེ་ནམས་མཁའའི་བསྟགས་པ་འཕྲུལ་བསྟགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བ་ཆོས་ཟབ་མོ་
འདི་བསྟན་པ་དང་མ་བསྟན་པ་དག་གིས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པར་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། རོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་ཆོག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་བསྟན་པ་ཉིད་དེར་འཕེལ་བའམ་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་ཡིན་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་ནི་མ་ཡིན་པའོ། ། བྱེད་པ་པོའི་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྱུར་བ་དེ་ནི་སྒྱུ་མའི་སྒྲིམ་བུ་བསྟགས་པ་འཕྲུ་
བསྟགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་དག་གིས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་སྒོ་བ་མེད་པ་དང་འདྲ་
བར་དེ་བསྟན་པ་དང་མ་བསྟན་པ་དག་གིས་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མེད་པར་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དུ་དཀའ་བའི་སྒྱུར་བ་ནི་དུ་དཀའ་བ་ནམས་པ་གསུམ་ཉིད་དོ། ། ཆེད་དུ་
དཀའ་བ་ཉིད་ནི་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་དག་དེ་ལ་སྒྱུར་
བར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་ནམས་མཁའ་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྱུར་བ་དུ་དཀའ་
བ་ཉིད་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། གང་དག་དེ་ལ་འབད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་ནམས་མཁའ་
བར་སྒྲུང་ལ་འདེགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ལས་དུ་དཀའ་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་དེ་གང་དག་དེ་ལ་ཚོལ་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐོབ་
པ་ཉིད་དོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོགས་བརྩའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་མཛད་ཀྱང་སེམས་
ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་འགྲིབ་པ་འཕྲུལ་གང་བ་མེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲས་བུ་ཡོད་
པའི་སྒྱུར་བ་ནི། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་དགེ་སྤྲོད་གཅིག་ཅེས་མིང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་ཉིད་བར་བཀོད་པས་འཁོར་གཞན་གང་ཡིན་པ་དག་གིས་ཀྱང་སྐལ་པ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་སྟོན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་གྱི་རྟེན་གྱིས་མི་

འགྲོ་བའི་སྒྱུར་བ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུང་བ་དང་། བསྐྱུབ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ནི། སྒྱུ་མ་དང་།
སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲུ་བར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་སྐྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་སེམས་པ་
དེ་ནི་བསམས་པ་ལྟར་མི་འགྲུབ་ཅིང་དུབ་པའི་སྐྱལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་བདུན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། མཉན་དུ་
ཆོགས་པ་དང་། འགལ་བ་དང་། རྒྱུན་དང་། མི་འཕྲོ་བཞེན་མེད་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་
པར་སྒྲུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་དྲིས་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལ་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དཔེའི་དོན་འཐད་པར་བྱས་པས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། སྒྱུར་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་བཟློང་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་མེད་པ། ། རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། རི་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲོམ་
སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་བདག་གིས་ཞེས་བྱ་བར་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། ། གཟུགས་ལ་
སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་ཅེས་གང་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཟློང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་བཟློང་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས་ན་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ལྟའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཕྱོགས་རེ་
རེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་སངས་
རྒྱས་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུར་ཆད་པ་དང་ལྷག་པ་མེད་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྟན་
པ་རྣམས་སེམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་པས་གང་གསུངས་པས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་
མ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཏོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཞན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་པོར་། །
དགོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་བཟློང་པ་དེ་ནི་དེའི་བསྟན་པ་
མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ། མ་འོངས་པ་བཟློང་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ། གྲངས་སྟོང་གི་
ངེས་པ་ནི་འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛེད་དུ་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་གྲངས་སྟོང་དུ་གྲགས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གཞན་སྐྱབ་པ་དང་དག་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་

ནོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་བདེན་
པ་ནམས། ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི། ། ཀུན་ཤེས་
ཚུལ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཏྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང་མི་ཏྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་
པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་འདས་ཞེས་བྱ་
བའམ་མ་ཡོངས་ཞེས་བྱ་བའམ་ད་ལྟར་བྱུང་ཞེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་
བར་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པ་ཅན་
བཀག་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི། གཞུགས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་གོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་
ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་གོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་མེད་
པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྣམ་པར་ཆོས་སྟོན་པར་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི། ། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གཞུགས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བརྒྱུ་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བ་བཀག་པའི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་རྣམ་མཁའ་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས་ཞེས་བྱ་བ་
ནས་བརྒྱུ་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྣམ་པ་
བཀག་པའི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི། རྣམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་གཞུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འདི་གོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་གང་

[illegible]

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགའ་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི། ཡང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས། ། ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེ་བའམ། འགག་པའམ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ། རྣམ་
པར་བྱང་བའམ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། དགེ་བའམ། མི་དགེ་བའམ། འདུས་བྱས་སམ།
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་དོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དགེ་བ་
ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ནི་ཆོས་གང་གིས་ཀྱང་གོས་
པ་མེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ཉུགས་དང་།
མཚན་མ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོབས་སུ་བྱེད་ཀྱང་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་མ་འབྲེལ་པས་མགོས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་རྗེས་
སུ་ཤེས་པ་ནི་གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་དེའང་རྣམ་པར་མི་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དངོས་པོ་ཤེས་པས་སོ། ། རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་
རྟོགས་པས་སོ། ། མི་དམིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་སུ་དམིགས་པས་སོ། ། དེ་ལྟར་སྟོང་ན་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མདོའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཉུག་མ་ཡིན་མི་ཉུག་
མིན། ། མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་དང་། ། མ་སྐྱེས་མ་འགག་ལ་སོགས་དང་། ། མཁའ་
འང་ཆགས་པ་སྤངས་པ་དང་། ། ཡོངས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་
མེད་དང་། ། གང་ཕྱིར་འདི་དོན་བརྗོད་པ་ཡིས། ། གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། ། དམིགས་
པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ནད་མི་འབྱུང་། ། ངན་སོང་ཆད་དང་འབྲས་བུ་
ནི། ། མདོན་དུ་བྱ་ལ་མི་རྟོག་ཉིད། ། མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་། ། དངོས་དང་མིང་དང་
གཉིས་པོ་ལ། ། ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི། ། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། ། ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་གསུམ་མོ། ། འདིས་ནི་

གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག ། རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བའི་འདི་དང་
ཞེས་བྱ་བ་ལ། རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་
པ་མ་ཡིན། སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུ་མས་ཏེ། འདས་པ་མ་ཡིན། མ་འོངས་
པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པའི་ཆོག་བཅུ་དགུས་ལྷགས་ལས་བསྒྲིག་
པའི་རིམ་པ་དང་པོ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཞི་
ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲ་དང་ལྡན་པ་དང་། ། ། བསྒྲིག་པའི་སྒྲ་དང་ལྡན་
པའི་ནམ་པ་ཅན་ཀྱི་ནམ་པ་རྟོག་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་འདི་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རབ་
འབྱོར་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཁམས་གསུམ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན།
ཐམས་ཅད་མཁྱེད་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། སེར་སྣ་འདོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
འདོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པས་བསྐྱུས་པ་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དག་གཏན་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་དང་། སོ་སའི་སྦྱེ་བོའི་ཆོས་ནམས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་སོ་སོར་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། འདོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན།
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། འདོར་བར་བྱེད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་
བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་གནས་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ངེས་པ་ནི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་སོ། ། མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཤིང་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་ཀྱང་གསུངས་པར་མཛད། སྟོན་པར་
མཛད། རྣམ་པར་འགྲེལ་བར་མཛད། རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མཛད། གསལ་བར་མཛད། ཡང་
དག་པར་འཆད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གསུམ་པ་ནམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་གཞན་གྱི་
དོན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དང་བཤད་པའི་ཆོས་དག་གི་རྒྱ་དེ་ཡིན་པར་
བརྟུན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོན་པ་དང་། འཆད་
པ་དང་། བརྟུན་པ་དང་། འདོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་དང་། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་།
སྒྲོས་པ་དང་། གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་གང་ལགས་པ་འདི་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་པའི་
ཆོག་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་
དང་། མིང་གི་ཆོགས་བསྟན་པ་དང་། ཆོག་དང་དག་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དོན་དེ་གཞན་
ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཉེ་བར་བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཆོས་འདི་ལ་མོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོན་དུ་ཉེ་
བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ཉིད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་མངོན་པར་ཞེན་
པར་བྱ་བ་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཞན་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་དང་།
བཙུན་པ་བར་མ་རྣམས་ལ་སྒྲོས་པའི་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་ལྷག་པ་
རྣམས་ལ་ཆོས་མཐའ་དག་ཡང་དག་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་བརྟུན་པར་བྱའོ། ། ཡང་ཅིའི་དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་ལོགས་ཤིག་པ་མེད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སྦྱང་
ཆོགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའོ་ཞེས་གསུངས་
པས་ན་འདི་ནི་གཞན་གཙོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་ཡང་
རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྦྱོ་
བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱུག་
བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་འོ། ། འདི་ག་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། ལམ་གཞན་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན། རིགས་དང་དབང་པོ་དང་ཆོགས་ཁྱད་ཞུགས་པར་འཇུག་བའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་
པར་འཇུག་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་། པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་
ཀྱི། རྟོགས་པའི་ཆད་འདི་ཅམ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་

བྱས་ན། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། ། སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། ། ཐབས་མ་ཡིན་
པས་རིང་བ་དང་། ། ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། ། མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་
དང་། ། སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་དང་། ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། ། དེ་འབྲུག་
ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། ། ཅེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི། འདིར་རྗེས་སུ་འདས་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་
པར་བལྟའོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་ལས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་སྐབས་སྦྱོད་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། ། ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། ། ཞེས་བྱ་
བ་གསུངས་སོ། ། དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ནི་གཞི་ཤེས་པའོ། ། བྱེ་བྲག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
གང་གི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟག་པར་འཛིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་
ཡིན་པས། ཀྱན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིར། ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། ། ཅེས་
གསུངས་ཏེ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གོ། ། དེ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྟེན་དུ་བྱས་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ལ་རྣམ་པ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་
པས་རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་
སྟེ། ། མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་བར། ། བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་། ། ལམ་ལ་དེ་ནི་བཅོ་ལྔར་
བཤད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞིའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། ། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་
བ་སྟེ། མི་རྟོག་དོན་ནི་དོན་མེད་དོན། ། ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་འདི་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་མཉམ་
པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟུག་བསྟུལ་བའི་མི་སྦྱོ་བའི་དོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་བདེན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། ། མཐའ་ལས་འདས་པ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོང་པའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་

ཚུལ་གྱིས་སོ། ། བརྗེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ནམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་མེད་པའི་ནམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མུ་སྟེགས་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་ནམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ལ།
གཞི་མེད་པའི་ནམ་པས་མིང་དང་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་
ཀྱིས་གཞི་ནི་རྒྱ་ལ་བརྗོད་དོ། ། དེ་ལ་མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤང་པོ་བཞིའོ། ། ལུས་
ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྟེ། དེ་གཉི་གའི་རྒྱ་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ནམ་མཁའི་ནམ་པས་
དབུགས་ཕྱིན་དང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཀུན་འབྱུང་གི་ནམ་པས་ཏེ། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་ནི་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་སྐད་ཅིག་མ་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟར་གྱི་འང་འགགས་པས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུགས་ཕྱིན་དང་རྒྱ་བ་དག་
དང་འདྲ་བར་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བརྗོད་དུ་
མེད་པའི་ནམ་པས་ནམ་པ་རྟོག་པ་དང་ནམ་པར་དབྱེད་པས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ནམ་པས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་ནམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་ལས་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མིང་མེད་པའི་ནམ་པས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་དམིགས་སུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟེན་གྱི་ནམ་པ་སྟེ། གཙུ་ཆེར་ཆེར་བ་ཉམས་སུ་ཐྱོང་བ་ནི་ཡང་སྲིད་
པ་འབྱུང་བའི་རྟེན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འགོག་པའི་། ། བདེན་པའི་ནམ་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། འགྲོ་བ་མེད་པའི་ནམ་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགོག་པའི་ནམ་པས་ཏེ། དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སོད་ནས་
ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་འགགས་པ་དེ་ནི་གང་དུ་འང་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་
འཕྲོགས་པའི་ནམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་བའི་ནམ་
པ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་གཟུང་བར་བྱ་བར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། ། མི་ཟད་པའི་
ནམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ཟད་ཅིང་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲ་ལོ་མ་པའི་
ནམ་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཤིན་ཏུ་ཟད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། ། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ནམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་དང་འགག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ནམ་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་

ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སུ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ལམ་འགག་པར་འགྱུར་
ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། ། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ནམ་པ་ནི་བཙེ་ལུ་ལས་བཞི་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་
སྐྱབ་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། ། གང་
གི་ཕྱིར་སྐྱེ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ལ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ནམ་པས། བྱེད་པ་པོ་
མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་གྱི་ནམ་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་
བྱེད་པ་པོ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཤེས་པ་པོ་མེད་པའི་ནམ་པས། ཤེས་པ་པོ་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པའི་ནམ་པ་སྟེ། མ་ལུས་པར་རྟོགས་པ་ནི་
རིགས་པ་སྟེ། ལམ་ནི་ཤེས་པ་པོའི་ནམ་པར་རྟོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཕྲོ་བ་
མེད་པའི་ནམ་པས། འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པའི་
ནམ་པ་སྟེ། ལམ་ནི་དམན་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་དག་སྤོང་བ་དང་
ལེན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སོ་སོར་རྟོགས་པ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་སོ། ། འདུལ་བ་མེད་པའི་ནམ་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ནམ་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་
པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་
བས་སོ། ། ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པའོ། ། གང་གི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ནི་
ནམ་པ་ལྗེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཇི་ལམ་གྱི་ནམ་པས་ཇི་ལམ་མཐོང་བ་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྐྱབ་བརྟན་གྱི་ནམ་པས་སྐྱབ་བརྟན་བརྗོད་པ་དམིགས་སུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཇིག་ཡོར་གྱི་ནམ་པས་གཟུགས་བརྟན་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྤྲིག་
རྒྱུའི་ནམ་པས་རྒྱ་འབབ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྐྱེ་མའི་ནམ་པས་མཆོན་མ་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགག་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་།
རང་བཞིན་གྱིས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་ལྡེ་པོ་འདི་དག་ཇི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དང་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་

བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོའི་མཐོང་བའི་ལམ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དྲུག་སྟོང་བས་རབ་དུ་བྱེ་བ་
ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོང་བས་གང་
གསུངས་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོང་
བས་གང་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོང་བས་
གང་གསུངས་པ་ནི། གོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པས་ནམ་མཁའ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། ། གཟུགས་། ། ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་
བས་གང་གསུངས་པ་ནི། སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པས་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཅོམ་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་རོ་ཕྱོད་བར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྟོང་བས་གང་གསུངས་པ་ནི། སྒྲོམ་སེམས་མེད་པའི་རྣམ་པས་སྒྲོམ་སེམས་
ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་སྟོང་བས་གང་གསུངས་པ་ནི། མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པས་རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་ཟེན་
ཏོ། ། ། ། ། ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ནི་དོན་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་ལོ། ། དོན་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
བྱང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་རྩ་ཡིན་ལ།
སྒྲུག་བསྐྱེལ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར། རྩ་དང་ལམ་
དང་སྒྲུག་བསྐྱེལ་དང་། ། འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན། ། དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་
ནི། ། ལྷ་དང་བརྩ་དྲུག་ཅེས་བསྒྲགས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཀྱུས་
མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྩ་ནི་འདུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེང་པ་
ཡང་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་འདུན་པའི་གཉེན་པོར་གང་གསུངས་པ་ནི། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པས་འདོད་ཆགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
བྱེད་འདོད་པའི་དངོས་པོའི་བསམ་པ་ནི་བསམ་པ་ཡིན་པས་ན། འདུན་པའི་སྐྱབས་སུ་འདོད་

ཆགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་
གཉེན་པོར་གང་གསུངས་པ་ནི། གནས་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་འདུག་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པས་འདུན་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེ་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། ། འདི་དག་ནི་དངོས་པོ་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉེན་པོར་གང་གསུངས་
པ་ནི། ཞི་བའི་རྣམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་གཙོ་བོ་ལྟེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། ། ཀུན་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་མུག་ཀུན་
འབྱུང་བའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་གཉེན་པོར་གང་གསུངས་པ་ནི། འདོད་
ཆགས་མེད་པའི་རྣམ་པས་འདོད་ཆགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེ་སྤང་མེད་པའི་
རྣམ་པས་ཞེ་སྤང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉི་མུག་མེད་པའི་རྣམ་པས་མི་ཤེས་པའི་སྤྲོ་
བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རབ་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་གཉེན་པོར་གང་གསུངས་པ་
ནི། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། ། རྒྱུན་ནི་སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འཇིག་ཆོགས་སུ་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་མེད་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་རྣམ་
པས་སེམས་ཅན་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། སེམས་ཅན་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱ་
གང་ཡིན་པ་འདུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གང་ཡིན་པ་
འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་མུག་དང་། རབ་དུ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་ཀུན་དུ་རྟོགས་པ་
དང་། རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། གསུམ་དང་། གསུམ་དང་།
གཅིག་དང་། གཅིག་སྟེ། རྣམ་པ་བརྒྱུད་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། ། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བདུན་གྱི། ། དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཚད་

མེད་པའི་རྣམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ནས་ལྷང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ལྷོག་པའི་ཕྱོགས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། སེམས་ཅན་ཆད་
མེད་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་དེ་ནི་འཁོར་བ་དང་
ཟྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། མཐའ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་
པས་འཁོར་བ་དང་ཟྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གཉིས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རིགས་ནི་ཐ་མི་དད་པའི་རྣམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐ་དད་པ་མེད་པ་ནི་ཡང་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་
མེད་པའི་རྣམ་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱོག་ན་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པར་འགྱུར་
བས་མ་ལུས་པར་གཏོགས་པའི་རིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། སྐབ་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
རྣམ་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྟོགས་པར་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་རྟོག་
པར་བྱེད་པས་ན་སྐབ་པ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། ། ཡང་ངེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་བྱ་བའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མེད་ཅེ་ན། གཞལ་དུ་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆད་མ་དམིགས་སུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་ཡང་བ་དང་མ་ཐོབ་པ་ལ་
དམན་པ་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་ངེས་པར་འགྱུར་བ་
ནི། ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། རྟོགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟར་མ་ཆགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ངེས་
པར་འབྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ཆད་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ།
ཆགས་པ་མེད་པའི་བར་འདི་རྣམས་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་
སྐབས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་
སྐབས་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་པ་དང་།
སྐབ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སྐབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་དང་། གཉིས་དང་། གཉིས་དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་སྟེ། དེ་

ལྷན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
བདེན་པ་ལེ་རྣམ་པ་ལྟེང་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་འཛིག་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་འཛིག་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ལྟན་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟག་པར་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་རྣམས་ལ་མི་བེ་བར་
བྱེད་ཅི་ལོག་པའི་མཆན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟེན་པར་བྱེད་པའི་བདག་དང་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་བདག་མ་ཡིན་
པས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། བདག་མེད་པ་དེ་ཉིད་ནི་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མཆན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་རྣམས་ནི་འགོག་
པའི་མཆན་ཉིད་བདུན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམ་པ་
བཞི་དང་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ། འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཟོད་
པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་འགོག་པ་ལྟ་ལས་གང་གི་ཕྱིར་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ལ་སོགས་པའི་དངོས་
པོའི་དབྱེ་བས། དངོས་པོ་འགོག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། བླ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པས་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ཕྱིའི་
ཆོས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། ། པས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་
གཉིན་པོར་བཏགས་པ་འགོག་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། ། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་འགོག་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་སུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བའི་གཉིན་པོར་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། སྟོང་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འགོག་པ་ནི། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་

ཏེ། འདིའི་དབྱིབས་སུ་བཀོད་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རོན་དམ་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་འགོག་པ་ནི། རོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་རོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་སུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་པར་ནི་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུབ་པ་
མེད་པའི་རོན་གྱིས་སོ། ། འདུས་བྱས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འགོག་པ་ནི། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་
སྟེ། འདུས་བྱས་ནི་བསྐྱེད་ཆེ་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདུས་མ་བྱས་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་འགོག་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་
ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་བསྐྱེད་ཆེ་ལ་
སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
འགོག་པ་ནི། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་གྱིས་
ན་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་རྩ་མཆན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དང་
འདྲ་བར་འཁོར་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་འགོག་པ་ནི། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་དབྱུས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྟོགས་པ་ལ་མང་དུ་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དོར་བ་མེད་པར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་དེ་འགོག་པ་ཡང་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་གཟིངས་དང་འདྲ་བ་
ཉིད་གྱིས་སྤངས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱེད་པ་པོའི་འགོག་པ་ནི། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པས། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་ནི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དུལ་
དུ་འབྱུལ་པ་འགོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་བཏགས་པར་འབྱུལ་པ་འགོག་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ཆོས་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་

ཡིན་ཏེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་པ་འགོག་པ་ནི་
རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ནི་གཞུགས་སུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་འདུས་པའི་ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཏུས་སུ་འཁྲུལ་པ་འགོག་པ་ཡང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ཏུས་གསུམ་ལ་ཏུས་གསུམ་པོ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ། ཏུས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལྷ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་འགོག་པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་རབ་འབྱོར་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་
མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་དག་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། གྱ་
འོམ་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འགོག་པ་གང་ཡིན་
པ་། ། བྱང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཇི་ལྟར་ཞི་བ་ཡིན་པ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམ་པ་
བརྒྱད་དང་བྲལ་བས་དང་། ཇི་ལྟར་གྱ་འོམ་པ་ཡིན་པར་བཞིན་གྱིས་དང་། ཇི་ལྟར་དེས་པར་
འབྱུང་བ་འཁྲུལ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་བསལ་བས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དངོས་པོ་
མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུམ་དང་། བརྒྱད་དང་། གཅིག་
དང་། གསུམ་དང་གཅིག་སྟེ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་
པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་རྣམ་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པ་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
དེ་བས་ན། ཀུན་མཐུན་ཉིད་གསུམ་བྱེ་བྲག་གི། ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་མཐུན་པ། ། དྲན་པ་
ཉེར་གཞག་ནས་གཞུང་སྟེ། ། ཐ་མ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པའི་བར། ། སློབ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དང་། ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ། ། སུམ་ཅུ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་བཞི། ། སུམ་ཅུ་ཙུ་
དགུ་དག་དུ་བཞེད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་
མཐུན་པར། ། ཀུན་མཐུན་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་ན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་ལམ་གྱི་

བདེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
གྱི་ལམ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་ལམ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་ལམ་དང་།
དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་ལམ་རྣམ་པ་བདུན་ལས་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་
དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ནི། དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པའི་རྣམ་པས། ལུས་དང་། ཆོར་བ་དང་།
སེམས་དང་། ཆོས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ལུས་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཚེ་ལ་བའི་ལམ་ཡང་དག་པར་
སྦྱང་པ་བཞི་ནི། ཡང་དག་པར་སྦྱང་བའི་རྣམ་པས་དག་བ་དང་། མི་དག་བའི་ཆོས་དམིགས་
སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་
དེས་བཙུན་འགྲུས་ཚུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ལམ་རྩ་འཕྱུལ་གྱི་
རྟེན་པ་ནི། རྩ་འཕྱུལ་གྱི་རྟེན་པའི་རྣམ་པས་འདུན་པ་ཡང་བཙུན་འགྲུས་དང་སེམས་དང་
དཔྱེད་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་
སུ་སྦྱངས་པ་ནི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དེས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དབང་པོ་རྣམས་ནི།
དབང་པོའི་རྣམ་པས་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་བྱ་བ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པ་ན་དེས་འཕགས་པའི་
ལམ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པ་རྩོ་བར་གྱུར་བ་དང་ཆེ་མོ་ལ་སྦྱོར་བའི་
ཕྱིར་རོ། ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོབས་རྣམས་ནི། སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པས་
སྟོབས་ལྡན་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དབང་ཐོབ་པ་
ནི་དེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེས་དང་པོར་དེ་ཁོ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། ལམ་གྱི་རྣམ་པས་རབ་འབྱོར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་

ལག་བརྒྱད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་དེས་
བསྐྱེམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉེན་མོངས་པ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཚུགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ནི་འདི་
ཡིན་ནོ། ། དེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་དང་། ཚུལ་བའི་ལམ་དང་། ། །
ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་།
མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་བྲེལ་བའི་ལམ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་
དག་པར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ལམ་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ།
བཞི་དང་བཞི་དང་ལྷ་དང་ལྷ་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་དེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་
པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་རྣམ་པ་
དུག་ལས་གཉེན་པོའི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལྟ་བུས་བྱས་པའི་གཉེན་པོའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི།
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ལྟ་བུས་བྱས་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་མཚན་མ་མེད་པ་ནི། མཚན་མ་
མེད་པའི་རྣམ་པས་རྟོག་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཁམས་གསུམ་པ་ལ་སྟོན་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་སྟོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པས་བསྐྱེམ་
ལ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྟོང་པ་དང་བདག་
མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། ། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་
བསྐྱེལ་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོན་པ་མེད་པའོ། ། འགོག་པ་དང་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྟོ་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་འགོག་པ་དང་། མཚན་
མའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གིས་བསལ་བ་ནི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་
པ་ཡིས། ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ནི། དངོས་པོའི་མཚན་མ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། ། སྤྱུལ་བའི་ལམ་
རྣམ་པ་གཉིས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཤེག་པ་ནི་བདག་ཉིད་སོ་སོར་བསམ་
གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོ་མས་པར་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་

མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། གང་གིས་གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་
ནམས་ལ་ཞེས་བཤད་པའོ། ། གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནམ་པར་བཤེག་པ་ནི་བདག་ཉིད་སོ་སོར་
དེ་བཞིན་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། གང་གི་སྤང་གཞུགས་མེད་
པར་འདུ་ཤེས་ཤིང་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ནམས་ལ་བལྟའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་
སྤྱལ་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་གཉིས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། སྤྱལ་པ་ལ་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱག་པའི་གཞུགས་སྤྱལ་པ་ལ་འབད་པ་དང་། མི་
སྤྱག་པའི་གཞུགས་སྤྱལ་པ་མི་མཐུན་པའོ། ། དེའི་གཉེན་པོར་སྤྱག་པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་ལུས་
ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིས་
སོ་སོར་སྤྱག་པའི་གཞུགས་ནམས་ལ་པན་ཚུན་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་པན་ཚུན་འབྲེལ་པའི་
འདུ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་པན་ཚུན་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་ཐོབ་པས་ངེ་ལྟར་འདོད་པར་
གཞུགས་ལ་སྤྱག་པར་མོས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་པའི་ལམ་ནམ་པ་གཉིས་ལས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་ནི་གཞུགས་མེད་
པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནམ་པ་བཞིའོ། ། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོར་བ་
འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་དང་།
གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཅན་རང་གི་དོན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྟ་སྟེ་བརྒྱུད་དུ་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་འདི་ནམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནམ་
པས་ནམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱུད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མཐར་ཁྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲུ་ནི་མཐར་
ཁྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲུའི་ནམ་པས། མཐར་ཁྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་དགྲུ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པའི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་དགྲུ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས། ། འདས་པའི་ལམ་ཁྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྤོང་པའི་
བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བདེན་པ་ནམ་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་ནམ་པས།
ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་
འབྱུང་ནི་འདིར་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་འབྱུང་བའོ། ། འགོག་པ་ནི་དེ་དང་བྲལ་བའོ། ། སངས་རྒྱས་

གྱི་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བཅུ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་
གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། རབ་འབྱོར་སེར་སྣ་ལ་
སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཅུ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་
ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་དུས་བྱིས་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། ། འདི་རྣམས་གཉེན་པོའི་ལམ་དང་། སྤྱུལ་
པའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ལམ་དང་། སྤོང་བའི་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་གསུམ་དང་གསུམ་དང་ལྔ་དང་དགུ་དང་བཞི་དང་བཅུ་སྟེ། ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ལ་
བཞེན་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བཞི་གསུངས་པ་ནི་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་གྱི་ལམ་ནི་ཤིན་དུ་ལུ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཅིག་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་
ཀྱང་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ལམ་འདིའི་བྱུང་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པས་དབྱེ་བ་བཅོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། སྟོབས་བཅུའི་རྣམ་པས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་
རྣམས་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པས་ལམ་
གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁུམ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་རྣམ་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་
ཤེས་ཆགས་པ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཆོས་གྱི་
མཚན་ཉིད་དང་། ཡུལ་གྱི་སྐད་རྣམས་དང་། ཆོས་རབ་དུ་དབྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་
ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པའི་རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་པས་ན་ཆགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་
ཤེས་བྱའི་སྐབས་པ་སྤངས་པས་ཐོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། སངས་རྒྱས་
གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་
དག་པར་འདས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དེ་དང་དེ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་གང་
དང་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་

ལས་ཇི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་དག་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་གོང་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་རྒྱ་བ་ན།
རེས་འགའ་སྒང་པོ་ཆེ་གཏུམ་པོ་ལམ་རྟ་མི་སྟུན་པ་ལམ། བ་ལང་མི་སྟུན་པ་དང་། བྱི་མི་སྟུན་པ་
དང་ལྟན་ཅིག་འགོ་བ་དང་། ཚང་ཚིང་དང་ཚེར་མའི་འོབས་སུ་འགོ་བའམ། སྟུལ་ནག་པོ་རྒྱ་
པ་གཉིས་ཀྱིས་བརྩིས་པ་ལམ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་གང་ན་བུད་མེད་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་རིགས་པ་
མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པས་མགོན་དུ་བོས་པས་བྱིས་དུ་འཇུག་པ་དང་། དགོན་པ་ལམ་ཡང་ན་
ལམ་བྱང་པོ་ནས་ལམ་གོལ་བར་འགོ་བའམ། རྒྱན་པོ་ལམ་ཆོམ་པོ་པ་དང་། སེང་གེ་དང་། སྟག་
དང་། གཞན་གྱི་ཆུང་མ་དང་ལྟན་ཅིག་འགོ་བ་སྟེ། དག་བཅོམ་པའི་འཁྱལ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མང་འོ། །
གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་རེས་འགའ་དགོན་པར་ནགས་ཁོད་སྟག་པོར་རྒྱ་བ་ན་ལམ་ལས་
ཉམས་ནས་ཁང་པ་སྟོང་པར་སྒྲིའབྱིན་ཅིང་དབྱངས་རྩེས་སུ་སྒྲོགས་ལ་སྒྲ་ཆེན་པོས་འབོད་
པ་ལམ། བག་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟ་གད་ཆེན་པོ་དགོད་པ་དང་།
སོ་འཆོགས་བྱེད་པ་ལམ། སྟག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་དང་
མཐུན་པར་དག་བཅོམ་པའི་ཅ་ཅོད་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་མང་འོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་བྱ་ན་པ་ཉམས་པ་མི་མང་འཕྱེ། ཉོན་
མོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། གསུངས་པ་རྩེས་སུ་བྱན་པའི་བྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ནི་སྤང་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་མཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་འགྱུར་
ཞིང་སྤང་པོ་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་ཞི་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་འགྱུར་གྱི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་ནི་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མང་འཕྱེ། མཆོག་དུ་བཏང་སྟོམས་པས་བཞུགས་
པའི་བྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ནི་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་མཉམ་པར་བཞག་པ་
ཡིན་གྱི་ལྡང་བ་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་གནས་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་མི་མང་འོ། ། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ནི་
སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་
མང་འོ། ། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་མ་

ཐོབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་འདུན་པ་ལས་ཀྱང་ཉམས་ཤིང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། ཏན་པ་
དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི། ཉམས་
པའི་རྣམ་པ་འདི་དྲུག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མི་མང་འོ། ། གཞན་ཡང་དགྲ་བཙམ་པ་ནི་ལན་
འགའ་ལུས་ཀྱི་ལས་དགེ་བ་ལ་འཇུག་ལ། ལན་འགའ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་འོ། ། ངག་དང་
ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་ལས་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་ཡེ་
ཤེས་སྡོན་དུ་འགོ་བཙུག་དང་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་འགོ་བཙུག་ཀྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལས་མི་
མང་འོ། ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་སྡོན་དུ་འགོ་བཙུག་འོ། ། ཡེ་
ཤེས་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའོ། ། གཞན་ཡང་དགྲ་བཙམ་པ་ནི་གང་
གིས་འདིའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་ཆགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ། དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་
བཙལ་བ་ཙམ་ལས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། གང་གིས་འདིའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་ཐོགས་པ་
མེད་པར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བཙལ་བ་
ཙམ་གྱིས་དུས་གསུམ་པའི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་བཙོ་
བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་བྱུང་གི་རྣམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་ཐུགས་
སུ་ཚུད་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། །
བཙམ་ལྟན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ། །
རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་རྣམས་རི་ལྟར་
རབ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། འདི་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་དེ་
རྣམས་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་རང་བྱུང་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གང་གི་དོན་དུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བརྩ་

དང་བཞི་དང་བཞི་དང་བཅོ་བརྒྱད་དང་གཅིག་དང་གཅིག་དང་གཅིག་སྟེ། རྣམས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་སྐྱམ་ཅུ་ཙུ་དགུར་བཤད་པ་ནི་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། ། བཙུ་བྱག་ལས་
གཞན་ངི་མེད་པའི། ། རྣམ་པ་གཞན་མེད་ཅེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་
ཅམ་གྱི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །
རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། ། རྣམ་པ་
ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་པོ་ཚྭ་པ་ཉིད་ན་མཚན་ཉིད་བརྗོད་ཟིན་མ་ཡིན་
ནམ། ། དངོས་པོར། རྣམ་པར་གནས་པའི་དམིགས་པ་ཡར། ། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དེ། ། དེ་ཡང་དགེ་ལ་སོགས་པ་ཡིན། ། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོག་པ་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པས་བརྗོད་ཟིན་པ་དེས་ན་འདིར་རྣམ་པ་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡང་འདུག་
པར་མི་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་དབྱེ་བས་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཟག་པ་དང་བཅས་པས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་
རྒྱུ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པ་རྣམས་
བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་སྦྱོར་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྦྱོར་བའི་རྟེན་སྦྱོར་བ་པོ་
བརྗོད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འདི་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་པོ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གང་ཞེ་ན།
སངས་རྒྱུ་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟེ་བྱས། ། དེ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱུན། དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་
མགོན་བཅས་པ། ། འདི་མཉན་པ་ཡི་སྟོན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་རི་སྐད་དུ། སྟོན་གྱི་རྒྱལ་
བ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་དགེ་
བའི་ཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉན་པའི་
སྟོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། ལེན་པ་དང་། འཇིན་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། ཀུན་
ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་

སྒྱུར་བའི་ཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུན་དང་ཀུན་འཛི་དང་། །
སྒྱུན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྒྱུད་པ། ལེན་དང་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཡི། ། སྒྲོད་དུ་དམ་པ་
རྣམས་བཞེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
ཁྱབ་བྱས་པ་དང་། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གི་སྒྱུད་པ་དང་ལུན་པ་ནི་ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲོད་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་ལས་བསྐྱོད་པ་མི་མོས་པ་
དང་ཡོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི། བཙུན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཤིན་
དུ་ཟབ་པོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཟབ་པ་ནི་མོས་པ་ཙམ་མེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་
དང་། དེ་ཡོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ལོག་པར་བྱེད་པའི་ཉེས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
དོན་གྱིས་སོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དག་
གིས་པན་ཚུན་ངེས་པར་སྐྱེས་པ་དང་རབ་དུ་བྱེ་བ་དག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལས་
འདའ་བར་འདོད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལ་སྒྱུར་བ་སྒྱུབ་པར་ཉེ་བར་
བསྟན་པས་སྒྱུར་བ་བསྟན་པ་ཉེ་བར་དགོད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་མངོན་
པར་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
གྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་དེའི་རྒྱའི་དངོས་པོ་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
བདག་ཉིད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ངེས་པར་སྐྱེས་པ་དང་རབ་དུ་བྱེ་བར་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། །
ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་ཉེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་། འདུན་པ་ཞན་པའི་
ཉེས་པ་བསལ་བའི་བྱིར་ལེགས་པར་རབ་དུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུང་གིག་ཅེས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། སྒྱུར་བ་ཡང་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་བྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་བྱིར། །
དེ་ལ་སྒྱུར་བ་བཀག་པའི་བྱིར། ། དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་བྱིར། ། དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་
དགའ་བའི་བྱིར། ། དེ་དག་ཆད་ནི་མེད་བྱིར་དང་། ། ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་བྱིར། །
ལུང་བསྟན་བྱིར་མི་ལྟོག་ཉིད་དང་། ། ངེས་འབྱུང་བར་ཆད་མེད་བཅས་དང་། ། བྱང་ཚུབ་ཉི་
དང་ལྷུར་བ་དང་། ། གཞན་དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་བྱིར། ། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་། ། སོགས་

མི་མཐོང་། ། གཞུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱལ་མི་མཐོང་། ། གཞུགས་སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་
དང་། ། དེ་ཡི་ངོ་བོར་ནམ་མཁོ་ཉིད། ། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་དང་། ། དེ་ནི་དག་པ་
མཚམས་དང་བཅས། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ། དེ་ལ་གཞུགས་
ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་གང་གི་ཆོ་གཞུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཆོ་གཞུགས་
ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་གནས་པ་བཀག་པས་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་བརྗེས་སུ་གནས་པ་དང་། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ལ་གནས་པར་བྱ་བ་དང་གང་ལ་སྦྱོར་བར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞུགས་ལ་
སོགས་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མི་སྦྱོར་བ་ཉིད་སྦྱོར་
བ་ཡིན་པ་ནི། ཡང་གཞུགས་ལ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། གང་གི་ཆོ་གཞུགས་ལ་མི་སྦྱོར་བ་དེའི་
ཆོ་གཞུགས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཉིད་
ལ་མི་སྦྱོར་བ་དེའི་ཆོ་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བྱི་མཐའ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཟབ་
པའི་སྦྱོར་བ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་པ་མི་དམིགས་
པའི་དོན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་པ་ཉིད་
དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་
གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོག་པ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆད་མེད་པའི་སྦྱོར་
བ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་ནམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དེ་ཆད་མེད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་འང་རྒྱུ་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཞུགས་ཟབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞུགས་གཏིང་དཔག་དཀའ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞུགས་ཆད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལ་སྦྱོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་གྱི་
སྦྱོད་པ་གསུམ་པོ་བཀག་པས་དེའི་སྦྱོད་པ་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཟུགས་ཀྱི་ཟབ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་།
ཆད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
བར་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེའི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཟབ་མོར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ལུན་
མོང་མ་ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། སླ་ན་མེད་པ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དབང་དུ་མངོན་
ནས་ཟབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་བ་གསུམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཆོགས་ཆེན་པོ་སྒྱུ་བས་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྱུར་བ་གསུངས་པ་ནི་ལས་དང་པོ་པ་དག་ནི་ཟབ་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ན་དང་ང་བར་འཁྱར་ཏེ། དང་པོར་སྒྲག་པ་སྒྱུ་བས་སོ། ། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ན་ཀུན་ཏུ་སྒྲག་པར་འཁྱར་ཏེ། དེ་ལྟག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ན་ཀུན་ཏུ་སྒྲག་པས་ཟིན་པར་འཁྱར་ཏེ། དར་ངེས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྣོད་མ་ཡིན་
པར་ཁྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མདུན་དུ་དེ་བཞིན་པར་རྗེས་སུ་གནང་བ་
ཞེས་བྱ་བས་ཡིན་ནོ། ། ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་དེ་ལ་མི་དང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་
བ་དང་ལྟན་པ་མི་ལམ་གྱི་ནང་ན་ཡང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་རྣམས་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་གམ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་ལུང་བསྟན་པར་འཁྱར་རོ་ཞེས་བྱ་
བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་རང་ཉིད་བྱང་བ་དེ་འཛིན་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་པར་འབྱུང་
བའི་སྒྱུར་བ་ནི་སྒྱུས་བྱ་འབྲོག་དགོན་པ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་ཞིག་ན་གནས་པའི་
དཔེས་པར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་ལས་འདས་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
པར་ཆད་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་སྒྱུས་བྱ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགོ་བའི་དཔེས་ཉེ་བར་ཁྱུར་། ། ན་
རྟག་ཏུ་མཆན་མའི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའི་དོན་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ཉེ་བར་སྒྱུར་བ་ནི་ཅི་ཤིང་གི་ལོ་མ་དང་འདབ་མ་
ལྟགས་པའི་དཔེས་རྟེན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གསེར་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོར་བསྟན་པས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷན་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་བྱད་མེད་སྤྲུམ་
མ་བཅར་ཉེ་བའི་དཔེས་རྟེན་པ་སྤྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལྷན་དུ་མངོན་པར་

འབྲུག་པར་སྟོན་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྒྱུར་བ་ནི། འདིར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ནི་སྒྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་དང་། སྒྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་བདེ་བའི་ཕྱིར་
ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལ་བསྐྱོར་ལ་
གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་གཉི་གའི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
སྒྱབ་པ་ལ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ཡིན་ནོ། ། འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་
ནི་ངི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། གཞུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་འཕེལ་
བ་དང་། འགྲིབ་པར་མཐོང་བ་བཀག་པས་དེས་བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་འགྱུར་བ་རྗེས་
སུ་གནང་བས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་ནི།
ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བ་དང་།
དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དག་དང་།
འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་དང་། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་བཀག་པས་སྒྲ་མ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ངེས་པར་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རྣམ་པའི་འདུ་ཤེས་འགོག་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་པའི་རྣམ་པར་འདུ་ཤེས་པ་བཀག་པས་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་གཞུགས་དང་གཞུགས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དུ་མི་རྟོག་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་དེའི་མཚན་མ་དང་དེའི་རང་
བཞིན་དུ་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དོན་ཅན་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞུགས་ལ་སོགས་
པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་རྟོག་པར་རྗེས་སུ་འཐད་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྱུན་པའི་སྒྱུར་བ་ནི། ལྷན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་སྒྲ་མ་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་

པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་པོ་ལོ། ། ཆོས་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་པོ་ནམས་སྦྱབ་པར་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་
པའི་སྦྲད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་དག་པའི་སྤང་པོའི་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་འབྲ་བར། བར་ཆད་མང་བ་ཉིད་ཡིན་
པས་ལོའི་པར་གྱིས་བྲི་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་བཅོན་པ་མི་གཏང་བར་བྱ་བར་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལོ་སྦོས་པ་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་དུས་ཆོགས་ལ་སོགས་པས་རྒྱན་ཆོགས་པའི་
བྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཆོད་སྦྱོན་ཤིང་ཤུན་དང་། ཤེད་ཅན་དང་། བརྗོད་འཇུག་ཏེ་མང་དུ་
སྐོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོར་དཔྱོད་པར་བྱ་སྟེ། ལོ་ལས་ལྟག་པའི་དུས་ནི་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་
བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། གང་གིས་ལོ་ནི་མཐོང་ཁྱུར་པ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་
ཡིན་ནོ། ། སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་གི་གོ་རིམས་འདི་ནི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་གནས་པ་དང་། དེ་ལ་མི་སྦྱོར་བ་ནི་དེ་དག་གི་ཟབ་པ་
དང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་ཆད་མེད་པར་རྟོགས་པར་འཇུག་རོ། ། སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་
པ་ཉིད་། ། གྱིས་ནི་ལས་དང་པོ་པ་ཆོགས་ཆེན་པོ་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་
ལུང་བསྟན་པ་དང་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཐོབ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་
འཇུག་བ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་ཉེ་བར་འཇུག་ལ་དང་། ལྷུང་དུ་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འཇུག་རོ། ། དེ་ནས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་འཕེལ་བ་དང་
འགྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་སམ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱོན་པས་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་
མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་ནི་སྡོན་ཉིད་དུ་ལོའི་བར་དུ་མངོན་པར་བཅོན་པས་སེམས་ཀྱི་རྩུང་
ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྦྱོར་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། དེའི་ཕན་ཡོན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པས། ། ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བཞི་ལོ། ། ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བདུད་པར་ཆད་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་སུ་
ཟིན་ཀྱང་ཕྱོགས་བརྒྱའི་འདིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་
གཟུང་བ་ནི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་རྩུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། ལྷ་རིའི་བུ་འདི་ནི་

ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དེ་ལ་དགོངས་པའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སངས་
རྒྱུ་གྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་དགོངས་
ཤིང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མཛད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་གྱིས་
གཟུང་བར་རིག་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ཆོས་སྣ་བ་དེས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པས་
ལྷག་པར་མོས་པ་བརྟན་པ་སྦྱིས་པ་ལས་དོགས་པ་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བདུད་འཇུག་པའི་
སྐབས་མི་རྟེན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སངས་རྒྱུ་གྱིས་
མངོན་དུ་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་དག་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཁྱེན་ཞིང་དེ་དག་ནི་ཤེས་སྤྱན་
གྱིས་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དག་བར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
དང་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཐེག་བ་ཆེན་པོ་པ་དེ་དག་ནི་འདི་ལྟར་བདག་ཅག་ནི་སླ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཉེ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ་
ཞེས་བྱ་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དོན་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། སྒྲེགས་བམ་དུ་
བྱིས་པ་འཆང་བ་ཙམ་ཡང་དོན་ཆེ་བ་དང་། སན་ཡོན་ཆེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང་། རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་ཆེ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་དང་མི་
འབྲལ་བ་ཉིད་དང་། བདེ་འགོར་གཞིལ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་
འཆང་བྱ་བ་ཉིད་དང་། ལྷ་དཔལ་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཆེག་བཞི་ཡིན་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ཐག་
རིང་བར་སྒྲིན་པ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཡུལ་དབྱེད་པའི་
ཡོན་ཏན་ནི། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་བར་ཏེ་དང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བ་
ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པ་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་དབྱེད་པས་ཆོས་སྣ་བ་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་དགོངས་པ་ལ་
དོགས་པ་བསལ་བའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མི་དང་ང་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་མ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
དུག་ལ་སོགས་པའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྣ་བའི་སྦྱིས་བྱ་ཡོན་ཏན་ནི། ཡང་ང་དང་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཀྱང་དེ་དག་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་བཤོད་དེ་ཞེས་བྱ་བས་

སྟོན་དུ་གཏམ་སྒྲ་བའི་སྒྲིམ་བུ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མི་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་
ཡང་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བདུད་དང་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་
ཆུབ་ལས་བསྒྲོག་པར་མི་རྒྱས་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་སྒྲིམ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཡང་དགའ་བ་དང་། དང་བ་དང་། རབ་དུ་མགུ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་
ཐོབ་པ་དེ་ནི་སྒྲིམ་པོ་མང་པོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྒྲིམ་བའི་རྒྱ་ཉིད་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་
དགའ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་། ། ཆོས་ཆོལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། ། དང་བ་ནི་སངས་
རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པའོ། ། མགུ་བ་ནི་དགེ་བ་ལ་སེམས་
འདུག་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཙུག་ལག་ཡིན་ནོ། ། དམ་བཅས་པའི་དོན་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོན་སྒྲུབ་བདག་སྟོན་ཆགས་བརྒྱ་
ཕྱག་མང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་རབ་དུ་བཀོད་པར་བཞུའོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ནས་རྗེས་སུ་དགྲེས་པའི་
ཆོག་སྒྲུམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་དེ་དག་
མོས་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བྱི་ནང་གི་དེའི་འབྲས་
བུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེར་བའི་ཕྱིར་དང་སངས་རྒྱས་སྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཞིང་གཞན་
དག་དུ་ལྟག་པར་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་གོང་ནས་གོང་དུ་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པར་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མ་རྟོད་པ་དང་མ་ཆང་བ་རྟོད་པ་ལས་
བསྒྲོག་པས་ཆང་རྟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་གིས་
འཐོབ་པ་དང་མི་འཐོབ་པ་དང་མཆང་བར་ཐོབ་པས་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་བར་ཆད་མེད་པར་རབ་དུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
སྒྲིམ་བ་རྗེས་སུ་ཟིན་ཀྱང་གདོན་མི་བྱ་བར་དེ་རྟོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
སྦྱོར་བའི་ཕན་ཡོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། དེའི་བར་ཆད་བརྟོན་པར་བྱ་བ་དེས་ན། སྦྱོན་ནི་བཅུ་
ཆེན་བཞིར་བཅས་པ། ། དུག་དུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བཞི་བཅུ་རྩ་

དུག་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཆོགས་ཆེན་པོས་འཕྲོ་བ་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཆེན་པོ་དང་། ཡུན་རིང་པོས་སློབས་པ་སྦྱིས་པས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སློབས་པ་ཤིན་ཏུ་ཐུར་ཆས་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཏ་ཅང་ཐུར་བར་སློབས་པ་སྦྱིས་པས་བརྗོད་པའི་བར་ཆད་དུ་
འཁྱུར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ནམ་པར་འཁྱུར་བ་ནམ་
པ་གསུམ་ནི་ཡང་སྤྲུལ་བ་དང་། རྟོན་པ་དང་། སན་ཚུན་སྟེག་ཅིང་འདྲི་ན་ལུས་ནམ་པར་
འཁྱུར་བའི་བར་ཆད་ཉིད་ཡིན་པར་གང་གསུངས་པ་སྟེ། སྟེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ལུས་
སམ་ལུས་དང་འབྲེལ་པས་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་ཀྱ་རེ་བྱེད་པའོ། ། སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ནི་
གསུམ་སྟེ། སེམས་གཡེང་བ་དང་སན་ཚུན་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་འདྲི་ཞིང་ཉན་པ་
དང་། བདག་གིས་འདྲི་རོ་བྱང་བ་མ་རྟེན་དོ་སྦྱོར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ལངས་ཏེ་འགྲོ་བ་ནི་
སེམས་ཀྱི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གང་གསུངས་པའོ། ། སན་ཚུན་ནམ་པར་ཤེས་པ་
དང་ལྡན་པ་ནི་སན་ཚུན་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བར་འཁྱུར་བའི་དངོས་པོ་ནམ་པར་ཤེས་པའོ། །
རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ནི་ཡང་ལུས་ཀྱི་ནམ་པར་
འཁྱུར་བ་དེ་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པ་དང་ཡང་སེམས་ཀྱི་ནམ་པར་འཁྱུར་བ་དེ་ནམས་ཉིད་
ཀྱིས་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ནི་བར་དུ་གཙོད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གང་གསུངས་པའོ། །
ཕྱིར་སྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འཛིན་པ་ཉིད་ནི་ངེས་པར་མ་ཞུགས་པ་ནི་ལུང་མི་སྟོན་པར་འཐད་
པས་ན། བདག་འདྲིར་ལུང་མ་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་པའི་མི་བསྟན་པ་ལ་
སོགས་པས་ངེས་པར་བརྟག་པ་མེད་པའི་འཐད་པས་རང་གི་མིང་ཡོངས་སུ་མ་བརྗོད་པ་ལས་
དང་བ་མ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱ་ཉམས་པ་ནི་རྩ་བ་ཐོར་ནས་ལོ་འདབ་དང་ཡལ་
ག་འཛིན་པའི་དཔེས་རྒྱ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་དོན་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པ་
དང་འཛིག་རྟེན་པ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་ངེས་
པར་སྦྱིས་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱ་ཞོམ་པའི་རོ་བྱང་བ་ལས་ཉམས་པ་ནི་བྱིའི་དཔེས་
བྱ་ཞོམ་པའི་རོ་བྱང་བ་ལས་ཉམས་། ། པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པའོ། ། ཐེག་པ་མཆོག་ལས་
ཉམས་པ་ནི་ཡང་སྤང་པོ་ཆེ་དོན་དུ་གཉེར་བས་དེ་རྟེན་བཞིན་དུ་དེའི་རྗེས་སུ་ཆོལ་བའི་

དཔེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེད་དུ་བྱ་
བ་ཉམས་པ་ནི། ཡང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་བ་ལང་གི་རྩིས་སྟོམས་པའི་དཔེས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པའོ། ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་པ་ཉམས་པ་ནི་
ཡང་ཕྱ་མཁན་ཉི་མའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་ཆོད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་བྱད་
འདོད་པའི་དཔེས་རྒྱ་འབྲས་རྩིས་སུ་མཐུན་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་གོ་
རིམས་ཉམས་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གོང་ན་མེད་པའི་གནས་ལས་ཉམས་
པ་ནི་ཡང་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་ཕྱན་སྟོམས་པའི་དཔེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་གནས་ལས་ཡོངས་
སུ་ཉམས་པའི་དོན་གྱིས་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་ཀྱི་ལས་ཉིད་ཡིན་པར་གང་གསུངས་པའོ། །
ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོབས་པ་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་དེ་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྟོབས་པ་མང་པོ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡི་གེ་འདྲི་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། གྲིས་པའི་ཡི་གེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། འདི་ལ་ཡི་གེ་མེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་ལ་སོགས་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རོ་རྒྱུང་བ་དང་།
ལམ་མ་ཡིན་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བར་ཆད་རྣམ་པ་བདུན་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མེད་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་གྲི་བར་མི་
རྒྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། གྲིས་པའི་ཡི་གེ་ལ་དེ་
ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་ཡི་གེ་མེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་ལ་
སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རོ་རྒྱུང་
བར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་པོར་ཉེ་བདུད་ཀྱིས་ཉེ་བར་གཏད་པའི་མདོ་
སྟེ་རྣམས་ལས་ཐབས་མཁས་པ་ཆོལ་བ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
འདུན་པ་དང་། སྟོམ་ལས་ཀྱིས་བྲལ་བ་ནི་ཡང་ཉན་པ་པོ་དང་། སྟོན་པ་པོ་དང་། མངོན་པར་
འབྲེལ་བས་སན་ཚུན་འདུན་པ་ཅན་དང་། སྟོམ་ལས་ཅན་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དེ་དག་ཉིད་སན་ཚུན་ཀྱི་འདུན་པ་ཅན་ཡུལ་

གཞན་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པའོ། ། རྟེན་པ་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་དང་། འདོད་
ཆེན་ཚུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དེ་དག་ཉིད་པན་ཚུན་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོ་
བྱེད་པ་དང་འདོད་པ་ཚུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་
སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དག་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་ཅན་དང་། གཏོང་བ་དང་། སེར་སྒྲ་བྱེད་པ་དང་། སྟེར་བ་དང་། མི་ལེན་པ་དང་།
མགོ་སྒྲོས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲོས་པས་གོ་བ་ཉིད་དང་། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མངོན་པར་
ཤེས་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱུག་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་།
ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། མི་མཁས་པ་དང་། གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་བ་དང་། ཡི་གེར་
འབྲི་བར་འདོད་པ་དང་། མི་འདོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུན་པ་དང་བྲལ་བ་
དང་། མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་དང་། སྟོན་པ་པོ་དང་།
མངོན་པར་འབྲེལ་པས་ན་བྲལ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་པོ་བར་ཆད་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་དུ་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། གཞན་ཡང་དེ་དག་ཉིད་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་།
མི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་མཁས་ཏེ་ཡང་དེ་དག་ཉིད་པན་ཚུན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
འདུན་པ་དང་། བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་བདུད་ཀྱི་ལས་
སུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ངན་འགྲོའི་འགོ། ། བ་ལས་
བྱིར་སྐྱོགས་པ་ནི། གཞན་འགའ་ཞིག་འོངས་ཏེ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་
ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་ལེགས་པར་སྐྱོགས་
པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནི་སྤྲ་མ་ཉན་པ་པོ་དང་། བྱི་མ་འཆད་པ་པོ་ལ་ངེས་པར་བྲལ་
ཏེ་བྲལ་བ་བཤད་པ་ཡིན་ན། ད་ནི་སྤྲ་མ་འཆད་པ་པོ་དང་། བྱི་མ་ཉན་པ་པོ་ལས་ངེས་པར་བྲལ་
བ་རྣམ་པ་བདུན་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཉན་པ་པོ་དང་སྟོན་པ་པོ་དག་
གི་པན་ཚུན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་
ཆོགས་པ་དང་བྲལ་བས་བདུད་ཀྱི་ལས་ཉིད་ཡིན་པས་ན། སྟོན་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་དག་སྤྲ་མ་
དང་བྱི་མར་རྣམ་པར་བཞག་པས་ཀྱང་བར་ཆད་རྣམས་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཉན་པ་པོ་

དང་འཆད་པ་པོ་གཉི་ག་ལྟ་མ་དང་བྱི་མ་གཉི་གར་གནས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྟོན་པ་པོ་དང་། ཉན་པ་པོ་དང་། མངོན་པར་འབྲེལ་བ་ནམ་པ་བདུན་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། གཅིག་ཕྱ་ཉིད་དང་། འཁོར་ལ་དགའ་བ་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་དང་།
གོ་སྐབས་མི་འབྲེད་པ་ཉིད་དང་། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཅམ་འདོད་པ་དང་། སྦྱིན་པར་མི་འདོད་
པ་ཉིད་དང་། སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མི་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བ་དང་། མི་
འགོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་ལེགས་པ་དང་། ལུ་གེ་བྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བ་
དང་། མི་འགོ་བ་དང་། ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་དགྲུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བ་དང་། མི་
འགོ་བ་དང་། བྱི་མ་ལ་བལྟ་བས་ཉན་པ་པོ་འདོར་བར་བྱེད་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྟོན་
པ་པོ་དང་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནས་བཅམས་ནས། ཟས་སྟེར་བའི་བྱི་མ་ལ་བལྟ་བས་དེ་ཡོང་བར་
བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདུད་སྤིག་ཅན་གྱིས་འབྲེད་པའི་སྦྱོར་
བ་ནི། གཞན་ཡང་བདུད་སྤིག་ཏོ་ཅན་འདི་སྐད་དུ་ངེད་གྱི་མདོ་སྤེར་ཇི་ལྟར་བྱང་བ་དེ་ཡིན་གྱི།
ཤེས་རབ་གྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་འབྲེད་པའི་སྦྱོར་
བས་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་གྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་
བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་དང་བུལ་བའི་སྦྱོར་བ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། བཅོས་མ་ཉེ་བར་སྐབས་པ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་གཞུགས་བརྟན་ནི་
བདུད་དང་རབ་དུ་ལྡན་པ་བདུད་གྱིས་གཏད་པ་ལ་དེའི་ལས་སུ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་
གཞན་ཡང་བདུད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བྱད་འདྲིན་པ་མཐོང་ནས་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་དང་། བདུད་
གྱིས་སྦྱུལ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་པས་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་གྱི་ས་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ངོ་
བོ་ཉིད་སྦྱོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་རིན་
པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་དཔེས་ནི་དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བར་ཆད་མང་པོ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་བར་ཆད་ནི་ཆོས་
བསལ་བར་བྱས་པའི་བྱིར་ན་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་མཐུའི་རྒྱ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤང་མང་པོ་ཡོད་པའི་མའི་དཔེས་དེ་ལ་སྟོགས་བཅུའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དགོངས་པས་དེ་ལ་བཙོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་
ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྟོན་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། དེའི་
མཚན་ཉིད་བཛྲོད་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་མཚན་ཏེ་མཚན་ཉིད་དུ། ། ཤེས་བྱ་དེ་ཡི་
རྣམ་པ་གསུམ། ། ཤེས་པ་བྱུང་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ། རོ་བོ་ཉིད་གང་མཚན་བྱ་ཡང་། ། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ། མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཤེས་
པའི་མཚན་ཉིད་ནི་རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ། འཛིག་རྟེན་འཛིག་
མེད་བདག་ཉིད་དང་། ། སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་། ། དེ་བསྐྱེས་པ་དང་ཕྱིར་བསྐྱེས་
དང་། ། མི་བྱེད་པ་ཡི་རྣམ་པ་དང་། ། ཆགས་བཅས་སོགས་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། ། ཆེན་པོར་གྱུར་
དང་ཆད་མེད་དང་། ། རྣམ་ཤེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། ། སེམས་ལྟར་མེད་དང་ཤེས་པ་སྟེ། །
གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཤེས་བྱ་དང་། ། དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི། ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས། ། ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། ། གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་འདི། ། ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱབས་ཀྱི། ། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྐྱེས་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་བར་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
འཛིག་རྟེན་འཛིག་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་གྱིས་ན་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་པ་མ་ཡིན་རབ་ཏུ་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྦྱོད་པ་མཐུན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དང་། ། དེ་ལ་

སེམས་ཅན་དང་དེར་གདགས་པའི་རྒྱ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་ཡིན་ན། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཅན་བསྐྱུས་པ་ཤེས་པ་དང་དེ་དག་ཉིད་གཡེངས་པ་ཤེས་པ་ནི་གང་ལ་རེ་
ཞིག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་དམིགས་པ་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱུས་པ་
དང་། སྒྲོས་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཁྱེན་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་
མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པ་དང་།
སྒྲོང་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་རབ་དུ་མཁྱེན་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་
དང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ནི། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཡང་
དག་པ་རི་ལྟ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་རྒྱུར་པའི་སེམས་ནི་དམིགས་སུ་མེད་ཅིང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་
སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་པ་ནི་སེམས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པས་རྒྱ་ཆེར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཁྱེན་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཆེན་པོར་རྒྱུར་པ་ཤེས་པ་ནི།
དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཆེན་པོར་རྒྱུར་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་
མཁྱེན་ཏོ་ཞེས་གང་གསུངས་པའོ། ། སེམས་ཆད་མེད་པ་ཤེས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་རྟེན་མེད་
ཅིང་ཆད་མེད་པས་ཏེ། གང་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དེ་རྣམས་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་བསྐྱེད་དུ་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི།
རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་བལྟར་མེད་པ་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱན་ལྡེལ་
སེམས་དེ་དག་སྤྲང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་། ། ཤེས་པ་ནི་སེམས་འཕྲོ་བ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤང་པོ་ལྔ་
ལ་བཞེན་པས་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བར་འཇུར་བ་ཉིད་དུ་སྔ་མ་བཞེན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་སྐྱབ་པའི་སློན་ནས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། བདག་གང་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་ཅས་བྱ་བ་
དེ་ཉིད་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཏི་ཐུག་པའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཉེ་སློག་གང་ཡིན་པ་
འདི་ནི་ལུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བཞེན་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ལ་སེམས་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །
བརྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པའི་སློན་ནས་སེམས་ཡུལ་གཞན་དུ་མི་འཇུག་པ་ནི། བདག་དང་
འཇིག་རྟེན་མི་རྟེན་ཅས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཉེ། སློག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བཞེན་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞེན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དེ་བཞེན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་སྤང་པོ་ལྔ་མཐུན་
པས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པའོ། ། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞེན་ཉིད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་དེ་གཞན་ལ་ཡང་དག་པར་སྟོན་
ཞིང་འདོགས་པ་ཤེས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་སེམས་འཕྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞེན་ཉིད་
གང་ཡིན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཉེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞེན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱེན་པ་འདི་ལ་བཞེན་ཏེ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་ཇི་ལྟར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་
པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་གིས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས། སྟོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་དང་། ། སྟོན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། ། སྐྱེ་མེད་
འགག་པ་མེད་སོགས་དང་། ། ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཁྲུག་མེད་དང་། ། འདྲ་མི་བྱེད་དང་རྣམ་མི་
རྟོག་ ། རབ་དབྱེ་མཆོན་ཉིད་མེད་ཉིད་ལ། ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱིས་ནི། ། ཞེས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད། ། ཅས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་
མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཤེས་པ་ནི། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ནི་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་
མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སོགས་པ་སྒྲིམ་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ཤེས་པ་
དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། རྟེན་མེད་པ་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་
མཆོན་ཉིད་ཤེས་པ་བསྟུ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་
སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་
འཕྲུགས་པ་མེད་པ་ཤེས་པ་ནི། ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོན་
ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་མཆོན་ཉིད་དེ་དོར་བ་མི་རུས་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཤེས་པ་ནི། གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
གྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་ཤེས་པ་ནི་དེ་དག་གིས་མཆོན་ཉིད་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་
དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྟོག་སྟེ། དང་བཅས་པ་བཀག་པས་རྣམ་མཁའི་དཔེས་ལམ་ཤེས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་ཡང་རུང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གང་ལ་
དབྱེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཛད་པ་དོ་མཚར་ཆེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་བསྟན་པས་རྣམ་པར་
འཇུག་བ་མེད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གཟུགས་
སྟུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
ཡོངས་སྟུག་ཏོང་། ། བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཆད་མེད་པ་དང་། གཟུགས་
མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་མཆོན་ཉིད་མི་འཕྲུགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་
བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་
པའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་རྣམས་ནི་འཕྲུགས་པ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པར་

བྱའོ། ། འདི་པན་ཆད་ནི་ཇི་ལྟར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་
གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལས་བཅུ་མས་ནི། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། །
གནས་དང་གུས་པར་བྱ་བ་དང་། ། སླ་མ་ཉིད་དང་མཉེས་པ་དང་། ། དེ་ལ་མཆོད་དང་བྱེད་
མེད་དང་། ། ཀུན་འཇུག་མཁྱེན་པ་གང་ཡིན་དང་། ། མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། །
འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་ནམ་པ་དང་། ། བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་མངོན་སུམ་མཛད། ། བསམ་མི་
བྱང་དང་ཞི་ཉིད་སྟོན། ། འཇིག་རྟེན་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ལ། ། ནམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །
ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཡང་དག་པར་
རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པ་ཤེས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་
གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་དེས་ན་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་འདི་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གུས་
པར་བྱ་བ་དང་། སླ་མར་བྱ་བ་དང་། མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཆོད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་དེ་
ལ་རིམ་གྱོར་མཛད་པ་དང་། བཀུར་སྟོར་མཛད་པ་དང་། བསྐྱེད་སྟོང་མཛད་པ་དང་། མཆོད་པ་
མཛད་པ་ནི་བྱས་པ་མཁྱེན་ཞིང་བྱས་པ་ཆོར་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱེད་པ་
མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པ་ནི། བྱེད་པ་ངོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་པར་མངོན་པར་
རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བཤེས་པ་ནི།
ཡང་ཡེ་ཤེས་བྱས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་བརྟེན་འཇུག་སྟེ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མ་མཐོང་བའི་དོན་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ནས་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་གྱིས་མ་
མཐོང་བའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། མཐོང་བར་མཛད་པ་
ཤེས་པ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་གྱུར་པ་དང་།
ནམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་
པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་དང་། ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་དུ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་འཕགས་

པའི་གང་ཟག་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་དེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
འཇུག་པ་དང་། ཆེད་དུ་བའི་འཇུག་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་འཇུག་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་ཤེས་པ་གསུམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་དང་ཞི་བཤེས་པ་
ནི། གཞན་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཇིག་
རྟེན་འགོག་པ་ཤེས་པ་ནི་ཡང་ཆོས་རྣམས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ནས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་
འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་མི་འབྱུང་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་
བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། བྱད་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་
བྱད་པར་གྱིས། ། བྱད་ཞུགས་བདེན་པའི་སྟོན་ཡུལ་ཅན། ། གླ་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། །
བྱད་པར་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བདེན་པའི་སྟོན་། ། ཡུལ་ཅན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཡུལ་གྱིས་སོ། ། བྱད་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། ། གླ་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བདེན་པ་རེ་རེ་ཞིང་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པས་སོ། ། ཇི་
ལྟར་ཞེ་ན། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བྱད་པར་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་གླ་ཅིག་མ་དང་པོས་བསྐྱུས་པ་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ། ཞེས་བྱ་བ་བསམ་པ་ལས་ཡང་དག་
པར་འདའ་བའི་དོན་གྱིས་དང་། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་མངོན་པར་བཟོད་པས་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་
གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཞེས་འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། ། མི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་གླ་ཅིག་མ་གཉིས་པས་བསྐྱུས་པ་ནི། མི་མཉམ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་དོན་གྱིས་དང་། རབ་འབྱོར་གཟུགས་
ཀྱང་མི་མཉམ་པའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞལ་དུ་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་གླ་ཅིག་མ་གསུམ་པས་བསྐྱུས་པ་ནི། གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆད་མ་ལ་
ཡང་དག་པར་འདས་པའི་དོན་གྱིས་དང་། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཀྱང་གཞལ་དུ་མེད་པའོ་ཞེས་

བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གངས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་
སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པས་བསྐྱས་པ་ནི། གངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གངས་ལས་ཡང་དག་པར་
འདས་པའི་དོན་གྱིས་དང་། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཀྱང་གངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་
ཞེས་བྱ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་ཆེད་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་
ཐམས་ཅད་རྒྱུའི་བྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བྱ་བའམ། ཆོས་དང་རྗེས་སུ་
ཤེས་པ་བྱད་པར་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ནི་མཉམ་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་
བའི་དོན་གྱིས་ན། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཀྱང་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་འོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་བྱ་བས་ཉེ་
བར་གནས་པའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་
བྱེད་པའི་བྱད་པར་ཀུན་འབྱུང་གི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོས་བསྐྱས་པ་ནི། སྒོན་པོའི་དཔེས་
འཕགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པས་ཉེ་བར་གནས་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཇི་སྐད་དུ། གཟུགས་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་
པར་ཉེ་བར་གནས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་
ལས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་བྱ། མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤྱིས་བྱའི་བྱད་པར་གྱིས་རིག་
པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པས་བསྐྱས་པ་ནི། དེ་ནི་སྤྱ་བ་མཛངས་པ་
མཁས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྤྱ་བ་ནི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཛངས་པ་ནི་མ་རྒྱས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ཉེ་བར་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
གང་དག་སྤར་སྒོ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱས་པ་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་སྒྱེ་བས་འཕྲོབ་པའི་ཤེས་རབ་དོན་

དེ་དག་གཉི་ག་ལ་འཇུག་པར་རྟུལ་པ་དང་ལྡན་པ་མཁས་པ་དང་བདེན་པ་མཐོང་བས་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དོན་དེ་གཉི་ག་ལ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱད་ཅིག་མ་གསུམ་པས་བསྟུས་པ་ནི་སྟོང་། ། གསུམ་གྱི་སྟོང་
ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་སྟེང་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནས།
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུར་པའི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པས་འདི་ཉིད་ལ་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་
མཆོག་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མངོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱུར་བའི་བྱང་པར་ཀུན་འབྱུང་
གི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞི་པས་བསྟུས་པ་ནི་འདི་ནི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པ་ཡིན་
པས་ཐེག་པ་གཞན་པས་འདི་ལ་མངོན་པར་བཙོན་པ་རྣམས་རྒྱུར་དུ་རྒྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཉིད་
དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པའི་བྱང་པར་འགོག་པའི་སྐྱད་
ཅིག་མ་དང་པོས་བསྟུས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འཁྱུར་དུ་ཟེན་ཀྱང་འདི་ལ་འགྲིབ་པའམ་འཕེལ་
བ་མེད་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དག་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པའི་བྱང་
པར་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པས་བསྟུས་པ་ནི། བ་དུས་མ་བཅུ་གཞོན་ནུ་མི་འདོར་བའི་དཔེས་
མོས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ལྡན་པའི་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྟོན་གྱི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དག་པར་འབྱུང་པའི་བྱང་པར་སྐྱད་
ཅིག་མ་གསུམ་པས་བསྟུས་པ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བརྟེན་པས་དགའ་ལྡན་
ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྦྱེས་པ་ཉིད་དང་བསྐྱོག་པས་འཕགས་པའི་ས་གཞན་གཉིས་པོར་
སྦྱང་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དམིགས་པའི་བྱང་པར་འགོག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་
བཞི་པས་བསྟུས་པ་ནི་ཡང་རྒྱ་མཆོར་གྱ་ཞིག་པའི་དཔེས་བར་ཆད་དང་བཅས་པ་དང་བར་
ཆད་མེད་པར་བྱེད་པ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་མ་
ལ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོལ་ས་བརྒྱལ་བའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། རྟེན་གྱི་བྱང་པར་ལམ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོས་བསྟུས་པ་ནི་ཡང་བུམ་པ་སོ་མ་
བཏང་བ་དང་བཏང་བའི་དཔེས་སྦྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་པའི་ངོ་བོར་
བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མ་ཆང་བ་མད་པའི་བྱང་པར་སྐྱད་ཅིག་མ་

གཉིས་པས་བསྐྱུས་པ་ནི། ཡང་རྒྱ་མཚོའི་གྲུ་ཟག་ལྷན་མ་བྱས་པ་དང་བྱས་པའི་དཔེས་སྐྱབ་པ་
མ་ཚང་བ་དང་ཚང་བ་དང་སྟོན་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོངས་སུ་འཛིན་
པའི་བྱད་པར་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པས་བསྐྱུས་པ་ནི། ཡང་སྐྱེས་བྱ་ཤིང་ཉམ་ཆུང་བའི་
དཔེས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཡོངས་
སུ་བབྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་མ་བབྱང་བར་བསྟན་པས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
མཐའ་གཅིག་དུ་ལྷུང་བ་དང་མི་ལྷུང་བར་སྟོན་པའི་དོན་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། རོ་མུང་བ་མེད་པའི་བྱད་པར་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པས་བསྐྱུས་པ་ནི་ཡང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོག་དུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་།
འདོད་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་དགེ་བའི་རྩ་པ་སློན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
སྡོ་བར་བྱེད་པ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཤད་མ་ཐག་
པའི་ཆོག་ལྷག་པས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་བསྐྱུས་པ་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། བསམ་མི་བྱབ་དང་མི་མཉམ་དང་། ། གཞལ་དང་བགྲང་ལས་ཡང་དག་འདས། །
འཕགས་པ་ཀུན་སྤྱད་མཁས་པ་ཡིས། ། རིག་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་ཤེས་ཉིད། ། ཤེས་རྒྱར་བྱི་དང་
གང་མེད་དང་། ། སྐྱབ་དང་ཡང་དག་འབྱུང་བ་དང་། ། དམིགས་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། །
མཐའ་དག་པ་དང་ཡོངས་འཛིན་དང་། ། རོ་མུང་མེད་དང་བྱད་པར་ནི། ། བཅུ་དྲུག་བདག་
ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ། གང་གིས་ལམ་འདི་གཞན་དག་ལས། ། བྱད་དུ་འཕགས་པས་བྱད་པར་
ལམ། ། ཞེས་བྱ་འོ། ། བྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་བཙུང་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། སན་དང་བདེ་དང་སྦྱོབ་པ་དང་། ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་དག་དང་། །
གནས་དང་དཔུང་གཉིན་གླིང་དང་ནི། ། ཡོངས་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་
དང་ཐེག་གསུམ་གྱི། ། འབྲས་བུ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་བདག ། ཐ་མ་རྟེན་གྱི་མཛད་། ། པ་སྟེ། །
འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སན་པའི་བྱེད་པ་
ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་འགོ་བ་རྒྱད་ལྡེ་ལས་ཡོངས་སུ་བརྟོན་ཅིང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་
དུ་འགོད་པའི་བྱིར་འཛིན་རྟེན་ལ་སན་པར་ཞུགས་པས་མ་འོངས་པའི་སན་པས་བསྐྱུས་པའི་
དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདེ་བའི་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་

དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པ་ནམས་ལས་ཡོངས་སུ་བཀོལ་ཞིང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་
རབ་ཏུ་འགོད་པའི་ཕྱིར་འཛིག་ཉེན་ལ་བདེ་བར་ཡང་དག་པར་ཁྱུགས་པས་ཆེ་འདིའི་བདེ་
བས་བསྐྱུས་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱོབ་པའི་བྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འཁོར་བ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལས་སྐྱོབ་ཅིང་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་
བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འཛིག་ཉེན་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་པར་སྟོན་པ་མེད་
པའི་ཆོས་ལ་འཛོག་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱབས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་
སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་ནམས་སྤང་པོ་མ་ལུས་པའི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་
རབ་ཏུ་འགོད་པའི་ཕྱིར་འཛིག་ཉེན་གྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་དུ་པན་པ་ལ་ཁྱུགས་
པའི་དོན་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གནས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲེ་བ་མེད་པ་
དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་གནས་སུ་
གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་ལས་བརྒྱུག་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དཔུང་གཉེན་གྱི་བྱེད་པ་ནི་གང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་རོལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ན་གཞུགས་ལ་སོགས་
པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དཔུང་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་
ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པའི་དོན་
གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གླིང་གི་བྱེད་པ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་
བྱི་མའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་ཆད་པས་རྒྱས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་སྐྱམས་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྤྱད་
པ་ཟད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟོན་
པའི་ཕྱིར་གླིང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཉེན་གྱི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པ་
ཉི་བར་བསྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོངས་སུ་འདྲེན་པའི་བྱེད་པ་ནི་
གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ནམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ལས་
ཡོངས་སུ་འདྲེན་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་གྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷན་གྱིས་གྱུབ་པའི་བྱེད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞུགས་ནི་ནམ་མཁའི་ངང་

ཚུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ནི་འགྲོ་བ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་
མི་འགྲོ་མི་འོད་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་མེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ངང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་འདའ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་
ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ལ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདུག་པ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་འདྲེན་ལས་འདས་
པར་སྟོན་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་
པར་འབྱུང་ཞིང་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་མི་
འགག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ངང་ཚུལ་
ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་གཡོ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་པའི་བར་
འབྱུང་བ་དང་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཉོན་གྱི་བྱེད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ་ཞེས་། ། བྱ་བ་
ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་དང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇིག་ཉོན་གྱི་དོན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱེད་པའི་
མཆན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། རོ་བོ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་
མཆན་མ་དང་། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག ། དབེན་དང་དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། །
ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་དམིགས་དང་། ། མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། ། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་
གང་ཡིན་དང་། ། མི་མཐུན་ཐོག་པ་མེད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་། ། རོ་བོ་ཉིད་
བརྒྱ་དྲུག་བདག་ཉིད། ། མཆོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཆོན་པས་ན། ། མཆན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་
ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བརྒྱ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་རི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་
ན། ཉོན་མོངས་པ་ལས་དབེན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་
རྣམ་པར་བསལ་བས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་རྒྱུར་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དབེན་པར་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་མཚན་མས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་
མས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྟགས་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་
གནས་ངན་ལེན་ནོ། ། མཚན་མ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། ། མི་མཐུན་པ་
དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་གིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་།
འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་དང་།
གཏི་མུག་མེད་པས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
དང་ཚུལ་ཅན་ཉིད་དང་། ལྷག་པར་མོས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བཀོད་
པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སུ་ཉ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་ཆོག་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
སྒྲོམ་པ་བྱ་དཀའ་བའི་དོན་དུ་སྟོན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེ་
ལྟར་གོ་ཆ་བགོས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པར་ལྷུང་བའི་གནས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རེས་པར་སྟོན་པའི་དོན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡ་ཤེས་ཀྱི་
དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོ་ཆ་བགོས་པས་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་བསྟན་
པའི་དོན་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་ཏུ་ཟབ་སྟེ། དེ་ནི་སུས་ཀྱང་བསྒྲོམ་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་སེ་ཞེས་
བྱ་བས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་པོ་དང་། བསྒྲོམ་པ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པ་
ནས་བརྒྱུ་ཉེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་འདི་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱི་བ་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པ་མ་ལགས་སེ་ཞེས་བྱ་བས་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མངོན་པར་ཞེ་ན་མེད་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ནི། ། རབ་འབོར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་

པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། འདི་བཤད་པ་
ལ་མི་དང་། ང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་གྱིས་ལམ་ཤེས་པའི་རྣམས་པ་
བསྒྲུབ་པ་ཉིད་ཏུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཇི་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་གཞིལ་བའི་བསམ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྟོག་པ་ལགས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བརྩམས་ཏེ། རབ་འབྱོར་མི་ལམ་དང་སྤྱལ་པ་ལ་གཞིལ་བའི་བསམ་པས་བྱང་ཆུབ་། ། སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་གྱིས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་པ་ཉི་བར་དགོད་པ་དང་།
གཞུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་ཡོང་རྟོག་པར་བྱེད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་དམིགས་
པ་སྒྲུབ་པ་འི་བྱང་པར་གྱི་ཁར་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་དམིགས་པའི་བྱང་པར་
བསྒྲུབ་པའི་དོན་རྒྱུ་པ་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དྲ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་
གཞུགས་ནས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བརྩམས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ལ་བསྟན་པས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྟོག་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་སོ། ། འོ་ན། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དེ། ། དེ་ཡང་དགེ་ལ་སོགས་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། གཞུགས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། ། རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་གཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་དེ་དག་པན་ཆུན་གྱི་ངོ་བོ་ཟབ་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་
ན། དེ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་གང་གསུང་པ་ཡིན་ནོ། ། གལ་
ཏེ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་ནི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་དང་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་གཉིས་སུ་མེ་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་དོན་ཏུ་ཐུགས་ལས་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པར་

གསུངས་ཏེ་དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ། ལྷའི་བྱ་དག་
ནམ་མཁའ་ཟབ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་འདི་ཟབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་བཟུང་བའི་སྤྲད་དུ་བསྟན་པ་མ་ལགས། མི་བཟུང་བའི་སྤྲད་དུ་བསྟན་
པ་མ་ལགས་སོ། ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཛིག་རྟེན་ནི་འཛིན་པ་ལ་སྦྱོད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་འཛིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཛིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པའི་སྣོད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་
དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོས་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞི་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་རྟེན་མི་དམིགས་པ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགྲོ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གསུམ་
པོ་མཐའ་དག་ཀྱང་སྦྱོད་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྟོམ་
པ་ལས་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་དཔེར་བྱས་ཏེ། རི་ལྟར་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་འོངས་མ་སོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱང་མ་འོངས་མ་སོང་བས་ན། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་
སྦྱོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་རྗེས་སུ་འདོད་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིའི་ཆོས་ཉིད་དོ། ། གནས་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། ། མི་འགྱུར་ཁིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་དང་དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། ། དབྱེར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། ། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་
གསུམ་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཆོལ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། ། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ནི་རང་། ། བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་ལས་འདས་པའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་

བཞིན་ཉིད་དང་། ཁམས་དང་། རྒྱུ་མཆོད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནས་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དེ་ལ་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་མི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དང་མི་དེའི་མཆོན་མ་དབང་པོར་གྱུར་པས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་
ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་མཐོ་བ་དང་དམ་བར་གྱུར་བ་དང་དམའ་བར་
གྱུར་པ་ཡིན་པས། མོད་ལས་དེའི་ཆེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནམ་
པར་འགྱུར་བ་དྲུག་དང་མཆོན་མ་ཆེན་པོ་བཙུག་ཏུ་གཡོས་སོ། ། རབ་ཏུ་གཡོས་སོ། ། ཀུན་
རུ་རབ་ཏུ་གཡོས་སོ། ། འབྲུལ་ལོ། ། རབ་ཏུ་འབྲུལ་ལོ། ཀུན་རུ་རབ་ཏུ་འབྲུལ་ལོ། ། ལྷེག་གོ། །
རབ་ཏུ་ལྷེག་གོ། ཀུན་རུ་རབ་ཏུ་ལྷེག་གོ། ། ཆེས་ཆེས། རབ་ཏུ་ཆེས་ཆེས། ཀུན་རུ་རབ་ཏུ་ཆེས་
ཆེས་མོ། ། འཇུགས་རབ་ཏུ་འཇུགས། ། ཀུན་རུ་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། ། འུར་འུར་རབ་ཏུ་འུར་འུར།
ཀུན་རུ་རབ་ཏུ་འུར་འུར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ནམ་པ་དྲུག་ནི་གཡོ་བ་དང་།
མཐོ་བ་དང་། མཐོ་བ་དང་། དམའ་བ་དང་། སྟེང་ཏུ་འགོ་བ་དང་། འོག་ཏུ་འགོ་བ་དང་། སྒྲ་རྒྱེས་
སུ་སྒྲོགས་པའོ། ། ལྟས་ཆེན་པོ་བཙུག་ནི་གཡོ་བ་ལ་སོས་པའི་འགྱུར་བ་ནམས་པ་དྲུག་པོ་
དེ་ནམས་ཉིད་གོ་རིམས་བཞིན་ཏུ་རྒྱུད་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་ཉས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་དང་
འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་བཞི་པོ་མི་དགེ་བ་ལ་སྦྱོད་པ་དང་ལྷག་སྟེ་
ཆོགས་ལ་མོས་བ་དང་། ང་རྒྱ་ཅན་དང་། རིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ། བྱ་རྒྱུད་ཏུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་གཡོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ནས་ཀུན་རུ་རབ་ཏུ་འུར་འུར་རོ་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཆོགས་བཙུག་ཏུ་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་ན་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུ་
མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལྟའི་བྱ་དག་གནས་བླན་རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་
སྒྲིས། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྒྲིས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གནས་བཅམས་ཏེ། གང་
ཞིག་གང་རྗེས་སུ་སྒྲི་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་

བའི་བར་གྱིས། དེ་ལྟར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་
འདི་ནི་ཟབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཉག་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཅས་བྱ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་གྱིས་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་
ནམས་ཉིད་ལས་ཆོས་ཉིད་བཅའ་བའི་དོན་གྱིས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅས་བྱ་བ་
དང་། དབྱེ་བ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཅས་ཡ་བ་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་
ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
གྱིས་མཛད་པའི་དོན་གྱིས་ཆོས་གནས་པ་ཉིད་ཅས་བྱ་བ་དང་། རྒྱུད་དང་རྒྱུན་མི་འཁྲུལ་བའི་
ཆོས་ངེ་བ་ཉིད་ཅས་བྱ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་གྱིས་ནས་ཡང་དག་
པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རེ་ཞིག་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཀྱང་དམིགས་སུ་
མེད་ན། དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པར་ལྟག་ལ་འཇུག། འདབ་ཆགས་བྱ་ལུས་ཆེན་པོ་རྒྱར་
པའི་དཔེས་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
དང་བྲལ་ཞིང་ཐབས་མཁའ་པས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་ན་ཉན་ཆོ་ལ་སོགས་པའི་སར་ལྟར་བའི་
དོན་གྱིས་དེའི་ཆེ་མང་པོ་ཞིག་བསྟན་པ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས།
མཆན་མེད་རབ་ཏུ་སྐྱེན་ལ་སོགས། ། ཡང་དག་སྐྱབ་ལ་མཁས་པ་ནི། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་
འདི་ལ། ། ཐར་པའི་ཆད་དང་མཐུན་པར་འདོད། ། ཅས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར། ། བཟུང་སྟེ། ཐབས་མཁས་པ་དང་མ་བྲལ་བར་སྐྱེན་པ་གཏོང་
བ་མཆན་མ་མི་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་བསྟོམ་
ཞིང་མཆན་མར་མི་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་འང་དད་པ་
དང་། བརྗོད་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
གྱིས་རྣམ་པ་ལྟོ། ། དེ་ལ། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། དུས་
གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བྱིམས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་མཆན་
མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིད་ལ་སེམས་ཀྱང་མཆན་མར་མི་བྱེད་དེ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི་མ་སྒྲུབ་ཅིང་མ་སྦྱས་པར་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པར་ལྷུང་བའོ། ། སྦྱས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་
ཉམས་པའོ། ། སྦྱིན་སོགས་སྦྱོང་ཡུལ་བཙུན་འགྱུར་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེས་དེ་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་ན།
ཤེས་རབ་སྒྲིམ་པའི་བར་དུ་མཆོན་མར་མི་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། བསམ་པ་སྤུན་ཆོགས་བྲན་པ་དང་། ། ཞེས་བྱས་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་
ཐབས་མཁས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེའི་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཐེ་ཆོམ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་མི་
རྟོག་ཏིང་འཛིན་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས། གང་གིས་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱུ་དང་། ། གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་བཟུང་བའི་
གཟུགས་སམ་ཆོར་བའམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་རྣམས་
རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ། ། ཤེས་པའི་ཤེས་རབ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པར་ཡང་བྱ་བ་དང་། ། ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་མ་
མཆིས་ཤིང་མི་དམིགས་པས་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་འབྱུང་བར་
དཀའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་རྣམ་ལྟ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐར་བའི་ཆ་དང་
མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའོ། ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལ་དབང་
པོར་བརྟུན་པར་མི་བྱ་སྟེ། དབང་པོའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
ཉིད་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར། རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ནོན་པོ་ཡིས། རྟོགས་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཆེན་པོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་
གོ། ། དེ་འང་བཙུན་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ལ་ནི་གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཛང་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་མ་མཆིས་ཏེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་
པ་སྟེ། ཆོས་གང་འཕེལ་པར་བཟུང་བའམ་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པར་བཟུང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྟུལ་པོས་རྟོགས་དཀའ་བཞེད། ཅེས་བྱ་བ་ནི། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་གང་གའི་ལྷང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་བསྟན་པས་དེ་མངོན་པར་འཛང་རྒྱ་བར་དཀའ་བ་ཡིན་པ་དང་།
གཟུགས་པ་སོགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དང་། དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་ལས་གཞན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞིར་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་མ་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པས་མཆན་མ་
མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་ན་འོན་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་གསུམ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་
འདོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། བྱིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
གཅིག་འདོད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ། བདེན་པ་དང་གནས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དང་འགག་ཅིག་དང་དུ་མར་ཁ་མི་ལེན་པའི་ཆད་དང་འཐད་པས་འབྲིང་ཡིན་པར་བཤད་
པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་བདེན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་སོ། ། གངས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་གནས་པའོ། ། ། ། གང་གིས་དེ་
མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདིའི་རྟགས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
སེམས་མི་ཞུས་པ་མི་དང་ང་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། མི་གོང་བ་མི་སྐྱག་པའི་མཆན་ཉིད་དང་།
ཡིད་ལ་འཁྱོད་པ་མེད་པ་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་གང་གི་བྱིར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་རྣམས་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་
པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པར་པ་གསུམ་མི་དམིགས་པས་གལ་ཏེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སེམས་མི་ཞུས་མི་འགོང་ཡིད་བྱིར་ཕྱོགས་པར་མི་འགྱུར་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་
འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མཆན་པར་མི་
བྱེ་བར་ཡང་དག་པར་བསྟུབ་པས་ནི་ཆུང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་
རྣམ་པར་བསྟུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་འབྲིང་གསུང་པ་ཡིན་ནོ། ། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་པ་རྣམས་དང་། དེ་རྣམས་ལ་གཞན་དུ་དང་། དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་
ལས་གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཆེན་པོ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་

བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིར་ཐར་པ་ནི་བྲལ་བའི་བྱང་པར་ཡིན་
ལ། དེའི་ཆ་ལ་ཕན་པས་ན་ཐར་བའི་ཆད་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
བཤད་ཟིན་ནོ། ། ། ། རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། རྩོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བཟོད། ། དེ་དག་ཉིད་ལ་
སེམས་མཉམ་སོགས། ། རྣམ་པ་དག་ནི་བཅུར་བཤད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
འདིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅི་ནས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཟོད་པའི་རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་ལས་བྱང་པར་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་
པ་ཡིན་ལ་འདི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། ། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
མཉམ་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པས་གནས་པ་ཉིད་དུ་གནག་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་དང་། ང་རྒྱལ་
བཅོམ་པ་བསྐྱེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། གནོད་པ་མེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། མི་འཆོ་བའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཡན་བཟོད་པར་བྱའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་མ་དང་། ས་དང་། རྩུན་དང་། སྤྱི་མོ་དང་། བྱ་
དང་། བྱ་མོ་དང་། གྲོགས་པོ་དང་། ཡིད་བརྟན་པ་དང་། གཉེན་དང་། རྩ་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། དེ་ལ་མ་དང་པ་ལ་སོགས་པ་
གཉིས་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པ་བཅུར་འཇུག་རོ། ། བདག་ཉིད་སྤྲིག་པ་ལས་སྤྲོག་
ཅིང་། ། སྦྱོར་ལ་སོགས་ལ་གནས་པ་གཞན། ། དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། ། བསྟགས་པ་
བཟོད་དང་མཐུན་པ་ཉིད། ། ཚེར་གྱུར། ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་དག་ལ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲིག་པ་ལས་
སྤྲོག་པ་དང་སྦྱོར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པ་དག་དང་། བདག་ཀྱང་སྤྲོག་གཅོད་པ་ལས་སྤྲོག་
པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། བདག་ཀྱང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལྷགས་དང་
ལྷགས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཉམ་པར་གཞུག་པར་བྱ་དང་། དེ་ལ་གཞན་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་བ་
དང་དེའི་བསྟགས་པ་བཟོད་པ་དང་། དེ་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་
དགའ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པའི་བྱང་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་

གྲིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། རང་བཞིན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟར་རྩེ་མོ་རྣམས་སུ་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་
བས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཟོད་པ་བཞིན་དུ་སྟེ། རི་རྒྱད་དུ། ། བདག་གིས་ཀྱང་
སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་བས་བཅུམས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་མེད་པ་ལ་
འདུག་ཅིང་དེ་ལ་གཞན་འགོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྲིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ། ། ཆོས་
མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། ། སྤྱི་ཉིད་སོག་གྲིས་ཤེས་པར་བྱ། ། ཤེས་བྱ་བ་ལ། དེ་
བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། འདི་དག་གི་དམིགས་པ་དང་
རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རི་རྒྱད་དུ་བདག་
གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོབ་པ་དེ་ནི་
གཟུགས་ན་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པའི་བར་ལ་སྤྱིབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་
ན། དེས་སྟོན་ཁོ་ནར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ས་བབྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་
ན། དེ་ཡོངས་སུ་གབྱང་དུ་མེད་པ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ག་བར་འཐད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ། འདི་
ལྟར་གཟུགས་ཡོངས་སུ་གབྱང་དུ་མེད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་གབྱང་དུ་མེད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆད་དང་
མཐུན་པ་འདི་དག་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་དང་དུང་འབྲེང་དང་ཆེན་པོའི་རིངས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རེ་རེ་ཞིང་
གསུང་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་ངོ་བར་གཏོགས་པ་རྒྱུད་དུ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་དམིགས་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་སྟེ། དེའི་ཆོ་ན་གཞན་ལ་མི་འཆོ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འབྲིང་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་པན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་སོགས་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་
མ་ལ་གཞན་ལ་པན་པའི་བསམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆེན་པོ་ནི། མ་དང་། སྤང་མོ་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཆོ་དང་ཕྱི་མ་ལ་གཞན་ལ་འདོད་པ་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྩེ་མོར་
གཏོགས་པ་རྒྱུད་དུ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱང་སོག་གཅོད་པ་ལས་ལྡོག་པར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟོབ་པ་གང་

གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བསྐྱོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། འབྲིང་ནི་བདག་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་བདེ་བའི་རྒྱལ་ཡང་དག་བར་སྦྱོར་བར་ཕྱིར་རོ། །
ཆེན་པོ་ནི་དག་གིས་ཀྱང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བདེ་བར་ཕྱིར་ཅི་ལོག་པ་སྦྱོང་བར་འདོད་པ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཟོད་བ་རྒྱུད་དུ་ནི་བདག་གིས་ཀྱང་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ངེས་
པར་སྦྱོར་བར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འབྲིང་ནི་བདག་གིས་ཀྱང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པའི་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་དེ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡང་མངོན་
དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་འབྲས་བུ་ལེ་ངེས་པར་
སྦྱོར་བར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆེན་པོ་ནི་བདག་གིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའི་སྦྱོན་མེད་པར་བྱང་རྒྱུ་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་དག་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་རྒྱུད་དུ་ནི།
བདག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། འབྲིང་ནི། བདག་གིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་བར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆེན་པོ་ནི། བདག་
གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་སྤྱད་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་ཀྱི་མཐར་སྤྱད་པ་ལ་འཇིག་པར་
འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཇི་ལྟར་བཟོད་པ་ཆེན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་རང་། ། གི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ལ། འདི་ནི་གཞན་ལ་བཏེན་པའི་རྒྱུད་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་འདི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་

ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་ལ་ནི་རིམ་གྱིས་གནས་སྐབས་ཡོད་པ་ཡིན་བས་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་
བ་ཉིད་དོ། ། སྒྱུར་པའི་ལམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནམས་བཤད་ཟེན་བཤད་
ཏེ། ། ། ། ཅི་སྟེ་འདི་ཉན་ཐོས་གྱི་དག་འདུན་ནམ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དག་འདུན་གང་ཡིན་
པ་བཟོད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་དག་འདུན་ནི་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་འབྲས་བྱའི་ལམ་
གྱི་དབྱེ་བས་སྒྲིས་བྱ་བྱང་བཞི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་དོ། ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དག་འདུན་
བཟོད་པར་བྱ་བ་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པས་བསྐྱུས་པ་སྒྱུར་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པ་མཐོང་
པའི་ལམ་གྱིས་གནས་སྐབས་དང་། རྒྱན་དང་ལྡན་པ་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གནས་སྐབས་དེ་གང་
གི་ཕྱིར། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལགས། ། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་གང་དག་གནས། དེ་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོགས། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
ཏེ། དག་འདུན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་དེའི་བྱད་པར་བཟོད་པར་
བྱ་བ་ཡིན་པས། གཞུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་སོགས་ཏྲགས། ། རྣམ་པ་ཉིད་ཤུར་བཟོད་པ་
ཡིས། ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི། ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཆན་ཡིད་འདི། ། ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྡོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཆད་ནི་
རྣམ་པ་མེད་པ། ཏྲགས་མེད་པ། མཆན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། རིག་པ་པོའི་
འབྲེལ་པ་བཀག་པས་གཞུངས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་བར་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་
པ་འདི་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་ལྡོག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ན།
གཞུགས་ལ་གོས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྣམས་པ་
ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའོ། ། ཏྲགས་ནི་རང་ལ་བརྟེན་པའི་མཆན་མས་བསྐྱུས་
པའོ། ། མཆན་མ་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྟོང་པའི་རྒྱན་དུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཐེ་ཆོམ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་གཞན་ལ་ཕྱག་མི་འཆལ་ཞིང་མེ་རྟོག་ལ་སོག་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱད་པ་དང་།
ཡང་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྱད་མེད་གྱི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་དང་སྟེ། དེ་ལ་མི་ཁོ་
མ་པ་བརྒྱད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། དཔྱལ་བ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྒྲི་གནས་དང་།
གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྒྲི་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང་། ཡུལ་མཐའ་

འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་པོ་ནམས་སྤྱན་ཞིང་ལྷགས་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བའོ། །
ཡང་དག་ཉིད་དག་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་གཞན་ཡང་དག་པར་
བསྐྱེལ་བ་དང་། དེའི་བསྐྱེལ་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལ་མཐུན་པས་དགའ་བ་ཉིད་དང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་དམིགས་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་སྒྲོམ་ཞིང་མདོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་
པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡེ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མེད་
པས་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་དོགས་པ་དང་། ཡིད་གཉིས་དང་། ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་དང་སྟེ། དེ་ལ་ལམ་
གཞན་འདོད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དོགས་པའོ། ། ལམ་དང་པོ་དང་མི་མཐུན་པ་
ནི་ཡིད་གཉིས་སོ། ། དེགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དག་བ་ནམས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ལ་འཕེལ་བར་གྲོ་བ་མེད་
པས་ན་གསོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཐེ་ཆོམ་མོ། ། དུམས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་
ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་ལྡན་དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་པ་དང་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱི་བ་པ་ལྡན་ནི་
འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། རྟུགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྟོན་པ་དང་།
འགྲོད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་མོ། ། བག་ལ་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ནི་མ་རིག་
པ་དང་ལྟ་བའི་ཟག་པ་བསྐྱས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡིན་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་བསམས་
བཞིན་དུ་སྤྱིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་དང་སྤྱིད་པའི་ཟག་པས་བསྐྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
འགྲོ་བའམ་འོངས་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་ལམ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར། ། འཛོག་པ་ཉིད་དང་།
གཙང་སྤྱི་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ནས་ཉུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གསོ་དང་འོངས་སྦྱོད་
སྤྱད་དུ་བྱེ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བས་ནི་དོད་དུ་ཐུར་པའི་ངས་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། ། དགེ་བའི་རྩ་བ་
འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་མདོན་པར་འཕགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ལུས་ལ་སྤྱིན་བུའི་རིགས་
སྟོང་རག་བརྒྱད་ཅུ་མེད་པ་ཉིད་དང་། དག་བའི་རྩ་བ་ནམ་པར་དག་པས་སེམས་ཀྱི་དང་བྲལ་
བས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ལས་འདས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཡོངས་སུ་
དག་པ་འཛིན་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཐུར་པ་དང་། རྟོན་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ལེན་པ་
མ་ཡིན་པས་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་སྦྱོད་པ་དང་། སྟེ། དེ་ལ་
སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ཉིད་དུ་ཐུར་པ་

དང་། ཕྱིང་པ་པ་ཉིད་དང་། བསོད་སྟོམས་པ་ཉིད་དང་། ལྷན་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། ཟས་ཕྱིར་མི་
ལེན་པ་ཉིད་དང་། དགོན་པ་པ་ཉིད་དང་། ཤིང་བྱང་པ་ཉིད་དང་། སྒྲ་གབ་མེད་པ་ཉིད་དང་།
དུར་ཁྲོད་པ་ཉིད་དང་། ཅོག་བྱ་པ་ཉིད་དང་། གཞི་རི་བཞིན་པ་ཉིད་དོ། ། ཏ་རྩ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། སློ་བཟན་པ་ཡིན་ཞིང་
ཟབ་པས་གཞན་ལ་ཆོས་མཉན་པ་ཉིད་དང་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་པར་སྒྱབ་པ་དང་། ཡང་བདུད་སྤྲིག་ཅན་གྱི་སྒྲུལ་པ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་
ཆེན་པོ་བརྒྱད་དུ་ལྷུང་ཞིང་སྒྲུག་བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་ཁྱོད་བས་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སར་ལུང་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆད་མེ་པ་
བསྟན་པས་ཆེར་བེན་ཀྱང་འབྱུག་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་ཅིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་སེམས་མི་ལྷག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆེ་མོར་གཏོགས་པའི་
གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། ། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་བདུད་སྤྲིག་ཅན་དག་
སྒྱོད་གི་ཆ་བྱད་དུ་ཡོངས་ཏེ་འདི་སྐད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཙམས་ཏེ། ལམ་ཞན་སྟོན་དུ་བེན་
ཀྱང་དགོ་སྒྲོང་དག་བཙམ་པའི་དཔེས་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་མི་འགྲོ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེས་གང་ལ་དག་པས་འགྲོ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་སུ་མི་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་པས། གཞན་ཡང་བདུད་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པ་
རུས་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལམ་གྱི་གཟུངས་བརྟན་སྟོན་པ་ལ་འདི་ནི་བདུད་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བས་ནི་བཟོད་པར་གཏོགས་
པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ནི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡང་དག་པར་གསུངས་པའི་སྒྱོད་པ་དང་རྫོགས་སུ་མཐུན་པར་གནས་
ཤིང་སྒྱུན་པའི་པ་རྩ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་བསམ་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སོ། །
མདོའི་དོན་ཆོག་ལྷག་པས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ནི་དུག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པ་དང་། ། ཐེ་ཆོམ་མི་ངལ་ཟད་པ་དང་། བདག་ཉིད་དག་བ་ལ་གནས་ཤིང་།
གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་སྒྱུན་སོགས་དང་། ། ཟབ་མོའི་དོན་

[illegible]

གྲིས་ཡང་དག་པར་སྒངས་པའི་སྒྲིབ་བས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལས་མི་ཉམས་པའི་དོན་གྲིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པན་བེ་རྒྱ་མི་འཆད་པས་སོ། ། མི་གཡོ་བ་ནི་མངོན་
སུམ་དུ་བྱེད་པས་སོ། ། མི་འཕྲོགས་པས་ནི་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྲིས་སོ། །
སྤྱག་བསུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྲིས་དག་དང་
རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལས་བསྒྲོག་པ་དང་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་གྲིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་
དང་བསྒྲོག་པ་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྟན་པས་གང་གསུང་པ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ལ་བདེན་པ་ལ་ཁྱུགས་པ་ན་ལྡོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་བདེན་པ་ལ་མ་ཁྱུགས་པ་ན།
འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འདྲིར་ལྡོག་པའམ་མི་ལྡོག་པར་སྒྱུར་གྱི་བསྒྲོག་པ་ཅམ་མ་
འཇིག་པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། གླད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ལ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་འབྲལ་པས་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སར་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་དག་གིས་དེ་དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་
པོ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྤྱག་བསུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཡང་ཡན་ལྷག་
ཟད་པ་དང་ལྡན་པ་སྔོང་བ་ལ་ཀྱ་ཏུ་དགའ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
མཐར་གྲིས་གནས་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དགྲ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་
བདུན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོག་གསུམ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་ཅིང་དེའི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་པས་ཡན་ལག་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡན་ལག་ཟད་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་ནམ་སྒྲིམས་
པར་འཇུག་པ་གང་ལ་ཡན་ལག་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་སྔོང་བ་ལྷུར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་
སྟེ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྷ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཡན་
ལག་ཟད་པ་དང་། ལྡན་པ་བརྗོད་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་གཉེན་
པོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། ། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་
འཇིན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱག་བསུལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ཉིད་འདོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།

ལྷན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བ་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ནམ་པར་རྟོག་
པར་བརྟགས་པས་བསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་དང་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་བསྐྱེད་པས་གཟུགས་ལྗུར་
ལེན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སངས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་དགོ། ། བའི་ཚ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྗུར་ལེན་
པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱ་ཆེར་བཀག་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་དེའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་ཞིང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་འང་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་
ཅད་དུ་འབྲལ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་འབྱུང་
ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་བྱིམ་གྱི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཉི་
བར་སྟོན་པ་དང་། ཟས་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་མང་ཞིང་སྣ་ཆོགས་སྟེར་བས་བདག་ཉིད་སྐྱབ་
པའི་ས་ལོ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་བ་དང་། དེའི་བསྐྱེད་པས་
པ་བརྗོད་ཅིང་མཐུན་པས་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་འབྱུང་
ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། རྟག་དུ་ཆོངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། གཞན་མི་དགའ་བར་
འཇུར་བའི་གཞོད་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྟག་དུ་ཆོངས་པར་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདིའི་
འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པ་མི་བསྐྱེད་པས་དེ་བདུད་ལས་
འདིའི་རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརྒྱན་བར་སྟོན་པ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་བཅུ་ཉེ། སྤྱོད་
གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
བཀང་བ་སྐྱབ་པར་གཏོང་བ་དང་། ལག་ན་རྩོམ་ཉིད་རིགས་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དེ་བདུད་ལ་
སོགས་པས་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་
སེམས་མི་གཡེང་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་རྗེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་དོན་གྱིས་སྐྱེས་བུ་དམ་པར་གྱུར་པ་ཉིད་
དང་། བུད་མེད་དབང་དུ་འཇུར་བའི་སྐྱགས་དང་། རིགས་པ་དང་། སྟོན་དང་། ཅི་ལ་སོགས་པ་
དང་། བུད་མེད་དང་། སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་བློ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་སྤྱོད་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོན་མར་མི་མཐོང་བ་དང་འཆོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པས་
གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་མཆོན་

ཉིད་ནི་སྒྲན་ནོ། ། ཡན་ལག་གཅིག་པ་ནི་ཅི་ལོ། ། ཡང་ན་སྐྱེས་པ་ནམས་གསོ་བར་བྱེད་པའི་
དོན་གྱིས་སྒྲན། མ་འོངས་པ་མ་བསྐྱེད་པའི་གཉེན་པ་ཅི་ལོ། ། ཡང་འཆམ་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲན་ནོ། ། མི་འཆམ་པའི་བྱད་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཅི་འེའེས་བྱ་
བ་ནི་ནམ་གངས་གཞན་ནོ། ། འོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ་བྱང་
ཆུབ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུ་ཏེ། སྤང་པོ་ཁམས་དང་
སྐྱེ་མཆེད་ནམས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་ངེས་པ་བཀག་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་
ལས་བརྒྱུག་པར་ཤེས་པར་བྱས་བའི་དོན་ཏེ། སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་སྦྱོས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་
དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་ལ་གོ་རིམས་རྗེ་
ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་སྦྱོན་དང་བྱི་མར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། དེ་
ཅི་འེའེ་བྱིར་ཞེས་ན། འདི་ལྟར་སོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པས་དེས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དམ་པ་དང་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
འཐད་པས་ངག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་རྟོགས་པའི་རྩ་དང་དག་
བའི་ཕྱོགས་དང་གི་བར་ཆད་ཀྱི་གཏམ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བས་གནས་པ་བཀག་པས་
འགོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་དེ་ནམས་ཤིན་ཏུ་སོ་སོར་རྒྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་སྦྱོན་པའི་དོན་དང་། དེ་ཅི་འེའེ་
བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ནམས་ལ་ཆོས་གང་ཡང་
བྱིར་བའམ་དབྱོག་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་པས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཏམ་སྦྱོས་པའི་དངོས་པོའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
ཀུན་འབྱུང་གི་ཤེས་པའི་དུས་ཉིད་ན་བཅོམ་པའི་བྱིར། འགོག་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཏམ་ཙམ་གྱིས་
ནམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏུ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་། ། མིང་ཙམ་སྟེ། འདུ་ཤེས་ཙམ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །
རྗོད་པར་བྱེད་ལས་མ་གཏོགས་པ། ། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། ། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་བྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་གཏམ་རབ་ཏུ་མང་པོ་སྣ་ཆོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དམག་གི་གཏམ་ལ་སྤྲུལ་བ་བཞིན་ཏེ།

འགོག་པའི་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་མང་པོ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ཡང་ཉུང་དུ་འཕྲུལ་མང་པོར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་
ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་
དང་མི་མཐོང་བའི་ཕྱོགས་དག་ནི་གཞོད་པར་བྱ་བ་དང་། གཞོད་པར་བྱེད་པ་གཡུལ་གྱི་གཏམ་
ལ་སྒྲ་མ་བཞིན་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལམ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ལ་
ཡང་རྗེས་སུ་ཆགས་པའམ་ཁོང་སྟོབ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ནི་རང་གི་དང་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་འགོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དབང་པོའི་གྲོང་འགོག་པ་ནི་དེ་པན་ཆད་
ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅུ་ཁྱིལ་གྱི་ལྷག་མར་གྱུར་པ་དབང་པོའི་གྲོང་གི་གཏམ་ལ་སྒྲ་མ་བཞིན་དང་།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ཡང་ཆོགས་སམ་
ཆོགས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དབང་པོའི་ཉེན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་འགོག་པ་ནི་དེ་ནས་དབང་པོའི་
ཉེན་དུ་གྱུར་པ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་སྒྲ་མ་
བཞིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་
བསྐྱུ་བའམ་མི་བསྐྱུ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དབང་པོའི་ཡུལ་གྲོང་རྒྱལ་འགོག་པ་ནི་དེ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་རྒྱལ་
གྱི་གཏམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་སྒྲ་མ་བཞིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་
གནས་པས་ཆོས་གང་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་འཕེལ་བའམ་འབྲི་བར་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདག་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་འགོག་
པ་ནི་དེ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བསྐྱོམས་པས་དེའི་
བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲ་
མ་བཞིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའི་གཏམ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྱུར་བར་གནས་

པའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་འང་ཁམས་
གསུམ་ལ་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་དབང་པོ་འགོག་པ་ནི་བསམ་གཏན་
དང་། གཟུགས་མེད་པ་གང་ལ་དབང་པོ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱེ་བའི་བསམ་
གཏན་དག་ན་ནི། ། ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། ། བཏང་སྟོམས་ཡིད་བདེ་བདེ་བ་
དང་། ། བཏང་སྟོམས་བཏང་སྟོམས་ཆོར་བ་ཡོད། ། གཟུགས་མེད་རྣམ་ལ་བཏང་སྟོམས་དང་། །
སྟོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཇི་ལྟར་ན་དེའི་དབང་པོའི་
ཉེན་འགོག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེར་ནི་རིས་དང་སྟོག་ལ་ཡང་། ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ཉེན་པ་ཡིན། །
ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། དབང་པོའི་ཡུལ་གྲོང་རྒྱལ་འགོག་པ་ཡང་། དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་
ཡུལ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ནོ། ། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་
པས་དེ་འགོག་པ་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་དུག་ལ་སྦྱོད་ཅིང་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བས་གནས་པ་བཀག་
པའི་དོན་དང་། བཟོད་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བྲལ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
གནས་ཤིང་ཆོས་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་དོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ། ། སྦྱོད་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དད་པར་བརྗོད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྦྱབ་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་དག་ལ་འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱི་བྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དོར་བ་དང་སྤང་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། སངས་རྒྱས་
དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐད་དུ་བཤེས་གཉེན་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བྱད་པར་
ཅན་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་
པ་རྣམས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་བ་དང་།
འཇུག་པ་དང་། རབ་ཏུ་འཛོག་པ་དང་། ཉོགས་པའི་བྱད་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོགས་འདོད་
ན་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་ཐུར་པ་སྦྱེ་ཞིང་སྦྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཀྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི། རྒྱན་ཏུ་བྱགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་ཆོས་ཕྱ་
རབ་ཅམ་ཡང་རྗེས་སུ་མ་དམིགས་པས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒྲོན་པ་

མེད་པའི་བར་ལ་གནས་པ་ནི་རང་གི་ས་ལ་དོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་བྲལ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཕྱིར་མི་
ལྷོག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་དང་། བདུད་ཀྱི་ལས་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཛོམས་པ་དང་། སྤྱབ་མོར་
བྱེད་པས་བྲལ་བ་ཐོབ་པའི་བྱེད་པའི་དོན་དང་། མཚམས་མེད་པའི་ལས་བྱེད་པའི་སྦྱིས་བྱའི་
དཔེས་ཡང་དག་པ་ལ་གནས་ཤིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་སེམས་ནི་ལྟ་དང་
བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཕྱིར་ལྷོག་པར་མི་རྟུས་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྟ་དང་
བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ཏེ་སྦྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་
ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཐོབ་
ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མདོན་པར་སྦྱབ་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཉིད་
དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་རང་གི་ས་ལ་ནེམ་རྒྱར་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྦྱོར་བ་འདྲེན་མ་མ་
ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་ནེམ་རྒྱར་མེད་པར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
ལ་གཅིག་གམ་གཉིས་སུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བས་སྦྱོབ་རྗེས་སུ་བེན་ཀྱང་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་མི་སྦྱོབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཐེག་པ་གཞན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པས་
གཅིག་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར་སྦྱོབ་འཕམ་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བས་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ལས་བསྐྱོག་པར་ཤེས་པའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་
ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི། བདག་ནི་སྤྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུང་པའི་ངེས་པའི་རྟེན་པས་མདོན་པར་
བྱང་མི་རྒྱབ་པ་དང་མ་བྲལ་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྲན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། ། དེ་ལྟར་གནས་པ་ནི་ས་དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྒྱང་མི་འཛོག་པར་གནས་ཡིན་ནོ། ། རང་གི་ས་
ལ་བརྗེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སྟེ། རང་གི་ས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གསུམ་ནི་རང་གི་ས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
ལྟར་གནས་པ་ནི་མི་འཕྲོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། ཡང་བྲལ་བ་དང་བྲལ་
བ་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ས་གསུམ་དུ་
བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ནོ། ། བྱོད་ཀྱིས་འདི་ཉིད་དུ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་
པར་གྱིས་ཤིག ། བྱོད་ནི་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ལྷང་མ་བསྟན་
ཏོ། ། གང་གིས་བྱོད་ལྷང་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་མི་སྦྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཡང་བྱོད་ཀྱིས་མ་
ཐོབ་ཐོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བདུད་ཀྱི་འདུན་པ་བ་སྒྲོག་པའི་ཆོག་ཐོས་པས་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སེམས་མི་ཁྱུ་མི་འགོང་བ་ལ། ། སོགས་པ་ནི་ལྷང་བསྟན་པར་ངེས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་སྟེ། འདི་ལ་གནས་པ་ནི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལུས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ལྷང་བའམ་བྱད་པར་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷང་བསྟན་པར་
འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་ཆོས་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་མེད་པར་
ཁྱུགས་པ་ནི་ལྷང་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཡང་
བདུད་ཀྱིས་བྱོད་ལ་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། གང་ལ་
བྱོད་སྒྲོད་པའི་མདོ་སྡེ་འདི་དག་ནི་བདུད་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་ནི། གྱེ་མ་འདི་ནི་བདུད་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་རྟོགས་པས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་
ལྡན་པའི་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་ཕྱིར་བདག་དང་སྟོག་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སྟེ། གཉི་ག་སྟོས་པ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་མ་ལུས་པའི་
བདག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ། ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་བདག་
གིས་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་གྱིས་དབང་འདི་མཐོང་ནས་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་
ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། ཡང་གཞུང་འཛིན་
པའི་གཞུང་ཐོབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་འཛིན་པ་དང་། ཆུད་མི་གཟོན་པས་དེའི་

ཁྱད་པར་གྱིས་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། ཡང་གཟུངས་ཐོབ་
པའི་རྒྱ་ཉིད་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱད་དང་བརྟེན་ལ་སོགས་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་
ཉིད་གྱིས་དེའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་པའི་ཐབས་གྱིས་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་ཆེན་
པོ་དང་ལྡན་པའོ། ། ཡོན་ཏན་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པ་དང་ལྡན་པའོ། ། ཡོན་ཏན་དཔག་དུ་མ་
མཆིས་པ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གསུམ་པོ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་
རྣམས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་དང་།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་དེས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པས་རབ་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། ། སྤྱི་མེད་པ་ནི་ཐམས་
ཅད་དུ་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། ། མདོའི་དོན་རྒྱས་པ་འདིའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ནི་ལྟ་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང་། ། སེམས་བརྟེན་ཐེག་པ་དམན་དག་ལས། །
རྣམ་ལོག་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི། ། ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་བྱེད་པ་དང་། ། ལུས་སེམས་ཡང་
བ་ཉིད་དང་ནི། ། འདོད་ལ་སྦྱོད་པ་ཐབས་མཁས་དང་། ། ཏག་དུ་ཆངས་པར་སྦྱོད་ཉིད་དང་། །
ཆོར་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། ། སྤང་སོགས་བར་ཆད་བྱེད་རྣམས་དང་། ། ཆོགས་དང་
དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡིན། གཡུལ་འགྱུར་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་ལ། ། སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་
ཡི། ། གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། ། ཆོས་ནི་རྩལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཉིད། ། རང་གི་ས་ལ་
ངེས་པ་ནི། ། ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་པ་དང་། ། ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སློག་གཏོང་བ། ། དེ་འདྲའི་སྐྱད་
ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། ། སློ་ལྡན་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་ཀྱི། ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཏྲགས་དག་ཡིན། །
མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཏྲགས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་ཟེན་རྟོ། ། ། ། ད་ནི་སློམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཏྲགས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར། སློམ་པའི་ལམ་ནི་བཟུང་བ་སྟེ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཙུག་
ལྡན་འདས་གནས་བཟུང་མོ་བཟུང་མོ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།
བཟུངས་ཏེ་བརྗོད་པ་ནི་སློམ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། གནས་
ཞེས་བྱ་བ་གནས་པར་བརྗོད་པས་ནི་དེ་རྒྱུན་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པའི་དོན་རྟོ། ། གང་ལ་

གནས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དྲན་པ་ཉི་ལེ་གཞག་པ་བཞི་ནས། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཅུད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་
རྟོགས་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་རྟོ། ། ཡང་འདིའི་
ཟབ་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། ། ཞེས་གསུངས་། ། ཉེ་དེ་ནི་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང་།
སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཅམས་ནི་ཟབ་མོའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པར་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཟབ་མོ་ཡིན་ཞེ་ན། ཟབ་མོ་དེ་ནི་སྟོང་འདོགས་
དང་། ། སྐྱར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། ། ཅེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་སྟོང་བཏགས་པའི་མཐའ་
ལས་གྲོལ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཉེ། གཟུགས་ལས་ཀྱང་བསྐྱོག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་
གཟུགས་མེད་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྐྱར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ནི་འདི་
ཡིན་ཉེ། ལྷ་འདས་འདས་པ་ཡང་བསྟན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་ལས་གྲུད་ན་ཡང་དེ་
བཞིན་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་
བསྐྱོག་པ་དང་། ལྷ་འདས་འདས་པ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
གནས་ཟབ་མོ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་སྟོམ་པའི་ལམ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེས་འབྱེད་
ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། ། ལམ་དང་སྟོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། ། ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་
དང་། ། འཇལ་དང་དེས་རྟོགས་སྟོམ་པའི་ལམ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཉེ། གང་གི་ཆེ་ཡང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་ཤེས་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྟན་པའི་གནས་ཟབ་མོ་འདི་དག་ལ་ཉི་ལེ་མཁོ་བ་
བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་བྱ་བ་ནི་ཐོས་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ། ། འཇལ་བར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་པའི་རང་བཞིན་
གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ། ། དེས་པར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་སོ། ། ཡང་སྟོམ་པའི་ལམ་ལུལ་གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་
བའི། ། ལམ་དང་སྟོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཉེ། བདག་གིས་འདི་ལྟར་གནས་
པར་བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ནི་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་

ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་ཚལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་ངེ་སྐད་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་འོ། ། བདག་གིས་འདི་ལྟར་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་ཚལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལས་ངེ་སྐད་བཅོད་པ་བཞིན་དུ་འོ། ། བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་ཚལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་ངེ་སྐད་དུ་
བཅོད་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་བཞི་དང་མཐོང་བའི་
ལམ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ངེས་
པར་རྟོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་རྟོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འབད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་དུག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ངེ་ལྟར་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུ་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱི་མ་བྱི་མའི་
ཡུལ་སྤྲ་མའི་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་སན་ཡོན་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་ཆོད་
མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་ནི་གཞན་ཀྱི་བྱ་དཔེ་དང་བརྟུས་པའི་
བརྟན་བྱས་པའི་སྐྱེས་བྱའི་རྟོག་པ་མང་པོའི་དབེས་བསོད་ནམས་ཆོད་མེད་པ་སྐྱེ་བས་བསྐྱལ་
པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འཁོར་བ་སྤོང་བ་དང་། རྒྱབ་ཀྱིས་བལྟས་པ་དང་། མཐར་བྱེད་པར་
འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཟད་པ་དང་རྣམ་པར་གཏོན་པ་དང་སྤར་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པར་
བཅོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱུ་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ། རྒྱུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། ། རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་སོགས་དབྱེ་བ་ཡི། ། རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགྲུར་
འདོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །
རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་ནི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་རྒྱུ་
དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བར་བྱས་ན་རྣམ་པ་དགྲུར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་དུའི་
རྒྱུ་དུ་དང་། རྒྱུ་དུའི་འབྲིང་དང་། རྒྱུ་དུའི་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་གི་རྒྱུ་དུ་དང་། འབྲིང་
གི་འབྲིང་དང་། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དུ་དང་། ཆེན་པོའི་། ། འབྲིང་དང་།
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའོ། ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་
ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་ནས།

ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་ཆུང་རྒྱུ་ཆུང་རྒྱུ་སྤྱོད་བའི་བར་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ལམ་ཆེན་པོ་མི་
སྲིད་པའམ། ལམ་ཆེན་པོ་མ་ཁོ་ནར་ལམ་ཆེན་པོ་མི་སྲིད་པའམ། ལམ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་ཉོན་
མོངས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོས་ཀྱི་དྲི་མ་ཆེན་པོ་དང་པོར་བསལ་ནས་ཕྱིས་
ནི་ཕྱ་མོ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུན་པ་ཆེན་པོ་ནི་སྤང་བ་ཆུང་རྒྱུས་སེལ་ལ་ཆུང་རྒྱ་ནི་ཆེན་
པོས་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེས་འདི་འདྲིར་འབྱོར་པ་ཡིན་ནོ། ། དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་སྟོབས་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ་ནག་པོ་ནི་ཉམ་ཆུང་བ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་ལམ་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཆུང་
རྒྱས་ཀྱང་འཁོར་བ་མེད་པ་ནས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་བརྟན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
ཆེན་པོ་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱས་མང་
པོར་བསགས་པའི་ནད་ནམས་རྒྱུ་བྱེད་གྱིས་ཁྱུས་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་སེལ་བ་དང་སྐྱད་
ཅིག་མའི་སྒྲོན་མ་ཆུང་རྒྱས་ལུན་པ་ཆེན་པོ་འཛོམས་པ་དང་འདྲའོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། དེ་ལ་ནམས་
པར་རྟོག་པའི་ནམས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བྲལ་བས་
བསྐྱལ་པ་གཏུའི་ཁྱད་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཟང་བེད་གི་བྱིན་པ་བྱིན་པ་བས་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་སྤྱོད་བས་ལམ་ཆུང་རྒྱུ་ནམས་པ་ཆུང་རྒྱ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་པ་དེ་བསོད་ནམས་
ཆོས་མང་རྒྱུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གིས་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ནམས་ཀྱི་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་བས་ཞེས་བྱ་བའི་འཕྲད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ནམས་པར་
རྟོག་པ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ནི་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱལ་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་ནས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཙོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ནམས་ལ་ཟང་བེད་
གི་ཡོན་ལྷན་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བྲལ་བས་ཏེ། དེ་བཞིན་རྒྱུ་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། ། འདི་
སྤྱོད་བས་ལམ་ཆུང་རྒྱུ་འབྲིང་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་ན་དེ་
ཆོས་བསོད་ནམས་མང་རྒྱུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
ས་ལས་འདས་ནས་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་

པར་འཁོར་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་བསྐལ་པ་དེ་སྟེད་དུ་གནས་ཤིང་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་བས་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་སྟོང་བས་ལམ་ཆུང་དུ་འཛིན་པོ་ནི་ཅིག་ཤོས་ཉིན་གཅིག་ཅིག་
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འདི་ལ་གནས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་པས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཅིག་ཤོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཙོན་པ་
དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབྲིང་གི་ཆེན་
པོ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་བསྐལ་པ་དེ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཆོས་སྦྱིན་པ་བས་ཞེས་བྱ་བ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་སྟོང་བས་ལམ་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ནི་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཉིན་གཅིག་
གིས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དེ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་མ་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་འབྲིང་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་བསྐལ་པ་དེ་སྟེད་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་བྲན་པ་ཉི་བར་
གཞག་པ་རྣམས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་བཙོན་པར་བྱས་
པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། པར་བྱེད་ན་དེ་ཆེས་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ཤོས་
དེ་རྣམས་ལ་ཉིན་ཞག་། ། གཅིག་མངོན་པར་བཙོན་པར་བྱས་ན་དེ་བསོད་ནམས་མང་དུ་
འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་
བྲལ་བ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། ལྡོག་པའི་གནས་
མེད་པ་དང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་བསྐལ་པ་དེ་སྟེད་དུ་ཟང་ཟིང་
གི་སྦྱིན་པ་དང་ནང་ཡང་དག་འཛོག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་སྟེ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམ་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་

པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་སྤྱི་བས་ལམ་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ནི་ཅིག་ཤེས་ཉི་མ་གཅིག་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པ་
དེ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱི་པའི་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ནི་དམ་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཚུངས་ཏུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་བཀལ་པ་དེ་སྟེད་དུ་འདས་པ་དང་། མ་ཕྱོན་པ་དང་།
ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གང་ཅི་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ན་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་བས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
འདི་སྤྱི་བས་ལམ་ཆེན་པོའི་ཚུངས་དུ་ནི་ཅིག་ཤེས་ཀྱིས་ཉི་མ་གཅིག་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་རྗེ་དུས་
ཡི་རང་བ་དེ་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ན་བསོད་
ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་བསྡོམས་ནི་དམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་འཐད་སད་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཚུངས་ཏུ་འབྲིང་ནི་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ནི་བརྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་
མང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱེད་པའི་
སྦྱོན་མེད་པར་འདུག་པ་དང་། སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་ཆུབ་
དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མཆོར་རྒྱ་བར་མི་རུས་པས་མི་འདོད་པར་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་སྤྱི་བས་ལམ་ཆེན་པོ་འབྲིང་ནི། ། རབ་འབྱོར་མངོན་པར་བྱས་པ་
དེའང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྤྱང་ངོ་། ། གསོག་ཉིད་དང་། གསོན་ཉིད་དང་། སྟོང་པོ་མེད་པ་ཉིད་སུ་
སང་ངོ་ཞེས་བྱ་བས་སྤྲ་མ་མི་སྟོམ་པའི་ལམ་རྣམ་པར་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསམས་པའི་དོན་ཀྱིས་ལན་བརྗོད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
དུ་སྤྱང་བར་བཤད་དོ། ། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་གསོག་ཉིད་དུ་སྤྱང་བར་བཤད་དོ། ། འདུས་བྱས་དོ།
འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐ་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་གསོན་ཉིད་དུ་སྤྱང་བར་བཤད་དོ། ། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་

ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ། རང་གི་མཆན་ཉི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་སྟོང་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་སྣང་
བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱུར་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་
ཤིན་ཏུ་བསྐྱབས་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་མངོན་པར་
འདུས་བྱས་པ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་ཏུ་གོ་ཆ་དང་འདུག་པ་དང་ཆོགས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་བསྐྱབ་པའི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཞིར་
བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལྟར་དེ་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པའི་དོན་བདག་
གིས་འཆལ་བ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་དག་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
བགོས་པ་ལགས་པར་རིག་པར་གྱི་སྟེ། གང་འདི་ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟུ་
མའི་ཆོས་ཉིད་ལགས་པའི་སྤྲད་ཏུ་འོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆུང་དུ་ཆུང་
དུ་ནི་གངས་ཡོད་དང་དང་། གཞལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། ། ཆད་ཡོད་པ་། ། རྟོགས་པས་བསྐྱས་པས་
སྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ས་དགུ་པ་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་དེན་པོའི་
ཆེན་པོར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་བ་གང་གསུངས་པ་ནི་ངེ་སྤྲད་དི། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟོམ། པའི་ལམ་རྣམ་པ་དགུས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བྲལ་བ་ལ།
བསོད་ནམས་གང་མེད་པ་དང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཆད་མེད་པས་བསྐྱས་པས། དཔེ་རྣམ་པ་
གསུམ་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཡིན་ནོ། ། གངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱད་པར་
ནི་ཅི་ཞིག་མཆིས། ཐ་དད་ཏུ་བཞི་བ་ནི་ཅི་ཞིག་མཆིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཉི་
བར་མཆོན་པའི་དོན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ། གངས་ཡོད་པ་དང་། ། གངས་མེད་པའི་
ཁམས་འཁོར་བ་དང་། ཉ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་དག་ལ་གངས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་དང་གངས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་
ན་རྣམས་གངས་མེད་པར་ཡིན་ནོ། ། དུས་རྣམས་ལ་ནི་ཆད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཆད་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་ན་འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཆད་མེད་པ་ཡིན་
ནོ། ། གཞལ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་

གྱི་ཡུལ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཚད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། གངས་མེད་པ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ། ཚད་
མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གངས་མེད་ལ་སོགས་
བསྟན་པ་རྣམས། ། དམ་པའི་དོན་དུ་བརྟེན་མ་ཡིན། ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་དམ་པ་
ནི་མངོན་པར་བརྟེན་པ་ཐ་དད་པས་ཀྱང་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིའི་བསམ་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཀུན་རྟོག་ཏུ་ནི་སྤྲུགས་བཅེ་བའི། ། རྒྱ་མཐུན་དེ་དག་སྤྲུབ་པ་བཞིན། ། ཇི་སྐད་དུ། །
ཡི་གེ་དང་དོན་དག་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མངོན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ཞིང་བཟང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཉ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
བར་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུགས་རྗེའི་རྒྱ་མཐུན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་འདི་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུགས་རྗེའི་རྒྱ་མཐུན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་
ན་ནི། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འཇུག་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གསོལ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་
བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་འདི་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྤྲུགས་རྗེའི་རྒྱ་མཐུན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་དོན་འཆལ་བ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་དུ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་
ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བརྟེན་པར་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དངོས་པོ་བརྟེན་དུ་མེད་པ་ལ། །
ཉམས་པ་དང་ནི་འཕེལ་མི་རུང་། ། སྒོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། ། ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་ཅི་
ཞིག་འཕྱོང་། ། ཇི་སྐད་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུ་
ནི་ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་ཇི་སྐད་བརྟེན་པ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་དགུ་
ནི། ཅི་ཞིག་འཕྱོང་བཅས་བྱ་བ་བཅོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བརྟེན་དུ་མེད་པའི་སོན་ལ་ཉམས་པ་
དང་འཕེལ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་བཀག་པས་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པར་འཇུག་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

འདིའི་ལན་བརྗོད་པ་ནི། ། བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། ། འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྦྱབ་བྱེད། །
ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། ཇི་སྐད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་དར་འཛིན་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཀའ་པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་སྐལ་
བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་ན། བྱང་ཆུབ་དེ་
བཞིན་ཉིད་མཆོན་ཉིད། ། དེ་ཡང་དེ། ། ཡི་མཆོན་ཉིད་བཞེད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། ། ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནས་ཉ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་སྟེ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་བཀའ་པས་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཉིད་ཀྱིས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་གམ་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་དག་པན་
ཚུན་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡང་། སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། ། རིགས་མིན་བྱི་
མས་ཀྱང་མ་ཡིན། ། ཇི་སྐད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་དག་པན་ཚུན་ཕྲད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་བསྐལ་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
བསགས་པ་མེད་པས་ན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་འཛང་རྒྱ་བར་
འཁྱར་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ལགས་ཞེས་ཞུས་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་ཇི་
ལྟར་འབྱུང་བར་འཁྱར་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ། མར་མའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། ། ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་མར་མའི་སྤྱིང་པོ་ཆོག་པའི་དཔེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་འབྲས་བུ་
བཅས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་ས་བཅུ་སྟོབ་པས་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་དག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ། དེ་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་བྱན་ཆུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་རྒྱད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བུའོ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། ། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བརྒྱད་ཡིན་ཞེ་ན། ཟབ་མོ་

ནམ་པ་བརྒྱད་དོ། ། གང་ཞེ་ན། རྒྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་
དང་། ། ཤེས་དང་སྟོན་དང་གཉིས་མེད་དང་། ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཟབ་པ་ཉིད། ། ཅེས་
གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་རྒྱེ་བ་ཟབ་པ་ནི་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་དེ་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་ཉིད་
དང་། འགག་པའི་སེམས་རྒྱེ་བ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་རབ་
འབྱོར་དེ་ཇི་སྟམ་དུ་སེམས། སེམས་གང་འགག་པ་དེ་ཕྱིར་རྒྱེ་བར་འགྱུར་མཁ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་ནི་ལགས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགག་པ་ཟབ་པ་ནི་སེམས་རྒྱེས་པ་ནི་
འགག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགག་པ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཇི་སྐད་དུ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟམ་དུ་སེམས། ། སེམས་གང་རྒྱེས་པ་དེ་འགག་པའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་སྟམ་མཁ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ལགས་སོ། ། འདི་ཇི་སྟམ་དུ་
སེམས། འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་འགག་པར་འགྱུར་སྟམ་མཁ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་
ལགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྟོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱེས་པ་རྩམ་ཉི་ན་དེ་འགག་པ་
ལ་མངོན་པར་སྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགག་པས་ཟེན་པ་ནི་དེའི་རང་བཞི་ཡིན་པས་ཡང་
ཅི་ཞིག་འགོག་ཏུ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་
དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གནས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་ཡང་དག་
པའི་མཐའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་བྱ་ཟབ་པ་ནི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལས་སེམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་པ་ཟབ་པ་ནི། དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟོན་པ་ཟབ་པ་ནི་དེ་
ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ནི་གང་ལ་ཡང་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་སྟོན་
པ་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཉིད་དང་། ། དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་ལྷང་
བརྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་སུ་
མེད་པ་ཟབ་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྟོན་པ་ལ་ནི་གཉིས་སུ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ། ། ལ་མཚན་མ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་

གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཟབ་པ་ནི་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ནས། །
སངས་རྒྱུ་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རབ་བྱས་པར་མ་
བྱས་པར་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་རྒྱ་བ་བཀག་པའི་ཐབས་
མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་བྱ་བ་བཀག་པ་ཉིད་
དང་། ། དེ་ཅིའི་སྤྲད་དེ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་མཆན་
ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དེ་དང་དེ་ལ་སྦྱོད་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ལ་འགོད་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སླིན་པ་ལ་
མཁས་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་ཟེན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་
དགེ་འདུན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་
པར་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། བསྐྱབས་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ། འདི་ལྟ་སྟེ། ། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པར་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་གཉི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ནི་མི་སྒྲོབ་པར་
འགྱུར་ཏེ། ། དེ་ཕན་ཆད་བསྐྱབས་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར། ། ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་
འདྲ་བའི་ཕྱིར། ། སྤྲོད་དང་ཞི་བར་མི་རྟོག་པ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། འདི་ཕན་ཆད་མི་
མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གཉི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་མི་ལམ་དང་འདྲ་བར་དགོངས་
པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉོན་མོ་སྒྲོམ་པར་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཀག་པས་ནི་མི་ལམ་
དུ་རྟོག་པ་སྒྲོམ་པར་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཀག་པ་དང་། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོ་དང་ལྡན་པ་
ཤུ་རིའི་བྱ་མི་ལམ་དང་ཉོན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལས་
མེད་ལ་སོགས་སྟན་ཀ་ཡི། ། ལན་ནི་ངེ་སྐད་བཤད་པར་ཟད། ། དེ་ལ་ལས་མེད་པར་བརྟན་པ་
ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ། མི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་མི་ལམ་དང་འདྲ་བར་དངོས་གཞི་
དང་མཐུག་གིས་བདུགས་པའི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་

པ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་ལན་ནི། ། འོན་ཏེ་སང་ནས་ཡོང་སུ་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་
བྱེད་ཀྱི། རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བས་ལས་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་པ་
བརྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བཀོད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཉིན་པར་སློག་གཙོད་
པ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་མི་ལམ་གྱི་ནང་དེ་སློག་གཙོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་རྒྱ་གྲགས་པའི་
མཆན་མོ་དང་ཉིན་མོ་ཉིད་མངོན་པར་བརྟེན་པར་རོ། ། ནང་ན་སློབ་པས་ནི་འཁོར་བའི་མི་
ལམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལོ། ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལས་དེ་ལ་ཁྱོད་ཇི་སྐད་སྐྱ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་དྲིས་པས་གཉེན་པོ་འགལ་བ་ཡིན་
ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་ཐལ་བས་དེ་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་སྟོན་
པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་ལན་ནི། ། འདིའི་ལན་ནི། ། དམིགས་པ་དང་
བཅས་པ་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྲུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་མེད་པའི་ལས་
སྐྱེད་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་སྐར་དེ་བརྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་
དཔལ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་ལན་ནི། ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་མཆན་མར་བྱས་
ནས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་དམིགས་པའི་དངོས་པོར་ཁས་
སྲུངས་པ་ན་མི་ལམ་གྱི་ནང་གི་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བལ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་ཡོངས་སུ་བརྟོག་ན་ཡང་དག་པའི་ཐུང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་
བསྟོས་པ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ནི་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་ལན་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པ་འདི་
ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་། ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་དྲི་བ་འདིའི་ལན་ལྟོན་པ་དབང་དུ་གྱུར་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་
མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བ་དེས་ན་དེ་དྲི་བ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་
བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ། དེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་
དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་ལྟར་ན་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཞེ་ན། ། མིང་ནས་བཅུམས་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་

སུ་མེད་པས་སོ། ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་དག་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་གནས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པར་དམ་བཅས་པ་ནི་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་པ་ངི་བ་དེའི་
ལན་བཏབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉེས་པ་ཡང་སྤང་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་དག་པར་ཆད་པ་ཆད་པ་མེད་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་མི་དམིགས་པར་སྒྱུད་པའི་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཟབ་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ན་འཁོར་བ་དང་ཐུ་དན་ལས་འདས་པའི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་
མཚན་མ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་དོན་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
འཁོར་བ་དང་ཉ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དེའི་ཆེ་དགོངས་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས། མི་དམིགས་པའི་སྒྱུད་པ་ལ་མི་སྐྱག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་རྫོགས་པར་བྱང་
ཆུབ་པར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཁོར་བ་དང་ཉ་ངན་ལས་འདས་པ་
མཉམ་པ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
དབྱེ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་གྱི་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམ་པར་གཉིས་བཅོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་
དེས་ན། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། ། སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་དང་པ། ། དེ་ལ་དག་
པར་བསྐྱབ་པ་ཡིས། ། སངས་རྒྱས་ཁིང་ནི་དག་པ་ཉིད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ། སེམས་ཅན་
གྱི་འཇུག་རྟེན་གྱི་མ་དག་པ་བཀྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་དེ་ལ་ལྟ་རྒྱས་
ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པ་དང་། ། སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་དག་པ། རྩོང་དུ་མ་
དང་། ། ཆེར་མ་ལ་སོགས་པ་གནག་ཡིན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་དེ་ལ་ལྟ་མཐེལ་ལྟར་མཉམ་པར་
ལ་སོགས་པ་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་ཡོངས་སུ་དང་པ་ཡིན་ཏེ། ། འདི་ནི་མདོར་
བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱས་པར་ནི་དོ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ། སེམས་ཅན་བཀྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་
མཐོང་ནས་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་དུ་ལྟ་རིག་དུག་གི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྟོད་
པ་བསྐྱབས་པས་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ་སྒྱུད་པ་དང་། ། དེ་བཞིན་དུ་ལ་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་དེའི་འབྲས་བུ་ལས་བསྐྱོག་པ་སྐྱབ་པ་དང་། ། གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་
དང་། ། ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། ། སྐྱིབ་པ་སྤྲད་དང་། ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
སོགས་པ་མ་ཐོབ་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། ། ཤེས་རབ་འཆལ་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་

པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྤྱད་པས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ཉེ་བར་འཇུག་པ་དང་། ། ཡང་ནག་
གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སེམས་ཅན་དེས་པ་དང་། ། མ་ངེས་པ་དང་། ། ལོག་པར་དེས་པ་སྟེ།
སྤང་པོ་གསུམ་པར་གནས་པ་དང་། ། དན་སོང་ནམས་དང་། ། རྟོང་དུམ་དང་། ། ཆོར་མ་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ། ས་འཛི་ལས་གྲུབ་པའི་ས་ཆེན་པོ་དང་། དའི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་
ཅན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དེགས་བཞི་པོ་ནམས་ལས་བསྒྲིག་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པས་སོ། །
དེ་ལ་དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ། ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་དེ་ན་རྒྱུད་དུ་ན་དེགས་བཞིའི་སྒྲ་ཡང་མ་མི་སྲིད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ། འདིས་ནི་
དེགས་ཀྱི་དོན་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་བྲམ་ཟེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲ་ཙམ་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པར་བསྟན་པ་དང་། ། སེམས་ཅན་རབ་དང་། འབྲིང་དང་། ཐ་མ་དང་། ། ལ་དོག་བཟང་
པོ་དང་། ལ་དོག་དན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བདག་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་པོ་
དང་། དུན་པོ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་གཅིག་པ་ཉིད་། ། གྱིས་འགོ་བ་ཐ་དད་པ་
དང་། རྩས་ཏེ་སྦྱོར་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྦྱོར་གནས་གསུམ་པོ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བ་
དང་། བཤད་གཅི་ལ་སོགས་པ་འཛག་པ་དང་། འོད་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ཉིན་མོ་དང་། མཚན་
མོ་དང་། ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོ་ཐུང་བ་དང་། རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་སྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་
དང་བྲལ་བ་དང་། ། སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པར་བྱས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མི་
ལྡན་པ་དང་། ། ལམས་མི་མཉམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ནད་ནམས་ལས་བསྒྲིག་པ་ཉེ་བར་
བསྐྱབས་པས་སོ། ། དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་དང་། མཁྲིས་པ་དང་། བད་ཀན་
དང་འདུས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ནད་རྒྱུས་པ་དང་མ་རྒྱུས་པ་དག་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་
བསལ་བ་དང་། ། མི་རྒྱུ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུན་ཉེ་བར་སྦྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་ལ་མོས་པ་དང་། མངོན་པའི་
རྒྱལ་ཅན་ལས་བསྒྲིག་ནས་རི་ལྟར་སྲིད་པར་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་ནམ་པ་དེ་དག་བསྐྱབས་པས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ཉེ་བར་འཇུག་པ་དང་། ཆོ་དང་། འོད་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་དགེ་

འདུན་ཆད་ཡོད་པ་ལས་བསྒྲིག་པས། དེ་དག་ཆད་མེད་པར་གྱུར་པས་ན་བདག་ཉིད་མངོན་
པར་འཆང་རྒྱ་བར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞུའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཇི་
སྙེད་བབྱང་བ་དེ་སྙེད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཞིང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་དེ་སླ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཉམ་མཁའ་ལྟར་སྙེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ལ་འཁོར་རྣམས་
ལ་འཁོར་བ་དང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་
ཡང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་དང་། སྤྱི་མོ་གཞུའི་ལྟ་མོས་དེ་ལྟ་བུར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་
སྤངས་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་རྒྱས་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། འཁོར་རྣམས་ཇི་སྐད་ཏུ་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཐོབ་པར་ཡིད་ཆེས་པས་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་བརྗོད་
པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རེ་ཞིག ། ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་དེ་ནི། ། ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ། །
ཞེས་འབྲེལ་ཏོ། ། དེ་ལ་ཐབས་མཁས་པའི་ཡུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
སྤྱོད་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་སྦྱོང་པ་ཉིད་ལ་
ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བཟུང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་
ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་དང་། དེ་ལ་སྦྱོམས་པར་འདུག་པའི་སྒྲོམ་པ་ཁྱེད་པས་ཐབས་ལ་མཁས་
པའི་ཡུལ་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱོར་
བ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་
པའི་སྦྱོང་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བསྒྲོམ་པ་
མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་དུས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་
ཐབས་ནི་རྣམ་པ་བརྩུར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར། དག་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་། ། མི་གནས་
ཇི་བཞིན་ཤུགས་དང་ནི། ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཆོན་ཉིད་དང་། ། མ་ཆགས་པ་དང་མི་དམིགས་
དང་། ། མཆོན་མ་སྒྲོན་ལམ་ཟད་པ་དང་། ། དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཆད་མེད་དང་། ། ཐབས་ལ་

མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་ཚོས་ལས་ཡང་དག་པར་
འདའ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བྱ་སྒྱུ་རྩ་མ་ལུས་པ་ལ་བྱང་བ་ཞིག་འབྲོག་
དགོན་པར་ཆ་ས་པའི་དཔེས་ཡོངས་སུ་བབྱང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཕྱིར་སྒོལ་བའི་ཚོས་
ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བའི་ཐབས་མཁས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། མི་གནས་པ་གནས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་འདབ་ཆགས་བྱ་བར་སྣང་ལ་རྒྱ་ཞིང་
ས་ལ་མི་ལྟངས་པའི་དཔེས་མི་གནས་། ། པར་གནས་པའི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཡང་
རྒྱུ་བྱ་འཕོང་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་མདའ་བརྒྱད་མར་འཕངས་པའི་
དཔེས་སྟོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཐབས་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བའི་བསམ་པས་འདི་ལྟར་དཀའ་བའི་གནས་ལ་སྒྱུར་བ་ན་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མ་ཆགས་པའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཡང་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་བསམ་
གཏན་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་ཤིང་མངོན་པར་འཕེལ་
བར་བརྗོད་པས་རྩ་བ་མེད་པའི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། མི་དམིགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྟོ་སྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐུར་པས་མི་དམིགས་པའི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཚན་མ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཡང་མཚན་མ་
མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐུར་པས་
མཚན་མ་མེད་པའི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟོན་པ་
མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཡང་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་
སྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཐུར་བས་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་
པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་
དང་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། ། དེ་ལྟར་སྟོང་

པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བ་མེད་པར་ལྷུང་བ་དང་ཁམས་གསུམ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་
མེད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་
གཞན་གྱིས་ངོས་པ་ན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ལུང་སྟོན་པ་དང་
ལུང་མི་སྟོན་པས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བས་ཐབས་ནི་དེའི་རྟགས་སུ་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡུལ་ཚད་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་
གང་ནམ་པ་དེ་ལྟར་ལན་ལྷོན་བདེ་དག་ནི་མི་འཕྲོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐབས་ཀྱི་ཚད་མེད་པ་ཉིད་
དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནམ་པ་དང་།
བཅས་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སན་ཡོན་དང་བཅས་པ་དང་། བར་ཆད་དང་
བཅས་པ་དང་། ཡུལ་དང་བཅས་པ་དང་། བྱད་པར་དང་བཅས་པ་དང་། བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པ་དང་། འཇུག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཡན་ལག་
དང་བཅས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཡུལ་ནི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། འཇུག་པ་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནམས་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ནི་ངེས་བར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྟེན་ནི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ནོ། ། ཡན་ལག་ནི་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། ། ཉེ་བའི་ཡན་ལག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། ། ལྷག་མ་
ནི་གོ་བར་སླ་བས་ནམ་པར་མི་བྱའོ། ། ཡང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེན། ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ནམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ནམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པར་
ངི་སྐད་བཤད་པས་སོ། ། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་ནམ་པ་མ་
ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱད་པར་རོ། ། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་གསུམ་དུ་ནམ་པར་གཞག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ། ། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་

པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ནི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་རྫོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོས་རྣམ་པར་གནས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱད་པར་གཞན་ཡིན་ནོ། ། དེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན། རྣམ་པར་
སྒྱུར་བ་དང་བཅས་པ། ། ཡོན་ཏན་སྒྱུན་ནི་མཆོན་ཉིད་བཅས། ། ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
དང་། ། སྒོ་བ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོགས། ། སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། ། ཞིང་དག་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ནི། ། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྫོགས་པ་སྟེ། ། འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། །
ཞེས་གང་བརྗོད་པ་དེ་ནི་འདིར་བཤད་ཟིན་པའི་འབྲེལ་བས་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ལས། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་སྐབས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལེན་སྟེ་བཞི་པའོ། །
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་ཆེ་མོའི་མངོན་
པར་རྫོགས་པ་བཤད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གང་གིས་འདི་མཆོན་པར་འགྱུར་བ་འདིའི་
རྟགས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེའང་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར། མི་ལམ་ན་
ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། ། མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། ། ཆེ་མོར་བྱིན་པའི་སྒྱུར་བའི་རྟགས། །
རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྟགས་དང་པོ་ནི་འདི་
ཡིན་ནོ། ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆེན་པོ་མི་ལམ་གྱི་ནང་ན་འང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སྒྲ་བརྟན་དང་། གཟུགས་
བརྟན་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། སྒྲུལ་པ་དང་། སྒྲུ་མ་དང་། ཇི་ཟེའི་གྲོང་བྱིར་
དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་ཞིང་མངོན་ཏུ་མི་བྱེད་ན་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
ཆེ་མོ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རོན་
ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་མོ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་མི་ལམ་གྱི་ནང་ན་ཡང་འདིའི་རྣལ་
འབྱོར་དང་ལྟག་མཐོང་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་
ཏུ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་དང་ཁམས་

གསུམ་པ་དག་ལ་འདོད་པ་དང་པན་ཡོན་གྱི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་ཆེན་པོས་བསྐྱོར་བ་མཐོང་ཞིང་། དེ་
དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། བཞི་པ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་མཐོང་བ་ཉིད་
ཏུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷ་པ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་འཇིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁམས་
གསུམ་པ་མི་ལམ་དང་འབྲ་བར་ཆོས་སྟོན་པ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཏུག་པ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་
ནས་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཏུ་ངན་སོང་སྤང་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཁོར་བའི་མི་ལམ་དང་མི་ལམ་གྱི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དག་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། ད་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དོན་དོ། ། གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ནི་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པས་
གཉིས་སུ་བྱར་མི་རྣམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། བདུན་པ་ནི་མི་ལམ་དང་སད་པའི་གནས་སྐབས་དག་
ཏུ་གོང་བྱིས་ལ་སོགས་པ་ཆོག་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱི་བརྒྱབས་གྲུབ་པས་བྱིར་
མི་ལྡོག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་གྲུབ་པས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤང་
བར་འགྱུར་བའི་ལས་བསགས་པ་ཉིད་དང་། བར་དང་བཅས་པ་དང་བར་མེད་པར་གྲུབ་པས་
ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཉིད་ཏུ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། བརྒྱད་པ་ནི་ཡང་མི་མ་ཡིན་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་རྣམས་ལ་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
བདེན་པའི་བྱིན་གྱི་བརྒྱབས་གྲུབ་པས་དེ་འགོ་བ་དང་། བདུད་ཀྱི། ། བྱིན་གྱི་བརྒྱབས་ཀྱིས་
སོང་བ་ན་རང་ཉིད་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྦྱེས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་ལ་བརྟན་པར་
བྱེད་པ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་མ་
བཟུང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དང་། ཡང་བདུད་ཀྱིས་དེའི་མིང་དང་རིགས་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་པ་རྣམ་
པ་མང་པོ་བསྟན་པ་ལ་སྦྱ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་མ་རྟོགས་པ་དང་། ཡང་བདུད་ཀྱིས་རང་གིས་
བཏགས་པའི་མིང་ལ་སོགས་པས་སྦྱ་བ་ཉི་བར་བསྟན་པ་ལ་བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་། ཅུ་བའི་
ལྟར་བ་བཞི་དང་མཆམས་མེད་པ་ལྷ་པས་ཀྱང་མིང་ཉི་བར་བསྟན་པས་མངོན་བར་རྫོམ་པ་

ཆེས་ཕྱི་བ་ཉིད་དང་། ཡང་བདུད་གྱིས་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དབེན་པ་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཞེས་བྱ་བས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དགུ་པ་ནི་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱི་གང་ཞག་སྤང་བ་དང་། རང་གི་
དོན་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་བ་ལ་རྗེས་སུ་བཅོན་པ་ནི་རང་ཉིད་མངོན་པར་ཤེས་པས་པ་རོལ་
གཞོན་པ་ཉིད་དང་། དེ་རྣམས་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་
པའི་དོན་གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། དེ་རྣམས་དགེ་
བའི་ཆོས་ཐོབ་པར་བྱེད་ལམ་དུ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱིས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། བཅུ་པ་ནི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཅུ་གཅིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པའི་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས། གཞུང་
བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཆགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དག་དབེན་པ་དང་
སྟོང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་
མཆོན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་
མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྟོམ་དུ་སེམས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡུན་
རིང་ནས་བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྒྱུད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཅུ་གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྒྱུད་པ་ནི་ཟེལ་གྱིས་མི་ནོད་པར་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཅེ་མོའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་གང་གིས་མཆོན་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་
དེའི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འཛམ་གཤིས་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་སྟེ། ། སང་རྒྱས་
མཆོད་པའི་དགེ་ལ་སོགས། ། རྣམ་མང་དུ་ནི་དབེར་མཛད་ནས། ། རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་
བདག་ཉིད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། དེ་ལ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དང་པོ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།

འཇམ་བུའི་སྒྲིང་གི་སེམས་ཅན་གྱི་བྲངས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རིམ་གྲོང་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་སློན་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྡོ་
བར་བྱེད་པ་བསཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་གཞན་དག་ལ་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དེ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་
འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་
སེམས་ཅན་རྒྱུད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སློན་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
རབ་ཏུ་བཀོད་པ་ནས། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་སློན་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ཡོངས་སུ་སྡོ་བར་བྱེད་པའི་བའི་བར་བས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་
ཉིད་དང་། དེའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་དང་།
དཀའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བྱ་ཞིག་གི་ས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་རྟེན་མ་ཕྱོང་
བ་ཞིག་རྟེན་པ་ལས་ཡང་སྟོར་བར་ཐུར་པའི་དཔེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གཅིག་
ཏུ་། ། གཏོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་དག་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་མེད་པར་ཐལ་བར་འཐུར་བ་དང་། གལ་ཏྲོ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ན་བརྩམས་ཏེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་བཀག་པས་མི་འབྲལ་བ་ཉིད་
དུ་བསྐྱབས་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པ་ན་འཕེལ་བའམ་ཡོངས་སུ་
འགྲིབ་པ་མེད་ད་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་བཟོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་
ལྷན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སློན་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་མི་
འཐུར་བ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ། ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་སློན་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་པའི་བར་དུ་དེ་ལ་གཞོལ་བར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མི་སྐྱེས་བའི་སྤང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་
དད་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལྷུང་བསྟན་པར་འགྱུར་རམ་ཅི་ལགས། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཉི་ལམ་
མི་དམིགས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ནམ་པར་
རྟོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྩེ་མོའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྷ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་ནམས་
དགེ་བའི་རྩ་བ་ངན་ངོན་དང་ལྷན་པ་བཀག་པས་དེ་ལ་སློབ་པའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉི་ལམ་
དགོད་པའི་དོན་དང་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན་ནམས་དགེ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་།
བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འདུག་པ་ཐོབ་པ་བས་ཆོས་འདི་ལ་མངོན་
པར་བརྩོན་པ་དང་ལྷན་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
དེ་འདི་ག་ཉིན་ཐམས་ཅད་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མི་
མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མན་ནན་ཏེ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། དུག་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ལ་ལྷའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཉི་ལམ་འདོད་པར་སེམས་པར་
འགྱུར་བ་དང་། གཞན་གྱི་གཞོད་པ་བྱས་པ་ནམས་དང་ཁམས་མི་མཉམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་
བའི་ནད་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ཉིད་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདུན་པ་ནི་སློབ་པའི་
དུས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སར་ལྷུང་བ་དང་། སླ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདི་ག་ཉིན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བདུད་
ནམས་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་དེ་ནམས་ལྷ་ངན་གྱི་ལྷག་རྩམ་ལྷག་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ཡང་དེ་ནམས་སྐར་མདའ་ལྷུང་བ་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་དང་། ཀྱན་དགའ་བོ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩུང་དུ་བདུད་སྤིག་ཅན་ཐོ་འཛམས་པའི་བསམ་པས་འོང་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་སུ་ཆོས་འདི་ལ་ལྷག་པར་མ་མོས་པ་

དང་། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཞུ་བར་གྱུར་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བུལ་བ་དང་། འཇིག་
ཉིན་རྒྱུ་པན་པ་ལ་སོགས་པ་དམ་པའི་ཚོས་མ་ཡིན་པ་འཇིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་
བསུགས་པ་བཟོད་པ་དང་། བྱོད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཐོས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་
ཞེས་ཟེར་ཞིང་རྣམ་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་ལ་བརྟན་པ་དང་། ཉན་
ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཞག་གཞན་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་འཐབ་
ཅིང་མཚན་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་མ་བརྟན་པ་ལུང་བརྟན་པ་ལ་གཞོད་པར་སེམས་
པ་དང་ལྟན་པ་ལ། ། བྱི་བདུད་ཀྱིས་སྐྱགས་རྟེན་པར་འགྱུར་བས་དེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ན་དེ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་དཔུལ་བར་གནས་པར་གོ་ཆ་བགོ་
བར་ཁས་སླང་བ་ཉིད་དང་། སྤར་བརྟན་པའི་ལྷུང་བ་སྟོམ་པ་དང་ལྟན་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་དེ་
ལས་ལྡང་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བརྒྱུད་པ་ནི་སྟོན་པ་ལ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་
ཐེག་པ་མཚུངས་པ་རྣམས་ལ་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བར་
སྟོང་པ་ཉིད་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དང་། གཞུགས་ནི་གཞུགས་
ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱ་བ་ཆུབ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་བསྐྱབ་
བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཉེ་བར་དགོད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དགྲ་པ་ནི། བཅོམ་
ལྟན་འདས་ཅི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞུགས་བས་པར་བཟྱི་བའི་སླད་
དུ་སྟོབ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སྟོབ་པ་ལགས་སམ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་ལ་དེ་དག་གི་
དབང་གིས་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཐབས་མཁས་པ་འདི་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་
བས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བསྐྱབ་པ་བཟོད་པས་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དེ་མི་
འཐད་པ་དང་། སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྟོབ་པ་གང་ཡིན་པ་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
བརྩུ་པ་ནི། གསེར་ས་ལེ་སྐྱམ་འབྱུང་བའི་གནས་ཉུང་བའི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་རྩེ་མོའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཐོབ་པར་ཉུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་

དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཅུ་གཅིག་པ་ནི། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་
བའི་ལས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་ཏེ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཉིང་བའི་དཔེས་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པ་རྟེན་པ་ནི་ཆེས་ཉིང་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་
པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཅུ་གཉིས་པ་ནི། ཡང་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་གིས་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཅུ་གསུམ་པ་
ནི། ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་མི་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཅེ་
མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་སྦྱོད་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་སུ་མེད་པ་
ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཅུ་བཞི་པ་ནི། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་དཔེས། ཤེས་རབ་
ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཉིད་དུ་གནག་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། བཅོ་ལྔ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་ནི་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དེ་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་སུ་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་བྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སུམ་
ཆོགས་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བས་རྣམ་པར་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་མཐོང་བ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འཁྲལ་པའི་
མཐོང་བ་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དང་མཐོང་བའི་ཆོག་གིས་
ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དག་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོན་པའི་ལམ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ། ། ཡང་རྒྱ་ཅི་ཞིག་གི་བྱིར་དེ་ལ་འདིའི་སྟོན་པའི་ལམ་
བཀག་ཅི་ན། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤང་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་གཙོར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། འདའ་བར་བྱ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པའོ། ། རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་འདི་སྟམ་དུ་
འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཙུམས་ཏེ། དེའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་བཀག་པ་ལ་སློབ་པ་རྗེས་སུ་གནང་བས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་

ཆུབ་དང་། ། ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གང་གིས་དེ་ནམ་པར་འཕེལ་
བར་འགྱུར་བའི་ཆེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ནམ་པར་འཕེལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་རི་ལྟར་འདྲིའི་ངེས་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ནམ་
པ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་ནམས་ཀྱི། ། ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པ་སྒྲ་མེད་པ། ། སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་བ། ། བསྟན་པ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་
བཟོད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་རེ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་
ལ་སྦྱོད་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ན། སྒྲ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་
དག་ནི་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ཆེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ངེས་
པར་བསྟན་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པ་ནི་རྟེན་དཀའ་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་བསྟན་
པ་དང་། མེ་ཏོག་མན་དར་བ་ཉེ་བར་གཏོར་བ་དང་། མངོན་དུ་ཕྱྱགས་ཏེ་གཏོར་བ་དང་། རབ་
དུ་བྱབ་པར་གཏོར་བ་ལས་མཆོད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟོན་བ་བསྟན་པའི་ཆོག་དང་། ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ནམས་དང་། རང་བྱུང་གི་ཆོས་ནམས་དང་། ཟག་པ་མེད་
པའི་ཆོས་ནམས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བསྟོན་བ་དེ་བཤད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རི་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ལྟར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར། སྦྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱྱགས་པའི་བསམ་
པས་སེམས་ཅན་མ་བཟུལ་བ་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རི་ལྟར་སྤྱིད་
པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་གི་རྟོགས་
པ་པོ་ནམ་པ་བཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཁྱགས་པ་དང་། སྦྱོད་པ་ལ་ཁྱགས་པ་
དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། སྦྱོབ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པ་བཞི་པོ་དེ་བསྟན་
པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནམས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། མྱིང་

བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་དང་། ། སྟོང་གཉིས་གསུམ་དག་དཔེར་མཛད་ནས། ། བསོད་ནམས་མང་
པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། ། ཉིང་འཛིན་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་ལས་བཅམས་ཏེ་སྤྲིང་ཆེན་པོ་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་དང་སྟོང་གཉིས་པ་སྲང་ལ་གཞལ་བས་ཚད་བཟུང་བའི་དཔེ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཚུའི་ཕུང་པོ་
ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤྲིང་ཆེ་མོ་བརྒྱར་གསལ་གསལ་པའི་ཆ་གཅིག་གིས་ཚུའི་ཐིགས་པ་སྒྲངས་
པའི་ཚད་བཟུང་བའི་དཔེས། དེ་དག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
བསོད་ནམས་མང་བ་ཉིད་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་དག་ནི་གང་དང་གང་
དུ་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེ་དག་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ། ཅི་ནས་ཀྱང་སེམས་དེ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་
ཞིང་སེམས་གཞན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་པན་
ཡོན་ཅམ་པ་མང་པོ་སྟོན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྟགས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རིམ་པ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ངས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ། ། ད་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་པ་བཞི་པོ་གཉིན་པོ་
དང་བཅས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་ལ། ། གཟུང་བའི་
ནམ་རྟོག་སོ་སོར་དེང་། ། དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཡུལ། ། མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་ཅེས་
བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་པ་རྟོག་པ་ནམ་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་མཐའ་དག་། ། ལ་བརྟེན་པ་ནི་གཉིས་དང་
གཉིས་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་ནམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་ཞིང་སྤྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་ངས་
པར་སྟོར་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་བརྟེན་པ་
ནི། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའོ་ཞེས་བྱ་
བ་ནས་བཅམས་ཏེ། རྒྱུ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པས་ནམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནམ་པར་བྱང་

བའི་ཡུལ་གྱི་ནམ་པར་རྟོག་པ་བཀག་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་རྒྱ་ཅི་ཞིག་གིས་ན་
འདི་དག་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བཞེད་ཅེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་དག་ནི་ལོག་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ན་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་ན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་ནམ་པ་གཉིས་ཡིན་པ་དེས་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
འཕགས་དབྱེ་པས། ། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ཉགས་ཡོད་པར། ། ནམ་རྟོག་འདི་ན་པ་དག་ཏུ་
འདོད། ། དེ་དག་སོ་སོར་དགུ་བདག་ཉིད། ། ཅེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནམ་པར་
རྟོག་པ་དང་པོ་སྐྱེས་བྱ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། གྱེ་མ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་སྙིང་
པོ་ལ་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གྱི་བར་དུ་དབེན་
པའི་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མི་སྐྱག་པ་དང་མི་ཁྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་
ནམ་པར་རྟོག་པ་བཀག་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ནམས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འདི་ན་པའི་
ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་ནམ་པར་གཞག་པ་ནི་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་དེ་ནི་
མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་
པས་སྙིང་པོ་མེད་དོ། ། གཉིས་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་འདི་ན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེས་
བྱ་བ་ཉགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སེམས་མི་ཁྱམ་པ་དེའི་རྒྱ་རིས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། གང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།
གནས་པ་དང་། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་དེ་ལ་སུ་
ཞིག་གནས་པར་འགྱུར་བའམ། གནས་ནས་ཀྱང་སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བས་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཕགས་པ་ལ་ཡང་
འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྤྲོད་དག་མཆོན་མོ་འདས་ནས་ནང་པར་གྱི་དུས་སུ་ངས་སྟོག་
ཆགས་ཅེ་སྤྱང་སྤྱང་འབྱེན་པའི་སྐྱག་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་སུ་
རི་དགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སང་གི་ཡན་ལག་མ་སྤྲད་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་

ནམ། དེས་ན་འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མ་བྱས་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེན། དེའི་ཆོག་དེ་ནི་ཐ་སྟད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་སྟོང་པོ་མེད་དོ། །
ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བཅོལ་ཅེ་ན། གང་གི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུང་
དོན་དེ་བཞིན་མེད། ། དེ་དག་གང་གི་འདྲིན་པར་འདོད། ། དེ་ལྟར་དེ་དག་འདྲིན་པ་ཡི། ། རོ་
བོས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་བཞི་ཆར་ཡང་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་
པ་དགུར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལག་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། ། ལམ་ནི་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་། ། ཤེས་པའི་
དམིགས་པ་མ་འབྱུང་དང་། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་ག་ཉིན་པོ་དང་། ། རང་གི་རྟོགས་དང་བྱེད་
པ་དང་། ། དེ་ཡི་ལས་བྱའི་འབྲས་བྱ་ལ། ། འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉིན་ཅན་གྱི། ། རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་
རྣམ་དགུར་འདོད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་
འབྱོར་འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དེ་བྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་
ངམ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། རི་ལྟར་ན་དབེན་པས་དབེན་པ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་
ལགས། ཞེས། ། བྱ་བའི་བར་གྱིས་འཆང་བྱ་བ་མི་འཐད་པ་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །
རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་ཤིན་དུ་དབེན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ།
རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
བར་དུ་དབེན་པར་མ་གྱུར་ན། དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པར་མི་འགྱུར་ལ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྟོད་པ་ནི་དོན་
ཟབ་མོ་ལ་སྟོད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡང་ནམ་
མཁའི་དཔེས་རིགས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསལ་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་སྒྱུ་མའི་སྒྲིམ་བུའི་
དཔེས་སྒྲིབ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཀག་པའི་དོན་གྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡང་མིག་ཡོར་གྱི་དཔེས་དམིགས་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་

དང་གཉེན་པོའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཆམ་པར་རྟོག་
པ་མེད་པའི་དཔེས། གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་དོན་
གིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རང་གི་རྟོགས་པའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་དེའི་དཔེས་རང་
གི་རྟོགས་པའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་བཀག་པའི་དོན་གིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱེད་པའི་
ཆམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡང་དེའི་སྒྲུལ་པའི་དཔེས་སྒྲུལ་པའི་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་བྱེད་པ་ཆམ་པར་
རྟོག་པ་བསལ་བའི་དོན་གིས་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་རིང་བ་དང་ཉི་
བར་བཀག་པའི་དོན་གིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལས་ཀྱི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུལ་པའི་བྱ་བའི་དཔེས་ལས་ཀྱི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་དག་པའི་དོན་གིས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་ཤིང་གི་
འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་དཔེས་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་དོན་གིས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་གཟུང་བའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རིམ་ལྔ་ཆམ་པ་དགུ་
ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། ། རྟོག་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་ནི། ། ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། ། ལམ་གྱི་ཆམ་པ་མ་ཚང་དང་། ། གཞན་གྱི་རྟོག་གིས་འགོ་བ་དང་། །
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། ། ཉི་ཆེ་བ་དང་སྣ་ཆོགས་ཉིད། ། གནས་དང་འཇུག་ལ་ཚོངས་པ་
དང་། ། རྗེས་སུ་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ། ཆམ་རྟོག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་འདི། ། ལྷོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
རྟོན་ཅན་ཏེ། ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལ་འབྱུང་། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་
འཁོར་བ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་
དམན་པའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཉི་མ་དང་ལྷ་བའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ནི་སྤྱིང་བཞིར་ལས་བྱེད་ཅིང་རྗེས་སུ་འགོ་འོ་ཞེས་བྱ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ནི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྗེ་དག་གིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྷ་པོ་ཆམས་ལ་འཁོར་བ་དང་མུ་ངན་
ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བར་མི་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་དཔེས་
རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡང་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་
བའི་བྱེད་མེད་ཀྱི་དཔེས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གིས་གང་

གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྐབ་པ་མ་ཚང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡང་གཡུལ་དུ་ཞུགས་པའི་མི་
དཔའ་བོའི་དཔེས་སྐབ་པའི་བྱད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་འགོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡང་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོའི་
རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་དཔེས་རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡང་ཆུ་ཁྱང་ཕྱ་མོ་ནམས་གརྒྱའི་ཆུ་
དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགོ་བའི་དཔེས་དེད་དཔོན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་
འགོ། ། བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱིར་མི་ལོག་པར་འགོ་བ་ནི་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་འགོ་བ་མེད་པའི་བྱིར་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་མཉམ་པའི་དོན་གྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཉིད་ཆོ་བ་བྱེད་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། སྐྱེས་བུའི་ལག་པ་གཡས་པ་
དང་གཡོན་པའི་དཔེས་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཉི་ཆོ་བའི་བྱད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། རྟོགས་པ་ཐ་དད་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་ཆུ་ཁྱང་ཕྱ་མོ་དང་ཆུ་ཁྱང་ཆེན་པོའི་
ཆུ་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་བྱིན་ན་རོ་གཅིག་པར་གྱུར་པའི་དཔེས་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་དེའི་
བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གནས་
པ་དང་འཇུག་པ་མི་ཤེས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་གནས་པ་དང་
འགོ་བའི་དཔེས། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལྟ་བོ་ནམས་ཀྱི་གནས་པ་དང་འགོ་བ་དག་དེའི་རྗེས་སུ་
བྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྗེས་ལ་འགོ་བའི་ནམ་པར་
རྟོག་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་དཔུང་གི་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་འགོ་བའི་དཔེས། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་པོ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་མེད་པར་བརྟེན་པ་དང་། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྟོད་བའི་ཆོ། འདི་སྙམ་
དུ་གྱེ་མ་འཇིག་རྟེན་གནས་པ་འདི་ནི་སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བརྟེན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ནམ་པ་གཞན་གྱིས་སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། དོན་གྱི་དབང་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་

དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་དེ་སྤངས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཉིད་
མེད་པས་གཅིག་གཅོ་བོར་གྱུར་པ་མེད་པར་བརྟེན་པ་དང་། ལུས་ཐ་དད་པ་ནམས་རིའི་རྒྱལ་
པོ་རི་རབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་པའི་དཔེས་ལྡེ་པོ་ནམས་དང་དེའང་མདོག་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེར་
གྱུར་པ་གཅོ་བོར་འཐད་པས་དེ་སྤངས་པ་དང་། ཡང་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཀྱི་དཔེ་ཚད་མ་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལ་བྱད་པར་རབ་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་
གཅོ་བོར་གྱུར་པ་མེད་པར་བརྟེན་པ་སྟེ། དོན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལ་བྱད་པར་རབ་དུ་ཞུགས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་པར་གྱི་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དང་། འཛིག་རྟོན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་བརྒྱུ་ཚལ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བརྟེན་པ་སྟེ། བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྒྱུད་ནས་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གར་ན་བདེར་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་འགྱུར་བའི་
བསམ་པས་མཆོག་ཉིད་ཡིན་པར་འཐད་པའི་ལན་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་འཛིན་པའི་
ནམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་པ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ཞིང་དབྱེ་བ་ནམ་པ་དགྱུར་འགྱུར་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་རེ་ཞིག་འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་། ། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ཁམས་ནམས་ནི། ། གསུམ་
པ་ཉི་བར་འབྲེལ་པ་དང་། ། གནས་དང་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ། ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོར་
བརྟགས་པ་དང་། ། ཆགས་པ་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་། ། ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། །
འཛིན་པ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་ལ་འཛིན་པ་དང་འདོར་བའི་ནམ་པར་རྟོག་
པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཆོས་གང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
དང་། གཏོང་པར་བཀྱིད་པ་ལགས་སམ་ཞེས་བྱ་བ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། གཞུགས་ནས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཡིད་ལ་
མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡོངས་སུ་མ་བརྒྱུད་བ་བརྟང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་
བ་ནམས་ནམ་པར་འཕེལ་བ་དང་། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། ནམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་གང་གསུངས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་
གང་གི་ཆེ་གཞུགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟེན་པ་སྟེ། དེའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནམ་པར་འཕེལ་ཞིང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་། ། པ་

ཉིད་ཀྱི་བར་རྗེས་སུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་
འཐད་པའི་ལན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་པའི་
ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེས་བྱ་བས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཁམས་
གསུམ་དང་མ་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གནས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་
ནི་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་མི་གནས་པར་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེས་བྱ་བས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ནི་དེ་ལ་མི་གནས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དངོས་པོ་བརྟགས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་སྟོན་དུ་གང་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱང་འདོགས་པར་མི་
མཛད་ན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་
པ་ནི་རྫོད་པར་བྱ་བར་བརྟགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། ཡང་
ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་འགའ་ཞིག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་མེད་ཅེས་ན། གང་དངོས་པོར་
གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེ་ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟོན་པ་རིང་དུ་བྱེད་ཅིང་ཉམས་པར་
གསུངས་པས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་གཙོ་བོར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །
ཆགས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པ་ནི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་འདི་དག་མ་མཆིས་
པར་འགྱུར་བ་ལགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རབ་འབྱོར་གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆགས་པ་
མེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉེན་པོའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་གཉེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་དང་དེའི་དམིགས་པ་མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དེ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ནས། ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནམས་དེ་དང་མ་བྲལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགོ་བ་ཉམས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དམིགས་པར་བྱ་བ་

དང་དམིགས་པ་པོ་དག་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་
མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
གཟུགས་ཞེས་ཡ་བ་བའམ། འདི་ནི་གཟུགས་སོ། ། འདིའི་གཟུགས་སོ་ཞེས་མངོན་པར་ཆགས་
པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་འགོ་
བའི་དཔེས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དུ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་དུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བས་གཞན་གྱི་
དབང་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་
པ་དགུ་པོ་གཉིས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན། ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །
ལམ་དང་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་དང་། འགག་དང་བཅས་པའི་སྒྱུ་བ་དང་། དངོས་པོ་ལྟན་དང་
མི་ལྟན་དང་། ། གནས་དང་རིགས་ནི་འཛིན་པ་དང་། ། དོན་དུ་གཉེར་དང་རྒྱ་མེད་དང་། །
བྱིར་སྐོལ་བ་ནི་དམིགས་པ་དང་། ། འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཞན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་དཔེས་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་མཉམ་པར་
འགོ་བའི་དོན་དུ་དེའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་
པའི་ངེས་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལམ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྱུ་བ་དང་འགག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ། ཆོས་ཉིད་ཆོད་
མར་ཡས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་དོན་ཆེན་པོའི་སྤྲད་དུ་ཉེ། ། བར་གནས་
སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྟམས་ཏེ། ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའམ་འགོག་པར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། དེ་ལྟར་ན་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་མི་འཐད་པ་དང་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དམིགས་པར་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱན་མོང་དུ་སྒྲ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ཞིང་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་
དམིགས་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱེམས་པས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དང་
ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དངོས་པོ་དང་ལྟན་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་

ནམ་པར་རྟོགས་པ་ནི། དེའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་ཁུས་པ་སོ་སོར་བསྟན་པ་ནས་བཅམས་ཏེ། གཞུགས་
ནས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་བཀག་པས་མངོན་
པར་བཅོམ་པར་བྱེད་པར་བསྟན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
གནས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་གཞུགས་ནས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཅོམ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞུགས་ནས་ནམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དག་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་པོ་ནམས་ལ་
ཅུང་ཟད་མི་གནས་པའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རིགས་ནམ་པར་འཛིག་པའི་
ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཨ་མ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུའི་དཔེས་ཆོས་ནམ་པར་འཛིག་པ་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི།
ངི་སྲིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་ལ་བསྐབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱ་མེད་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་
ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་འཛམ་བུའི་སྤིང་གི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་དཔེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིར་ཤོལ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་
པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་འཕོང་གི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དཔེས་ཕྱིར་ཤོལ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་སྐབ་
པར་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་ནམ་པར་དགོངས་པ་མཛད་
པས་འཛིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་པོ་ཤེས་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞུང་བའི་ནམ་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ་འཛིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟ་བཞི་སྟེ། སྟ་དང་པོ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུག་ལ་འཇུག་གོ། ། གཉིས་པ་ནི་སྐད་
ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ནམ་པར་རིག་པའོ། ། གསུམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱི་དེ་ཉིད་
དོ། ། བཞི་པ་ནི་ནམ་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ། ། རིགས་ཉིད་
ཡིན་གྱི། རིགས་ཀྱི་ནམ་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་བྱི་མ་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། རེ་
ཞེས་རིགས་ཀྱི་ནམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཉེན་པོ་

ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པའི་དུས་ཀྱི་རིགས་བཞིན་ནོ། ། རིགས་ཉིད་ཡིན་གྱི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མ་ཡིན་པ་ནི་དཔེར་ན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་རིགས་བཞིན་ནོ། ། ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཆོག་སྒྲ་མ་དང་སྒྱུར་ཏེ། རེ་ཞིག་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་དམིགས་པ་
ལ་སྒྱུར་བ་བཞིན་ནོ། ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་ཡིན་གྱི་དམིགས་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་དཔེར་ན་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པ་
བཞིན་ནོ། ། རྟོགས་འདིས་ལྷག་མ་ཡང་དཔག་པར་བྱའོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་
རྟོགས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་འདོད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ། དེ་ཐོབ་པ་ཡང་རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་། བྱང་
ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
འདི་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ནི་དགའ་བ་བགྱིད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་། །
བརྒྱམས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པའི་དགོ་སྒྲོང་དུག་སྒྲོང་ལུང་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་
པོ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་ཡོངས་སུ་གཏད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཐོབ་པར་
ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། ། བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཆན་ཉིད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སྒྲོང་
ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་
ཀྱུར་པ་དེ་དག་གི་སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དཔེར་བྱ་བ་ནས་
བརྒྱམས་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་སྐད་ཅིག་དང་ཡུད་རྩམ་དང་ཐང་ཅིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་
ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པ་སྟོས་པ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་གང་ཟག་དབང་པོ་རྟོན་པོ་དང་།
འབྲིང་དང་། ཐ་མ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། འདིར་སྐད་ཅིག་ནི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཅིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མི་བསྒྲོད་པ་བསྟན་པ་དང་། མི་སྤང་བར་ཀྱུར་པའི་དཔེས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

ནམས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། ། ཡང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། རི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། ། ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅས་
བརྗོད་དེ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། ཡང་ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་
གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཟད་མེད་སྐྱེ་མེད་ཕྱིར་དེ་དག ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐྱེད་དུ། ཀུན་དགའ་བོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཟད་པར་
འདོད་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཟད་པར་འདོད་དུ་ཟད་དེ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་ཟད་པ་བརྗོད་པ་དང་།
ཆོས་དེ་དག་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་ལ་ཞེས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་བརྗོད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཉི་བར་བཀོད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལ་རི་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་ཞེས་
ན། བདེན་པ་གསུང་བར་འོས་པའི་ལྷགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དང་། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་
བོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་བཟུང་
བས་ནི་གཟུངས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཟུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་རི་ལྟར་ན་ཟད་པ་ཤེས་པ་མི་ཟད་པའི་ནམ་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་འཛིག་
པའི་ནམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་ཡང་། རབ་འབྱོར་གཟུགས་མི་
ཟད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མངོན་པར་བསྟུན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བཅུམས་ཏེ། སྤྱིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུག་གི་བར་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཉེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཟད་མི་ཤེས་པའི་མངོན་པར་བསྟུན་པ་ལ་ནམ་པར་
ལྟ་བུ་ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཏོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ནི་
བདག་དང་ཆོས་སུ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
དོན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ན་ས་དང་མ་གཤིབ་པའི་སྐྱེས་བུའི་དཔེས་བདུད་
ནམས་རང་གི་སྦྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པར་སེམས་པས་བྱ་ངན་གྱི་བྱུག་རྩ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འགའ་ཞིག་ཟད་པའམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟད་པ་
དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ། མཐོང་ཞེས་བྱ་
བའི་ལམ་གྱིས་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་རིགས་ཅི་ཞིག་ཟད། ། སྐྱེ་མེད་ནམ་པ་ཅི་ཞིག་འཐོབ། ། ཅས་

བྱ་བ་འདི་སྒོས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་དངོས་པོ་འདིག་པའི་བསམ་པས་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་ཞེས་
བྱ་བར་ཤེས་པ་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་བསམ་པས་
མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་འདིར་དངོས་པོའི་རིས་ཅི་ཞིག་ཟད་
པའམ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཅི་ཞིག་འཐོབ་ཅེས་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་འདི་སྐད་དུ།
གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ། ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན། ། སྐྱབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་
པ་གང་། དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཆར་དུ་བཅིས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན། འདི་ལ་གསལ་
བྱ་ཅུང་ཟད། ། མེད། ། བཞག་པར་བྱ་བའང་ཅུང་ཟད་མེད། ། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །
ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་འང་སྐད་
ཅིག་གཅིག་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་
ཡང་། ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་བསྐྱུས་པ་གང་། ། སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས། ། བསྐྱུས་པ་
དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ། ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་
སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
ལ་སྟོན་པའི་བར་གྱིས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པའི་བར་བར་གྱི་
དུག་པོ་རེ་རེ་ཞིང་དུག་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་དུག་པོ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ཐམས་ཅད་དུ་འཁོར་
གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་ན་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་བསྐྱུས་པས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། འདིའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
སྐྱབ་པ་སྐྱབ་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཉེ་བར་
གནས་པར་འགྱུར་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལོ། ། དེ་ཉིད་ལེན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
གཤེ་བ་དང་། སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་བཟོད་པ་ནི་བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལོ། ། དེ་ཉིད་སྟོང་
མོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཤེ་བ་དང་། སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོན་པ་མི་འདོར་བ་ནི་
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལོ། ། དེ་ཉིད་སྐྱབ་པ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་
ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ཞིང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་སེམས་མེད་པ་ནི་

བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། ། དེ་ཉིད་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ཉེ་བར་
གནས་པས་པན་པ་དང་གནོད་པ་གང་ཡང་མི་མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱིན་སྤྱད་བར་བྱེད་པ་ནས། ཤེས་རབ་བསྒྲམ་པའི་བར་སོ་
སོར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པས་བསྐྱུས་པ་ནི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བརྒྱུད་
པར་བྱའོ། ། འདི་དག་ནི་དུག་ཚན་དུག་གིས་རྣམ་པ་སྐྱམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་
མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བཟོན་པ་ན་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པོ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་བཞིས་སྐྱུས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལ་སྒྲིམས་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ནི། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་པ་བསྐྱེདས་པའི། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲིམ་ཁྱེད་ཀྱིས་
ནས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལྷགས་མཐུན་དང་། ལྷགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། ཅེས་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་ནི་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པའོ། ། ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་དེ་མེད་ན་མུ་ངན་དང་སྤྲོ་སྤྲོགས་འདོན་པ་ལ་
སོགས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་
སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་བརྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། རེ་ཞིག་སྒྲིམ་
པའི་ལམ་བརྒྱུད་དེ། དེ་ནས་འདི་བརྒྱུད་པར་བྱའོ། ། སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཡང་མཐར་ཁྱིས་གནས་
པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དགུས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྒྲིམས་པར་
འཇུག་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་ངས་པར་བསྐྱུས་པའི་སྒྲིམ་ནས་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲིམ་
པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དགུར། །
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས། ། འདོད་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། མཉམ་གཞག་མིན་
པའི་མཆམས་གཟུང་སྟེ། ། ཐོད་ཀྱིས་དུ་ནི་སྒྲིམས་འཇུག་པ། གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་
དང་ལ། ། དུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བཀྱུ་ནས། འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། ། ཞེས་
བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ལྷགས་
དང་མི་མཐུན་པའོ། ། རི་རྒྱུད་དུ། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་
སྒྲིམས་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྗེས་ལ་མཐར་ཁྱིས་

གནས་པའི་སྟོམས་། ། པར་འཇུག་པ་དགྲ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལྷགས་
དང་མཐུན་པ་དང་། ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར། གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། གསུམ་དང་། བཞི་
དང་། ལྔ་དང་། བདུན་དང་། བརྒྱད་དང་། དགྲར་ཐོད་ཀྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མངོན་དུ་
བྱེད་པས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་མང་དུ་དབང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་
མདོ་ནི། རབ་འབྱུར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་དག་ལས་
དབེན་པ། རྟིག་པ་མི་དགེ་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་དབེན་པ། རྟོག་པ་དང་བཅས་པ། དཔྱོད་པ་
དང་བཅས་པ། དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་
བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་པ་དང་། དེ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལངས་ནས་
འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མད་མིན་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོམས་བར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །
དེ་ལས་ལངས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་རྣམ་
ཤེས་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་
མ་ཆེད་ཀྱི་སྟོམས་བར་འཇུག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་གསུམ་
པ་ལའོ། ། དེ་ནས་གཉིས་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། དེ་
སང་གི་རྣམ་པར་བསྐྱངས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་བཏང་ནས་ཐོད་ཀྱིས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། རབ་འབྱུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཐོད་ཀྱིས་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པའི་བར་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། དེ་ལས་ལངས་
ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། ། དེ་ནས་འགོག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་ནི་
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་འགོག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་གསུམ་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་
འགོག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་འགོག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་ལའོ། ། དེ་ནས་འགོག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་
མཆེད་ལའོ། ། དེ་ནས་འགོག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱེ་མཆེད་ལའོ། ། དེ་ནས་
འགོག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྦྱེ་མཆེད་ལའོ། ། དེ་ལས་ལངས་

ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འདུཤེས་
མེད་འདུཤེས་མེད་མེན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། དེ་ལས་
ལངས་ནས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་སུ་བྱེད་དོ། ། མཉམ་པར་
བཞག་པའི་སེམས་ལས་འགོག་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། དེ་ལས་ལངས་ནས་
མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ལ་གནས་སོ། ། དེ་ནས་འདུཤེས་མེད་འདུཤེས་མེད་མེན་སྐྱེ་
མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ལ་
གནས་སོ། ། དེ་ནས་རྩལ་ཟད་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལའོ། ། དེ་ནས་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་
སེམས་ལ་གནས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པའི་སེམས་ལ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུའོ། ། གང་ཡང་། ས་བརྒྱད་རྣམ་པ་གཉིས་
འབྲེལ་དང་། གཅིག་བཀལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། རིགས་མི་མཐུན་པར་གསུམ་པར་འགྲོ། །
ཐོད་ཀལ་གྱི་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན། ། ཞེས་བཤད་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཅི་བྱ་རོག་དང་འོ་
ཐུག་མཆན་ཉིད་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ། འདིའི་གནས་སྐབས་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཐོབ་པས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་བྱེད་བ་ཁྲིག་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་སྟེད་དུ་
འཇུག་ཅིང་སངས་རྒྱས་དཔག་དུ་མེད་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་
ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། སྟོམ་པའི་ལམ་ནི་རྒྱ་ཆེད་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་འདོད་
པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟོམ་པའི་ལམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་དེའི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་བཙོད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་མདོར་བསྟུས་རྒྱས་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས། བསྟངས་བས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་དང་། དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་། །
དང་། ། ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། གཟུང་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། སྦྱོར་པའི་
རྣམ་པའི་སྦྱོད་ལུལ་ཅན། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མདོར་བསྟུས་པ་མི་ཤེས་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེ་རྒྱངས་པར་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། བཙོན་ལྡན་འདི་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་འདི་དག་མདོ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ང་ལགས་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གསུངས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་པོ་འདི་མདོ་དང་རྒྱས་པར་ཀུན་རྒྱུ་བ་པར་
བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀ་ཡང་མདོན་པར་རྟོག་

པའི་སོག་ནས་བསྐྱུ་ཏེ་བསྐྱུ་ཞིང་། ཡང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་བསྐྱུ་
པ་ནམས་དེ་ལྟར་ཆེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་བསྐྱུས་པ་དང་། སོས་སོ་བ་ནམས་ཀྱི་ལམ་
ཉི་བར་བཀོད་པས་དེ་སྤང་བར་བྱ་བ་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་ཤེས་པར་བྱ་པའི་དོན་
དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟ་བུར་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མདོ་དང་རྒྱས་པ་འཆལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་པའི་བྲི་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཤེས་པ་ནི་མདོ་དང་རྒྱས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་ཡང་སྦྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་།
གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་བཀག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ནི་མདོར་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་།
དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མདོར་བསྐྱུས་པ་
དང་རྒྱས་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བ་མེད་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་རི་རྒྱུད་ཏུ་
བསྐྱུ་པ་ལ་སྒོ་བ་པ་ནི་ནམ་པར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐིབ་ཅིང་བདུད་ཀྱི་ལས་སྦྱེས་པ་
ཡོངས་སུ་སྤོངས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་། སྤོང་གསུམ་ཀྱི་སྤོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱོན་པས་ཆོས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་
སོགས་པའི་སྤང་པོ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་གོད་པར་བྱེད་པ་བས། སེ་གོལ་
གཏོགས་པ་ཙམ་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་མང་ཏུ་འཕེལ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཏུ་གཏོགས་
པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ནམ་འདི་ལས་སྦྱེས་པ་ཉིད་ཏུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྦྱོར་
པའི་ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་རམ་པར་རྟོག་པ་ནི་རི་རྒྱུད་ཏུ་བཤད་ལ་ལ་གནས་པ་ནི་བྱིར་
མི་ལྷོག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱས་པ། དོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བློ་བཤད་པ། ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་དེ་
དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་པའི་ཞེས་བྱ་པའི་བར་ཏུ་གང་གསུངས་པ་སྟེ། སྦྱོར་པའི་ལམ་ཀྱི་
ཏུས་སུ་ཡིན་ནོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་གནག་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་དུས་སོ། །
སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
བསྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་མང་པོ་ཞིག་སྟོན་པས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྦྱོར་པའི་ལམ་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ནི། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཞི་བ་དང་། ཡ་མ་བརྒྱ་དང་། གསོག་དང་། སྦྱང་པོ་མེད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་པའི་བདག་པོ་ཉིད་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་
པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་དངོས་པོ་འདོད་པས་ན་ཞི་བའོ། ། རྟེན་གྱི་
དབང་ཡིན་པས་ན་ཡ་མ་བརྒྱའོ། ། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ནས་གསོག་གོ། ། རྣམ་
པར་དབྱེད་མི་བཟོད་པས་ན་སྦྱང་པོ་མེད་པའོ། ། མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་ལམ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་མཁའ་ལྟར་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་པར་བསྐྱབས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་པའི་ལམ་བདག་ཉིད་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སོམ་པ་ལམ་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི།
ནམ་མཁའ་། ། ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒྲོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་བདག་ཉིད་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཡང་ནམ་མཁའ་ཞེ་སྟོས་པས་ནི་སོག་པའི་ལམ་མཐོང་པའི་ལམ་ལས་དངོས་པོ་ཐ་མི་
དད་པར་ཤེས་པར་བྱ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ན་མ་མཁའ་ལྟར་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་པར་སྐྱབ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་ཞེས་སྟོས་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། ། ནམ་མཁའ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
སོགས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
གཟུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན། གཉིས་པ་སེམས་དང་
སེམས་བྱང་རྣམས། ། འཛིག་པའི་རུལ་གཞན་ཡིན་བཞེད་དེ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེའང་
གནས་ཞེ་ན། སེམས་མི་སྦྱེད་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། ། སྦྱང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་། ། ཐེག་པ་
དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། ། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་མི་བྱེད། ། བསྒྲོམ་དང་སོམ་པ་མེད་པ་
དང་། ། དེ་དག་ལས་ནི་བསྐྱོག་ཉིད་དང་། ། རི་བཞིན་དོན་མིན་རྣམ་རྟོག་པ། ། སོམས་པའི་
ལམ་ལ་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་བྱ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྦྱེད་པའི་རྣམ་

པར་རྟོག་པ་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ་ཞེ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད་དེ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པས་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མི་འདོར་བཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་ཆོས་ལས་བྱུང་
པའི་ཆོས་མི་རྒྱ་བས་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། དེ་ལ་སྟོན་པ་
དང་། མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བཀག་
པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྐྱད་ཅིག་ལ་མངོན་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོག་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྲོམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་ནི་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ཉིད་གྱིས་
དེའི་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་པར་མི་འཐར་པས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་བ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་མི་སྟོབ་པའི་
དུས་སུ་དེ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
སོམ་པ་མ་ཡིན་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་པར་རྟོག་པ་ནི། སོམ་པ་མ་ཡིན་སོམ་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་
པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་བཀག་པས་བར་ཆད་དང་བཅས་པ་དང་བར་
ཆད་མེད་བར་ཆད་མེད་པར་འདྲེན་པར་སོམ་པ་དེའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་དོན་གྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་ནི། གང་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་
གཞན་དུ་སྤྱངན་ལས་འདའ་བ་ལ་གཞན་དུ་ཐོབ་པར་སེམས་པ་སྟེ། དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
དེ་བཞིན་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རེ་ཞིག ། སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྟོན་
ཡུལ་དང་། ། ཆོས་བཏགས་པ་དང་སྟོང་མིན་ཉིད། ། ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་དང་། །
དོངས་པོར་བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་དང་། ། ཡོན་ནི་དག་པ་མ་ཡིན་དང་། ། སྟོན་པ་རྣམ་པར་

འཕྲུགས་པ་ལ། ། འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོ་སྟེ། ། ཤེས་པར་བྱ་བ་བསྐྱགས་པ་ཡིན། ། དེ་ལ་
སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ། སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སུ་བཏགས་པ་བཀག་པ་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དཔྱལ་བ་ནས་བརྩམ་
ནས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་ཀྱི་བར་དུ་བཏགས་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རབ་
འབྱོར་འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། ། སེམས་ཅན་དུ་བཏོགས་པ་དམིགས་སུ་ཡོད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་
སོགས་པས་དེ་སྤངས་པས་སེམས་ཅན་དུ་བཏོགས་པ་དོངས་པོ་མེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི།
ཆོས་། ། བཏགས་པ་ལ་སློབ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བརྟེན་པ་དང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་འོན་ཀྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པས་གཟུགས་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བགྱིའམ་ཞེས་བྱ་བ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་ལ་
བསྐྱབ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟོང་པ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ། གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་བསལ་བ་
དང་གཞག་པ་མེད་པར་སློབ་པ་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བས་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རབ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་མེད་པ་
ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམ་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་དམིགས་
པའི་རྣམ་པར་སྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་གཉིས་དང་གཉིས་མེད་པ་དག་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དག་ལ་
ཆགས་པ་བཀག་པ་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་།
དམིགས་པར་གནས་པས་དེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མེ་རུས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་
རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཆོས་རབ་དུ་འབྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་མེད་པ་དང་། རི་ལྟར་དམིགས་པར་འཇུག་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མེ་

བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་མི་དམིགས་པར་རབ་རྟ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་སུ་གནང་བར་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དངོས་པོ་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མཐའ་དག་མི་འཐད་པ་དང་། མཛད་པ་དེ་གང་གི་ཡང་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་
གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་མངོན་པར་འདུས་མ་
བྱས་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི།
དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞུངས་ལ་སོགས་
པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་དེའི་རྫོབ་སེམས་དང་། དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་
གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་པར་གཞག་པ་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ལྡན་མ་གཟིགས་པ་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་
པོ་རྣམ་པ་གསུམ་ལུང་བསྟན་ར་མཛད་པ་མེད་པ་དང་། རྗེས་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་
རྣམས་ལ་དེ་བརྟེན་པའི་དོན་དེ་ལྟར་པ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་རྩ་འཁུལ་གྱིས་རྣམ་གྲངས་ལ་
གནས་ནས་སྒྲ་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱ་བཀག་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པའི་དཔེས་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས་
པ་བཀག་པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་
རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སྤྱལ་པ་བྱུང་པར་མེད་པར་
ཐལ་འགྱུར་བས་བྱེད་པ་པོ་དང་། བཅས་པའི་སྤྱལ་པའི་དོངས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོངས་པ་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། དེ་གཉི་གའི་བྱེད་པ་མེད་པས་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། དེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིན་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་བྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་བརྟེན་པ་དང་།
སྤྱལ་པ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་དཔེས་བྱེད་པ་པོའི་རྣམས་པར་རྟོགས་པ་
བསལ་བའི་དོན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོན་མ་དག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་ལ་
ཡིན་ན་ཡོན་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སྤྱལ་པ་དག་གི་ཆོས་
ཉིད་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་ཡོན་གནས་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནམ་
མཁའ་ལ་མེ་རྟོག་འཕྱོར་བར་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་རྣམས་ཡོན་

དེས་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དག་པ་སྦྱོད་པ་
རྣམས་པར་འབྱུགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་པར་རོལ་། ། ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་རྣམས་ལ་ཆོས་
ཉིད་རྣམ་པར་མི་འབྱུགས་པའི་སྦྱོད་པ་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གཞུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ངེས་པར་དབྱེད་པར་མཛད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེས་
ཉིད་རྣམ་པར་འབྱུག་པར་མཛད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞན་རྣམས་མེད་པ་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་
བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་མཚན་མ་བསྟན་པས་ཆོས་ཉིད་
འབྱུག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོའམ་ཞེས་
སྦྱེས་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་རྟག་སྒྲིམ་པ་ནི་ཟ་མ་དང་། མ་ནིང་དང་། མཆིག་པ་སྟོན་པ་ལ་
སོགས་པའི་བསལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། རིགས་ཀྱི་བྱུད་པར་སྤངས་པ་ནི་རིགས་བཞི་རྣམ་པར་
དག་པ་ཤེས་པར་བྱད་པའི་དོན་རྟོ། ། བྱ་དང་། བྱ་མོ་བཟོད་པ་ནི་རབ་དུ་བྱུང་བའི་སྦྱེ་བོ་དང་།
མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་རྟོ། ། རིགས་སྒྲིམ་པ་ནི་རྒྱད་པུན་སུམ་ཆོགས་པ་
དམ་པའི་ཆོས་ལ་དབང་དུ་བྱ་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་རྟོ། ། ཡང་ངམ་སྒྲིམ་པ་ནི་སྦྱེ་གནས་
དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཕྱོངས་བར་འཇུག་བའི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པར་པས་རིགས་དམན་པ་ཡིན་
ཡང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདིར་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་
བདགས་དང་དེའི་རྒྱུ་ཡི། ། ཡུལ་ཅན་དེ་ཡིས་རྣམ་འཛོམས་པས། ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་། འབྲེལ་
པ་ཡི། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཞན་རྣམ་པ་དག། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རབ་འབྱོར་ཐ་སྙད་
དང་མིང་དང་མཚན་མ་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམ་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅན་
མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་བར་བསྟན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
རྣམས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། བདག་གཉིས་ཇི་བཞིན་ཀུན་མཐུན་ནི། ། གསུམ་ཀྱི་སྦྱིབ་
པ་རྣམ་གསུམ་དང་། ། ཞི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་། ། མཚུངས་པར་ལྡན་དང་མི་ལྡན་
དང་། ། མི་མཉམ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་དང་། ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །
གཉིས་སུ་མེད་ལ་ཀུག་ཚོངས་ལ། ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད། ། ཅེས་བྱ་བ་གང་གསུང་
པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་ཚོངས་པ་ནི། ཅིའི་སྤྱད་དུ་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་དག་ར་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྣམ་
པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བཀྱིལ་བའི་བྱ་བ་ན་བརྩམས་ཏེ། རྣམ་པ་གང་དག་དང་།
རྟགས་གང་དག་དང་། མཚན་མ་གང་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་བརྫོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་
དང་། རྟགས་དེ་དག་དང་། མཚན་མ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐུགས་སྲུང་དེ་དེའི་
ཕྱིར་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གན་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་
ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱི་དང་། ནང་
གི་ཆོས་རི་ལྗོངས་པ་དེ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
ཤེས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ལམ་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ནི། ལམ་ལ་
གནས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། འདིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་མཆོག་གི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བར་བྱེད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ནི་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་
དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་འདིའི་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་དང་། ཆོས་གང་དང་ཡང་ལྡན་པའི་
མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མི་
མཉམ་པ་ཉིད་དེ་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ནི། ཡང་ཕྱིར་རོལ་བ་དང་།
མུ་ལྷགས་དང་། བདུད་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་དང་མི་
འཕྲོགས་པའི་དོན་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤྱག་
བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ནི། ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་ནས་ཡང་
དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་ལ་སྦྱོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ། ། ཉན་
མོངས་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ནི། ཡང་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་
སྤྱག་ལ་དོན་དང་། དོམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྦྱོད་པར་མི་བྱ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ན།
འདོད་ཆགས་དང་། ཞེས་སྤང་དང་། གཉི་སྤྱག་གེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་དོན་

ནམ་དོན་མ་ཡིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འཐད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
དོན་དུ་དོན་མ་ཡིན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ནམ་པར་བཀག་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་གང་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་
པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནམ་མེད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པས་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པར་བྱེད་པ་བཀག་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་འཕགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་། ནམ་མཁའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དཔེས་དེས་འདི་ལ་ཕན་འདོགས་པ་
མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་མེད་པ་ནི་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་དོན་
དམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཀུན་དུ་སྤངས་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་
ཐོབ་པ་བཀག་པ་དང་། གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཐོབ་པ་བཀག་པ་དང་། གཉིས་དང་
གཉིས་མེད་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་ལ་ཐོབ་པར་བསྐྱད་པས་གནག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ནམ་པར་རྟོག་པ་རབ་དུ་དབྱེ་བ་རྒྱ་ཆེར་ངེ་སྐད་དུ་བརྗོད་བས་མངོན་
བས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེས་ན། རབ་འབྱོར་ནམ་
པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་
དོངས་སོ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་པ་གཅིག་པ་རབ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་ཟུ་
ངན་ལས་འདས་པ་དང་ལམ་དག་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བས་བརྗོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་དུ་བྱེ་བ་
ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐད་ཆད་མར་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ནི་ངག་གི་ལམ་གྱིས་
གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། མཐའ་ནམ་པར་ཆད་པ་ནམས་
ལ་ཕྱི་མའི་ཟུ་རབ་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་ཕྱིན་ལ།
རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ནམས་ལ་དེའི་ཟུ་རབ་དུ་མི་ཤེས་པ་དང་། དེ་མི་ཤེས་
པ་དང་ལྡན་པའང་དེ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ནོགས་པ་མེད་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པ་ནི་དཀའ་བ་བཞིན་པ་ལགས་ཏེ། སེམས་ཅན་
རྣམ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ཡང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུང་བ་ཡིན་ནོ། །
ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་པ་ན། ། ཡུན་རིང་ལོན་ནས་དབྱས་ཕྱིན་ལྟར། ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
འགོ་བ་ཡི། བདེ་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱན། ། རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་ཆུ་བོ་བཞི། ། འབྲས་བུ་མཚོག་
གིས་དཔའ་བ་ཡི། ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། ། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཉིན་པར་བྱེད། ། ཇི་སྐད་
དུ་ལོ་མ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ལྡང་བུའི་དཔེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བའི་ཡོངས་
སྤྱོད་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་མང་བ་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་དོན་དང་། ། འབྲས་བུ་འདུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དེའི་འབྲས་བུ་མཚོག་གིས་དཔའ་བ་ཉིད་དང་། ། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཉིད་དུ་གཟུང་བ་དང་། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་འཐད་པ་དང་། ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་ནི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ། ལས་
བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་། ། སློན་གནས་ཤེས་པ་དང་། ། དུས་གསུམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་། ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཏོབ་པ་དང་། ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། ། སེམས་ཅན་ཡོངས་
སུ་ཐུང་ན་ལས་སྒོ་བའི་པན་ཡོན་ཐོབ་པར་། ། གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་མདོ་ནི། ། རབ་
འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ། སྤྱིས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྡང་བུ་འདོད་པས་ས་བོན་བཏབ་ལ།
དེས་ཀྱང་ལྡང་བུ་དེའི་རྩ་བ་མི་ཤེས། ། དེའི་ལོ་འདབ་མི་ཤེས། ། མེ་ཏོག་མི་ཤེས། ། འབྲས་བུ་མི་ཤེས་
པར་དེ་ལྡང་བུ་དེའི་རྩ་བུ་འཇུགས་ཤིང་། ། དུས་སུ་ཆུས་བྱན་ཏེ། ། དེའི་སྤོང་བུ་དེ་རིམ་གྱིས་ཡལ་
ག་དང་ལོ་མ་དང་། ། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པར་གྱུར་པ་དང་། ། དེ་དེའི་འདབ་
མ་དང་། ། མེ་ཏོག་དང་། ། འབྲས་བུ་ལ་སྤྱོད་དོ། ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
ཡང་དག་པར་འཇུག་སྟེ། ། དེ་དག་རིམ་གྱིས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྤྱོད་ཅིང་རྣམ་པར་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་ནས་ལོ་མ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་ལྟར་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་ལོ་མ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
གང་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ངན་སོང་གསུམ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དེ་
ཡིན་ནོ། ། མེ་ཏོག་ནི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་རིགས་ཤིང་སྤྱ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་རིགས་ནས།
འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་ལྟ་རྣམས་སུ་སྒྲིབ་འོ། ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་
ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རྒྱན་དུ་
ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ནས། དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་བྱང་ཆུབ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་རབ་དུ་འགོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་དཔའ་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་དེ་མ་ཐག་པ་
སྤྲུམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན། སྟོང་གསུམ་སྒྲིབ་
ཉན་ཐོས་དང་། ། བསེ་རུའི་རྟོགས་པ་ཐུན་ཆོགས་དང་། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་མེད་
ལ། ། བཀོད་པའི་དགེ་རྣམས་དཔེར་མཛད་ནས། ། བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། ། སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་དེ། ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ། ཅེས་གསུངས་སོ། ། ཇི་སྐད་དུ་
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་བས། དེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་ངེས་
པར་སྒྲིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ཀྱིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐོང་པའི་
ས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ས་དང་། བསྐྱབས་པའི་ས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ས་དང་། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྒྲིབ་མེད་པར་ཞུགས་པ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ལ་ཞུགས་

པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞུགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་
ཡིན་གྱི་བརྒྱད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་
མང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་པར་དུ་
བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་གིས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱར་འགྱུར་
བ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེའང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། ། ཅས་གསུངས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ་གནས་སྐབས་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱ་བར་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། ། བདག་པོ་དྲན་པ་ཡིན་པར་
བཞད། ། རྣམ་པ་ཞི་ཉིད། ། ཅས་བྱ་བ་ནི་དེའི་དམིགས་པ་དང་དབང་དང་རྣམ་པ་ཞུགས་པ་
དང་། དེའི་དམིགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། བདག་པོ་དྲན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་། །
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགོག་པ་ཤེས་པའང་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཡིན་ནོ་སྟེ་ན། མཚན་ཉིད་
ནི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བར་
བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་འགོག་པས་ཞི་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན། འདི་ལ་ནི། རབ་ཏུ་སྐྱ་
རྣམས་བརྒྱད་མར་ཤོལ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གནས་འདི་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱ་བར་ལོག་པར་
ཞུགས་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་ཚོད་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོས་པ་རྣམ་པར་སྤེལ་
པ་སྒྲིབ་པ་སེལ་བ་ཅམ་གྱི་སྐྱ་བ་སྒོང་བ། ངག་གི་བརྗོད་པའི་ལམ་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་ཤོལ་
བ་བརྒྱད་མ་ཆེན་པོ་ཚོམ་པར་བྱེད་དོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་འདི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡིན་ནོ། ། རོ་བོ་ཉིད་ངེས་གཟུང་བ་དང་། ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་
ཤེས་དང་། ། དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་། ། སྒྱིར་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། །
ཐབས་བཅས་ཐུབ་པའི་རྟོགས་པ་དང་། ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་། ། གཉེན་པོ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དག་དང་། ། མཚན་ཉིད་དང་ནི་སྒོམ་པ་ལ། ། སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་པ། །

ནམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཉེན་ཅན། ། རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད། ། ཅེས་གསུང་སྟེ། བཅུ་
དང་དྲུག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་
དམིགས་པ་འཐད་པ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཡུལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ནས་བརྩམས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དངོས་
པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་བཀོད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་དེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
པ་ངོས་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་རྣམ་པར་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡང་དེ་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོས་དངོས་པོ་མེད་
པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྦྱོད་པ་ནས། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་བར་མེད་པར་ཁྱུས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་དངོས་པོ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བས་དེའི་ལན་བཏབ་
པ་དང་། ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་
ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་དེའི་དུས་
མཚམས་ཡང་དག་པར་ཤེས་པའི་དོན་དང་། དེས་ན་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
བྱས་ནས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་
སྦྱོར་བར་སྦྱོང་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི་དེས་ན་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱན་གྱིས་རྣམ་པར་བལྟས་པ་ན།
དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དམིགས་པ་དང་། ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོད་པ་
དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ས་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བྱས་
པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ནམས་ནི་ཆོས་ནམས་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་མི་འཐད་པའི་
མཐའ་བཞི་པ་ཉིད་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་སྟོན་
པར་རྗེས་སུ་གནང་བས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་པར་མཤེས་པ་ནམས་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་
པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་སྟོན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟོར་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
ནི། ། ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོད་པས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནས་འདུས་
བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་གི་བར་ལ་སྟོད་པ་དང་རྗེས་སུ་སྟོད་པ་དག་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་
གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སངས་
རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པའི་
དོན་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་
ཆུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
གསུམ་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སངས་རྒྱུ་སུ་བརྗོད་པ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བའི་
ཆོག་སླ་དགས་ཁྱེས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོག་སླ་དགས་ཉིད་ཡིན་པ་
དང་། ཡང་བྱང་ཆུབ་ནི་མིང་ཅུང་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ཡང་མི་བྱེད་པའི་དོན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
དོན་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་མི་དང་
མཚན་མ་ཅུང་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པ་དང་། འདི་སངས་རྒྱུ་ནམས་ཀྱི་ཡིན་པའམ། སངས་རྒྱུ་
ནམས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱུ་པས་ན་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་པས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པ་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་

པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་
སྤངས་པ་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་མི་འཕེལ་བའི་དོན་དང་། གཉིས་ལ་
བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་འཕེལ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ལ་སྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་བརྩི་བ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་སྤངས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པ་ལས་
གཟུགས་རབ་ཏུ་ཐོབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་མི་འབྲལ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྩིས་ཐོབ་པར་བརྟེན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡོངས་སུ་
ཁྱེད་པ་ན་དེ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་
ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ན། སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གཏོང་བ་པོ་དང་། ལེན་པ་
པོ་མི་དམིགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱོབ་བ་པ་ཉིད་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཆུ་ལ་བྱིས་པ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བརྟེན་པར་རྒྱ་
ཆེར་སྦྱར་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་མི་
འཛིན་པས་སློ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་
དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
ནི། དངོས་པོ་མེད་པས་དངོས་པོ་མེད་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བར་
མི་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོས་དངོས་པོ་མེད་པ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་མི་རྒྱས་པ་དང་
དངོས་པོས་པ་དང་དངོས་པོས་དངོས་པོ་མེད་པར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་བ་བཀའ་པ་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་པ་བཀའ་པ་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལུ་བཞི་ལས་བ་སྒྲིག་པས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་

ནམས་ལ་ཉག་པ་དང་། མི་ཉག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། བདག་དང་བདག་
མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། མ་ཞི་བ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེས་པ་ནི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་ཡོང་སུ་ཤེས་པར་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་
ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ནས་བཅམས་ཏེ། རྣམ་། ། པར་
ཐར་པའི་སྒྲོག་སུམ་གྱི་བར་དུ་སྒྲོམ་པར་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་
ཐར་པ་བརྒྱད་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲོམས་པར་འཛིག་པ་དགྲ་སྒྲོམ་པ་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ནས་བཅམས་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
བར་ལས་འདའ་བར་མངོན་པར་ཞེན་ན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་པོ་ཡོངས་སུ་
རྒྱགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནས་བཅམས་ཏེ། སྒྲོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པ་དང་། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གི་
སྦྱོད་པ་དང་། སྦྱོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་པ་དང་། སྦྱོབས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོས་བརྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྗེས་
སུ་ཐོབ་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རི་རྒྱུད་དུ་
བཤད་པའི་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རོ་བོ་ཉིད་དམ།
དངོས་པོ་མེད་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲིམ་པར་མེ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་འཤད་པ་དང་། གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་སྦྱོད་
པ་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་ལྟ་བུ་ཉིད་ཞུགས་པ་
དང་། རབ་འབྱོར་གཟུགས་པ་སོགས་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ། རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནས་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་པ་
ལ་འཛིག་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་། རོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྒྲོམ་མེད་པ་ལ་འཛིག་པའི་ལམ་མེད་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་
དཔེས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དེ་མ་ཐག་དུ་རྒྱུད་ཅིག་མ་

གཅིག་ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་མདོ་
ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། དག་བཙུག་པ་ཉིད་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱབ་ནས་ཡང་
དག་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་འཛིག་མོད་ཀྱི། ཇི་སྲིད་དུ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་སྲིད་
དུ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་དོ། ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཡང་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་པར་འཛིག་
མོད་ཀྱི། ཇི་སྲིད་དུ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་
པས་ནི། གལ་ཏེ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱོན་
མེད་པ་ལ་འཇུག་ན་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ནམ་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ལམ་དེ་དང་དེ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་
འགྱུར་བས་ན། བརྒྱད་པ་དང་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སེམས་དང་
པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བབྱང་སྟེ། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནམས་ལ་སྦྱོད་པ་ན་ཤེས་པ་དང་མཐོང་
བ་དག་གིས། དཀར་པོ་ནམ་པར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་ནམ་པ་བརྒྱད་ལས་འདའ་བས་ན།
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤོང་བ་དག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་བཟོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
དང་པོ་ཁོ་ནར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་དེའི་རྟོགས་པ་བསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཐད་པ་དང་། རིམ་པ་འདིས་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་འབྲས་བུ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐལ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པའི་
རྒྱ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཐ་དད་པའི་བསམས་པས་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནམས་པ་དང་རྟོགས་དང་མཆོན་མ་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་གཞན་། ། དག་ལ་བརྟེན་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་
ནམས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་

གྱིས་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྐད་དང་།
བཅད་དང་། སྐད་དང་། སྐད་བརྟན་ལྟ་བུར་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པས་གཞན་གྱི་
དོན་གྱི་ཐབས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་འདྲིན་
གྱི་སྒྱུར་བ་དན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པ་དན་སོངས་དེ་
དང་དེའི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཤེས་ནས་དེའི་རྒྱད་དང་འབྲས་བུ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནས་བརྩམས་
སེ། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་
དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལམ་རིམ་ལྟར་བཞེན་དུ་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཁེ་ན།
འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་དབང་པོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་
པས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱེ་བས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། སྐྱེས་བུ་སྟོས་པས་ནི་བྱད་མེད་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ནི་
བྱད་མེད་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། ། དབང་པོ་དེ་དག་ཀྱང་དད་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་བྱང་ཆུབ་དང་དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་
ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། ཐོགས་པ་མེད་པ། མཆན་ཉིད་
མེད་པར་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གང་ལགས་
ཞུས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མི་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ནི། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེད་བྱ་བ་ནས་བརྩམ་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ཅས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་
འདུལ་བ་འདི་ལ་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་
གཟུས་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འདིག་རྟོན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་གདགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་ད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དག་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་དག་གིས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པ་

ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བ་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་
ཡིན་པ་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཞུགས་མེད་པ། བསྟན་
དུ་མེད་པ། ཐོག་པ་མེད་པ། མཆན་ཉིད་མེད་པར་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མཆན་
ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཞུགས་མེད་པ་དང་བསྟན་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞུགས་མེད་པ་
དང་བསྟན་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མཆན་ཉིད་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། འདིར་
གཞུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། ཐོག་པ་མེད་པ། མཆན་ཉིད་མེད་པར་མཆན་ཉིད་གཅིག་
བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་དམིགས་
པར་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ལ་བསྐྱབས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཉན་
རྟོགས་ལ་སོགས་པའི་ས་ལས་འདའ་བར་བྱ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
མཆན་ཉིད་མེད་པ། གཞུགས་མེད་པ། བསྟན་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། ཐོག་པ་མེད་པ།
མཆན་ཉིད་མེད་པར་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་ལ་སྟོབ་པ་མེད་པ་དང་། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སྤར་ཉིད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཕྱིས་མཆན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་
བ་ཞིག་ན་ཅེས་བྱ་བའི་འཐད་པ་དང་། མཆན་ཉིད་དང་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ལ་སྟོབ་པ་བཀག་
པ་དང་། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་དེ། ། བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། མཆན་ཉིད་མེད་པའི་དབྱིངས་འདི་ནི་ངས་པ་ཉིད་དོ་
ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གོམས་པ་ལ་སོག་པར་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་
ཡིན་ན་ནི་དེ་བསྟོམས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོམ་པར་མི་འཐད་པས་ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་ས་ལས་འདའ་བ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོབ་
མེད་པ་དང་། དེ་སྟོམ་པ་ལ་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་དང་མཆན་ཉིད་ཐ་པ་ཉིད་བཀག་པས་
མཆན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་སྟོམ་པ་ཡིན་པར་རྗེས་སུ་གནང་ངང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་
བས་དེ་ཡོངས་སུ་ཁྱེས་པ་ལ། གཞུགས་སོམ་པ་རྣམས་པར་མི་བསྟོམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་བ་སྒྲོམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚེར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། མིག་ལ་སོག་པ་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། མིག་གི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེའི་འདུས་ཏེ་རིག་
པ་ལ་སོག་པ་དང་། ། དེའི་རྒྱུ་གྱི་ཚེར་བ་ལ་སོག་པ་དང་། ས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་དུག་དང་།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་ཟུང་ན་ལ་སོགས་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་།
སྤོང་བའི་མཆན་ཉིད་སྒྲུབ་པ་དང་དོར་བ་དག་དང་། དང་པོ་ལ་སོག་པའི་བསམ་གཏན་ནམས་
དང་། བྱམས་དང་དང་། སྤྲིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་
སྟོམས་པར་འཕྱག་པ་ནམས་དང་། རྗེས་སུ་དྲན་པ་དུག་ནས་གཟུང་སྟེ། རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནམས་
དང་། མི་རྟག་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བདག་དང་
སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། སྟུག་
བསྐལ་བ་དང་། ཞི་བ་དང་། མ་ཞི་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ནམས་དང་། སྤོང་པ་ཉིད་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་
དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། མཐར་ཁྱིམ་ངས་པའི་སྟོམས་པར་འཕྱག་པ་དགུ་དང་།
རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་པ་དཔྱོད་ཅམ་དང་། རྟོག་
པའང་མེད་དཔྱོད་པའང་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནམས་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ནམས་
དང་། སྟུག་བསྐལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འོག་པ་པ་དང་། ལམ་དང་། ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱུ་བ་
དང་། ཚོས་དང་། སྤྲོས་སུ་འགོ་བ་དང་། ཀུན་རྗེ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་དང་། སྤྲི་རི་བཞིན་
ཤེས་པ་ནམས་དང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བ་ནམས་དང་། སྤོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་། མངོན་པར་
ཤེས་པ་ནམས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། གཟུངས་ཀྱི་སྟོན་ནམས་དང་། སྟོབས་དང་། མི་
འཛིགས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲིས་པ་ནམས་
དང་། སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། རང་བྱང་ཆུབ་དང་།
རམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་སྟོམ་པ་ནམ་པར་མི་བསྟོམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོམ་པ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་པ་སྟོས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་པ་སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱུས་པའི་
མངོན་པར་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རི་སྐད་དུ་བསྟན་པའི་སྟོམ་པའི་ལམ་ཤེས་པའི་དོན་

དུལོ། ། རྣམ་པར་མི་བསྟོམ་པ་སྟོམ་པ་ནི་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བཤེས་པའི་དོན་
དུལོ། ། རང་དང་སྤྱི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པ་མང་པོར་བྱེ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མང་
པོ་སྟོམ་པ་ནི་སྤྱར་གྱི་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པའི་དོན་དུ་སྟེ། དེ་དང་། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་
བྱ་ས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་རྒྱས་པར་ཁྱེས་པ་ལ་བཤད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བག་ལ་ཉལ་བ་ལ་སོག་པ་
རྣམས་དངོས་པོའི་ཞེས་སྟོམ་པ་མེད་པ་རྗེས་སུ་ངང་བ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་
དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལ་འདི་ནི་ངའི་ཞེས་བྱ་བར་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་ལ་ཐར་པ་
མེད་པའི་འཐད་པ་དང་། གཉིན་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོམ་པ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཁྱེས་པ་ལ་དེ་དག་གི། ། མཆན་ཉིད་གཉིས་དང་། གཉིས་མེད་
པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་དང་གཉིས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཁྱེས་པ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་
ཤེ་ནས། འདུས་མ་བྱས་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་
བདག་གི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་རྣམས་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་གཉིས་པ་དང་གཉིས་མེད་
པར་བསྟན་པ་དང་། ཇི་སྲིད་དུ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་དངོས་པོའོ། ། ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་
ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་འདུ་བྱེད་དོ། ཇི་སྲིད་དུ་འདུ་བྱེད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་
དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་མི་འགྲོལ་བ་དང་། གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་བྱིན་པ་
ལ་སོག་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་
མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཡང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོམ་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་
དང་། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པའི་སྟོན་པ་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་འདུས་
ཤེས་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པའི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་དག་བསྟན་པ་
དང་། ལམ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་
ལས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་

ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ལ་མངའ་བསྐྱར་བ་རྟེན་པ་ལ་
སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ང་སྟོན་འདོད་པ་ནམས་ལས་དབེན་པ། སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་
ཆོས་བའི་ཆོས་ནམས་ལས་དབེན་པ། དབེན་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་ཅན་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་ངས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ། སེམས་ཅན་
ནམ་མཁའ་པོ་གསུམ་དུ་ལུང་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བདག་ཉིད་དབང་པོ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་མེད་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཐུགས་སུ་རྟུན་པ་ཞུས་པ་ལ། རབ་འབྱུར་གལ་ཏེ་འདོད་པ་ནམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་
འཇུག་ ངོས་པོ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ། མངོན་པར་བཞེད་
པའི་ཐུགས་སུ་རྟུན་པའི་བསྟན་པ་དང་སྟེ། དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་དངོས་པོ་འོ། ། ངོ་བོ་ནི་བྱ་
བའོ། ། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་ཉེ་བར་ཆད་པ་འོ། ། དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་ནམ་པར་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྟེན་དུ་བྱས་ནས་རབ་དུ་སྒྲུབ་བ་ནམས་ཀྱི་ནམ་པར་ངེས་པ་དང་
བཅས་པའི་སྐབས་རྒྱ་ཆེར་བྱས་པས་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ང་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་
འོ། ། དེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན། དེ་ཡི་རྟགས་དང་ནམ་འཕེལ་དང་། ། བསྟན་དང་སེམས་ཀྱན་ངས་པ་
དང་། ། མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་སྒྲོམ་བ་ཞེས། ། བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། ། ནམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་
བཞི་ཡི། ། གཉེན་པོ་ནམ་པ་བཞི་དང་ནི། ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ། ལོག་པར་སྒྱུ་
བ་དན་བཅས་པ་ནི། ། ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས། ཞེས་གང་བསྟན་པ་དེ་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ལུ་སྟེ་ལྟན་བའོ། ། ། ། ད་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པས། བཅོམ་ལྟན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཆོས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ལགས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་
པ་ནི་མཐར་གྱིས་བགྱི་བ་དང་མཐར་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། མཐར་གྱིས་སྐྱབ་པར་ངི་ལྟར་
གདགས་ར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དྲི་བས་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉེ་བར་དགོད་
བའི་དོན་ཏེ། བགྱི་བ་སྟོན་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་འོ། ། བསྐྱབ་པ་སྟོས་པ་ནི་
ངེ་པར་འབྱེད་པའི་ཆད་དང་མཐུན་པ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་འོ། ། སྐྱབ་པ་སྟོན་པ་ནི་ཁྱེད་བའི་ལམ་

དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ལོ། ། གསུམ་སྒོམ་པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐར་
གྱིས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དང་རབ་འབྱེད་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཐོག་མ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སྤྱི་ཅེ་མོའི་ཆ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
ཡ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། གཤམ་བདག་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་སམ་མ་རྒྱས་ཀྱང་རུང་
སྟེ། ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། ། ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་ནས་དངོས་པོའི་འདུ་
ཤེས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་བསྒྲོག་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྩོམ་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གོ་
རིམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་ཁས་སྤང་བའི་ཕྱིར་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
དོན་དུ་གསུང་པ་ཡིན་ནོ། ། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་འང་རྣམ་པར་བརྒྱ་
གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཇི་ལྟར་བྱའོ། ། ཇི་ལར་ཞེ་ན། སྦྱོན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དྲན་དང་ཆོས། ། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ། ། མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་
བར་བཞེད། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྦྱོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཐར་གྱིས་
པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱང་སྦྱོན་པར་བྱེད་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ།
སྦྱོན་པས་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ། ཏུ་བྱིན་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་ལ་སོས་པ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱང་བཟོད་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། བཟོ་པས་མཐར་གྱིས་པ་ལ་སོག་པ་
ཤེས་པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པའི་སྦྱོད་པ་རེ་རེར་ལ་མཐར་གྱིས་པ་རྣམས་པར་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་རེ་རེ་མངོན་པར་
བརྟེན་བས་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་སྟོན་པས་ངག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སངས་རྒྱ་
རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཡང་དེ་སེམས་དང་པོ་བསྒྲིད་པ་
ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། རྣམ་བཤམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་བྱེད་དུ་ལག་པར་མོས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ལ་གཞུགས་ལ་སྒོ་པར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་དེ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱ་རྗེས་སུ་
བྱ་བ་དག་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོས་བོ་མེད་
པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་ནི་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་རེ་རེ་ཞིང་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དུག་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བསྟན་པ་ཡན་
མཛད་ནས། ཡང་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱ་རྗེས་སུ་
བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་དེ་རྗེས་
སུ་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོབས་བརྩལ་སོག་པར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་དེ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་
དང་། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་དེ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་
སངས་རྒྱ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་རྣམ་པར་ལྡོ། ། དེ་ལ་དང་བོས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། ། བཞིན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་ངོས་པར་འབྱེད་པའི་ཆད་དང་མཐུན་པ་བཞིའོ། ། དེ་ལྟར་སྟོབ་པ་ན་བྱ་བ་ཉེ་
བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་ཀྱིས་ནི་སྟོམ་པའི་ལམ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དངོས་བོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་བྱེད་ཡིན་དུ་བྱིན་ཀྱང་མཐར་ཀྱིས་པའི་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་རབ་རྟུ་ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་སྟོམ་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། ། དེ་ཁོ་ན་
བཞིན་དུ་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད་པས་ཆོས་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་། རྒྱུས་བྱ་བྱང་བཞི་པོ་རྣམས་དངོས་བོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་རབ་རྟུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར། དངོས་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱ་བ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་
བྱེད་བ་མེད་པས་དགོ་འདུན་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་། དང་བོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བོར་
བབྱང་སྟེ། མ་ཉམས་པ། སྟོན་མེད་པ། མ་འདྲེས་པ། ནག་ངོ་མེད་པ། མཆོག་རྟུ་འཛིན་པ་མེད་པ།
དབང་འབྱོར་པ། མཁས་པས་མངགས་པ་ཤིན་རྟུ་རྫོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
ཚུལ་བྱིམས་ལ་ངས་པས། ཚུལ་བྱིམས་དེ་དངོས་བོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་བྱས་
བྱ་བ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བྱིམས་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་སྟེ། དེ་ལ་ཚུལ་བྱིམས་མ་
ཉམས་པ་ནི་ཐེག་པ་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས་སོ། ། སྟོན་། ། མེད་པ་ནི་ཉམ་ང་བའི་སྐྱེ་བ་རྣམ་
པར་སྤངས་པས་སོ། ། མ་འདྲེས་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ཉིད་

གྲིས་སོ། ། བླ་མོ་མེད་པ་ནི་ཆག་གཅིག་ཏུ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཉིད་གྲིས་སོ། །
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པ་ནི་སྒྲིབ་ར་སྒྲིབ་ལམ་མི་འདེབས་པ་ཉིད་གྲིས་སོ། ། དབང་འབྱོབ་
ནི་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཏུ་བཞུད་པ་ཉིད་གྲིས་སོ། ། མཁས་པས་བསྟགས་པ་ནི་མཛེས་བ་
རྣམས་གྲི་སོ། ། ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་རྩལ་བ་ཉིད་གྲིས་སོ། ། རིང་ཅེ་འཛིན་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ཆོག་ཉེ་བར་སོགས་པ་ཉིད་གྲིས་སོ། ། ཆོས་དང་
ཟག་ཟིང་གི་སྒྲིབ་པ་དག་ངོས་པོ་ཉིད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དྲན་པ་མེད་ཅང་
ཡིད་ལ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པའི་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་
པའི་ལྟའི་རིགས་དྲུག་ཏུ་སྒྲིས་པའི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་
མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
དྲན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱེད་པའི་ལྟ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་མཐར་གྱིས་བའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
རབ་ཏུ་གདགས་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་འདི་སྐད་ཅིས་ལྟའི་
རིས་གཉིས་སུ་དྲན་པར་བྱ་སྟེ། དགའ་ལྷན་དང་། ངས་ཅང་མ་བའོ་ཞེས་གསུངས་བ་དེ་རི་ལྟར་
ཞེན་ན། དེ་ནི་མ་འདྲིས་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །
ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པས་མཐར་གྱིས་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་
ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་། ཆད་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་
དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་བ་དང་། མཐར་གྱིས་
གནས་པའི་སྟོམ་པའི་འཇུག་པ་དང་། ཉིང་ཅེ་འཛིན་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་དང་། རྣམ་པར་ཐར་
བའི་སྟོང་གསུམ་དང་། མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བར་པོ་
རྣམས་དང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོབ་པ་ནི་དངོས་བ་ནི་དངོས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་
མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་
པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆད་པ་མེད་པར་སྟེ་
བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡོད་པའམ་མེད་པ་མི་
དམིགས་པས་དེ་སྤངས་པ་དང་། རང་ཉིད་ལ་ནེ་མ་རྒྱུར་མེད་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་སྒྲིས་པོ་ལ་

ལྷོས་ནས་ངས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཁྱེས་པ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
ན་སེམས་ཅན་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛིག་པ་མེད་པ་དང་། དེ་
ཉིད་གྱིས་དེ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ན། དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་
ལ་ཐོན་པ་དན་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བཀག་པ་དང་། མི་དམིགས་པ་ཉི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འཁྲུག་
པ་མེ་པ་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྫོགས་པ་མིན་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཡིན་ནས་བརྩེ་ལ་
སོགས་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡང་དག་
པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་བྱ་བ་བཀག་པ་
དང་། དེ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་དེའི་བྱད་པར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པ་དང་། སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཐར་གྱིས་པ་
རྣམ་གསུམ་ན་པ་བརྩེ་ཞེ་སྤང་གསུངས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པའོ། ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་
ལས་མཐར་གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སྐབས་རིམ་གྱིས་འཛིག་པར་བསྐྱབ་པའི་ལེའུ་སྟེ་དྲུག་
པའོ། ། ། ། ད་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ན་རི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
དྲུག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བཞུད་ཅེས་བྱ་བའི་དྲི་བར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་
རྫོགས་པ་ཉི་བར་དགོས་པའི་དོན་དུ། ། གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་
པར་རྫོགས་པ་འདི་འང་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་བ་ལ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་
བས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་
གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་ས་རེ་རེས་ཀྱང་། ། ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱན་བསྐྱུས་
པའི་ཕྱིར། སྤུང་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་བའི་ཕྱིར། ། རྟགས་པ་འདི་ནི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་བེན་བའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་བུའི་བར་རྣམས་ཡོངས་སུ་བེན་པ་དང་།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དཀར་
པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ལ་གནས་པ་ནི། །
གང་ལ་གང་ཞིག་གང་གིས་སྦྱིན། ། ཞེས་བྱ་བར་དེའི་མཚན་མ་མི་མཐོང་བར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་
ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ནམ་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
ཡིན་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མཚན་མ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་ནམས་ལ་
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉེ་བར་མཁོ་བ་མེད་པའི་སྦྱིན་
པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་བས་ཁྱོད་ལ་ཅིག་ཞིག་བྱ་ཞེས་འདུན་པ་བསྒྲེག་པ་ན་མི་དམིགས་པས་
ཡོངས་སུ་བསྟོན་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་མི་སྟོག་པ་དང་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་
ལྷའི་དཔེས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པར་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
བརྟེན་དེ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་
མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པར་བྱའོ། ། འདིའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
གཞན་འཕྱལ་དབང་དང་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་ནམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་སྟན་སུམ་ཆོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་
བསམས་པ་ཅན་གྱིས་འབྱུང་ངོ་། ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་བསམས་པ་ཅན་གྱིས་པ་རོལ་ཏུ་པན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་
དམིགས་པའི་སྒྲོམ་པ་ཞིགས་པ་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རི་
ཞིག་དོན་འདི་ལ་འདི་རྟེན་པའི་དཔེ་བྱང་ཟག་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན། ཇི་ལྟ་
སྦྱེས་བྱས་ཐོས་བརྒྱད་བརྒྱད། རྟོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྟོད་པ་ན། ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་
འགྱུར་བ་ལྟར་། སྐད་ཅིག་གཅིག་ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ། ། ཤེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་སྟོན་ཀྱི་
འཕྲན་པའི་ཤུགས་ལས་ཤེས་པར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ། ན་པར་སྦྱིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངས་
སྐབས་ཡི་ཟག་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་གི་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
ནི་གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས། གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རང་བཞིན་ཤེས་རབ་པ་
རོལ་བྱིན། ། ནམ་སྦྱིན་ཆོས་ཉིད་ངས་སྐབས་སྦྱེས། ། དེ་ཆེ་སྐད་ཅིག་གི་ཡེ་ཤེས། ། ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་

ལ་སྒྱུད་པའི་ཆོ། འདི་ལ་ཡང་དག་པའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་གང་ཡང་ཡང་དག་པར་
རྒྱས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་ན་པར་བྱང་བའི་དོན་དུ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་མེད་པའི་སྒྱུར་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྱེ་བ་དང་འགག་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གང་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་མ་སྒྱུགས་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་སྒྲིན་
གཅིག་ལ་མངོན་པར་ཆོགས་པ་ནི་ང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་སྒྱུད་པ་ཡིས། །
ཆོས་ཀྱན་མི་ལམ་འདྲར་ངས་ནས། ། ཆོས་ནམས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད། ། སྐད་ཅིག་མ་ནི་
གཅིག་གིས་རྟོགས། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་པན་ཚུན་ཤིན་དུ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཆོས་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་པར་མི་འཐར་པ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སེམས་དཔའ་
སེམས་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྱུད་པ་ན་ནལ་མམ་ལ་བྱུང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
སུན། ། བོ་ལྷ་གནས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་
མེད་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་ལྷ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་ལམ་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། ། མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཆོས་
མཐུན་པའི་དཔེའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུས་སུ་བར་ཆད་དང་བཅས་
པ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ལྷག་པར་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་
ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཉིད་དུ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་ནས་དེ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་ནམས་རོ་
གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་སོ། ། རི་སྐད་
དུ། སྤང་མོ་སྤང་མོ་སྤང་པོ་ནི་མི་ལམ་ལྷ་བྱ་སྟེ། ཤིན་དུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་བའོ། ། བྱང་ཆུབ་ཀྱང་
མི་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྤང་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མེད་
དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་ལ་སོགས་
པའི་དཔེས་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལྷ་པོ་མདོ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་

པར་བྱའོ། ། གཉིས་སུ་མེད་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་ནི། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས། མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། ། གཉིས་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་ལྟར། ། ཚོས་ནམས་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཡི། ། དེ་ཉིས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་
མཐོང་། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། ། ཇི་སྐད་དུ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ན་མི་ལམ་མི་མཐོང་། མི་ལམ་
མཐོང་བ་པོ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ནས། དེ་དག་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་མཚན་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་
དབྱེར་མེད་ན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་བསྟན་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་།
དེར་བརྗོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་དེར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་བཅའ་བའི་
དོན་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མཁས་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒྱུར་བཏགས་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ།
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་
བལྟ་བར་བྱའོ། ། གང་དག་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ནི། འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་སྤྱད་བསལ་ལ་སྤྱད་བསལ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཀྱན་འབྱུང་བར་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་ལ་ལམ་ཀྱི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཚོས་རྣམས་རྣམ་པར་འབྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དང་
འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེས་མི་
གཞོད་དེ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་པ་གང་
ཡིན་པ་འཁོར་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པར་གོམས་པ་རབ་ཏུ་བརྟན་པས་ངེས་པར་
སྒྱུར་བ། དམིགས་པའི་དུག་གི་སླེགས་པ་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་བསྐྱོག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་
འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རྣམ་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་

ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་བ་ནི་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའོ། ། སམ་གྱི་སྐྱ་ནི་ངེས་
པར་མངོན་པར་བརྗོད་པའོ། ། ཨ་ཡ་ནི་རྟོགས་པ་ལའོ། ། དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
པར་ཡང་དག་པར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། ཤེས་པའམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་
ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་བསྐབས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལེན་སྟེ་བདུན་པའོ། ། ། ། ད་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་
དང་། འོངས་སྟོད་རྟོགས་པའི་སྐྱ་དང་། སྤུལ་པའི་སྐྱའོ། ། གང་གི་ཕྱིར་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱའི་དབང་
དུ་མཛད་ནས། ཐུབ་། ། པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ནི། ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག ། ཐོབ་གྱུར་
རྣམ་ཀྱན་རྣམ་དག་པ། ། དེ་གང་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་དང་ལྡན་བར་གྱུར་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་
རང་བཞིན་ཏེ་རོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ན། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་དེ་
འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱ། བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ནོ། ། གང་དག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིན་
དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་བ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱང་
གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ། རྣམ་པར་ཐར་དང་མཐར་གྱིས་
ནི། ། སྟོམས་འཇུག་དགྲ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། ། ཟད་བར་བརྩ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། ། ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་སྐྱ་མཆེད་ནི། ། རབ་དུ་དབྱེ་བས་རྣམ་བརྒྱད་དང་། ། ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་
མཁྱེན་དང་། ། མངོན་ཤེས་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་། །
དབང་བརྩ་དང་ནི་སྟོབས་བརྩ་དང་། ། མི་འཛིགས་པ་ནི་བཞི་དག་དང་། ། སྤང་བ་མེད་པ་
རྣམ་གསུམ་དང་། ། དན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམ་གསུམ་དང་། བསྟེལ་བ་མི་མངའི་ཆོས་ཉིད་དང་།
བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། ། སྐྱེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ། ཐུན་པ་ཁོ་ནའི་མ་
འདྲེས་ཆོས། ། བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན། ། ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ཕྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། གཞན་དུ་ཆོས་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པར་
འགྱུར་པ་དང་། སྦྱོད་པའི་དོན་ཡོན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་དོ། ། དེ་
ལ་སྐྱེ་ཞེས་བཞེད་པ་ནི་སྟོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་
པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་དང་
བཅས་པའི་སྐབས་རྒྱས་པར་ལམ་གྱི་ཆོགས་ལས་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཆད་མེད་པ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆད་མེད་པའི་འཇུག་པར་རི་སྐད་བཤད་བཞིན་ནོ། །
ནམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱུད་ནི་གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ནམས་ལ་བལྟ་བ་འདི་ནི་དང་བོའོ། ། བར་
གཞུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ནམས་ལ་བལྟ་བ་འདི་ནི་གཉིས་པའོ། ། སྤྱག་
པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་ལུས་ཀྱི་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་འདི་ནི་
གསུམ་པའོ། ། བཅ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། བཅ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་།
འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བའི་ནམ་པར་ཐར་བ་བཞི་དང་། འདུ་ཤེས་
དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྒྱུད་དུ་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་ཟད་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་ཆད་པ་དང་། ཀྱན་དུ་ཡོངས་སྦྱོད་པ་འདིའི་མཐའ་ཡོད་བ་མ་ཡིན་པས་ན་མཐའ་
ཡས་སོ། ། བཅ་མཁའ་མཐའ་མེད་པ་ནི་བཅ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཡིན་ལ། བཅ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
ཉིད་ནི་བཅ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནི་རྒྱ་མཚན་བཅ་མཁའི་མིང་ཡིན་
ལ། རྟེན་གྱི་དོན་གྱིས་ན། བསམ་གཏན་འདི་ལ་བཅ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པར་གྱུར་པ་དེའི་གནས་
ཡོད་པས་ན་བཅ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཨ་ཡ་ཏ་ན་སྟེ། ལྷ་ནམས་ཀྱི་ལྷའི་ཨ་ཡ་ཏ་ན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞིན་ཏེ། ཨ་ཡ་ཏ་ན་ནི་གནས་ཡིན་ནོ། ། ཡོངས་སུ་ཆད་པ་དང་། ཀྱན་དུ་ཡོངས་སྦྱོད་པས་
འདི་ལ་མཐའ་མེད་པས་ན་མཐའ་ཡས་སོ། ། བཅ་ཤེས་མཐའ་མེད་པ་ནི་བཅ་ཤེས་མཐའ་ཡས་
ཡིན་ལ། བཅ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཉིད་ནི་བཅ་ཤེས་མཐའ་ཡས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནི་བཅ་
མཁའ་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་མིང་ཡིན་ལ། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་འདི་ལ་
བཅ་ཤེས་མཐའ་ཡས་པར་གྱུར་པ་དེའི་གནས་ཡོད་པས་ན་བཅ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །
འདི་ལ་ཡན་ལག་ཅུ་མ་གྱི་ལྷག་མ་འཕ་རུང་བྱང་ཟད་ལུས་པ་མེད་པས་ན་རུང་བྱང་ཟད་མེད་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་དངོས་པོ་ནི་ཅུང་ཟད་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་མིང་ཡིན་ལ། སྡེ་མ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་འདི་ལ་
ཅི་ཡང་མེད་པའི་གནས་ཡོད་པས་ན་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་སྐྱེ་། ། མཆེད་དོ། ། འདུ་ཤེས་རགས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་
པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་ནི། འདུ་ཤེས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ནོ། ། དེ་ནི་འདུ་
ཤེས་ཡོད་མིན་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ཡང་ཡིན་ནོ། ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ནམ་གངས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་གྱི། དེ་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཡོད་མིན་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དོ། ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དམིགས་པ་
ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བ་ཉིད་འཐོབ་ཀྱི་ཡན་ལག་འདའ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། དཔེར་ན་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་
དམིགས་པ་མ་སྤངས་པ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་
འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འདི་ནམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནམས་ལ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མ་ལས་
འདས་པས་དང་པོ་འོ། ། ནམ་མཁའ་ལས་འདས་པ་ནི་གཉིས་པའོ། ། ནམ་མཁའ་ལ་འཇུག་པའི་
ནམ་པར་ཤེས་པ་ལས་འདས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། ། ནམ་མཁའ་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་
དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་འདས་པ་ནི་བཞི་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་ལྟར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་
དམིགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཉིད་འཐོབ་པོ། ། ཡན་ལག་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་
བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཏང་སྟོམ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་དབང་གིས་ནི་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་ལྟར་སྟོམ་པོ་དང་སྤྱོད་པ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་ཆེས་
སྤྱོད་པའི་དོགས་པ་ལས་བཏགས་པའི་རས་ཡུག་ཆུ་ཁེང་མཉམ་པ་བཞི་པོ་ནམས་ལ་ཆད་བྱུང་
པར་མེད་ཀྱང་རིག་ན་བདེ་བ་དང་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་དང་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཉིད་ནམས་ཀྱིས་སྡེ་མ་
ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གྱ་ལོམ་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ནམས་ཡང་ཡན་ལག་གི་
བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་དང་ཞི་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྡེ་མ་ལས་གཞན་
ནམས་ཀྱི་ལོམ་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གྱ་ལོམ་པ་དང་། ཆེས་ཤིན་ཏུ་གྱ་ལོམ་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །
ནམ་པར་ཐར་པའི་བཤད་པ་ལྟག་མ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པར་

ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ། མཐར་ཁྱིམ་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ནི་བསམ་
གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའོ། ། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དང་། རྩ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་།
སྡོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་སྟེ་ཟད་པར་བརྒྱད་དང་། ཟད་པར་ནམ་
པར་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པར་ནམ་མཁའོ། ། དེ་ལ་ཟད་པར་ས་ནི་ནལ་འབྱོར་པ་གང་ཞིག་
གོམས་པས་དབང་དུ་གྱུར་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ལངས་ནས་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་འདི་ནི་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པ་རགས་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་སྟོབས་རྒྱུ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དེའི་སྟོན་མཐོང་ནས།
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཞི་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བར་གཉིས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡན་ལག་ནམས་ལ་རྟོག་པ་རྩམ་
རགས་པ་ཡིན་ཞིང་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞི་བ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་
རགས་པའི་ཡན་ལག་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་ཞི་བའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་
ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། སའོ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཟད་
པར་སར་ནམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཟད་པར་རྩལ་སོགས་པ་དགུ་པོ་
ནམས་ལ་ཡང་རྩལ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟའོ། ། སྤར་སྟོམ་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་ནི་རྩལ་གྱི་
དང་། རྟེན་གྱི་དང་། རྩིང་གྱི་ལ་སོགས་པ་ནམས་སུ་མ་བྱས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་པར་རྩལ་འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ནགས་ཀྱི་མེ་འབར་ཞིང་དུ་བ་འཕུལ་བ་ནམས་སུ་ནི་ཟད་པར་མེའོ། །
རླུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་འོད་མ་དང་འཁྲི་ཤིང་གི་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་རླུང་འདི་ནི་གནས་
འདི་རབ་ཏུ་རྩལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱན་ཏུ་ལྟ་བ་ནི་རླུང་ངོ་། མེ་རྟོག་དང་། རྟོར་བྱ་དང་། གོས་ལ་
སོགས་པ་སྡོན་པོ་བཏིང་བ་ལ་ནི་ཟད་པར་སྡོན་པོའོ། ། དེ་དག་ཉིད་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་
དང་། དཀར་པོར་གྱུར་པ་ལ་ནི་ཟད་པར་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའོ། ། ཚོན་མོ་སྟེ་ས་དང་། ། ། རླུང་
དང་། རྩི་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་ནི་ཟད་པར་དཀར་པོའོ། ། རྩི་ལྷང་གི་
ནང་ལ་སོགས་པར་ཞུགས་པའི་རྩི་བ་དང་ཉི་མའི་འོད་ནམས་ཀྱི་རྩིག་པ་དང་སའི་ཕྱོགས་སུ་
བསྐྱོད་པའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ཤིང་གི་ལོ་མའི་ཚོགས་ཀྱི་གསེབ་ནས་བྱུང་བ་ནམས་

ཁོ་ནས་ས་བཞི་ལ་བསྐྱེད་པ་སྒྲ་བའི་འོད་དང་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་ནམ་པར་ལྟ་བུ་ནི་ཟད་
པར་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། ། སྐར་ཁུང་གི་ནང་དང་། ཅིག་པའི་བྱ་གཤམ་སོགས་པ་ནམས་སུ་ཟད་
པར་ནམ་མཁའ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ། གང་ཞིག་སྤར་བསྐྱོམས་པ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་ལས་
དང་པོ་བའི་སྡོམ་བཙོན་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྐྱེ་བས་དེའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་བྱད་པར་ཤེས་པར་
བྱལོ། ། དེས་ནི་སྡོམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཚུ་བྱི་མ་མེད་པ་ནམ་
མཁའ་ནས་བབ་པའམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུ་ཚགས་ལས་འཛུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ལྷུང་བཟེད་
དང་ཁར་གཞིང་ལ་སོགས་པའི་སྡོད་གང་ཡང་རུང་བ་བཀའ་ནས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་
སུ་འདུག་ཅིང་བདེ་བར་གནས་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྩམས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཟད་པར་ཚུའི་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའོ། ། ལྷུ་མ་ཞིང་སྟོང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་དུ་མ་བྱུར་གཏུབས་ནས་ཤིང་དུང་
ངམ་འགོན་ཁང་ཡང་རུང་སྟེ་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་རྩ་སོ་གཏོང་བའི་ཚུ་ལ་དུ་སྤྱངས་ཏེ། མཐོ་གང་
སོར་བཞིའི་ཆད་ཀྱི་བྱ་ག་བྱས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤར་ནས་པགས་པའམ་རེ་ལྟེ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྟན་
མདུན་དུ་བཏིང་བ་ལ་བདེ་བར་གནས་པས་འོག་ཏུ་ཤིང་དང་རྩ་དང་སྟོང་དུ་བྱ་འཕུར་བར་
ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་དབྱས་སུ་མེ་འབར་བ་མཐུག་པོ་རྒྱ་མཚན་དུ་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཟད་
པར་མེའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའོ། ། མེད་ན་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཅིག་པའི་བྱ་གཤམ། དེའི་སྐར་ཁུང་
གི་བྱ་གཤམ། ཉེ་ཀོར་དུ་འདུག་སྟེ། ཡན་ལག་གི་ཕྱོགས་གང་ལ་རྒྱང་གི་རེག་པ་དེར་བྲན་པ་
གཏད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཟད་པར་རྒྱང་གི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའོ། ། ལྷུ་ལ་སྡོམ་པོ་དང་གི་རི་
ཀར་ནི་ལ་སོགས་པ་ཡུ་བ་དང་། གེ་སར་གསལ་བ་དང་། གོས་དང་། སྡོད་དང་། ཟ་མ་ཏོག་
སྡོམ་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་གང་ཡང་རུང་བ་བཀའ་པས་ཁེང་པར་བྱས་པའམ། དེ་བཞིན་དུ་
རས་སྡོམ་པོ་རྩ་བོ་ཆེའི་མཐིལ་ལྟར་བརྒྱངས་པ་ལ་ནི་ལ་ཀང་པ་དང་། པ་ལ་ཤ་སྡོམ་པོ་དང་།
མིག་སྐྱན་སྡོམ་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚོན་གྱིས་འཕོ་བ་དང་། མི་འཕོ་བའི་དཀྱིལ་
འཁོར་བྱས་ནས་ཁ་དོག་མི་མཐུན་པ་གནག་ཡང་རུང་བས་ཡོངས་སུ་བཅད་དེ། དེ་དང་ཉི་བར་
སྟན་བདེ་པ་ལ་འདུག་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདུག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཟད་པར་སྡོམ་པོ་ཡོངས་
སུ་སྦྱོང་བའོ། ། ཟད་པར་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་ནམས་ལ་ཡང་ཚུ་ལ་འདི་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། འདིར་སྡོམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ནམས་སུ་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་ཡིན་

པར་བཟུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ། ། ཡང་སྤྱམ་པའི་ནང་དུ་མར་མེ་སྤར་བ་ཁ་བཅད་
ནས་དེ་ལ་བྱག་པ་ཏ་ཅང་མི་ཆེ་བ་གཏོད་དེ། ཅིག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་བཞག་པ་དེ་
ལས་བྱུང་བའི་མར་མེའི་འོད་ཀྱིས་ཅིག་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྤང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པར་གྱུར་པ་དེ་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཟད་པར་ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའོ། །
ཅིག་པ་དང་རེ་ལྡེ་དང་སྤྱམ་བྱ་ནམས་གང་ཡང་རུང་བས་གཡོགས་པའི་གནས་སུ་མཐོ་གང་
སོར་བཞི་པའི་བྱ་ག་གཏོད་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་བཅད་པ་འདི་ནི་
ཟད་པར་ནམ་མཁའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའོ། ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་རེ་ཞིག་འདི་ནམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
བའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། བྱས་པའམ་མ་བྱས་པའི་ཟད་པར་དེ་ནམ་པ་དགུ་
ཆར་ལ་ཡང་འཛིན་པ་དང་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མཆན་མ་གཉིས་སྟེ། ། དེ་ལ་ཟད་པར་ཆུའི་
འཛིན་པའི་མཆན་མ་ནི། དབུ་བ་དང་ཆུ་བྱར་དང་འབྲེས་པའི་ཚུལ་གཡོ་བའི་ནམ་པ་དེ་འབྲ་
བར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་འབད་པ་བྱས་ན་སྦྱོན་དེ་
སྦྱོང་བར་རྒྱས་ལ། མ་བྱས་ན་སྦྱོན་ནོ། ། མ་བྱས་ན་ནི་ཟད་པར་གྱི་ཉེས་པར་གདགས་སོ། ། སྤང་
བའི་མཆན་མ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ནོར་བུའི་རྒྱང་ཡབ་ལྟ་བུ་དང་། ནོར་བུའི་རང་
བཞིན་གྱི་མེ་ལོང་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་མི་གཡོ་བའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་ཉེ་
བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཟད་པར་མེའི་འཛིན་པའི་མཆན་མ་ཡང་ཆད་ཅིང་ལྟར་བ་ལྟ་བུར་
གཡོ་བ་ཉེ་བར་གནས་པ་སྟེ། ། ། མ་བྱས་ན་ནི་འདིར་ཟད་པར་གྱིས་ཉེས་པར་གདགས་ཤིང་
འགལ་བ་དང་། སོང་། ཐལ་བ་དང་། དུ་བ་ནམས་ལ་རུང་ཟད་རུང་ཟད་ཉེ་བར་གནས་སོ། །
སྤང་བའི་མཆན་མ་རྒྱ་ནམ་མཁའ་གནས་པའི་ལྷ་བ་དམར་པོ་ལྟ་བུ་འཇ། གསེར་གྱི་རྒྱང་ཡབ་
ལྟ་བུ་འཇ། གསེར་གྱི་ཀབ་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཟད་པར་རྒྱང་གི་འཛིན་པའི་
མཆན་མ་ནི་འོ་མ་བསྐྱོལ་བ་ཕོག་མ་ཐག་པའི་རྒྱངས་པ་འཕྲུལ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་ཉེ་བར་
གནས་སོ། ། སྤང་བའི་མཆན་མ་ནི་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མི་གཡོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ། ཟད་པར་
སྦྱོན་པོ་ལ་ནི་མེ་ཏོག་གི་སར་དང་སྤོང་བུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གི་སར་དང་སྤོང་བུ་ནམས་དང་
ཅིག་ཤོས་འདབ་མ་གཞན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཟད་པར་གྱི་ཉེས་པར་གདགས་སོ། །
སྤང་བའི་མཆན་མ་ནི་ཟད་པར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལས་འཕགས་པས་ནོར་བུའི་རྒྱང་ཡབ་ལྟ་བུ་

ནམ་མཁའ་ལ་སྣང་བའོ། ། ཟད་པར་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་ཡང་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་
འོ། ། ཟད་པར་ནམ་པར་ཤེས་པའི་འདྲིན་པའི་མཚན་མ་ནི་སའམ་ཅིག་པར་སྐྱེས་པར་གྱུར་
པའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའོ། ། སྣང་བའི་མཚན་མ་ནི་སྣང་བའི་ཚོགས་
སྒྲུག་པོ་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་འདྲ་བའོ། ། ཟད་པར་ནམ་མཁའི་འདྲིན་པའི་མཚན་མ་ནི། ཅིག་
པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དང་པ་དང་བཅས་པར་བྱ་ག་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ལ་བསྐྱེད་
ཀྱང་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྣང་བའི་མཚན་མ་ནི་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་ལྟ་བུར་གྱུར་
ནས་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་བསྐྱེད་ན་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའོ། ། དེ་ལྟར་ན་འདྲིར་བྱས་པའམ་
མ་བྱས་པའི་ཟད་པར་གྱི་འདྲིན་པ་དང་སྣང་བའི་མཚན་མ་དག་གི་བྱད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
མཚན་མ་ནམ་པ་འདི་དགྲུ་ཆར་ལ་ཡང་བདེ་བར་འདུག་ནས་ཁ་དོག་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་
དང་མཚན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་སྤངས་ཏེ། ཟད་པར་ས་ལ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཏུ་བཏགས་པ་
རྩམ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་རྒྱ་རྒྱ་མེ་མེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་དེའི་མིང་གསལ་བའི་དབང་ཉིད་
ཀྱིས་གོམས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནམས་ཀྱི་དེ་དང་དེ་ལ་གོམས་པའི་བྱད་པར་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་གོམས་པ་དེ་ནམས་ལ་སྒྲ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏུ་ཡན་ལག་དང་བཅས་
པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དེ་ནམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ། ཟད་པར་ས་ལ་དབང་ཏུ་གྱུར་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་པ་ན། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་
འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྣང་བར་གྱུར་པ་དང་། ནམ་མཁའ་འམ་རྒྱ་ལས་སར་སྐྱུལ་ནས་རྒྱང་
པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་འདི་
འབྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། ། ཟད་པར་རྒྱའི་དབང་གིས་ནི་ས་ལ་བྱེད་བྱུ་བྱེད་པ་དང་། རྩེད་ཏུ་
འབྱུང་བ་དང་། རྒྱའི་ཆར་འབབས་པ་དང་། ས་དང་རི་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་རྒྱ་བོ་དང་རྒྱ་
མཚོ་ལ་སོགས་པར་སྐྱུལ་པ་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པོ། ། ཟད་པར་མེའི་དབང་གིས་ནི་ཏུ་བ་
འཐུལ་བའམ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་དང་། མེ་དག་གི་ཆར་འབབས་པ་དང་། མེ་ཀྱན་ཏུ་ལེན་པ་
དང་། གང་དང་གང་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་བསྐྱེད་པར་རྩུས་པ་ཉིད་དང་། ལྷའི་མིག་གིས་ཡུལ་
གསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་ཏུ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྒྱ་ལས་འདས་པའི་ཏུས་ན་
མེའི་ཁམས་ཀྱིས་ལུས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། ། ཟད་པར་རྒྱང་གི་དབང་

གིས་ནི་རྒྱང་ལྷར་མགྲོགས་པར་འགྲོ་བ་དང་རྒྱང་གི་ཆར་རབ་དུ་འབེབས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །
ཟད་པར་སྡོན་པོའི་དབང་གིས་ནི་གཟུགས་སྡོན་པོར་སྒྲུལ་པ་དང་། ཟུན་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
པའོ། ། ཟད་པར་སེར་པོའི་དབང་གིས་ནི་གཟུགས་སེར་པོར་སྒྲུལ་པ་དང་། གསར་དུ་ནམ་པར་
འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའོ། ། ཟད་པར་དམར་པོའི་དབང་གིས་ནི་གཟུགས་དམར་པོར་སྒྲུལ་པ་ལ་
སོགས་པའོ། ། ཟད་པར་དཀར་པོའི་དབང་གིས་ནི་གཟུགས་དཀར་པོར་སྒྲུལ་པ་དང་། གཉིད་
རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཟུན་པ་ནམ་པར་འཛིག་པ་དང་ལྷའི་མིག་གིས་ནི་ཡུལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པའོ། ། ཟད་པར་ནམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ནི་གཟུགས་གསལ་བ་དང་། ཟུགས་
པ་དང་། གཉིད་རྒྱང་རིང་བར་བྱེད་པ་དང་མིག་གིས་ཡུལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །
ཟད་པར་ནམ་མཁའི་དབང་གིས་ནི་བསྐྱེབས་པ་ནམས་ནམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ས་དང་རི་བོ་
ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ན་ནམ་མཁར་སྒྲུལ་ནས་སྡོད་ལམ་བྱེད་པ་དང་། ཅིག་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཐད་ཀར་ཐོགས་། ། པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། ། རྒྱན་མི་
འཆད་པར་བྱབ་པར་སྡོད་པ་ན་ཟད་པར་གྱི་སྤྱེ་མ་དོ། ། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱེ་མཆེད་ནི་
བརྒྱད་དེ། ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་། ཁ་དོག་
ངན་པ་ནམས་ལ་བལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་
མཐོང་སྟེ། དེ་ལྷར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱེ་མཆེད་དང་པོའོ། ། ཟེལ་
རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ལ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་
པ་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བ་བཞིན་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཉིད་སྡོན་པོ་
དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་ལ་བལྟ་བ་སྟེ། དེ་ལྷར་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། ། དེ་
ལ་སྡོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་པའི་ཆོག་གོ། ། ཁ་དོག་སྡོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷན་ཅིག་བསྐྱེད་
པའི་སྡོན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། སྡོན་པོ་ལྷ་བྱར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་
བའི་སྡོན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། འོད་སྡོན་པོ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་གཉིས་འོད་འཕྲོ་
ཞིང་མདངས་གསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབང་བསྒྱུར་
བས་སོ། ། ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སོ། ། ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་གྱིས་སོ། ། དེ་ལྷར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟེལ་གྱིས་

མནན་ཏམ་མ་ནོན་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་ལ་མངོན་པའི་རྒྱལ་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཅིག་ལ་དཔེ་གཉིས་བཀོད་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཁ་དོག་
བསྟན་པའི་དོན་དུ་ལོ། ། དཔེར་ན་སྟོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེ་ཏྲོག་དང་རས་དག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་
བསྟན་པའི་ཆོག་གོ། ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེ་ཏྲོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྟོན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྟོན་པོ་ལྷ་བྱར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོད་སྟོན་པོ་
འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེ་ཏྲོག་དང་རས་གཉི་གའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། མདངས་གསལ་བ་
ཉིད་གཉི་ག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་དཔེར་ན་ཟུར་མའི་མེ་ཏྲོག་གམ། ཡུལ་སྐ་
རྒྱ་ཁ་སིའའི་རས་ཁ་དོག་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་
པར་བསྟན་པ་ནི་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། སེར་པོ་ལ་ནི་དོང་ཀའི་མེ་ཏྲོག་། དམར་པོ་ལ་ནི་བན་དུ་རྩི་
བ་ཀའི་མེ་ཏྲོག་གམ། དཀར་པོ་ལ་ནི་སྐར་མ་པ་བ་སངས་སམ། རས་ཁ་དོག་ཐུན་སུམ་ཆོགས་
པའོ། ། དམིགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པས་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་
སྐྱེ་མཆེད་དོ། ། ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་གྱི་ཉོན་མོངས་
པ་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བས་གནས་པ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ན། ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པས་ཏེ།
གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བས་ན་ཉོན་
མོངས་པའོ། ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་བྱུང་པར་ནི་
འདི་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ནི། ། མི་ཡི་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སྤངས་ཉིད། ། གྲོང་
སོགས་སུ་དེའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། ། རྒྱུན་གཙོད་རྒྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་མེད། ། ཅེས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གྲོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་གང་
གི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་འདོད་པས་དེ་ལ་ལྷ་བར་མི་འདོད་དོ། ། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་
འདས་རྣམས་ནི་འདི་ང་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་དུ་གནས་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
ལྟག་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་གཟིགས་པར་བཞེད་དོ། ། སྟོན་ནས་མཁྱེན་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ཤེས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་སྟོན་ལམ་གྲུབ་པ་ན་སྐྱ་མ་ལྟར་དེ་ཐོབ་

པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་གནས་པའི་ཤེས་བྱ་གང་དང་གང་མཐུན་པར་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་
འདི་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ལྷམ་དུ་ཡིད་ལ་སློན་ཏེ་བསམ་གཏན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་ནས་དེ་ལས་
ལངས་པ་ན་སློན་པ་དེས་ཤེས་བྱ་དེ་རིག་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློན་གནས་མཐུན་པའི་བྱད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ། སངས་རྒྱས་སློན་གནས་
མཐུན་པ་ནི། ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཆགས་སྤངས་དང་། ། ཐོགས་པ་། ། མེད་དང་རྟག་གནས་
དང་། ། འདྲི་བ་ཀྱན་ལན་འདེབས་པར་བྱེད། ། ཅེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ལྷན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་དང་གིས་འཇུག་པའོ། ། ཆགས་སྤངས་ཤེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱན་མི་
འཆད་པའོ། ། ཐོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལས་འཇུག་པའོ། ། རྟག་
གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐུགས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པས་གནས་པའོ། ། འདྲི་བ་ཀྱན་ལན་
འདེབས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱས་པའི་ལན་ཐམས་ཅད་འདེབས་པར་མཛད་པའོ། ། ཉན་ཐོས་
རྣམས་ཀྱི་སློན་གནས་ཤེས་པ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པར་ངེས་པར་བྱའོ། ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་
གང་ཞེ་ན། རྩ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷའི་མིག་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་དང་། ས་རོལ་གྱི་
སེམས་ཤེས་པ་དང་། སློན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དང་། ཟག་པ་བྱེད་པ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་
དུ་བྱེད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ། ། འདི་དག་གི་བཤད་པ་ནི་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་ངི་
སྐད་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ལ། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེར་ན་མ་རིག་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་མི་ཤེས་པ་དང་མི་
མཐོང་བ་དང་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། ། དོན་སོ་
སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་དང་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་གཞན་ལ་
དགོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ། དེས་
པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་སྐད་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་བདག་ཉིད་ངི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་མིང་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དང་། དཔེར་ན་འཇིག་ཅིང་རབ་ཏུ་འཇིག་
པ་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་སུ་བྱང་བས་ན་གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པའི་ཆོག་ལའོ། ། སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རབ་

ཏུ་དབྱེ་བ་ནམས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཡང་དག་པར་གྱུ་བ་པ་ནས་སྒྲ་མ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ལ་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་། བཏགས་པར་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་འོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། ཉེན་ལེན་པ་
དང་གཏོང་པ་དང་གནས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་པ་བཞིན་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཉེན་ཡོངས་སུ་དག་པ་
དང་། དམིགས་པ་སྐྱུ་ལ་པ་དང་སྐྱར་བ་དག་ལ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཐུགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་།
ཡེ་ཤེས་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འོ། ། དབང་བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
སྟེ། ཆེ་ལ་དབང་བ་ནི་འདོད་པ་བཞིན་འཆི་བས་བསྐྱུས་པ་ཉིད་དང་། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡོངས་སྟོང་ཕྱིན་
པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། སེམས་ལ་དབང་བ་ནི་མངོན་པར་
འདོད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་འཇུག་པས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དེ། ཡོངས་
སྟོང་ཕྱིན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཙོར་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་ནི་བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོ་བྱད་ཉེ་བར་
གནས་པར་བྱེད་པས་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དེ། བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ཡོ་བྱད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལས་ལ་དབང་བ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཉེ་བར་བསྐྱུས་པས་གནས་པ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་
ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ལ་བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱུ་
བའི་ཕྱིར་རོ། ། སྦྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ནི་རི་ལྟར་མངོན་པར་འདོད་པ་བཞིན་འགོ་བར་སྦྱེ་བས་
བསྐྱུས་པ་སྟེ། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་ལམ་
གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མོས་པ་ལ་དབང་བ་ནི། མོས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
གསེར་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་དེའི་མོས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། བཟོད་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་ཆོ་
རབས་རྣམས་སུ་བཟོད་པ་དེས་སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པའི་རྗེས་སུ་ཁྱུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྟོན་

ལམ་པ། ། དབང་བ་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲོན་པ་བཞིན་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། བཙུན་
འབྱུང་གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན།
སྒྲོན་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བཙུན་འབྱུང་མ་བཏང་བའི་བྱིར་རོ། ། མངོན་པར་
ཤེས་པ་ལྡན་བསྐྱེད་པའི་རྩ་འབྲུལ་ལ་དབང་བ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་
སུ་རྒྱུགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་
བསམ་གཏན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱུགས་པའི་བྱིར་རོ། ། ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བསྐྱེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་
པས་ཐོབ་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོན་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་
སྦྱར་བའི་བྱིར་རོ། ། ཆོས་ལ་དབང་བ་ནི་མདོ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་
པར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་སྒྲོན་པས་བསྐྱེད་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
རྒྱུགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དེ། སྒྲོན་སེམས་ཅན་ནམས་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་མདོ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་བའི་བྱིར་རོ། ། སྟོབས་བཙུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་
པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། བསམ་གཏན་
དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་
མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། མོས་པ་སྣ་ཆོགས་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། ལམས་
སྣ་ཆོགས་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། འཆི་
འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། སྒྲོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་མཐུན་པའི་སྟོབས་
དང་། ཟག་པ་བྱེད་མཐུན་པའི་སྟོབས་སོ། ། འདི་ནམས་ཀྱི་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེར་གཟུངས་ཀྱི་དབང་
ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྟེ་ལས་གསུངས་པར་བལྟའོ། ། མི་འཛིགས་པ་བཞི་ནི། གྱེ་མ་
ང་ནི་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་མངོན་
པར་རྒྱུགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བར། དེར་ང་ལ་འགའ་ཞིག་གི་ཚྭ་དཔེ་རྒྱ་མཚན་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱ་དེ་ངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས་བདེ་བ་
ཐོབ་ཅིང་བག་ཆ་བ་མེད་པ་ཐོབ་ལ་མི་འཛིགས་པས་གནས་པ་འདི་ནི་དང་པོའོ། ། དེ་བཞིན་
དུ་གྱེ་མ་ཟག་པའི་དག་ཟད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཟག་པ་འདི་དག་མ་ཟད་དོ་ཞེས་

དེར་ད་ལ་ཚོད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྡུ་མ་བཞིན་ཏེ་འདི་ནི་གཉིས་པའོ། ། གང་ཡང་ངས་ཉན་
ཐོས་ནམས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ན་དེ་བསྟེན་ཀྱང་སྟག་བསྡུལ་ཡང་དག་
པར་ཟད་པའི་ཕྱིར་ན་སྟག་བསལ་མཐར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ངེས་པར་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་
འགའ་ཞིག་ཚོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྡུ་མ་བཞིན་ཏེ།
འདི་ནི་གསུམ་པའོ། ། གང་ཡང་ངས་ཉན་ཐོས་ནམས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་
དེ་བསྟེན་ཀྱང་པར་དུ་གཅོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ང་ལ་འགའ་ཞིག་ཚོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་སྡུ་མ་
བཞིན་ཏེ། འདི་ནི་མི་འཇིགས་པ་བཞི་པའོ། ། བསྐྱུང་བ་མེད་པ་གསུམ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི་སྐྱའི་སྒྱུད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། གང་ཞིག་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་པར་
འང་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཆབ་པར་དགོངས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱའི་སྒྱུད་པ་
ཡོངས་སུ་མདག་པ་མི་མངའ་བ་འདི་ནི་བསྐྱུང་བ་མེད་པ་དང་པོའོ། ། སྐྱའི་ཕྱིན་ལས་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་
གསུམ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་ཁ་ཅིག་གྲུས་པར་ཉན་
ཞིང་ན་བ་གཏོང་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་སེམས་ཉེ་བར་འཛོག་སྟེ། ཆོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་
སྐྱབ་ན། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲེས་པར་མི་འགྱུར། ཡིད་བདེ་བར་མི་འགྱུར། ཐུགས་
ཡོང་པོར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དང་། གཞན་གྲུས་པར་མི་ཉན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་
བསྒྲིག་པ་ན། དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོང་ཁྱོད་བར་མི་འགྱུར། མི་བཟོད་པར་མི་འགྱུར། ཐུགས་
མི་ཆེས་པར་མི་འགྱུར་ཉིད་དང་། ཁ་ཅིག་གྲུས་པར་ཉན་ཞིང་ཁ་ཅིག་གྲུས་པར་མི་ཉན་ན། དེ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲེས་པའམ་ཁོང་ཁྱོད་བ་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་བྲན། །
པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པའོ། ། བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་
ཉིད་ནི། སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་དུས་ལ་མི་འདའ་བ་སྟེ།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་དེ་ནམས་ཀྱི་མཛད་པ་འབྲས་སུ་ཡོད་པར་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། བག་ཆགས་
ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་བ་བཞིན་དུ་སྒྱུད་པ་ནི་འདིར་ཉོན་མོངས་
པའི་བག་ཆགས་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ནི། དེ་འང་རྒྱུ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཐུགས་རྗེ་ཆན་པོ་ནི་པན་པར་དགོངས་པ་ཉིད་དེ། གང་གིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉིད་ལན་
གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་སྟེ། ཉན་ཞག་གཅིག་ལ་ལན་དུག་དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་བཙུངས་
ལྷན་འདས་འཛིག་རྟེན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟར་རྟོག་ཆེ་ན། ལུ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་
བའི་ཅ་བ་སྟོན། ལུ་ནི་དག་བའི་ཅ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྟོན། ལུ་ནི་མངོན་པར་མཐོ་བ་བསྟན་པའི་
སྟོད་ཡིན། ལུ་ནི་ངས་པར་ལེགས་པ་བསྟན་པའི་སྟོད་ཡིན། ལུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྱོར་བའི་
སྟོད་ཡིན། གང་ཞིག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་སོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
བཙུངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་མི་མངའོ། ཅ་ཙམ་མི་མངའོ། དགོངས་པ་
ཉམས་པ་མི་མངའོ། ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའོ། འདུ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་པ་མི་
མངའོ། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའོ། འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའོ།
བཙུན་འགྲུས་ཉམས་པ་མི་མངའོ། དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མི་
མངའོ། ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མི་མངའོ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའོ། འདས་པ་ལམ་
ཆགས་པ་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇུག་གོ། ད་ལྟར་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་འཇུག་གོ། རྒྱུད་ཕྱིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འབྱང་ངོ་། གསུང་གི་ཕྱིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྱང་ངོ་། ཐུགས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྱང་བ་སྟེ། མ་འདྲེས་པའི་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་
པར་ངེ་སྟོན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་
བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།
གཞན་དག་ནི་དེ་འང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་མེད་པ་དང་། མ་སྟོས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་
དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་རྣམས་འདས་པའི་རྣམ་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་དག་ནི་འདིར་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་
རྣམ་པ་བརྟོག་པར་མི་འདོད་ཀྱི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་དེ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་དོན་ཁན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཡང་གཞན་
དག་ནི་སངས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁུན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་གྲིབ་པ་དང་བག་
ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་ནི་ནམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་མངའ་བ་ཡིན་ནོ། ། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཉིད་ནམ་པར་འགྲེལ་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལེགས་ན། སྒྲོབ་དཔོན་བཟང་སྒྲོང་
གིས་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཀུན་གཞིའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་ནམ་པ་བརྩམས་
བསྐྱུས་པའི་སྟོང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཤིན་
ཏུ་ཆེས་ལེགས་ཏེ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དམིགས་པས་སོ། ། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་
དབང་དུ་མཛད་ནས། རབ་འབྱོར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་
པོ་མེད་པའོ། ། བདག་པོ་ནི་དྲན་པའོ། ། ནམ་པ་ནི་ཞི་བ་སྟེ་མཆན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། ། དེ་ལ་བདག་པོ་དྲན་པ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་ཞེས་དེ་དང་དེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རོ་བོ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེའང་། རྩ་ནི་
ཡོངས་སུ་སྒྲིན་གྱུར་ན། ། གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། ། གང་ཆེ་བྱ་བ་ཕན་གྱུར་པ། ། དེ་དང་
དེ་ལ་དེ་སྣང་ངོ་། ། སྐྱུ་ལ་པ་སྣང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ། ། ནི་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོས་དགུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཡང་རང་གི་རྩ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་
མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་དཔུང་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ལས་ནམ་པར་མ་གྲོལ་བ་ནི་
འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་གསུངས་པ་ནི། ལྟ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་ཀྱང་། ། ས་བོན་རུང་མི་
འཁྱུངས་ལྟར། ། སངས་རྒྱས་ནམས་ནི་བྱང་གྱུར་ཀྱང་། ། སྐལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་མྱོང་། །
ཞེས་བྱ་བའོ། ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། ། སངས་རྒྱས་ཁྱབ་པར་ངེས་པར་བཞུང་། ། དེ་
ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ། ཉག་པ་ཞེས་ཀྱང་བཞུང་བ་ཡིན། ། དེ་ལྟར་ན་དགོས་པ་འདིས་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་དང་། ཉག་པ་ཡིན་པར་བཤད་པས་བསྟན་བཅོས་དང་
འགལ་བ་མེད་དོ། ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། ད་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་
བཞུང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན། མཆན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། ། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་
བདག་ཉིད་འདི། ། ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། ། ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱུར་
བཞེད། ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་དེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

ཆེན་པོ་ས་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ན་མས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སོ་སོར་སྤྱོད་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤྱིས་
བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་སྲུང་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱང་གནག་ཞེ་ན། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆན་དང་
རུས་སྤལ་ཞབས། ། ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་བྱ་བས་འབྲེལ་པ་དང་། ། ཕྱག་ནི་ཞབས་བཅས་
འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས། ། འདི་ཡི་སྐྱུ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། ། སོར་མོ་རིང་དང་རྟིང་
ཡངས་སྐྱུ་ཆེ་བྱང་། ། ཞབས་འབྱར་མི་མངོན་སྲུ་ནི་གྱེན་ན་དུ་ཕྱོགས། ། བྱིན་པ་ཨེ་ཡ་འདྲ་ཕྱག་
རིང་མཛེས། ། མདོ་མས་ཀྱི་སྤྲ་བ་སྤྲུབས་སུ་རྩབ་པའི་མཆོག་། འཕགས་པ་གསེར་མདོག་པགས་
པ་སྤབ་པ་དང་། ། སྤྲན་རེ་རེ་ནས་གཡས་ལེགས་འབྱུངས་དང་། ། ཞལ་མཛོད་སྤྲས་བརྒྱན་རོ་
སྟོད་སེང་གེ་འདྲ། འདི་ཡི་དབྱང་པའི་མགོ་རྒྱུ་ཕྱག་པ་རྒྱས། ། འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་འང་རོ་
མཆོག་སྤང་། ། སྐྱུ་ནི་ཉ་གོ་རྟ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གཤ། ། གཙུག་ཏྱོར་དབྱར་ལྡན་ལྷགས་རིང་མཛེས་པ་
དང་། ། ཆངས་དབྱངས་འགྲམ་པ་སེང་གའི་འདྲ་དང་ཆེམས། ། བྱིན་ཏུ་དཀར་དང་ཆེམས་
མཉམ་ཐགས་བཟང་དང་། ། གངས་ནི་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཆང་པ་དང་། ། སྤྲན་ནི་མཐོན་མཐིང་
སྤྲན་རྩི་བ་མཆོག་གི་ ། འདྲ་བ་འདི་དག་སྲུང་ཅུ་ཙུ་གཉིས་མཆན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆན་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱག་དང་
ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ན་མས་ལ་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་དང་ལྡན་པ་སྤྱུ་ཁྱུད་དང་ཉྩེ་བ་དང་བཅས་པ་
ན་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རུས་པའམ་བ་སོ་ལ་གཟུགས་སུ་
བརྒྱོས་པ་དང་འདྲ་བ་མངའ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་གཉིས་མཉམ་པར་ས་ལ་འཛོག་
ཅིང་ཞབས་སྟོངས་པ་མེད་པས་ཞབས་བྱིན་ཏུ་གནས་པ་དང་། དད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་ཕྱག་དང་
ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་བྱ་བས་འབྲེལ་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་བྱ་བས་འབྲེལ་པ་དང་། ཕྱག་དང་ཞབས་
ཀྱི་མཐིལ་གྱིང་བལ་ཀྱི་འདབ་མ་ལྟར་བྱིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་
གཞོན་ཞིང་འཇམ་པ་དང་། ཕྱག་དང་ཞབས་དང་ཕྱག་པ་གཉིས་དང་ལྟག་པའི་ཕྱོགས་མཐོ་
བས་བདུན་མཐོ་བ་དང་། ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རིང་བས་སོར་མོ་རིང་བ་དང་། རྟིང་པ་
རིང་བས་རྟིང་པ་ཡངས་པ་དང་། སྐྱུ་སྤྱུ་བདུན་ཙུ་འཕགས་གྱིང་ཡ་ཡོ་མེད་པས་སྐྱུ་ཆེ་ཞིང་
བྱང་བ་ཉིད་དང་། སྤྲས་མོའི་ལྟང་དང་ཡོང་བུ་མཛེས་པར་རྩབ་པས་ཞབས་འབར་འབྱར་མི་

མངོན་པ་དང་། བ་སྤྱུ་ཤིན་ཏུ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འབྱེད་པས་སྐྱེའི་སྤྱུ་ཤིན་ཏུ་ཕྱོགས་པ་དང་།
ཤིན་པ་རི་དགས་ཤིང་རྟ་དང་། ཞེ་ནི་ཡ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་ཤིང་རིམ་
པར་འཆོམ་ལ་རྒྱས་ཤིང་རྒྱུ་པས་ཤིན་པ་རི་དགས་ཞེ་ནི་ཡའི་ལྟ་བུ་དང་། ཞབས་དང་ཕྱག་
མཉམ་པའི་ཕྱིར་མ་བརྟུང་པར་ཕྱག་གི་མཐིལ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲས་མོའི་ལྟ་དུ་ལ་སྤེབས་པས་ཕྱག་
རིང་ཞིང་མངོན་པ་ཉིད་དང་། སྤང་པོ་དང་རྟ་ཅང་ཤེས་ལྟར་གསང་བའི་མཆོན་མ་ཤིན་ཏུ་
མངོན་པར་སྤྱབས་སུ་རྩལ་པས་མདོམས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྤྱབས་སུ་རྩལ་པ་། ། དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་
པའི་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་དང་ལྗན་པས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་འདྲ་བ་ཉིད་དང་། དབྱུང་དང་
གསེར་ས་ལེ་སྤྲུམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པ་དང་འདྲ་བར་པགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་
སྒྲིམས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་ལ་རྩལ་གྱིས་མ་གོས་པས་པགས་པ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། བ་སྤྱུ་ཤིན་
ཏུ་རྣམ་པར་སྤྱོད་ཞིང་རེ་རེ་ནས་གཉིས་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པས་བ་སྤྱུ་རེ་རེ་བ་ཉིད་དང་། འདིའི་
ཞལ་གྱི་སྤྱོད་མའི་བར་ཀུན་ད་དང་བའི་འོ་མ་དང་ཁ་བ་ལྟར་དཀར་ཞིང་སྤྱོད་པ་དང་ཉི་མ་བས་
ལྟག་པའི་འོད་དང་ལྗན་པའི་སྤྲུམ་བརྒྱན་པས་ཞལ་མདོད་སྤྲུམ་མཆོན་པ་ཉིད་དེ། མདོད་སྤྱུ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱུ་དཀར་ཞིང་འཇམ་པས་གཡས་སུ་འབྱེད་པར་གནས་པའོ། ། སྐྱེའི་སྤྱོད་འཕེལ་
ཀ་ཆེ་བས་རོ་སྤྱོད་སེང་གེ་འདྲ་བ་ཉིད་དང་། མཁྱིན་པ་ལེགས་པར་འབྱེད་ཞིང་ཀུན་ནས་རྒྱུ་
པས་དབྱང་མགོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་པ་ཉིད་དང་། གསེར་གྱི་སྤྱོད་པས་མཁྱིན་ཏུ་ཕྱིས་པ་ལྟར་ཐོང་ཀ་
རྒྱས་པས་ཕྱག་པའི་བར་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། ལྟགས་རྒྱང་དང་མཁྱིས་པ་དང་བད་ཀན་གྱིས་མ་
ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་རོ་བོ་བ་སོ་སོར་ཕྱོད་པ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངའ་བས་རོ་
བོ་བ་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེའི་ཁྱོན་དང་འདོམ་གྱི་ཆད་ཏུ་མཉམ་བས་བྱ་གོ་རྟ་ལྟར་ཆུ་ཞིང་
གལ་པ་ཉིད་དང་། དབྱེའི་གཙུག་ཏྱར་རྒྱུ་ཞིང་ཀུན་ནས་མཉམ་པས་གཡས་སུ་འབྱེད་པ་དང་
ལྗན་ཞིང་དབྱུ་མཉམ་པ་ལ་ལེགས་པར་རྒྱས་ཤིང་ལྟ་ན་སྤྱུ་པའི་གཙུག་ཏྱར་དང་ལྗན་པས་
དབྱུ་གཙུག་ཏྱར་དང་ལྗན་པ་ཉིད་དང་། ལྷུང་ལ་དམར་པོའི་འདབ་མའི་མདོག་འདྲ་ཞིང་ཡངས་
པས་ལྟགས་རིང་ཞིང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། དབྱིག་གི་སྤྱོད་པོ་དང་། བྱ་ཀ་ལ་ཕིང་ཀའི་ལྟ་བུའི་
གསུང་མངའ་བས་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་དང་། འབྲམ་པ་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་
ལེགས་པར་བྱལ་བའི་རྒྱུ་ལ་རྒྱས་ཤིང་ལྟ་ན་སྤྱུ་པས་འབྲམ་པ་སེང་གེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། ཀུན་

ད་དང་དྲུང་བཅག་འཕྲོ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དཀར་བའི་ཆོམས་མངའ་བས་ཆོམས་དཀར་བ་ཉིད་དང་།
ཆོམས་ལ་མཐོན་དམན་མེད་པས་ཆོམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོམས་ལ་མཆོམས་མ་དོད་པས་
ཆོམས་ཐགས་བཟང་བ་ཉིད་དང་། ཆོམས་སྒྲ་འོག་ལྟག་ཆད་མེད་པས་ཆོམས་བཞི་བཅུ་མཉམ་
པ་ཉིད་དང་། དཀར་ནག་གི་ཆ་མ་འབྲེས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དང་དམར་པོ་ར་
རི་དང་མ་འབྲེལ་བས་སྒྱུན་མཐོན་མཐིང་ཉིད་དང་། འོག་ན་གནས་པ་དང་སྟེང་ན་གནས་པའི་
རྩི་མ་ནམས་ལེགས་པར་གཞོལ་བའི་ཕྱིར་དང་མ་འབྲེས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩི་མ་
བའི་རྩི་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། ། འདི་ལ་མཆན་ནི་གང་གང་གི། ། སྒྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན། །
དེ་དང་དེ་ནི་རབ་རྩྭ་གས་པས། ། མཆན་ནི་འདི་དག་ཡང་དག་འབྱུག། ། ལོངས་སྤྱོད་རྩྭ་གས་
པའི་སྒྱུ་འཛུགས་ཉིད་འདི་ནམས་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡོངས་སུ་རྩྭ་གས་པའི་མཆན་
ཉིད་ལས་བྱུང་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། ཡང་མཆན་གང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་གང་ཞེ་
ན། སྒྲ་མ་སྒྱེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། ། ཡང་དག་སྒྲ་བ་བརྟན་པ་དང་། ། བསྐྱུ་བ་བསྐྱེན་དང་གྲ་
ལོ་མ་པའི། ། དངོས་པོ་སྒྱུན་དང་གསལ་བྱ་བ། ། ཐར་བར་བྱེད་དང་དགེ་བ་ནི། ། ཡང་དག་
སྒྲ་མ་པ་སྒྱེལ་ལ་སོགས། ། སྒྱབ་བྱེད་རྒྱ་ཡི་མཆན་ཉིད་དང་། ། མདོ་ལས་རི་སྐད་འབྱུང་བ་
བཞིན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། སྒྲ་མ་ནམས་ལ་བསྐྱུ་བ་དང་། སྒྱེལ་བ་
དག་དང་། ཆོས་ཉན་པ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཕྱིང་བ་འབྱུལ་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་
རྟེན་ལ་སོགས་པའི་གན་དུ་འགོ་བ་དང་། གཡོག་འཁོར་བྱིན་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་འཁོར་ལོའི་
མཆན་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཁོར་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་སྤྲ་ལྟས་སོ། ། ཡི་དམ་ལ་ཤིན་ཏུ་
བརྟན་པས་ན་ཞབས་ཤིན་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ནི་གང་གིས་རང་གི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་གཞན་
ཀྱིས་གཡོ་བར་མི་རུས་པ་མི་གཡོ་བའི་སྤྲ་ལྟས་སོ། ། བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་བསྐྱེན་པས་ན་
ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་དྲ་བས་འབྲེལ་པ་སྟེ། དེ་ནི་གང་གིས་མ་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་
ནམས་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་དུ་སྤྱད་པའི་སྤྲ་ལྟས་སོ། ། བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་དང་། བལྟག་པ་
དང་བཅའ་བ་བྱ་ལོ་མ་པ་ནམས་བྱིན་པས་ན་ཕྱག་དང་ཞབས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་
དང་། བདུན་མཐོ་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་བཟའ་བ་དང་། བརྟུང་བ་དང་། བལྟག་པ་དང་། བཅའ་བ་
ཀྱ་ལོ་མ་པ་འཐོབ་པའི་སྤྲ་ལྟས་སོ། ། བཅིངས་པ་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོག་བསྐྱུང་བའི་

ཕྱིར་དང་། གྲོག་གཅོད་པ་ལས་སྤར་ལྷོག་། ། པ་བསྟེན་པས་ན་སོར་མོ་རིང་བ་དང་ཉིང་པ་
ཡངས་པ་དང་སྐྱ་ཆེ་ཞིང་དང་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཆེ་རིང་བའི་སྤྲ་ལྷས་སོ། ། དགེ་བའི་ཆོས་ཡང་དག་
པར་སྤངས་ཤིང་གཟུང་བ་ཡང་དག་པར་སྟེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་ན་ཞབས་
ཀྱི་འབར་འབྱར་མི་མངོན་པ་ཉིད་དང་། ། སྐྱའི་སྤྱ་ཁྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་
ཉམས་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་གདུལ་བྱའི་སྤྲ་ལྷས་ཏེ། འདིར་གདུལ་བྱ་ནི་ཡང་དག་པར་བསྟེས་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའོ། ། གུས་པར་བྱས་ཏེ་རིགས་དང་
བཟོའི་ལས་ནམས་ཉེ་བར་བྱིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷམ་བྱིན་པས་ན་བྱིན་པ་ཞེ་ནི་ཡའི་ལྷ་བྱ་སྟེ།
དེ་ནི་གང་གིས་བཤད་པར་བྱ་བ་དང་དགོངས་པ་དངས་བཟུང་བའི་དོན་འཛིན་པར་བྱེད་པ་
ལྟར་དུ་འཛིན་པའི་སྤྲ་ལྷས་སོ། ། རང་ལ་བདོག་པའི་འོར་སྤངས་ན་སྟེར་བ་དང་། མེད་ཅེས་མི་
སྟོད་པའི་ཕྱིར་བྱུག་རིང་ཞིང་མངོས་པ་སྟེ། བྱུག་དང་ཞིང་རིང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། དེ་ལ་
དང་བ་ཉིད་ནི་བདོག་པའི་འོར་སྤངས་པ་མི་སྟེད་པའི་གྲ་གྲ་མེད་པ་ལས་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་ནི་
སྟོང་མོ་པ་མ་སྤངས་ཤིང་སྐབས་བྱེ་བ་ལས་སོ། ། དེ་ནི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་འདུལ་བའི་སྤྲ་
ལྷས་ཏེ། སེམས་དབང་དུ་གྱུར་པས་སེར་སྤྱའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གྲོགས་པོ་དང་། རང་གི་སྐྱེ་བོ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པ་ནམས་པན་ཚུན་མི་
འབྲེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་བྱེ་བ་ནམས་བསྟུམས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆངས་པར་སྟོད་པ་
ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསང་བའི་གྲོས་བསྟུངས་པའི་ཕྱིར་མདོམས་གྱི་སྤྲ་བ་
སྟབས་སུ་རྩལ་པ་སྟེ། དེ་ནི་འཁོར་བ་རི་སྟོད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་
ཕྱིར་སྒྲས་མང་བའི་སྤྲ་ལྷས་སོ། ། གདིང་བ་དང་། དགབ་པ་དང་། གོས་དང་། ཁང་བཟངས་
དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། གནས་ཁང་གྲ་འོམ་པ་ནམས་བྱིན་པས་ན་མདོག་གསེར་འདྲ་བ་
དང་པགས་པ་འཇམ་པས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་གདིང་བ་དང་། དགབ་པ་དང་། གོས་དང་། ཁང་
བཟངས་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། གནས་ཁང་གྲ་འོམ་པ་ནམས་རྟེན་པའི་སྤྲ་ལྷས་སོ། །
འདུ་འཛི་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁན་པོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དང་། མ་དང་། བ་དང་། སྟན་ཟླ་
དང་། སྤང་མོ་ནམས་དང་། ཟླ་མ་ནམས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་སུ་བཀོད་

པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པའི་རིམ་གྱོ་པ་བྱིན་པས་ན་བ་སྤྱ་རེ་རེ་ནས་གཡས་
ཕྱོགས་སུ་འབྱེད་བ་དང་ཞལ་མཛོད་སྤྱི་བརྒྱན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དོ་རྩེ་མེད་པའི་སྤྲ་ལྟས་སོ། ། སྤྱ་
ཅོར་མི་སྤྱ་བ་དང་། གཞན་ལ་མི་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱ་པར་སྤྱ་བ་དང་། ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་
རྩེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པས་ན་རོ་སྟོད་སེང་གེ་ལྟ་བུ་དང་། དཔུང་མགོ་ལེགས་པར་རྒྱུ་པ་སྟེ།
དེ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྤྲ་ལྟས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དང་མཐུ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཉན་པ་ནམས་ལ་སྤྱན་དང་རིམ་གྱོ་པ་དང་སྤྱན་པ་དང་པན་པའི་ཟས་བྱིན་པ་དང་རིམ་
གྱོ་བྱས་པས་ན་ཕྱག་པའི་བར་རྒྱས་པ་སྟེ། འདིའི་ཕྱག་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནམས་ཤིན་དུ་རྒྱས་
པའོ། ། རོ་བོ་བ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤྱིན་པས་ཐོབ་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱི་དབང་པོ་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དང་རོ་བན་པ་ཕྱད་དུ་ཟེན་
ཀྱང་དེ་རོ་བོ་བ་མཆོག་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་སྟོང་བར་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཞོད་པ་ཉུང་བའི་
སྤྲ་ལྟས་སོ། ། ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་། འདུན་ས་དང་། བསེལ་ཁང་དང་། ཁྱོན་པ་དང་། བཞོད་
དཀའ་བར་ཟམ་པ་བཏགས་པ་དང་། ཁ་ཟས་དང་། མེ་ཏོག་སྤེང་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་
དང་། འདུག་གནས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོག་མར་འགྲོ་ཞིང་གཞན་དག་ཀྱང་སྟོབ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲ་མ་ནམས་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱག་གཉིས་བརྒྱང་བའི་ཞིང་གི་ཆ་
ཇི་ཅམ་ཡིན་པ་འོག་གི་ཞབས་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྤྱི་བོའི་བར་ཀྱི་ཁྱོན་དེ་སྤིད་ཡིན་པས་ན་ཅུ་གྱོ་
རྟ་ལྟར་ཆུ་ཞིང་གའ་པ་དང་དབུ་གཙུག་ཏོར་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ནི་མངའ་བརྟེས་པའི་སྤྲ་ལྟས་
སོ། ། ཡུན་རིང་པོ་ནས་འཇམ་ཞིང་སྤྱན་ལ་མཉེན་པའི་ཆོག་བཛོད་པས་ན། སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་
ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཇི་ཅམ་བཞེད་པའི་བར་དུ་ལྷགས་ཀྱིས་ཁེབས་པར་མཛད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ངག་གཅིག་བཛོད་པ་ནམ་པར་རིག་པ་དུ་མའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷགས་
རིང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི། ། ཁམས་མང་པོས་བར་དུ་ཆོད་པ་དང་། གམ་ལ་གནས་པའི་
གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་ན་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པར་གྱུར་པའི་གསུང་དབྱངས་མངའ་
བའི་ཕྱིར་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཏེ། དེ་ནམས་ནི་ངག་གི་ལམ་ཡན་ལག་ལྡ་དང་ལྡན་པའི་གསུང་
དབྱངས་ཐོབ་པའི་སྤྲ་ལྟས་ཏེ། ངག་གི་ལམ་ཡན་ལག་ལྡ་དང་ལྡན་པའི་གསུང་དབྱངས་ནི།
ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་ནམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཉན་པར་འོས་ཤིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་

དང་། ཟབ་ཅིང་རྗེས་སུ་སྒྲོགས་པ་དང་། མི་ཚུགས་ཤིང་ནར་སྒྲན་པ་དང་། རིག་ཅིང་བྱུང་པར་
བྱེད་པའོ། ། རིག་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བཅོལ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་
བྱུང་པར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཡུན་རིང་པོར་ཆོག་རྒྱལ་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། ཏུས་སུ་སྤྲོ་བས་ན་འགྲམ་པ་སེང་གེ་
འདྲ་བ་སྟེ། དེ་ནི་དག་བཅུན་པའི་སྤྲ་ལྟས་སོ། ། རིམ་གྱོར་བྱེད་པ་དང་། མི་བརྟན་པ་དག་དང་།
འཆོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ན་ཆོམས་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་ཆོམས་མཉམ་པ་སྟེ། དེ་ནི་འཁོར་སྤྲ་
ནས་བསགས་པའི་སྤྲ་ལྟས་སོ། ། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བདེན་ཞིང་ཕྲ་མ་མེད་པའི་ཆོག་ཀྱན་ཏུ་
སྤྱད་པས་ན་ཆོམས་ཐགས་བཟང་བ་དང་བཞི་བཅུ་མངའ་བས་ཏེ། དེ་ནི་འཁོར་མི་བྱེད་པའི་སྤྲ་
ལྟས་སོ། ། འབྱུད་པར་བྱེད་པ་དང་སྒྲོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་སྤང་བ་མེད་ཅིང་
ཆོངས་པ་མེད་པའི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པས་ན་སྤྱན་མཐོན་མཐིང་དང་རྩི་མ་བའི་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་
ནི་ཀྱན་ནས་མངོས་པའི་སྤྲ་ལྟས་ཏེ། སྤྱན་བྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཆན་སུམ་ཅུ་ཆ་གཉིས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་
ནམས་བཅོལ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནམས་
ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་ན་སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་དང་། །
རང་གི་སྐྱེ་བོ་བཞིན་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་། བདེ་བར་དགོངས་པའི་
ཐུགས་མངའ་བས་ན་སེན་མོ་སྦྱམ་པ་དང་། རིགས་དང་རྒྱུད་མཐོན་པོར་བལྟམས་པས་ན་སེན་
མོ་མཐོ་བ་དང་། ཚུལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མངའ་བས་ན་སོར་མོ་ནམས་རྒྱུམ་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་
བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པས་ན། སོར་མོ་ནམས་རྒྱས་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ནམས་རིམ་གྱིས་
ཡང་དག་པར་བསགས་པས་ན། སོར་མོ་ནམས་རིམ་གྱིས་ཕྲ་བ་དང་། སྐྱེ་དང་། གསུང་དང་།
ཐུགས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཆོ་བ་དག་པ་སྤྲས་པས་རྩ་མི་མདོན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་
པའི་མདུད་པ་གྲོལ་བར་མཛད་པས་ན། རྩ་ལ་མདུད་པ་མེད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་སྤྲས་
པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་ན། ལོང་བུ་མི་མདོན་པ་དང་། ཉམ་ང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་
པར་སྒྲོལ་བར་མཛད་པས་ན། ཞབས་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་དང་། མིའི་སེང་གེ་ཡིན་པས་ན།
སེང་གའི་སྤྲ་བས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། མིའི་སྤྲང་པོ་ཆེ་ཡིན་པས་ན་སྤྲང་པོའི་སྤྲ་བས་སུ་

གཤེགས་པ་དང་། ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་ན་མ་མཐའ་ལ་གཤེགས་པས་ན་ངང་པའི་སྟབས་སུ་
གཤེགས་པ་དང་། རྒྱུ་བུའི་བྱ་མཆོག་ཡིན་པས་ན་བྱ་མཆོག་གི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་དང་།
མཐུན་པའི་ལམ་མངའ་བས་ན་གཡས་ཕྱགས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། བལྟ་ན་མངོས་པས་ན་
མངོས་པར་གཤེགས་པ་དང་། ཉག་ཏུ་ཐུགས་ཀྱི་ཐུ་མི་མངའ་བས་ན་སྐྱེ་བྱང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་
ནམ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་སྐྱེ་འབྱེལ་བག་ཆགས་པ་དང་། སྤྱི་པའི་
ཆོས་ནམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་ན་སྐྱེ་བྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་རིམ་གྱིས་སྟོན་པར་
མཛད་པས་ན་སྐྱེ་རིམ་པར་འཆོམ་པ་དང་། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གཙང་བ་དང་ལྡན་པས་
ན་སྐྱེ་གཙང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཐུགས་འཇམ་བས་ན་སྐྱེ་འཇམ་པ་དང་། རང་བཞིན་
གྱིས་ཐུགས་ནམ་པར་དག་པས་ན་སྐྱེ་ནམ་པར་དག་པ་དང་། ཆོས་འདུལ་བ་ལེགས་པར་ཡོངས་
སུ་རྒྱུགས་པས་ན་མཆོན་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་དང་། ཡངས་ཤིང་མངོས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
པར་མཛད་པས་ན་སྐྱེ་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་སྟོམས་པས་
ན་གོམ་པ་སྟོམས་པ་དང་། གཟིགས་པ་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པས་ན་སྐྱེ་ནམ་པར་དག་པ་
དང་། ཤིན་ཏུ་འཇམ་པས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དང་། ཉག་ཏུ་
ཞུམ་པ་མེད་པའི་ཐུགས་མངའ་བས་ན་སྐྱེ་ཞུམ་པ་མེད་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་རྩ་ ། བ་ནམས་
བཅོམ་པས་ན་སྐྱེ་རྒྱས་པ་དང་། ཡང་སྤྱིད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་བྱེད་པས་ན་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་
གྲིམས་པ་དང་། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་དང་ཉིད་ལག་ལེགས་པར་སྟོན་
པར་མཛད་པས་ན་ཡན་ལག་དང་ཉིད་ལག་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་འབྲེས་པ་དང་། གཟིགས་པ་ནམ་
པར་དག་པས་ན་གཟིགས་པ་རབ་རིབ་མེད་ཅིང་ནམ་པར་དག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སུན་
སུམ་ཆོགས་པའི་སྟོབ་མ་མངའ་བས་ན་དཀྱུ་ལྷུམ་པ་དང་། འཁོར་བའི་སྟོན་རབ་ཏུ་སྦྱངས་པས་
ན་དཀྱུ་སྟབས་བྱིན་པ་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་དྲིག་པ་བཅོམ་པས་ན་དཀྱུ་མ་རྟོངས་པ་དང་། ཆོས་
བྱེད་པ་ནམ་པར་བསྐྱོག་པར་མཛད་པས་ན་ཕྱལ་ཕྱང་ངེ་བ་དང་། ཆོས་བཟོ་མོ་མངོན་དུ་མཛད་
པས་ན་ལྟེ་བ་བཟབ་པ་དང་། མཐུན་པར་འཛིན་པའི་སྟོབ་མ་མངའ་བས་ན་ལྟེ་བ་གཡས་སུ་
འབྱེལ་བ་དང་། ཀུན་ནས་མངོས་པའི་སྟོབ་མའི་ཆོགས་མངའ་བས་ན་ཀུན་ནས་མངོས་པ་
དང་། ཐུགས་མཆོག་ཏུ་གཙང་བས་ན་ཀུན་དུ་སྟོད་པ་གཙང་བ་དང་། ཆོས་འདུལ་བ་ནག་པོ་

སྟོན་པ་དང་བྲལ་བས་ན་སྐྱེ་ལ་སླེ་བ་དང་གནག་བག་མེད་པ་དང་། ཤིང་བལ་དང་འབྲ་བར་
ཡང་བའི་ལུས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་ཕྱག་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་པ་
དང་། རང་གི་སྐྱེ་བོ་དང་སྐྱེ་བོ་པལ་པོ་ཆེ་ལ་སྟོམས་པར་བྱས་པས་དགེ་སྦྱང་ཆེན་པོ་བརྟེན་
པས་ན་ཕྱག་གི་རི་མོ་མདངས་ཡོད་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་ཟབ་ཅིང་བརྟན་པར་གནས་པས་ན་
ཕྱག་གི་རི་མོ་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་ཕྱག་གི་རི་
མོ་རིང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བས་པོ་ཆེ་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་འཆའ་བར་མཛད་པས་ན་
ཞལ་ཏུ་ཅང་མི་རིང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བར་སྟོན་པས་
ན་ཞལ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་སྤང་བ་དང་། འཇམ་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་འདུལ་བས་
ན་ལྷགས་མཉེན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྤྲོ་མའི་ཆོགས་དང་ལྡན་པས་ན་ལྷགས་སྤྲོ་བ་དང་། བྱིས་
པའི་སྐྱེ་བོ་ཆགས་པ་ཅན་རྣམས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བས་ན་ལྷགས་
དམར་བ་དང་། སྤང་བོ་ཆེའི་ང་རོ་དང་། འབྲུག་གི་སྐྱ་རྣམས་ལ་བསྟེམས་པ་མི་མངའ་བས་སྤང་
བོ་ཆེ་དང་འབྲུག་གི་སྐྱ་དབྱངས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟན་ཞིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པས་སྐྱ་བའི་
སྟོབ་མ་མངའ་བས་ན་གསུང་སྟན་ཞིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པ་དང་། སྤིད་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་
བསྐྱམས་པས་ན་མཆེ་བ་རྒྱུམ་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་རྟོན་པོས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པས་ན་མཆེ་བ་རྟོ་
བ་དང་། ཆོས་འདུལ་བ་མཆོག་ཏུ་དཀར་བས་ན་མཆེ་བ་དཀར་བ་དང་། སའི་ཆ་མཉམ་པ་ལ་
ཞུགས་པས་ན་མཆེ་བ་མཉམ་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་
མཆེ་བ་བྱིན་གྱིས་སྤྲོ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རི་བོ་མཐོན་པོ་ལ་བཞུགས་པས་ན་ཤངས་མཐོ་བ་
དང་། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་གཙང་མ་ཡིད་ཆེས་བས་ན་ཤངས་གཙང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་དང་ལྡན་པས་ན་སྤྱན་ཡངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་བསགས་པས་
ན་རྩི་མ་སྤྱག་པ་དང་། ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་མའི་ན་རྒྱུང་ལྟར་མིག་དཀར་ནག་འབྱེས་ཤིང་
པསྐྱའི་འདབ་མ་རངས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྟོད་པས་ན་
སྤྱན་དཀར་ནག་འབྱེས་ཤིང་པསྐྱའི་འདབ་མ་རངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྟག་ཏུ་ཡངས་པ་སྟོན་པས་
ན་སྤྲིན་རྒྱགས་རིང་བ་དང་། འཇམ་པོས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པས་ན་སྤྲིན་མ་འཇམ་པ་དང་།
སྟོན་ཀུན་ནས་མཁྱེན་པས་ན་སྤྲིན་མའི་སྤྱ་མཉམ་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉེ་བར་སྤྱུམ་པས་

རྒྱུད་སྐྱུམ་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་ནམས་འདུལ་བས་ན་སྒྲིན་མ་སྐྱུམ་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་
རིང་བའི་ཕྱག་མངའ་བས་ན་ཕྱག་རྒྱས་ཤིང་རིང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཡུལ་ལས་ནམ་
པར་རྒྱལ་བས་ན་སྐྱན་མཉམ་པ་དང་། མ་ཉམས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་འདུལ་བར་མངོན་
པས་ན་སྐྱན་གྱི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པ་དང་། བལྟ་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་སྤང་པས་ན་
དབུལ་བ་ལེགས་པར་འབྱེས་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་དང་པས་གྱི་རྒྱལ་བ་ནམས་རབ་
ཏུ་བཅོམ་པས་ན་དབུལ་བའི་དབྱེས་ཆེ་བ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཆོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པས་
ན་ཡན་ལག་གི་མཆོག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་བྱང་བའི་དགའ་བ་ནམ་པར་བརྒྱུག་པས་
ན་དབུ་སྐྱ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བག་ལ་ཉལ་
སྤངས་པས་ན་དབུ་སྐྱ་སྐྱག་པ་དང་། སྒོ་འཇམ་པོས་བསྐྱན་པའི་སྤྱིང་པོ་མངོན་པར་མཁྱེན་པས་
ན་དབུ་སྐྱ། ། འཇམ་པ་དང་། ཉག་ཏུ་མ་འཁྱུགས་པའི་ཐུགས་མངའ་བས་ན་དབུ་སྐྱ་མ་འཇིངས་
པ་དང་། ཉག་ཏུ་མ་བརྒྱང་བའི་གསུང་མངའ་བས་ན་དབུ་སྐྱ་མི་བཤོར་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་
ཡན་ལག་གི་མེ་ཉོག་དྲི་ཞིམ་པོས་སྐྱེ་བོ་ནམས་མཐུན་པར་བསྐྱབས་པས་ན་དབུ་སྐྱ་དྲི་ཞིམ་པ་
དང་། ཕྱག་དང་ཞབས་གྱི་མཐིལ་དཔལ་བེའུ་དང་བཀྲ་ཤིས་དང་གཡུང་རྩུང་འབྲིལ་བས་
བརྒྱན་པ་ཡིན་ནོ། ། མདོའི་ཆོག་ལྷག་པ་བསྐྱུ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་བཅས་མདོག་དང་། ། མདོག་སྐྱུམ་མཐོ་དང་སོར་མོ་
ནམས། ། ལྷུ་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ་དང་། ། ཅ་མི་མངོན་པ་མདུད་པ་མེད། ། ལོང་བུ་མི་མངོན་
ཞབས་མཉམ་དང་། ། སེང་གེ་སྤང་ཆེན་བྱ་དང་ནི། ། ལྷ་མཆོག་སྐྱབས་གཤེགས་གཡས་ཕྱོགས་
དང་། ། མཛེས་གཤེགས་བྱང་དང་འབྲིལ་བག་ཆགས། ། བྱི་དོར་བྱས་འདྲ་རིམ་པར་འཆོམ། །
གཙང་དང་འཇམ་དང་དག་པའི་སྐྱ། ། མཚན་ནི་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་དང་། ། སྐྱ་ཡི་ཁོ་ལག་
ཡངས་ཤིང་བཟང་། ། གོམ་སྒྲོམས་པ་དང་སྐྱུན་གཉིས་ནི། ། དག་དང་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་དང་། །
སྐྱ་ཁུམ་མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་། ། ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པའི་སྐྱ་ཉིད་དང་། ། ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་ནམ་
འབྱེས་དང་། ། གཟིགས་པ་སྐྱིབ་མེད་དག་པ་དང་། ། དཀྱ་ལྷུ་སྐྱབས་བྱིན་མ་རྟོངས་དང་། །
བྱང་དེ་བ་དང་ཉེ་བ་ནི། ། ཟབ་དང་གཡས་ཕྱོགས་འབྲིལ་བ་དང་། ། ཀུན་ནས་ལྟ་ན་སྐྱག་པ་
དང་། ། ཀུན་སྦྱོང་གཙང་དང་སྐྱ་ལ་ནི། ། སྤེ་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། ། ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་

ལྟར་འཇམ་དང་། ། ཕྱག་རིས་མདངས་ཡོད་ཟབ་རིང་དང་། ། ཞལ་ནི་ཉ་ཅང་མི་རིང་དང་། །
མཆུ་ནི་བིམ་པ་ལྟར་དམར་དང་། ། ལྷགས་མཉེན་པ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་། ། དམར་དང་འབྲུག་གི་
སྒྲིལ་དང་། ། གསུང་མཉེན་འཇམ་དང་མཆེ་བ་སྒྲུམ། ། རྩོད་དང་དཀར་དང་མཉམ་པ་དང་། །
བྱིན་གྱིས་སྤྲ་དང་ཤངས་མཐོ་དང་། ། མཆོག་ཏུ་གཙང་བ་ཉིད་དང་ནི། ། སྒྱུན་ཡངས་པ་དང་རྩི་
མ་སྒྱུག། ། པརྒྱའི་འདབ་མ་འབྲ་བ་དང་། ། སྒྲིན་ཚུགས་རིང་དང་འཇམ་པ་དང་། ། སྒྱུ་དང་སྒྱ་
ནི་མཉམ་པ་དང་། ། ཕྱག་རིང་རྒྱས་དང་སྒྱུན་མཉམ་དང་། ། ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་
དང་། ། དབྱལ་བ་ལེགས་པར་འབྱེས་པ་དང་། ། དབྱེས་ཆེ་བ་དང་དབྱུ་རྒྱས་དང་། ། དབྱུ་སྒྲ་
བྱང་བ་ལྟར་གནག་དང་། ། སྒྱུག་དང་འཇམ་དང་མ་འཛིངས་དང་། ། མི་བཤོར་བྱི་ཞིམ་སྒྲིས་བྱ་
ཡི། ། ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་། ། དཔལ་གྱི་བེལ་དང་བཀྲ་ཤིས་ནི། ། སངས་རྒྱས་དཔེ་
བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། ། ལོངས་སྤྱོད་རྩོགས་པའི་སྒྱ་བཤད་བྱིན་ཏོ། ། ། ། འདི་གཉིས་ཀྱི་བཤད་
པ་ནི་སྒྱལ་པའི་སྒྱའི་ཕྱིན་ལས་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་
པའི་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དང་པོར་མ་གསུངས་སོ། ། སྒྱལ་
པའི་སྒྱ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་སྲིད་པ་རི་སྲིད་པར། ། འགྲོ་ལ་པན་པ་སྣ་ཆོགས་དག ། མཉམ་ཏུ་
མཛད་པའི་སྒྱ་དེ་ནི། ། ཐུབ་པའི་སྒྱལ་སྒྱ་རྒྱུན་མི་ཆད། ། དེ་བཞིན་འགྲོ་ལ་རི་སྲིད་འདིའི། །
ལས་ཀྱང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདོད། ། ཅེས་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་འདི་པན་ཆད་ནི་འབྲས་
བུའི་གནས་སྐབས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱ་ཐོབ་པ་ནི་
འཁོར་བ་རི་སྲིད་པར་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་སྒྱལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་
གྱིས་གྲུབ་ཅིང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྣ་ཆོགས་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སྒྱོ་
ནས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་དོ། ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་ལམ་
ལྟ་བུ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་
པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟར་གཞག་ཅེས་བྱ་བའི་བྱི་བ་དེའི་མཛད་པ་ཉི་ཤེས་
འགོད་པའི་དོན་དང་། རབ་འབྱུར་འདི་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྒྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པས་ནི་མི་ལམ་
ཡང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་པ་འཁོར་བའི་མི་ལམ་ལ་དགོངས་པ་དང་། ། མི་

ལམ་མཐོང་བ་ཡང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་སང་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོངས་པ་དང་།
དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དག་ལ་དེ་མི་མངའ་བར་གསུངས་པས་
དྲིས་པའི་ལན་བསྟན་པས་ཏེ། རིམ་པ་། ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
པའི་གཉེན་པོ་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་དང་། དཀའ་བ་བྱེད་པ་
ནམས་ཀྱི་ཆོས་ནམ་པར་གཞག་པར་བྱ་དཀའ་བ་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། འདི་བཞིན་འདི་ཡི་ལས་ཀྱང་ནི། ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མི་འཆད་ཏོ། ། ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་
ཕྱིན་ལས་ནམ་པ་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འགྲོ་ནམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། ། བསྐྱ་ནམས་བཞི་ལ་
འགོད་པ་དང་། ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི། ། ནམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་། །
བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི། ། དོན་དང་པ་རོལ་བྱིན་དུག་དང་། ། སངས་རྒྱས་ལམ་
དང་རང་བཞིན་གྱིས། ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཉིས་ཟད་དང་། ། བརྟ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་
དང་། ། ལུས་ཅན་ནམས་ནི་ཡོངས་སྒྲིབ་དང་། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི། ། མངོན་
པར་ཞེན་པ་བསྐྱོག་པ་དང་། ། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་རྒྱལ་བའི་ཞིང་། ། ནམ་པར་དག་དང་ངེས་པ་
དང་། ། སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཆད་མེད་དང་། ། སངས་རྒྱས་བསྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། ། བྱང་
ཆུབ་ཡན་ལག་ལས་ནམས་ནི། ། ཆུད་མི་ཟ་དང་བདེན་མཐོང་དང་། ། བྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤང་པ་
དང་། ། དེ་གཞི་མེད་པའི་ཆུལ་དང་ནི། ། ནམ་པར་བྱང་དང་ཆོགས་དང་ནི། ། འདུས་བྱས་
འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། ། ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་། ། བྱ་ངན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ། ། ཆོས་
ཀྱི་སྒྲིབ་ཡི་ཕྱིན་ལས་འདི། ། ནམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད། ། ཅེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་འགོ་བ་
ནམས་ཞི་བའི་ཕྱིན་ལས་ནི་འགོ་བ་ནམ་པ་ལྷས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་དཔྱལ་བའི་
འགོ་བ་ཞི་བའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་ངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་
གྱིས་གཟིགས་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་དག་བསམས་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་ནམས་སུ་སོང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བརྒྱམས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་དེ་ནས་ཐར་ཏེ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་དག་གིས་རིམ་གྱིས་སྤྱག་
བསྐྱལ་མཐར་འབྱིན་པ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཀྱི་དུད་འགོའི་སྒྲེ་གནས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ལ་སོགས་

པས་དུད་འགོའི་སྒྲིག་གནས་ཞི་བའི་ཕྱིན་ལས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྐྱུག་
བསྐལ་རྒྱན་གཙོད་པས་གཤེན་རྗེའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ཞི་བའི་ཕྱིན་ལས་དང་། འདོད་
པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་རིས་དུག་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་དང་། ཆངས་པ་ནམས་ཀྱི་ལྷ་བའི་ནམ་པ་དང་སྤལ་བ་ན་ལྷའི་འགོ་བ་ཞི་
བའི་ཕྱིན་ལས་དང་། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་ངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ལ་གཟིགས་
ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་མི་ནམས་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་བཞིས་སྦྱད་པར་བྱེད་དེ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ་ཞེས་བྱ་
བའི་བར་འདིས་ནི་མའི་འགོ་བ་ཞི་བའི་ཕྱིན་ལས་དང་། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱང་
སེམས་ཅན་ནམས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྷ་ཡིན་ན་སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བས་བརྟན་པ་དང་། གཉི་གའང་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཅིག་པ་ཡིན་གྱི། མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་
ཁྱད་པར་ཁས་སྲུངས་པའི་ལན་བཏབ་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་
འགོད་པ་ནི། རྩོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནམས་སྦྱིན་པ་དང་། སྟན་
པར་སྦྱོར་བ་དང་། རྟོན་སྦྱོད་པ་དང་། རྟོན་མཐུན་པ་ནམས་དང་། སྦྱོང་པ་ཉིད་ནམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
གཟུང་བ་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བར་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞན་དག་ལ་འདི་སྐད་འདོམ་
ཞིང་འདི་སྐད་རྗེས་སུ་སྟོན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཡི་གེ་མངོན་པར་སྦྱབ་པའི་ཆོག་ལ་
མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོད་པ་དང་བཅས་པའི་ལན་རྒྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་། ། སྦྱལ་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་བ་ཉིད་
དང་། མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་མཉེས་པར་བྱས་པ་མ་
ཡིན་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལས་ཀྱང་བྱིར་མི་
ལྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་མི་ལྟོག་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་གཞན་མ་ཡིན་

པའི་བསམ་པས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་ལས་མི་ལྡོག་ན། འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
གཞན་ལ་གཞུགས་ཀྱང་གཞན་ནམ་ཅི་ཞེས་བྱ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
སོགས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་ངེས་པས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལས་ཀྱང་མི་ལྡོག་པར་
ཐལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱད་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་
སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། རབ་འབྱོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཚད་མར་བྱས་ནས་ཞེས་བྱ་
བས་དེ་ནམ་པར་གཞག་པ་དང་། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ནམ་པར་གཞག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཀྱི། དོན་
དམ་པ་མ་ཡིན་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་སོགས་པའི་དངོས་
པོར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ནམས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་རབ་དུ་མ་ཤེས་པའི་ལན་ནས་བཅམས་ཏེ།
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་ཆར་ནམ་པར་བཅད་པས་འབྲས་བུ་ནམ་པར་
འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱད་བ་ནམ་
པར་གཞག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆར་མི་གཅོད་པ་ཡིན་ན་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་
པས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་གཞོད་སེམས་བསྐབས་པ་
ཉིད་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། འོག་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་དུ་
སྦྱོར་བ་ལྷ་སྤངས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་
ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ལྷ་སྤངས་པ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
རྒྱ་ཆེར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་འབྲས་བུ་ཆར་དབྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ངེས་པ་དང་།
དུས་གང་གི་ཆེ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་གྱིས་དེའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཉིད་ཁྱེད་ཀྱི་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པ་དཔེར་བརྗོད་པས་དེའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། སྤྱལ་པ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱད་བ་མེད་པའི་ལམ་སྒྲོམ་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་
ལེགས་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མཐོང་
བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ནམས་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས་

དེ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ལས་འོག་
མ་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་བརྒྱལ་བ་དང་ལན་དང་མཆམས་སྒྱར་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་
བརྒྱད་པའི་བཅོད་པའི་གནས་སྐབས་རྒྱ་ཆེར་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཅོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་
བོས་གཞུང་མངས་བའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་བསྐྱབ་ཅམ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདག་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དོན་ལ་འགོད་པ་ནི་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱི་དཔེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་སྒྱབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་ནམས་སྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མི་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པས་ན་གཞན་
ནམས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་རབ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་འགོད་པ་ནི་དེའི་རྗེས་ལ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་རབ་དུ་འཛོག་
པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི་དེའི་འོག་
དུ་དགེ་བ་བརྟུན་ལས་ཀྱི་ལམ་ནས་བརྒྱུལ་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་
རབ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་དུ་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རབ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་རྒྱས་
པར་བསྟན་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་སྒྱུ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་དེའི་རྗེས་ལ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུ་ལ་པ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་ཆེ་ལམ་གྱི་དཔེ་དག་གིས་གཉིས་སྒྱུ་
མེད་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་། ། པ་ཡིན་ནོ། །
བརྒྱལ་ས་བྱང་བཤེས་པ་འགོག་པ་ནི། དེའི་འོག་དུ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་བདག་ཉིད་
དབང་དུ་བྱས་པའི་དཔེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ། དམིགས་སྒྱུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པ་ནི་དེའི་འོག་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་ནམས་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱོམ་པ་པོ་དང་། སྐྱོམ་པ་དམིགས་སྒྱུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་རབ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སྒྱུ་
སྤྱིན་པ་ལ་འགོད་པ་ནི་དེའི་འོག་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་ནམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་
སྒྱུ་སྤྱིན་པ་ལ་རབ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚེས་ཐམས་ཅད་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་
འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་
འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པར་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་འགོད་
པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་སོ་
སོར་ངེས་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་ཚད་མེད་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ། རྟོགས་བརྩེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་
སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པའི་དོན་ཐོབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩང་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བ་དང་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི་
དེའི་འོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བ་དང་
བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་ནས་བཅུམས་ཏེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་གི་མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་དང་བྲལ་ནས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་
བས་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རྒྱར་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
དགེ་བའི་ཚེས་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལས་
དང་འབྲས་བྱར་འབྲེལ་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ། ལས་དང་འབྲས་བྱར་
འབྲེལ་པའི་ཐ་དད་དང་ལྡན་པ་འགོ་བ་ལྟེའི་འཁོར་བ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་
ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ།
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་
ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤང་བ་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞི་མེད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ། སྒྲིའི་ཅེ་མོ་བྱེ་བར་གཤགས་
པའི་ཚད་ཅམ་གྱི་དངོས་པོ་འང་བཀག་པ་དང་། མི་ལམ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། བྲག་ཅ་
དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། ཇི་ཟེའི་གོང་བྱིར་དང་། སྤྱལ་པའི་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཤེས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པར་བྱང་བ་
ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ། ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་
པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཆོགས་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་
ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པ་ནས་བཅམས་ཏེ། མཐའ་གཉིས་མཉམ་པ་ཉིད་
ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་། ། ཡིན་
ནོ། ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཐ་མི་དད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། འདུས་
བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དག་པན་ཚུན་ཐ་དད་པར་མི་རུས་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་
ཞེ་ན། དེ་དག་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། འོན་དམ་པར་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་འདུ་བྱེད་བཀག་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཏུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་འདུ་ཤེས་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེས་བུའི་བྱུ་མཚོག་ཉིད་ཏུ་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིན་ལས་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་
འགོད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་སྤྱལ་པ་ཉིད་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྱལ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དང་། ཇི་ལྟར་སྟོང་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གཞུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོག་
གིས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་གང་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིན་ལས་འདི་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་དང་སོ་སོའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱུང་པར་
ནི་དེ་དང་དེའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བལྟས་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །
འོན་ཡོངས་སུ་བསལ་བས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་རྣམ་པར་མ་བྱེ་སྟེ། བཏགས་པ་ལ་འཐག་པས་ཅི་
ཞིག་བྱ། དེ་ལྟར་བྱས་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། ། དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྱལ་པ་

ནི། ། ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པ་གསུམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་ཕྱིན་ལས་འདི། ། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་
བཞེད། ། ཅེས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་སྐབས་
བསྐབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། ། ། ། འོན་ཏེ་སྤྲོད་གཞིའི་ལེའུ་ལས་ཕྱོགས་བཅུའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་
པར་ཆེན་པོ་དོ་མཚར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བསྐྱར་བ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཆོགས་ཡོངས་པ་དེ་ཅིའི་དོན་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་
དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐབས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྣ་ཆོགས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་
དམིགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཆོགས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཉམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སོ་སོ་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
དུ་སྤྲོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ཉིད་དུ་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པས་བཅེ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཕན་ཚུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་དུ་འགོ་བ་དང་བཞུ་བ་དང་ཆོས་ཉན་པ་
དང་མཆོད་པ་དང་། བསྟོན་བསྐྱར་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱ་བའི་
དོན་དང་། རང་གི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཇི་ལྟར་མངོན་པར་འདོད་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། གང་གི་ཕྱིར་གཞུང་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཅུ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་འདི་
སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐབས་འབྱེད་པ་ནས་བཅམས་ཏེ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱིས་
དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཛད་པ་དང་བཅས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། ། དས་ན། ཤེས་རབ་པ་
རོལ་བྱིན་པ་ནི། ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་
ཉིད། ། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ། རྣམ་ཀུན་། ། མངོན་པར་རྫོགས་པ་དང་། ། ཅེ་མོར་

ཕྱིན་དང་མཐར་གྱིས་པ། ། སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་ཚྭ་གས་བྱང་ཆུབ། ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་དེ་ནམ་
བརྒྱད། ། ཅེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་འདི་ཉིད་བཤད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་གསུམ་ནི་མཆོན་ཉིད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་
པར་ཚྭ་གས་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྦྱོར་བའོ། ། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་དང་
ལྡན་པའོ། ། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་གོ་རིམས་དང་ལྡན་པའོ། ། སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་མངོན་པར་ཚྭ་གས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་མཐར་ཐུག་པའོ། ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མཛད་པ་དང་
བཅས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་འདི་ནི་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་འདི་སྐད་ཅེས། མཆོན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང་། ། དེ་ཡི་རབ་དེའི་གོ་རིམས་དང་། །
དེའི་མཐའ་དེ་ཡི་རྣམ་སྦྱིན་ནི། ། རོན་བསྐྱུས་གཞན་དེ་རྣམ་པ་དྲུག་ ། ཅེས་བྱ་བ་འདི་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བཞི་ནི་རྩ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རོན་
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ནི་དེའི་སྦྱིན་ལས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་
ནོ། ། དེས་ན་འདི་སྐད་ཅེས། ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྩ་ ། སྦྱོར་བ་བཞི་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །
ཆོས་སྐྱ་སྦྱིན་ལས་འབྲས་བུ་ནི། ། རོན་བསྐྱུས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཏེ་དེ་དང་དེར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གསུངས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོའི་བྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་རྣམས་ལས་བྱད་པར་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་བྱད་
པར་གྱིས་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པའི་བྱད་པར་གྱིས་ནི། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྩའི་བྱད་པར་གྱིས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྩ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་དག་པར་འདྲིན་པའི་བྱད་པར་གྱིས་ནི་ཐབས་མཁས་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱད་པར་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པའི་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ནི་
རྣམ་པ་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་
ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ལས་རང་བཞིན་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས།
དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ། རྩུ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་དེ་དག་ཀྱང་སྔ་མ་རྣམས་ལས་དམིགས་པ་
དང་རྣམ་པ་དག་གི་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་ནི། གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་སྤང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་པའི་བྱད་པར་གྱིས་ནི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་རྣམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་སོགས་སྤང་པོའི་སྟོང་ཉིད་ཕྱིར། ། སྟོང་པ་
ཉིད་རྣམས་དབྱེར་མེད་པས། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
ལམ་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྔ་མ་དག་
ལས་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པའི་བྱད་པར་དག་གིས་བྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་
པའི་བྱད་པར་གྱིས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་
པའི་བྱད་པར་གྱིས་ནི། བཏགས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པ་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་ཇི་སྐད་དུ། བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། ། སྟོན་པའི་རྣམ་། ། པ་རྣོར་
གྱུར་པ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་རྟོགས་པར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྱུར་བའི་འམ་གྱིས་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་པའི་བྱད་པར་དང་། དེ་དག་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་བྱད་
པར་གྱིས་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་ཇི་སྐད་དུ།
རྣོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བརྟེན། ། དེ་དག་ཉིད་
ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། ། རྣམ་པ་དག་ནི་བཅུར་བཤད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནི་རེ་ཞིག་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་

མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཏེ་དེ་དང་དེར་མཐོང་བའི་ལམ་མང་པོ་རྣམ་པ་མང་པོས་བསྟན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེའི་སོ་སོའི་བྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་བའི་
ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བར་མི་ལྟོང་བའི་
ཕྱིར་མི་གནས་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལྟར་དེ་ཉིད་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱོལ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལྟར་དེ་ཉིད་ལས་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སྟེང་ཚོགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་
མཐོང་བས་བསྟན་ནས་འདའ་བར་བྱོལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པར་
བྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། མཐོང་བའི་ལམ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་ངེས་ཤིང་དུ། བསམ་མི་བྱའ་སོགས་བྱད་པར་གྱི།
བྱད་ཞུགས་བདེན་པའི་སྟོན་ཡུལ་ཅན། ། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། ། བྱད་པར་མཚན་
ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོབ་པའི་
ལམ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་ལས་ངེས་ཤིང་དུ།
མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། ། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མི་ལྟོག་པའི། ། མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐམས་
ཅད་དུ་སྐད་ཅིག་ནི་ངེས་ཤིང་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། ། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གསུངས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ལམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས་ངེས་ཤིང་དུ། མཐོང་
ཞེས་བྱ་དང་སྟོམ་པ་ཞེས། བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། ། གཉེན་
པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་འདི་རྣམས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་

ནམས་ཀྱི་བྱང་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། ། འདི་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་
འདིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་
པར་སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དང་དེ་དག་གི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བའི་བྱང་
པར་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་བརྟགས་ཤིང་བཤད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་འཛིན་ཏེན་
འདི་ནི་སོང་ཞིང་རྗེས་སོང་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་དང་། ། གང་བྱིར་སངས་རྒྱས་ལམ་གང་
ཡིན་པར་སྒྲིམ་བྱས་མིན་ཡང་མཐོང་བ་སྒྲིག་གུར་པ། ། དེས་ན་ཁོ་བོས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་པན་
བྱིར་མི་ཡིས་སྡོན་ཆད་མ་གྱོང་འདི། ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཚུལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་
ཙམ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན། ། གྱེ་མ་མ་ལ་མི་ཤེས་རང་བཞིན་སྡིག་པ་ཡིས། ། གང་བྱིར་
འཕགས་པའི་མིག་ནི་ཤིན་ཏུ་བཀག་གུར་པ། ། དེས་ན་སྦྱེ་དགུ་འདི་དག་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་
དང་། ། བསོད་ནམས་དབང་ལྡན་རབ་རྒྱ་འཇུག་པ་མི་འདོར་མཚང་། ། རྟོག་གེའི་འཐད་ལས་
རབ་རྒྱ་བྱང་བའི་ལམ་དུ་ནི། ། ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་གོམ་འདོར་མི་རྣམས་པས། ། རབ་
གསལ་ཙམ་གྱི་རི་བཞིན་དོན་ཉིད་གང་། ། ཡིན་པ། ། དེ་ཡི་དོན་དུ་རྫོགས་སངས་འབྲས་ཅན་
བསྟན་པ་ཡིན། ། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲོ་བ་འདི། ། སོང་རྗེས་འགྲོ་བས་སྤང་
ཆེན་ཕྱག་ཁུ་ལྟ་བུ་སྟེ། ། གང་ཞིག་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བཀོད་དཀའ་འཛིགས་བྱེད་པ། ། སྤང་
ཆེན་དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྟེ་རྣམས་སྟེན་པར་བྱད། ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གསུམ་ནི། ཀུན་རྒྱ་
ཚོངས་པ་དང་། ལོག་པར་བྱགས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བྱགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་
རྣམ་པ་གསུམ་མོ། ། གོ་རིམས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་གཞུག་པར་འདོད་པ་དང་། རབ་རྒྱ་རྟོགས་པར་
འདོད་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། གྱེ་
མ་གཞུང་ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས། ། དུབ་པ་དག་གི་ངལ་བསོའི་གནས། ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་
པའི་ལུགས། ། རིང་མོ་ཞིག་ནས་མཐོང་བ་ཡིན། ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པ་
སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་པའི་ཚུལ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་སྦྱད་པའི་ལས་ཅན། ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ།
འཕགས་པ་མང་པོས་བཀྱར་བ་ཀྱང་ཀྱང་སྒྲིའི་སྟེ་པ་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དུ་མའི་བདག་
པོ། སྒྲིབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་འབངས་ཀྱི་ཆ་བོ། ཤུག་ཏེ་དགོ་སྟོང་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་

ཕྱེས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། ། ། ། གང་དུ་དངོས་པོར་དམིགས་པས་དགྲུགས་པ་མང་པོས་བཀྱར་
བ་བཞིན་དུ་འཁྱུལ་གྱུར་པས། ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་གང་ཞིག་ཐེག་ཆན་ལམ་ལ་གཞན་
ཀྱིས་མ་རྟོགས་པ། ། དེས་ན་འཕགས་པ་གསལ་བའི་སྟོ་མངའ་དེ་ཡིས་རྒྱལ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་
ཞུས་ནས། ། གངས་དོན་གོ་རིམས་མིང་དང་དབྱེ་བ་འབྲས་བུའི་སྟོ་ནས་འདི་བཤད་ངོ་མཆར་
ཆེ། ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་དགེ་བསྟན་ཆེན་པོ་དཔལ་གོ་མི་འཆི་མེད་དང་། ལོ་
ལྷ་བ་ཆེན་པོ་ཤུག་ཉི་དགེ་སྟོང་སྟོ་ལྷན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་ལགས་པར་གཏན་ལ་
ཕབ་པའོ། ། ། །